

અધ્યામે ગમ અધ્યામે મસરત

: લેખક :

મ. કાઝીમઅલી કવસરી

- : પ્રકાશક : -

હાજી નાજી મેમોરીયલ ટ્રસ્ટ
માળી ટેકરા, આંબાયોક, ભાવનગર
ફોનનંબર : (૦૨૭૮) ૨૫૧૦૦૫૬ /
૨૪૨૩૭૪૬

... Kitab Downloaded from ...

www.hajinaji.com

● [LIKE US ON FACEBOOK](https://www.facebook.com/HajiNajiTrust) ●

www.facebook.com/HajiNajiTrust

નોંધ.....

→ વધુ કિતાબો ડાઉનલોડ કરવા માટે www.hajinaji.com પર લોગ ઓન કરો.

→ કિતાબમાં કોઈ ભૂલચૂક જણાય તો પેજની વિગત અને કિતાબનું નામ જાણ કરવા વિનંતી.

hajinajitrust@yahoo.com

અધ્યામે ગમ

(માસુમીન (અ.સ.) ની શહાદત
- વફાતની દર્દનાક મજલીસો)

ક્રમ	વિગત	પાના નંબર
૧	હઝરતે રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.) કી વફાત	૧૧
૨	જનાબે સય્યદા (સલા.) કી વફાત	૫૨
૩	ઈમામે અમીરૂલ	૮૭

	મોઅમેનીન (અ.સ.) કી શહાદત	
૪	ઈમામે હસન (અ.સ.) કી શહાદત	૧૨૭
૫	ઈમામે હુસૈન (અ.સ.) કી શહાદત	૧૬૧
૬	ઈમામે ઝયનુલ આબેદીન (અ.સ.) કી શહાદત	૨૦૪
૭	ઈમામે મોહમ્મદ બાકિર (અ.સ.) કી શહાદત	૨૩૮

૮	ઈમામે જઅફરે સાદિક (અ.સ.) કી શહાદત	૨૭૯
૯	ઈમામે મુસીએ કાઝિમ (અ.સ.) કી શહાદત	૩૧૬
૧૦	ઈમામે અલી રઝા (અ.સ.) કી શહાદત	૩૫૮
૧૧	ઈમામે મોહમ્મદ તકી (અ.સ.) કી શહાદત	૩૮૮
૧૨	ઈમામે અલીય્યુન નકી (અ.સ.) કી શહાદત	૪૩૨
૧૩	ઈમામે હસન અસ્કરી (અ.સ.) કી શહાદત	૪૬૭

	(અ.સ.) કી શહાદત	
૧૪	ઈમામે ઝમાના (અ.સ.) કા અહવાલ	૪૯૭

**અથ્યામે મસર્રત
(માસુમીન (અ.સ.)ની
વિલાદતની બહેતરીન
મજલીસો)**

૧	હઝરતે રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.) કી વિલાદત	૫૩૪
૨	જનાબે સય્યદા (સલા.)	૫૬૭

	કી વિલાદત	
૩	ઈમામે અમીરુલ મોઅમેનીન (અ.સ.) કી વિલાદત	૬૦૪
૪	ઈમામે હસન (અ.સ.) કી વિલાદત	૬૪૧
૫	ઈમામે હુસૈન (અ.સ.) કી વિલાદત	૬૭૯
૬	ઈમામે ઝયનુલ આબેદીન (અ.સ.) કી વિલાદત	૭૨૯

૭	ઈમામે મોહમ્મદ બાકિર (અ.સ.) કી વિલાદત	૭૬૦
૮	ઈમામે જઅફરે સાદિક (અ.સ.) કી વિલાદત	૮૦૪
૯	ઈમામે મુસીએ કાઝિમ (અ.સ.) કી વિલાદત	૮૩૭
૧૦	ઈમામે અલી રઝા (અ.સ.) કી વિલાદત	૮૭૨
૧૧	ઈમામે મોહમ્મદ તકી (અ.સ.) કી વિલાદત	૯૦૬
૧૨	ઈમામે અલીયુન નકી	૯૪૨

	(અ.સ.) કી વિલાદત	
૧૩	ઈમામે હસન અસ્કરી (અ.સ.) કી વિલાદત	૯૮૧
૧૪	ઈમામે ઝમાના (અ.સ.) કી વિલાદત	૧૦૧૪

અધ્યામે ગમ

મજલિસ : ૧

હઝરત રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.)કી

વક્ષત

કાલલ્લાહો તબારક વ તઆલા
“હોવલ્લાહી બઅસ ફિલ ઉમ્મીયીન
રસૂલમ મિન્હુમ યતલુ અલયહિમ
આયાતેહી વ યોઝક્કીહિમ વ યોઅલ્લેમો
હોમુલ કિતાબ વલહિકમત વ ઇન કાનુ
મિન કબ્લો લફી ઝલાલિમ મોબીન.

अल्लाह वोह है जिसने जहिलो में
उन्हीमेसे अेक रसूलको भेजा, ताके वोह
आयाते भुदाको उन पर तिलावत करे
और उनके नोकुसको पाक व पाकीअ
बना दे और किताबो हिकमतकी उनको
ताअलीम दे, अगरये वोह पेहले भुल्ली
गुमराहीमें थे.”

एस आयतसे माअलुम हुवा के,
हजरते सरवरे अम्बियाकी गरजे
बेअसत आयाते छलाहीकी तिलावत
करना, लोगोके नोकुसको कुइरो शीर्ककी

નજાસત ઔર અખ્લાકે રઝીલાકી કશાફતસે પાકો પાકીઝા બનાના થા. આં હઝરત (સ.અ.વ.)ને ભી અપની ગરઝે બેઅસત યેહી બયાન ફરમાઇ હૈ. “મૈં ઇસ લિયે રસૂલ બના કર ભેજા ગયા હું કે અખ્લાકી બુઝૂર્ગીયોકી કમીકો પુરા કર દુ.”

તઝકિયએ નફસકા કામ આસાન નહીં, ઇન્તેહાઈ મુશ્કિલ કામ હૈ. આદમીકો અપને નફસકો પાકો સાફ બનાનેમે હઝારહા મુસીબતોકા સામના કરના

પડતા હૈ. ઔર બસાઅવકાત ઇન્તેહાઈ કોશિશકે બાદ ભી કામિયાબ નહીં હોતા. દુસરોકી ઇસ્લાહકા ઝિક્ક હી કયા? હઝરતે નૂહ (અ.)ને ઢાઈ હઝાર બરસકી ઉમ્મ પાઈ ઔર પૂરે નવસો બરસ તબ્લીગ કી. ઇત્ની મુદ્તમે પંદરાસે ઝિયાદા આદમી ઈમાન ન લા શકે!

ગોર કરનેકે કાબિલ યેહ બાત હૈ કે, જો કામ એક લાખ ચોબીસ હઝાર પયગમ્બરસે પાયએ તકમીલ તક ન પોંહયા, ઉસકે ઇત્મામકા બાર એક ઝાતે

वाहिए पर रज्जा गया ! और फिर वोह
भी ऐसी तकमील के कयामत तक फिर
किसी मोबल्लिगो रसूलके आनेकी जरूरत
ही बाकी न रहे. फिर येह मुश्किल और
जियादा वजनी बन जाती है जब
अरबके जाहिल और वेहशी बहदु जिनके
लिये न कोई कानून था, न कोई
तेहजीब. न अप्लाके हस्नासे उनका
तअल्लुक था, न जुदा परस्तीसे कोई
छलाका. आं हजरत (स.अ.व.)के सुपुर्द
छस लिये किये गये के उनकी अंग

આલુદ તબાએઅ પર સયકલકી જાએ.
ઉનકી નફસાની કશાફતોકો ઇસ હદ તક
દુર કિયા જાએ કે, વોહ આલમકે લિએ
અખ્લાકે હસ્ના ઓર તેહઝીબે નફસાનીકા
નમુના બન જાએ. ફિર આં હઝરત
(સ.અ.વ.)કે લિએ યેહ દુશ્વારી ઓર
ઝિયાદા બન જાતી હૈ. જબ તાઅલીમો
તબ્લીગકી મુદ્ત સિફ્ તેઈસ સાલહી
મોઅવ્ચન કી જાતી હૈ, જબ યેહ કલીલ
મુદ્ત ભી અમન ઓર ખૌફે જંગ ઓર
સફુન દોનોમે તકસીમ હો જાતી હૈ.

કુફર ઓર મુશરેકીનકી હોલનાક
મુખાલેફત આં હઝરત (સ.અ.વ.)કી
કોશિશોમે સદ્દેરાહ હો જાતી હૈ.

મગર વાહરે રસૂલ ! તેરે કમાલકા
કયા કહેના કે, ઇસ અમ્રકા બેડા ઉઠા કર
કદમ બડાયા કે બાત હી કયા હુઈ, અગર
તેઈસ સાલકે પેહલે હી ઇસ કામકો ખત્મ
કર ન દું ઓર અપને ખાલિકસે યેહ ન
કેહલવાલું કે, બેશક, દીન કામિલ હો ગયા
ઓર મેં ઇસ દીનસે રાઝી હો ગયા.
યુનાન્યે અપની રેહલતકે કઈ માહ

पेशतर येह मुअदान सुन लिया.
“अल्यव्म अकमल्लो लकुम दीनकुम
वअतम्मतो अलयकुम नेअमती व
रजीतो लकोमुल इस्लाम दीना. आज
मयने तुम्हारे लिये दीनको कामिल बना
दिया और अपनी नेअमतको तुम पर
तमाम कर दिया और मैंने दीने
इस्लामको तुम्हारे लिये बरगुजीदा कर
लिया.”

(सलवात)

याद रणिये हमारे रसूल बलेहाजे
अप्लाको आदात, बलेहाजे अअमाले
सालेहा, बलेहाजे मआशेरतो तमददुन,
बनी नोये धन्सानकी सबसे अकमल इई
थे. आपकी आतमें कोई बात भी अयसी
नहीं पाई जाती थी जो दामने
धन्सानियत पर बदनुमा दाग बनती.

अरस्तुने कहा है के, इई कामिल
दुनियामे बस अेक होती है बाकी नाकिस
अइराद हटे शुमारसे बाहेर होते है. वोह
वेह भी केहता है के किसी आतका नकस

येह बताता है के अभी इससे उपर कोई और बेहतर इई है. जहां तक येह नुकसाने आत चलता रहेगा, येह दरजात बढ़ते चाले जायेगे यहां तकके आभिरमे अेक इई कामिल हाथ आ जायेगी.

उसने अेक मिसाल दी है. वोह केहता है, बलेहाजे जियापाशी अर्रा सबसे जियादा नाकिस है. उससे बालातर लाअले शब चराग है. जिसकी छुत अर्रेसे बहोत जियादा आसपास

પડતી છે. લેકિન ઉસસે ભી ઝિયાદા અતરાફકો રોશન કરનેવાલા ચરાગ હોતા છે. મગર ઉસકી શુઆએ ભી ઝિયાદા દૂર તક નહીં જાતી. ઉસકે બાદ ચંદ ઓર વાસતોકે બાદ, ચાંદકા મરતબા આતા છે ઓર ઉસકે બાદ, આફતાબકા. આફતાબ ઇસ સિલસિલેકી આખેરી કડી છે. ઓર બસ વોહી કામિલ છે. વોહ કેહતા છે કે, અગર મખ્લુકકા કોઈ સિલસિલા કિસી વજુદે કામિલ પર જા કર ખત્મ નહીં હોતા, તો ઉસસે ખાલિકકી

સન્નાઈ પર યેહ એઅતેરાઝ હો સકતા હૈ
કે ઉસકો કામિલકે પચદા કરને પર
કુદરત હી નહીં !

અરસ્તુકે એક સવાલકે જવાબમે
અફલાતુનને કહા હૈ કે, અપની ઝાતકો
દરજએ કમાલ પર પહોંચાનેકે બાદ,
લાયકે તેહસીનો આફરી વોહ શખ્સ
સમજા જાતા હૈ, જો કમસે કમ એક દો
આદમીકો અપને જૈસા બાકમાલ આદમી
બના દે.

આપ બની નોએ ઇન્સાનકે
અફરાદ પર ગાએરાના નઝર ડાલિએ,
બલેહાઝ અખ્લાક ઓર મદારિજે
નફસાની, ઉનમે કોઈ ન કોઈ એબ
આપકો ઝરૂર નઝર આએગા. ખ્વાહ વોહ
ઉત્ના કમ હી કયું ન હો કે ઉસકો તર્કે
અવલાહીસે તાઅબીર ક્રિયા જાએ. પસ
અક્કલ યેહ યાહતી હૈ કે, કમસે કમ એક
આદમી એસા ભી પાના યાહિએ, જો તર્કે
અવલાસે ભી કોસો દૂર હો ઓર હમ
ઉસકો હર હેસિયતસે ઇન્સાને કામિલ કેહ

સકે. પસ, ખલ્લાકે આલમને વોહ
ઈન્સાને કામિલ બસુરતે મોહમ્મદે
મુસ્તફા (સ.અ.વ.) બના કર દુનિયામે
ભેજા. બસ અગર હઝરત ઇસ કમાલકો
અપની ઝાત તક મેહદુદ રખતે તો
કમાલમેં ફિર નુકસાન પચદા હો જાતા.
યાઅને કેહનેવાલોકો વેહ કેહનેકા મોકા
મિલતા કે. યહ કેસા કામિલ હૈ કે
તવલીદે મિસ્લ પર કુદરત નહીં રખતા !
લેહાઝા, હમારે રસૂલ (સ.અ.વ.)ને અપને
એહલેબયતકો અપના હી જૈસા બના કર

दुनियाको दिखा दिया और एक कामिलने
छत्ने कामिल बना दिये के, अब क्यामत
तक किसी एक न एक कामिलका वजूद
दुन्यामे जरूर बिज जरूर हर जमानेमे
बाकी रहेगा.

आपके “छन्नक लखला जोलोकिन
अजीम” से यह साबित होता है के, दुजरे
सरवरे अम्बिया जुल्के बेहतरीन
मरातीब पर झयेज थे. पस, आपसे
बेहतर तज्जिकिये नइसका काम कौन कर
सकता था ? यह आपके जुल्के अजीम

હીમકા અસર થા કે ગિરોહકે ગિરોહ દીને
ઇસ્લામમે દાખિલ હોતે ચલે જાતે થે,
“યદખોલુન ફી દીનીલ્લાહે અફવાજા.”

કુફરો મુશરેકીનો જો આપકે
ખુનકે ખ્યાસે હી બને રહે, વોહ ભી
આપકી અમાનતો સદાતકે ઇસ હદ તક
કાઇલ થે કે આપકો અલ-અમીન ઔર
અસ્સાદિક કેહ કર પુકારા કરતે થે. હુઝૂર
(સ.અ.વ.)કા બેહતરીન કેરેક્ટર ઔર
આલા દરજજે કે અખ્લાક હી વોહ
મકનાતીસ થા, જિસને વકાયક તમામ

અરબકે કોલુબકો અપની તરફ ખીંચ
લિયા.

હુઝૂર સરવરે અમ્બિયાને
ઇન્સાનિયતકી ઇસ સત્હકો જો સદીઓસે
નાહમવાર ચલી આ રહી થી. ઔર
સરમાયાદારોને ગરીબો ઔર મોહતાજોકો
નઝરસે ગિરા દિયા થા. સાહેબાને
ઇકતેદારને કમઝોરોકો અપના ગુલામ
બના રખ્યા થા. હુકમરાનોને અપને
મેહકમોકે જાએઝ હુકુકકો પામલ કર
રખ્યા થા. ઔસા હમવાર બનાવા,

બરતરી ઔર કમતરીકા ફૂક ઁસા
મિટાયા કે ગુલામ ઔર આકા, અમીરો
ગરીબ, કવિઓ ઝઘફ, મેહમુદો અયાઝ
સબ ઁક સફમે આ ગઁ.

ઇસ્લામી સત્હ પર બિલા કિસી
ઈમ્તેયાઝકે સબ બરાબર ખડે હો ગઁ.
વહાં ન મેઅયારે ફવકિયતો બરતરી, ન
સરમાયાદારી થી, ન હસ્બો નસબ, ન
ઇકતેદાર થા, ન કસરત થી, ન વજાહત.
બલકે હલકે ઇસ્લામમે જો સબસે
ઝિયાદા મુત્તકી થા, વોહી સબસે ઝિયાદા

કાબિલે તાઅઝીમ થા. યાહે વોહ કિસી કોમકા હો, કિસી નસ્લકા હો, કિસી દેશકા હો, અરબી હો યા અજમી, હિન્દી હો યા સિન્ધી. મિસરી હો યા યુનાની, સબ એક મુસ્હફે ઉખુવ્વતકે અવરાક થે. સબ એક ખાનદાનકે મેમ્બર, એક દીનકે પયરવ, એક ખુદાકે માનનેવાલે થે. સબ એક દસ્તરખાન પર ખા સકતે થે, એક સાગરમે પાની પી સકતે થે.

મસ્જિદે નબવીકે સહનમે એક ચબુતરા કચ્યા બના હુવા થા, જો સુફ્ફા

કેહલાતા થા. જિસ પર વોહ મોહતાજ મુસલમાન પડે રહેતે થે, જિનકા ન કોઈ કુંબા કબીલા થા ઔર ન કહી ઠિકાના. મોહાજિરો અન્સારકે વહાંસે બારી બારી ઉનકે લિએ ખાના આયા કરતા થા. હુઝૂર સરવરે અમ્બિયાકો માઅમુલ થા કે, હરરોઝ બાદે નમાઝે સુબહ થોડી દેરકે લિએ ઉનકે પાસ બગર્ઝે અહવાલ પુરસી ઝરૂર તશરીફ રખતે થે.

એક રોઝ હઝરત તશરીફ લાએ ઔર એક ગરીબ મુસલમાનસે મિલ કર

बेठे तो उसने हजरतसे अपना पहलुं
बयाना याहा. आपने पुछा, अथ भाई !
तुमने यैसा कयुं किया ? उसने अर्ज की:
हुज़ूर आप बादशाहे दीनो दुनिया है,
मेरे कपडे हद दरजा मैले हो गहे है.
जिस्ममे पसीनेकी बु आ रही है मेरे
दिलने गवारा न किया के मेरी
कशाइतका असर हुज़ूरके लिबास तक
पोहये ! येह सुनकर आपकी आंजोमें
आंसु भर आये और उसका अंजुं
हाथोसे दबाकर बशइकत अपनी तरफ़

ખેંચા ઔર ફરમાયા, ભાઈ ! શરમ ન
કરો. ફકીર ફકીરકે પાસ બેઠા કરતા હૈ.
અલ્લાહ-અલ્લાહ ! ઔસે ગરીબનવાઝ
બાદશાહ કહાં હોતે હૈ ? યેહ થા હઝરતકા
ખુલ્કે અઝીમ, યેહ ઇન્સાનિયતકી વોહ
સત્હ જિસે ઇસ્લામને હમવાર કિયા.

જંગે અહઝાબમે ખંદક ખોદી જા
રહી હૈ. કઈ કઈ વકતકે ફાકેસે
મુસલમાન ખંદકકી ઇન્તેહાઈ મશક્કત
બર્દાશત કર રહે હૈ, ઇસ ફકો ફાકેમે રસૂલ
ભી ઉનકે શરીક હૈ પેટ પર પત્થર બંધા

हुवा है. जनाबे इतेमा जेहरा (सला.)
जवकी रोटी लेकर अपने पिदरे
बुजुर्गवारकी भीदमतमें हाजीर हुँ.
हजरतने बेटीसे वोह रोटी ले ली. और
उसके बहोतसे टुकडे करके उन
मुसलमानोंके तकसीम कर दिये. जो
बशिदते गुरसंगी अपनी ताकात जो
बेठे थे, औरोकी तरह हजरतके हिस्सेमें
भी अेक ही टुकडा आया. येह थी
मसावातकी ताअलीम, येह था हमददीका
सबक !

જંગે અહઝાબમે જો કુફરાર
મુસલમાનોકે હાથો કેદ હુએ, ઉનમે
હઝરતકે યયા અબ્બાસ ભી શામિલ થે.
મુસલમાનોને ઔરોકી તરહ ઉનકી મુશ્કે
ભી ખુબ કસકર બાંધ દી થી, વોહ મુકામ
જહાં અબ્બાસકો મહબુસ ક્રિયા ગયા થા,
હઝરતકે દવલતસરાકે કરીબ થા. રાતકો
જબ અબ્બાસકે કરાહનેકી આવાઝ આઈ
તો આપકી નીંદ ઉડ ગઈ. ઔર ઉસકા
સબબ માલુમ ક્રિયા. જબ યેહ પતા ચલા
કે રસ્સીકી સખ્ત બંદીશસે કેદી કરાહ રહે

है, तो आपने कुछ लोगोको बुलाकर
हिदायत की के अब्बासकी बंदिश उरा
ढीली कर दी जाये. किसीने अर्ज की के,
कराबतके ज्यालसे अब्बास पर तो येह
अेहसान किया जा सकता है, लेकिन और
काइरो पर जो हमारे जुनके ज्यासे है, कयुं
किया जाये ? इरमाया, मय रिआयत
अपनी कराबतके लेहाउसे नहि चाहता,
बल्के एस वजहसे चाहता हुं के येह सब
एन्सान है और तकलीफका अेहसास एन

સબકે અંદર પાયા જાતા હૈ. યેહ હૈ
રહમતુલ લીલ આલમીનકી શાન !

મુશરેકીને મક્કાને કોનસી
અઝિયતથી જો આં હઝરત (સ.અ.વ.)કો
નહિ પહોચાઇ થી ? ઇન્તેહા યેહ હૈ કે
આપકો અપના મેહબૂબ વતન તર્ક
કરના પડા. ઐસે મોકેં પર, આમ
ઇન્સાનોકે દિલમે જો જઝબાતે ઇન્તેકામ
હોતે હૈ, કૌન નહિ જાનતા ? લેકિન જબ
આં હઝરત (સ.અ.વ.)ને મક્કા ફત્હ
કિયા, તો કોઈ ભી બદલા ન લિયા. જબ

ઇસ્લામી લશ્કર સરઝમીને મક્કામે
દાખિલ હુવા તો ઉસ વકત કુફ્ફારો
મુશરેકીનમેં બડી હલચલ મચી હુઈ થી.
હર શખ્સ યેહ સમજે હુવે થા કે આજ
હમારી ખેર નહીં ! કોઈ દમ ગુઝારતા હૈ
કે કત્લેઆમકા હુકમ હોતા હૈ. લેકિન
રહમતુલ લીલ આલામીનકા કોકબચે
હશમતો ઈજલાલ મક્કેમેં આયા તો
આપને મુનાદી કરા દી કે, સબ લોગ
કાઅબેમે જમા હો જાચે. અપને ઘરમે
રહેગા ઉસે પનાહ ન મિલેગી. યેહ સુન

કર સબ ઝનોમઈ, બચ્ચે ઔર બુઢહે
લરઝતે કાંપતે વહાં પહોંચે. આપને ખડે
હોકર ફરમાયા, તુમ લોગોને જો જો
મઝાલીમ મુજ પર કિયે વોહ તુમ્હારે
ઈલ્મમે હૈ. આજ ખુદાને મુજકો ઇત્ની
કુદરત દી હૈ કે, મય તુમસે પુરા પુરા
બદલા લે સકતા હું. તુમ્હે કત્લ કર
સકતા હું, જિલાવતન કર સકતા હું.
તુમ્હારે ઘરોકી ઈંટસે ઈંટ બજવા કર ઉન
પર હલ ચલવા સકતા હું. બતાઓ,
તુમકો મુજસે અબ કયા તવક્કોઅ હૈ ?

બતાઓ, મુજસે તુમ્હારે સાથ કયા બર્તાવ
કરના ચાહિએ ? હર તરફસે આવાઝ
આઈ, હમ અપને કરતૂતો પર શરમિંદા
હૈ, ઔર આપસે યેહી તવક્કો રખતે હૈ જો
એક કરીમ ઇબ્ને કરીમસે રખના ચાહિએ.
યેહ સુન કર હઝરતને ફરમાયા, જબ
તુમ નાદીમ હો ગયે તો અબ તુમ પર
કોઈ ઈલ્લામ નહીં, યેહ થી હઝરતકી
શાને રહમો કરમ ઔર બખ્શિશ !

તાએફમે જબ આપ તબ્લીગકે
લિએ પોહંચે તબ બેરહમ કુફ્ફારોને

આપ પર ઇતને પત્થર બરસાએ કે
તમામ બદન લહું લોહાન હો ગયા. આપ
ઇસી હાલતમે એક બગીચેમે ચલે ગએ.
મોહાફિઝે બાગકો હુઝૂરકી ઇસ હાલત
પર રહમ આયા. ઉસને એક ખોશાએ
અંગુર આપકો લાકર દિયા ઔર કહા,
આપ અપને દુશ્મનો કે લિએ દોઆએ
બદ કયું નહીં કરતે ? આપને ફરમાયા:
ખુદા ઉનકો હિદાયત કરેગા, અગર આજ
નહીં સમજતે તો કલ સમજેંગે. હઝરતકા

येह सब्रो उब्त देभकर वोह मुसलमान
हो गया.

होकुके मुस्लेमीनके तहङ्कूळका
आपको एस कदर ज्वाल था के, जनाबे
अबुअरे गङ्गारी (रजी.) बयान करते
है, अेक शामको जो मैं हुजूरकी षिदमतमें
हाजीर हुवा तो आपको सप्त बेयेन
पाया. मैंने सबब पुछा, तो इरमाया:
अथ अबुअर ! बहङ्के मुस्लेमीन मेरे
पास तीन टिरहम तकसीम करनेसे बाकी
रेह गये है. मैं एस बातसे डर रहा हुं के,

अगर रातमे मुझे मौत आ गઈ तो
मुसलामांनोका येह हक अदा करनेसे रेह
जायेगा ! अबुअर केहते है के, सुबहको
जब मैं डिर हाजीर हुवा तो आपको
हशाशो बशाश पाया. मैने सबब
पुछा. इरमाया: अबुअर ! शुक्र है भुदाका
के शामको जो चीज मेरे पास बतौरे
अमानत थी वोह रात उसके मुस्तहक
तक पहोंच गई.

(सलवात)

જિસ રોઝ હુઝૂરે સરવરે અમ્બિયા
 દુનિયાસે રૂખ્સત હોનેવાલે થે, આપને
 હઝરત અલી (અ.)કો અપને કરીબ
 બુલાયા ઔર મોહબ્બતકે સાથ બડી દેર
 તક આપસે ગુફતગુ કરતે રહે. વેહ વોહ
 રાઝકી બાતે થી જિનકા ઇલ્મ સિવાયે
 રસૂલ ઔર નાએબે રસૂલ કિસી ઔરકો
 નહીં હો સકતા. આપને અપની પ્યારી
 બેટી જનાબે સય્યદા (સલા.)કો બુલાયા
 ઔર પ્યાર કરકે ફરમાયા, એ નૂરે દીદ !
 તેરે બાપકી મુદતે હયાત ખત્મ હુઈ.

જીબ્રઇલે અમીનને મુઝે ખબર દી હૈ કે,
કલ મૈં દુનિયામે ન રહુંગા. અથ મેરી
પારએ જીગર ! તેરે બાપ પર તેરી
જુદાઈ શાક હૈ. જનાબે સવ્યદા વેહ સુન
કર ઝર ઝર રોને લગી ઓર અઝ
કરને લગી, બાબા ! મૈં આપકે બાદ કયું
કર ઝિંદા રહુંગી ? અથ બાબા જાન ! મૈં
આપકી કુરકતકા સદમાં બરદાસ્ત ન કર
સકુંગી. ઉસકે બાદ આપને હસનયન
(અ.)કો બુલાયા ઓર છાતીસે દોનો
બચ્ચોંકો લગા કર દેર તક રોતે રહેં.

ઈમામે હુસૈન (અ.)ને અઝકી, નાનાજાન
! આપ હમે ઇસ તરહ પ્યાર કર રહે હૈ,
જૈસે ફિર કિસીસો દોબારા મિલનેકી
ઉમ્મીદ નહીં હોતી ! આં હઝરત બચ્ચોંકો
કયા જવાબ દે ? ઉંનકી દિલ શિકાસ્તગીકે
ખ્યાલસે ખામોશ રહેં.

લિખા હૈ કે, જબ આં હઝરત
(સ.અ.વ.)કી રહે મુબારકને જન્નતુલ
આલિયાકી તરફ પરવાઝકી તો ઉસ
વકત એહલેબયતમેં એક અજબ
કોહરામ બરપા થા. એક તરફ હઝરત

અલી (અ.) રો રહે થે, દુસરી તરફ
જનાબે સચ્ચદા (સલા.) “વા અબતાહો -
વા અબતાહો” કે નાઅરે માર રહી થી.
હસનયન (અ.)કી તબાહ હાલત દેખી ન
જાતી થી, બાર બાર હઝરતસે જાકર
લિપટ તે થે, ઔર કેહતે થે, નાનાજાન !
આજ આપ હમસે કયું નહીં બોલતે ?
જનાબે સચ્ચદા રો રો કર કેહતી થી, એ
નૂર ચશ્મો ! અબ તુમ કહાં ઔર નાના
કહાં ? આહ, આજ તુમ્હારે સરસે નાનાકા
સાયા ઉઠ ગયા. યેહ સુન કર બચ્ચે

બિલક બિલક કર રોને લગે ઔર “વા જદાહો - વા જદાહો” કે નારે મારને લગે.

બહોતસે અસ્હાબ તો અમરે ખિલાફત તય કર રહે થે. ઇનકો હઝરતકે તજહીઝો તકફીનકી ભી ખબર ન હુઈ. યહાં હુઝરકી વસિયતકે મુતાબીક હઝરત અલી (અ.)ને આપકો ગુસ્લ દિયા ઔર આપહીને દીગર એહલે ખાનદાનકી શિરકતસે હઝરતકો દફન કિયા.

આહ, રસૂલકી આંખે બંધ હોને પર
લોગોકે રૂખ બિન્તે રસૂલકી તરફસે ફિર
ગએ ઔર ઉન્હેં ઉનકે હકસે મેહરૂમ કર
દિયા. આહ, ઇસ ઘરાનેકી લડકિયોને
કૈસા નસીબ પાયા થા કે ઉનકો અપને
અપને બાપસે જો ચીઝ બતૌરે ઇનામ
અતા હુઈ થી વોહ લોગોને ઉનસે છીન
લી. રસૂલને અપની બેટીકો જો કુછ
દિયા થા વોહ સવ્યદાકે પાસ ન રહા
ઔર હુસયનને અપની બેટી સકીનાકો દો
ગોશવારે દિએ થે. મરદુદ ખુલીને વોહ

કરબલામેં બચ્ચીકે કાન ચીર કર નિકાલ
લિએ. સચ્ચદાકો બાપ પર નવહા કરનેકે
લિએ મદીનેમે રોકા ગયા ઓર સકીનાકો
લાશે હુસયન પર કરબલામે, મેં કેહતા હું,
સચ્ચદએ આલમ ! આપને જન્નતુલ
બકીઅમે જા કર અપને બાપ પર જી
ખોલ કર નવહા કર તો લિયા, લયકિન,
આહ ! આહ ! સકીનાકો યેહ બાત ભી
નસીબ ન હુઈ. ઇસ બેકસ બચ્ચીકો તો
એક ગૌશા ભી ઐસા ન મિલા કે જહાં
વોહ ઘડી દો ઘડી ભી અપને શહીદ

બાપકો રો સકતી ! આહ ! અગર લાશે
હુસયનસે લિપટ કર વોહ બચ્ચી રોને
ભી લગતી થી તો શિમે સકી તમાંચે
માર માર કર જુદા કર દેતા થા ! આહ !
બાદે શહાદતે હુસયન વોહ બચ્ચી ઝરા
દેરકે લિચે ભી આપકી સફે માતમ પર
ન બેઠ સકી. કભી કરબલામેં થી કભી
કુફામે કભી દરબારે પિસરે ઝિયાદમેં,
કભી ઝીન્દાને કુફામે ઓર કભી દમિશ્કમેં,
કભી ઝીન્દાને શામમે ! કહાં રોતી ઓર
કયસે રોતી ? દુશ્મન ઉસે રોનેકી

ઈજાઝત હી ન દેતે થે. યહાં તક્કે વોહ
બાપસે બીછડી હુઈ બચ્ચી ઝીન્દાને
શામમેં ઇસી સદમેમેં હલાક હો ગઈ.

અલા લાઅનતુલ્લાહે અલલ
કવમિઝઝાલેમીન.

મજલિસ : ૨

જનાબે ફાતેમા ઝહરા (સલામુલ્લાહે
અલય્હા)કી વફાત

કાલલ્લાહો તબારક વ તઆલા
“ઇન્નમા યુરીદુલ્લાહો લે યુઝહેબ
અન્કોમુર રીજસ અહલલબયત
વયોતહહેરોકુમ તહીરા”

હઝરાત ! મૈને જુસ આયએ વાફી
હિદાયાકી તિલાવતકા શરફ હાંસિલ ક્રિયા
ઇસમેં ખુદાવંદે અલીએ અઅલા ઇરશાદ
ફરમાતા હૈ કે, “અય અહેલેબયતે રસૂલ

ખુદાવંદે આલા યે ઇરાદા કરતા હૈ કે
તુમકો હર બુરાઇ ઔર નજાસતસે દુર
રખ્ખે ઔર ઇસ તરહ પાકો પાકીઝા
રખ્ખે જૈસા કે પાકો પાકીઝા રખ્ખનેકા હક
હૈ.”

સહીહ નિસાઇમે લિખ્ખા હૈ કે,
હઝરત ઉમ્મે સલમા (રઝી.) ફરમાતી હૈ
કે, આયએ તહીર મેરે ઘરમેં નાઝિલ હુઇ
થી. મૈં દરવાઝએ ખાનાકે નઝદીક
બયઠી હુઇ થી પસ મૈંને અઝ કી અય
રસૂલે ખુદા ? કયા મૈં અહલેબયતમેં નહિં

हुं ? जनाबे रसूले भुदा (स.अ.व.)ने
जवाब दिया કે तेरी आकेबत ब ખચર
है, लेकिन तुं तो अऊवाजे रसूलमें है.
उस वकत उस घरमें जनाबे रसूले भुदा,
अली, इतेमा, हसन व हुसयन थे. आं
हजरत (स.अ.व.)ने उंको अपनी
आदरके नीचे ले लिया, और इरमाया:
भुदावंदा येह मेरे अहलेबयत है, उंको
रीजससे दूर रख और उंको पाक रख
के जितना पाक रखनेका हक है.

હઝરાત ! ઇસ રિવાયતસે અહિર
હોતા હૈ કે જનાબે સય્યદાકી ઇસ્મતો
તહારત અલ્લાહકે નઝદીક ખૂસુસી
હેસિયતકી હામિલ હૈ ઓર ઉન્કી ઝિન્દગી
ઓર મૌત, ઉન્કી દુન્યવી વ ઉખ્રવી
હયાતકે વાકેઆત ફિલ વાકેઅ ઇસ્મોતો
તહારતકે વાકેઆત હૈ. જિન્કો કિસી
હાલતમેં ઉન્કી ઝાતસે અલગ તસવ્વુર
નહીં કિયા જા સકતા.

હઝરાત ! આપને જનાબે
સય્યદાકી ઇસ્મતકે બારેમેં સુના. અબ

यलो हम उन्की पाकीआ जिन्दगीके उन
हकायेकको देखें, जो हमारे लिये मशअले
राह बन सकते है.

आपकी जिन्दगी बचपनहीसे
बहोत सादी गुळरी है. बचपनमें भी
आप कभी अपने घरसे बाहिर, बच्चोंके
साथ खेलने नहीं जाया करती थीं.
वालेदाकी हयातमें येक बार किसी
अजीअके यहां शादी हुँ. आपकी
वालेदाने सब औरतोको उमदा उमदा
कपडों और जेवरोसे आरास्तां किया.

मगर जातुने जन्तनें एन जेवरों और
कपडोंको पहननेसे एन्कार कर दिया और
अपने साटे कपडोंहीमें शिरकत की. एससे
माअलुम होता है के, आपको जेबाएशसे
एबतेदाहीसे नइरत थी.

ऐक भरतबा इतेमा शामिया
आपसे मुलाकातके लिये आए और
बहोतसी किंमती तहाएइ और
मलबुसात अपने साथ लाए. मगर
आपने तहाएइमेंसे ऐक बी अपने लीये
नहीं रज्जा बलके सारे तहाएइ मुस्तहक

મુસલમાનોંમેં તકસીમ કરા ઢીએ.
ક્રાતિમા શામિયા આપકી સૈર યશ્મી
ઢેખકર ઢંગ રહે ગઠ.

આપકા લિબાસ બડા સાઢાસા
હોતા થા. ઇસમેં ભી જાબઝા પયવંઢ
લગે હોતે થે. જબ કભી નયા લિબાસ
ખરીઢતીં તો નયા લિબાસ અપની
ખાઢેમા ફિઝઝાકો ઢેતી ઓર પુરાના ખુઢ
પહેનતી. યુનાંચે શબે અરૂસી એક ફકીર
કી સઢા પર લબ્બેક કહેતે હુએ અપને

शादीके कपडे उसे बप्श दीये और पुराना लिबास भुद पहन लिया.

मेरे मोअज़ीज़ सामेधन आजकल की औरतें घरके कामकाजसे शदीद नफ़रत करती है मगर वोह बिन्ते रसूलके सबक हांसिल करें. हमाम हसन (अ.) इरमाते है के, हमारे घरमें जितने काम बाहिरके होते थे, वोह वालिदे मोहतरम भुद किया करते थे. मसलन लकडियां लाना, पानी भरना, और बाज़ारसे सौदा सुलफ़ खरीद कर लाना

और घरके अंदरके जितने काम होते,
वोह सब हमारी वालेदा मोहतरमा भुए
करती थी. जैसे ञाना पकाना, चककी
पीसना, घरमें जाडु देना, हमें नेहलाना
और तरबियत देना.

भातुने जन्तने कभी आजका काम
कल पर नहीं छोडा. सुब्ह सवेरे उठतीं,
नमाज पडती, घरमें जाडुं देती, बच्योको
उठाती, मुंह हाथ धुलाती, फिर चककी
पीसती, रोटी पकाती, बच्योंको ञिलातीं
और सबसे आपिरमें आप भुए

तनावुल इरमाती. गरळ के दिन भर
आप काम करती मगर कसरतेकारकी
शिकायत कभी न करती और ओमुमन
ऐसा भी होता के घरका काम भी कर
रही है और कुरआनकी तिलावत भी
जारी है.

એક મરતબા જનાબે સવ્યદાકો
બુખાર આયા. રાતભર બુખારકી
તકલીફસે બેચેની રહી. હઝરત અલી
(અ.) ભી આપકે સાથ જાગતે રહે.
સુબ્હકે વકત આપકી આંખ લગ ગઇ

મગર અઝાનકી આવાઝને આપકો
બેદાર કર દિયા. આપ નમાઝ કે લીએ
મસ્જિદ તશરીફ લે ગએ, મસ્જિદસે
વાપસ આએ તો દેખા કે જનાબે સય્યદા
હસબે મઅમુલ ચકકી પીસ રહી હૈ. યેહ
દેખકર આપને ફરમાયા, સય્યદા ! તુમ્હેં
અપને આપ પર રહમ નહીં આતા ?
રાતભર તો તુમ્હેં બુખાર રહા. સુબ્હ ઉઠી
તો ઠંડે પાનીસે વઝુ કિયા ઔર ફિર અબ
ચકકી પીસ રહી હો. યેહ સુન કર ખાતુને
જન્નતને ફરમાયા : કે અગર ફરાઇઝ કી

અદાએગીમૈં મૈં મર જાઉં તો યકીન કર
લો કે મૈં ઇન્તેહાસે ઝિયાદા ખુશ હુંગી.
મૈંને વઝુ ક્રિયા ખુદાકી ઇબાદતકે લિયે
ઔર ચકકી પીસી તુમહારી ઇતાઅતકે
લિયે, બતાઓ ! ફાતેમાકે લિયે ઇન દોનોં
ફરીઝોંસે બડહ કર ઔર કોનસા ફરીઝા
હો સકતા હૈ ?

હઝરત ફાતેમા ઝેહરાકે ઇન
કમાલાતે ઝાતીહીકા નતીજા થા કે
હઝરત પયગમ્બરે ઇસ્લામ આપસે
ઇન્તેહાઇ મોહબ્બત ભી ફરમાતે થે ઔર

ઇઝઝત ભી. યુનાંચે મોહબ્બતકે
મુઝાહેરોંમેંસે એક વેહ થા કે જબ કિસી
ગઝવે પર તશરીફ લે જાતે થે, તો
સબસે આબિરમેં જનાબે ફાતેમા
(સલા.)સે રૂખ્સત હોતે થે ઓર જબ
વાપસ આતે, તો સબસે પહેલે જનાબે
ફાતેમા ઝેહરાકે ઘર તશરીફ લાતે થે
ઓર ઇઝઝતો એહતેરામકા મુઝાહેરા વેહ
થા કે જબ હઝરત ફાતેમા આતી થી તો
આપ તઅઝીમકો ખડે હો જાતે થે ઓર
અપની જગહ પર બિઠાતે થે. વે ઇઝઝત

હઝરત ફાતેમા ઝેહરા (સલા.)સે મખસુસ
હે જિસમેં કોઇ દુસરા ઉનકા શરીફ નહીં
આતા.

હ. રસૂલેખુદા (સ.અ.વ.)ને આપકે
ફઝાઇલમેં બહોતસી હદીસે ભી ઇરશાદ
ફરમાઇ. જેસે કે આપ બહિશ્તમેં
જાનેવાલી ઔરતોંકી સરદાર હે. તમામ
જહાંનકી ઔરતોંકી સરદાર હે. આપકી
રઝાસે અલ્લાહ રાઝી હોતા હે ઔર
આપકી નારાઝગીસે નારાઝ હોતા હે.
ખુદાને આપકી બદવલત આપકે દોસ્તોં

કો અઝાબે જહન્નમસે છુડા દિયા. મઝીદ ફરમાયા કે, ફાતેમતો બિઝઅતુમ મિન્ની મન આઝા હા ફકદ આઝાની. ફાતેમા મેરે જિસ્મકા ટુકડા હૈ જિસને ઉસકો અઝીવ્યત પહોંચાઇ ઉસને મુજહકો અઝીવ્યત દી.

મગર અફસોસ ! જિસકા યે મરતબા હો ઉસસે ઝમાનેને કયા કયા બદસુલુકિયાં કી બઅદે વફાતે સરવરે કાએનાત જનાબે સય્યદા અજબ રંજો મુસીબતમેં બસર કરતી થી ઓર ઇસ

કદર નાતવાં ઔર ઝઘફ હો ગઘ થી કે,
બેઠના ઉઠના દુશવાર હો ગયા થા.
ઝોઅફો નાતવાની કી વજહસે એક
રૂમાલ સરે અકદસ પર બંધા રહેતા થા.
બરાબર આંખોસેં આંસુ જારી રહેતે થે
ઔર અકસર રો રોકે ફરમાયા કરતી થી
“વા અબતાહે ઝાલત કુવ્વતી વફકદતો
બઅદક કાફેલંવ વમવાલેયન સુબ્બત
અલવ્ય મસાએબુન લવ અન્નહા સુબ્બત
અલલ અથ્યામે સિર્ન લયા લિયા. હાય
બાબા ! આપકી જુદાઈને ફાતેમાકો ઈસા

ઝઘફ વ નાતવાં કર દિયા કે તાકત બિલ્કુલ જાતી રહી ઓર બા'દ આપકે ઇસ નાતવાનકા કોઇ હામી ઓર મદદગાર બાકી નહીં રહા. અય પિદરે બુઝૂર્ગવાર બા'દ આપકે મુજહ પર વોહ મુસીબતેં પડી કે અગર દિનોં પર પડતી તો વોહ શબે તાર હો જાતે.

અલ ગરઝ જબ જનાબે સય્યદાકી હયાતકી શબે આખિર આઇ તો આપકો બઇલ્હામ મઅલુમ હુવા કે વફાત મેરી કરીબ હૈ. જબ સુબ્હ હુઇ હસનૈનકે

ખાનેકા નેહલાનેકા ઔર પોશાક
 બદલવાનેકા સામાન મોહવ્યા ક્રિયા. ઇસ
 અસનામે જનાબે અમીરુલ મોઅમેનીન
 દાખિલે બયતુશ્શરફ હુએ તો ફરમાયા,
 અય દુખ્તરે રસૂલે ખુદા ! અય
 બેહતરીને ઝનાને આલમ ! અવ્વલ
 રોઝસે મૈને તુમકો દુનિયાકે દો કામ એક
 વકત કરતે કભી નહીં દેખા. આજ કયા
 સબબ હૈ કે યે ઝોઅફો નાતવાની કે
 બાવજુદ આપ તીન તીન કામ બયક
 વકત કર રહી હો. જનાબે સય્યદા રોને

લગી ઔર અરઝ કી, યા અબલ હસન !
હંગામે મફારેકત કરીબ હૈ, યાહતી હું કે
બચ્ચોં કો નેહલા ધુલા કર ખાના ખિલા
હું. કયું કે મૈં જબ દુનિયાસે ગુઝર
જાઉંગી તો આપ તો મેરે ગમમેં રહેંગે,
ઇન બચ્ચોકી કોન ખબર લેગા. યે
કલમાતે હસરતો યાસ સુન કર જનાબે
અમીર (અ.) રોને લગે ઔર ફરમાયા
“ઇન્ના લિલ્લાહે વ ઇન્ના એલયહે
રાજેઊન” અય દુખ્તરે રસૂલ ! તુમસે
તસકીન થી. અબ તુમ દુનિયાસે જાતી

हो मुझे गम बालाये गम होगा. क्युं कर
तहम्मुल हो सकेगा. मअसुमाने अर्ज डी,
अय अबुल हसन ! जिस तरह तुमने
मुसीबते जनाये रसूले षुदामें सब्र
किया. उसी तरह मेरी मुसीबतमें भी
सब्र करना, के सिवाये सब्रके कुछ यारा
नहि है.

रावी कहेता है के, वोह मअदुमा
येह केह रही थीं, के हालते मुतगव्यर हुध
और नकाहतो ओअइ गालिब हुवा बा
वजुद एन्के मोहब्बते मादरीसे इरअंटोके

કામમેં મશ્ગુલ રહીં. બાર બાર લડકોં કો
દેખતી જાતી થીં ઔર રોતી જાતી થીં.
બઅદ ઇસકે વસીએ પયગમ્બરસે
ફરમાયા : કે યા અબલ હસન ! આપસે
તીન વસીવ્યતેં હૈ પેહલી યેહ કે સાલહા
સાલ મેં આપકે સાથ રહી હું અગર કોઇ
કસુર હુવા હો તો મુઆફ કર દેના.
હઝરતને જવાબ દિયા કે, અય ફાતેમા
તુમ ફુલ ઝનાને આલમસે બેહતર,
રસૂલકી બેટી, ખુદાકી બરગુઝીદા ઔર
મઅસુમા હો. તુમસે કયુંકર ખતા હો

सकती है. सख्यदाने दुसरी वसीव्यत
येह इरमाध के, मेरे बाद अगर
हसनयनसे आपके खिलाड़े तब्ख कोध
अमर वाकेअ हो, तो आप तरहहुम
इरमा कर दरगुजर इरमाना. तीसरी
अर्ज येह है के मैं घरमें तन्हा कभी नहीं
रही और अब उस मकानमें जाती हुं
जहां न कोध मुनीस है न गम गुजार,
उस आलमें तन्हाधमें कोन साथ देगा.
याहती हुं के आप मुझे बुल न जायें
और मेरी कब््रको इतेहाज्वानीसे महइम

ન રખના. જનાબે અમીર યેહ હસરત
આમેઝ બાતેં સુન કર રોને લગે ઔર
ફરમાયા : કે જબ તુમ રસૂલે ખુદા
(સ.અ.વ.)કી ખિદમતમેં પહોંચના તો
મેરી તરફસે તસલીમ અર્ઝ કરના ઔર
જો જો મુસીબતેં મુજહ પર બઅદ ઉનકે
ગુઝરી હૈ બયાન કર દેના. બઅદ ઇસકે
જનાબે સય્યદા ગશ ફરમાઇ ગઇ.
હસનયન (અ.) દેખતે હી બલંદ
આવઝસે રોને લગે. મઅસુમાને બેટોંકી

આવાઝ સુન કર આંખે ખોલ દીં ઔર
હાથ ફેલા કર સીનેસે લગા લિયા.

મવાઇઝે શેખ જઅફરમેં હૈ કે,
જનાબે અમીર ફરમાતે હૈ કે, વકતે
એહતેઝાર મૈને સુના કે સય્યદાને કિસીકે
સલામકા જવાબ દિયા. જબ મૈને પુછા
તો કહા કે જિબ્રઇલ આયેં હૈ. કહેતે હૈ.
અય ફાતેમા ! અસ્સલામો વકરઓ
કિસ્સલામ. ખુદાવંદે આલમને તુમ્હે
સલામ કહા હૈ. મૈને ખુદાકે સલામકા
જવાબ દિયા હૈ. ફિર જનાબે સય્યદાને

સલામકા જવાબ દિયા. જબ જનાબે
અમીરને પુછા, કહા કે, મીકાઇલ કે
સલામકા જવાબ દિયા હૈ. હઝરત
ફરમાતે હૈ કે તીસરી મરતબા મૈને દેખા
કે રંગ ઉનકા ઝર્દ હો ગયા ઔર આંખોંમે
હલકે પડ ગયે ઔર કહા “અસ્સલામો
અલયક યા કાબેઝલ અરવાહે, અય
મલેકુલ મૌત !” તુમ પર મેરા સલામ
હો. અબ જલ્દી મેરી રૂહ કબ્ઝ કરો ઔર
બનરમી રૂહ કબ્ઝ કરના કે મુઝે તકલીફ
ન હો. ફિર મઅસુમાને અસમાકો બુલાયા

और इरमाया के मुझे उस हुजरेमें
पहोंया ए, कोध मेरे पास न आये, अेक
साअत के बाद मुझे पुकारना जब
आवाज न आये तो समजना के मैं
दुनियासे गुजर गध. असमा कहेती है के
मैं हुजरेसे बाहिर आध तो सुना. आप
इरमाती है. छलाही व सव्यदी
असअलोक बिल्लळीनस तइयतहुम
अन तगड़ीर ले शीअती वशीअते
जुरीयती. जुदावंदा येह कनीज तुजहसे
उम्मीदवार है के मेरी और मेरी

અવલાદકે શીઓંકો બાપ્શ દે. મગર
મયને એક સાઅતકે બા'દ આવાઝ દી.
કુછ જવાબ ન સુના, તો હુજરેમેં જા કર
ચેહરચે મુબારકસે ગોશચે ચાદર ઉઠાયા.
દેખા, વોહ મઅસુમા ઇન્તિકાલ કર ગઇ
હે. મેં રોને પીટને લગી, નાગાહ હસનૈન
દાખિલે હુજરા હુચે. પુછા હમારી
અમ્મીજાનકા કયા હાલ હૈ ? અસમા
કેહતી હૈ મુઝે તાબે ઝબ્ત બાકી ન રહી.
અઝ કી અચ શાહઝાદો તુમ્હારી માદરે
ગિરામી ખિદમતે જનાબે રસૂલે ખુદામેં

પહોંચ ગઇ. સાહબઝાદોને છોટે છોટે
 અમામેં સરોંસે ફેંક દીએ ઔર રોના શરૂ
 કિયા. જનાબે અમીર ફરમાતે હૈ : કે જબ
 ઇન માઅસુમાને વફાત પાઇ, મૈને હસબે
 વસિયત તજહીઝ વ તકફીન કી ઔર
 ઉસ કાકુરસે હનુત કીયા જો જનાબે
 રસૂલે ખુદાકે હનુતસે બાકી રહ ગયા થા.
 જબ મૈને યાહા કે બંદે કફન બાંધુ
 એહલેબયતકો આવાઝ દી. યા ઉમ્મે
 કુસલુમિન, યા ઝયનબો, યા હસનો, યા
 હુસયન હલુમ્મુ તઝવ્વરૂ મિન ઉમ્મે કુમ

इ हाजल डेराको वल्लेकाओ डील जन्तते,
अथ उम्मे कुलसुम और उयनब, अथ
हसनो-हुसयन आओ और आपकी मांका
आभरी दीदार कर लो, के डीर जन्तेतमें
मुलाकात होगी.

येह सुनते ही दोऽ कर सबने
गिरदे जनाऊ आके रोना शुरु डीया.
हसनैन रो रो कर कहेने लगे अथ अम्मां
! जब आप नानाके पास जायें तो
हमारी तरङ्गसे कहेना के हमने आपके
बा'द बडे बडे जुल्म उठाये. दो महीने

न गुळरे के यतीम हो गये. इ काल
 अभीरुल मोअमेनीन उशहेदुल्लाह
 अन्नहा कद हन्नत कद व अन्नत व मदत
 यदयहा व अम्मत होमा येला सदरेहा
 मलीय्या. जनाबे अभीर इरमाते है : के
 मैं भुटाको गवाह करके कहेता हुं उस
 वकत सय्यदाकी लाशने हरकत की और
 हसनयनकी तरफ मयलान किया और
 आवाजे अछइसे आह की और दोनों हाथ
 इयला कर हसनैनको ढेर तक सीनेसे
 लगाये रहीं. नागाह हातीइने आवाज

દી યા અલી ! જલદ હસનયનકો હટાઓ
કે મલાએકા આસામાન પર રો રહે હૈ
ઔર જનાબે રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.)
અપની બેટીકે બહોત મુશ્તાક હૈ. અલ
હાંસિલ બ રિવાયતે ફવાદકે હુસેનિયાહ
જબ કે શબ ખુબ તારીક હો ગઇ ઔર
ગુસ્તો કફનસે જનાબે અમીર ફારિગ
હુએ, તો તાબુતકો ઉઠાયા ઔર જન્નતુલ
બકીઅમે લે આએ. દેખા કે એક કબ્ર
ખુદી હુઇ તૈયાર હૈ. યે દેખ કર જનાબે
અમીરને યાહા કે સવ્યદાકો ઉસ કબ્રમેં

ઉતારે, કિનારે કબ્ર પર તશરીફ લાએ.
નાગાહ કબ્રસે દો હાથ નમુદાર હુવે ઔર
ઉસને સચ્ચદાકો લે લિયા બાદ ઇસકે
વોહ કબ્ર ખુદ બ ખુદ બંધ હો ગઇ.

જનાબે અમીર (અ.)ને કબ્રકો
ઝમીનકે બરાબર કર દિયા તા કે કબ્રકા
નિશાન બાકી ન રહે ઔર કબ્ર પર બચઠ
કર બહોત રોએ. વરકા બિન અબ્દુલ્લાહ
કેહતે હૈ કે મૈને અઝ કી, યા મૌલા !
આપ ઇમામે સાબિર હૈ, ઇસ કદર કયું
રોતે હો ? આપને ફરમાયા અય વરકા !

मैं उस लिये रोता हूं के वोह कोडोंके
निशान जो उनके जिस्म पर थे वोह
मुझसे नहीं बुलाये जाते. जिसके सदमेसे
सारी जाल मिस्ल निलके सियाह हो गध
थी !

अब झतेमाके सोगवारो !
मजलीस ખત્મ हो चुकी. रसूलको पुरसा
दे चुके, मगर दोस्तो ! मौलासे कुछ अर्ज
करना है, मेरे साबिर हमाम ! आपने
सय्यदाकी पुस्त पर कोरडोंके कुछ ही
निशान देजे थे उस पर इत्ना रोये के

વરકા બિન અબ્દુલ્લાહકો તઅજજુબ
હુવા, અરે મૌલા ! શાયદ આપ ભી ઉસ
વકત ઝિન્દાને શામમેં મૌજુદ હી હોંગે
જબ સકીનાકા ઇન્તિકાલ હો ગયા,
ગસ્સાલા આઇ ઉસને ગુસ્લકે વાસ્તે
પયરાહન ઉતારનેકો ચાહા, મગર
પયરાહન જગહ જગહ જિસ્મકસે ચિમટ
ગયા થા. પુછતી હૈ, “બીબી ! બચ્ચીકો
કયા બિમારી થી ?” મૌલા ! ઉસ વકત
ઝયનબકો કિસને સંભાલા હોગા, આપને
યા ફાતેમાને ? જબ શાહઝાદીને જવાબ

દિયા કે, “બહેન ! બિમારી તો યતીમીકી
થી ઓર યેહ ઝખ્મ તો જબ યેહ બચ્ચી
બાપકો યાદ કરકે રેતી થી તો શિમ્
કભી નેઝેકી અની યુબોતા થા તો કભી
તાઝિયાને લગાતા થા.

અલા લાઅનતુલ્લાહે અલલ
કવમિઝઝાલેમીન.

મજલિસ : ૩

હ. ઇમામ અમીરુલ મોઅમેનીન

(અ.સ.)કી શહાદત

કાલ રસૂલિલ્લાહે, ઝય્યેનુ
મજાલેસકુમ બે ઝિકરે અલી ઇબ્ને અબી
તાલિબ, લે અન્ન ઝિક્કહુ ઝિકી વ ઝિકી
ઝિકરૂલ્લાહ વ ઝિકરૂલ્લાહે એબાદહ.”

હઝરત મોહમ્મદ મુસ્તુફા
(સ.અ.વ.) ઇરશાદ ફરમાતે હૈ કે,
“અપની મજલિસોંકો ઝિકે અલી ઇબ્ને
અબી તાલિબસે ઝિનત દો. કયું કે ઉનકા

ठिक मेरा ठिक है, मेरा ठिक अल्लाहका
 ठिक है और अल्लाहका ठिक छ्वाएत
 है." एस हदीसमें दो बातें काबीले गौर
 है. अक्वल येह के ठिके अलीसे
 मजालिसकी जिनत कयुं कर है ? दुसरे,
 ठिके रसूल कैसे है ?

अमे अक्वलके मुतअल्लिक येह है
 : के हर शयकी जिनत सामान जुदागाना
 होता है. आसमानोंकी जिनत सितारोंसे
 है, यमनकी जिनत कुलोंसे है, मयदानोंकी
 जिनत सब्जोंसे, मोतीयोंकी जिनत

ચમકસે, આઇનેકી ઝિનત જવહરસે,
દુનિયવી મહેફિલકી ઝિનત રકસો
સોરૂરસે-શમ્ઓ ગુલસે, દીની મજલિસોં
ઔર રૂહાની મહેફિલોકી ઝિનત ઇનમેંસે
કિસી એક ચીઝસે નહીં. બલકે ઉનકી
ઝિનત ઐસે ઉમુરસે હૈ, જિનસે રૂહકો
ગિઝા મિલતી હો, ઇમાનમેં બાલીદગી
હોતી હો, ઇરફાનકે ચેહરે પર તાઝગી
આતી હો, નફસમેં અઅમાલે સાલેહા
બજા લાનેકા જોશ પચદા હો, તબીઅતમેં
અખ્લાકે હસ્ના કી ખુશ્બુ મેહકે; ચુંકે

હઝરત અલી (અ.) કે ઝિક્કસે યેહ સબ ચીઝેં હાસિલ હો જાતી હૈ. લેહાઝા રૂહાની મહફિલ ઓર ઇમાની મજાલિસકો ઉનકે ઝિક્કસે ઝિન્ત હોની યકીન બાત હૈ.

દુસરા અમ્ર યેહ હૈ, કે હઝરતકા ઝિક્ક રસૂલ (સ.અ.વ.)કા ઝિક્ક હૈ. યુંકે હઝરત અલી (અ.) હઝરત રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.)કે બહોતસી સિફાતમેં મુશ્તરક હૈ ઓર હઝરત અલી (અ.)કા અમલ વોહી હૈ જો રસૂલ (સ.અ.વ.)કા અમલ હૈ. જિસ રાહપે રસૂલ (સ.અ.વ.) ચલનેવાલે

થે ઉસ રાહ પર હઝરતકે નકશે કદમ
પર હઝરત અલી (અ.)ભી ચલનેવાલે
થે. આપકે અખ્લાકે હુસ્ના ઔર ખસાએલે
પસંદીદાહકા બેહતરીન નમુના હઝરત
અલી (અ.) થે. લેહાઝા જબ હઝરત
અલી (અ.)કે ફઝાએલ વ મહામીદ ઔર
ખસાએલ વ મનાકીબ બયાન હોંગે તો
લા મહાલા ઇસ સિલસિલેમેં ઝિકરે રસૂલ
હો જાના ચકીની હૈ. કયા કહેના ઉસ
ઝાતકા, જિસ્કા ઝિક અલ્લાહકા ઝિક બન

જાએ ઔર ઝિકે ખુદા બન કર ઇબાદતકા શરફ હાસિલ કરે. (સલવાત)

અમીરુલ મોમેનીનકી જો સિક્ત ભી બયાન કરો. વોહ મહેફિલકી ઝિનત હૈ. જબ અરબાબે બઝમ નાઅરએ દુરુદ બલંદ કરતે હૈ, મજલિસકી રૈનકો ઝિનત દોબાલા હો જાતી હૈ. આઇએ, આજ ઇસ મજલિસમેં હઝરતકે કુછ સિક્કાતકા ઝિક કરે.

હઝરતકે ઇલ્મકા યેહ હાલ થા કે, હઝરત રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.)ને ફખ્રકે

मुकाम पर इरमाया, “अना मदीनतुल
छल्म वअलीयुन बाबोहा” मैं शेररे छल्म
हुं और अली उसका दरवाजा है.” यअने
जिस तरह शहरसे जब कोछ चीज बाहेर
निकलती है तो वोह दरवाजेसे ही
निकलती है. उसी तरह मेरे शेररे छल्मसे
जो चीज बाहेर निकलती है. पेहले वोह
अली तक पहोंयती है, उसके बाद दुसरे
इयज हासिल करते है. अेक और जगह
इरमाते है, “अना दाइल हिकमह व
अलीयुन बाबोहा” मैं हिकमतका घर हुं

और अली उसके दरवाजा है." हमारे
 रसूल किताब और हिकमतकी ताअलीम
 देनेके लिये असुसियतसे भेजे गये थे.
 "योअल्लेमोहोमुल किताब वल हिकमह."
 पस, गौर किञ्चये किन्ना बडा हकीम
 होगा वोह शाप्स, जिसको रसूल अपने
 दाउल हिकमतका दरवाजा बयान
 इरमाये. साहेबे 'अरहजुल मतालिब'
 लिखते है के कोनसा एल्म यैसा था
 जिसके आलिम हजरत अली (अ.) न थे
 ?

અબ મુખ્તસર આપકી શુજાઅતકા
બ્યાન ભી સુન લિજીએ. અરબકો અપની
શુજાઅતપે બડા નાઝ થા લેકિન
શુજાઅતે અમીરૂલ મોમેનીનસે ઇસ
મયદાનમેં ઉનકો ઉસી તરહ બેબસો
આજિઝ બના કર દિખા દિયા. જિસ
તરહ કુરઆનને ઉનકે દાવાએ ફસાહતો
બલાગતકો બાતિલ કરાર દે દિયા થા.

જંગે ખંદકમેં મકકાકા વોહ
શેહઝોર સિપાહી અમ્ર ઇબ્ને અબ્દેવદ
થા. જિસકી તમામ અરબ પર ધાક થી

જો એક હજાર સિપાહીઓંકા મુકાબલા
 તને તન્હા કરતા થા. જબ મુસલમાનોંસે
 મુકાબલેકે લિયે નિકલા, કિસીમેં તાબ ન
 થી કે ઉસકે સામને જાએ ! આં હઝરત
 (સ.અ.વ.) બાર બાર ફરમા રહે થે,
 “મુસલમાનોં તુમમેં કોન ઐસા બહાદુર હૈ
 કે, જો ઇસ લાફઝનકા સર કાટ કર મેરે
 પાસ લે આએ ?” સબ યેહ સુન કર
 ખામોશ રહે સિવાએ હઝરત અલી (અ.)
 કે આપ હર બાર ઉઠ કર અઝ્ઝ કરતે થે,
 “યા રસુલિલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! મૈં હાઝિર

હું.” આપ ફરમાતે થે, “અય અલી ! અભી ઠેહરો.” જબ હઝરતને દેખા કે કોઈ મુકાબલેકો જાતા હી નહીં ઓર અમ્ર બાર બાર મુકાબલેકે લિએ બુલાએ જા રહા હૈ. તો અમીરુલ મોમેનીન (અ.)સે ફરમાયા : “અય અલી ! અબ તુમ જાઓ ઓર ઉસકા સર કાટ લાઓ.” આપ બેખૌફો ખતર મુકાબલેકે લિએ ચલે. જબ અલી ચલને લગે તો હઝરતને ફરમાયા, “બરઝલ ઇમાનો કુલ્લોહુ અલલ કુફરે કુલ્લેહી. પુરા પુરા ઇમાન પુરે પુરે કુફરે

મુકાબિલ જા રહા હૈ.” ગૌર કરનેકે
 કાબિલ યેહ બાત હૈ કે જબ હઝરત અલી
 (અ.) કુલ્લે ઇમાન કરાર પા ચુકે તો
 અબ આપકે સિવા જો લોગ રહે વોહ
 યકીનન અજઝાએ ઇમાનકે માલિક રહે
 ન કે કુલ્લે ઇમાનકે. અલગરઝ, હઝરત
 ઉસકે મુકાબલેકે લિએ ગએ ઔર થોડી
 દેર બાદ ઉસકા સર કાટ કર હઝરત
 રસૂલ (સ.અ.વ.)કે કદમોં પર લા કર
 ડાલ દિયા. હઝરતને ફરમાયા, “ઝરબતો
 અલીય્યેન યવમલ ખંદકે અફઝલો મિન

એબાદતિસ સકલયન. અલીને જો
ઝરબત રોઝે ખંદક અમ્રકે સર પર મારી.
વોહ ઇન્સો જિનકી ઇબાદતસે બેહતર
થી." અલ્લાહો અકબર ! કિસકી તાકત હૈ
કે અલીકે ફઝાએલકા એહાસા કર સકે ?
જિસકી એક ઝરબત સકલૈનકી
ઇબાદતસે ભારી હો ગઇ, ઉસકે અજરો
સવાબકા કિસકી તાકત હૈ કે અંદાઝા કર
સકે ?

અબ ઝરા હઝરતકી અદાલતકા
ભી હાલ સુન લિજીએ. આપને હંમેશા

અઝરૂએ અદલો ઇન્સાફ જિસ
મુસલમાનકા જો હક હોતા થા, વોહ
પોંહયાયા. ઉનકે મોઆમેલાતમેં હંમેશા
ઇન્સાફ ક્રિયા, કભી અપની ખ્વાહિશે
નફસાનીકો કિસી અમ્રમેં દાખિલ હોને ન
દિયા. આપને અપની બાદશાહતકે
ઝમાનેમેં ફાકે ક્રિએ, મેહનતો મઝદૂરી કી
મગર નાજાએઝ એક પાઇ અપને ખર્ચમેં
ન લાએ. એક દિન આપકે હકીકી ભાઇ
જનાબે અકીલને અપને એહલો
અયાલકી કસરત આઝુકાકી કિલ્લત

બયાન કરકે આપસે અપને હકમે
રિઆયત યાહી. યાઅને યેહ કે જો
વઝીફહ બયતુલ માલસે મુકરર હૈ.
ઉસસે કુછ ઝિયાદા દિયા કરે. આપને
ફરમાયા, “અય ભાઇ, જો તુમહારા જાએઝ
હક હૈ, વોહ તુમહેં દેહી દિયા જાતા હૈ,
જિસ તરહ હો સકે ઉસમેં પુરા કરો.”
જનાબે અકીલકો યેહ બાત નાગવાર હુઇ
ઔર કેહને લગે, “આપ હાકિમ હો કર
અપને હકીકી ભાઇકે સાથ ઇત્ની
રિઆયત ભી નહીં કર સકતેં.” યેહ સુન

કર આપને ગુલામકો લોહેકી એક સલાખ
આગમેં સુર્ખ કરકે લાનેકા હુકમ દિયા.
જબ વોહ આઇ તો અપને જનાબે
અકીલસે ફરમાયા, “ઝરા અપના હાથ
બડાઓ.” જબ હઝરતને દાગના ચાહા
તો ઉન્હોને કહા, “ભાઇ, આપ કયા કરતે
હે. મેરા હાથ જલ જાએગા. મેં ઇસ
સદમેકી તાબ નહીં લા સકતા.” ફરમાયા,
“કયું ભાઇ, તુમ તો આતિશે દુન્યાકી
તાબ નહીં લા સકતે ઔર મેરે લિએ વેહ

याहते हो के आतिशे जहन्नममें जलाया जाउं !” येह थी हजरतकी अदालत.

सभावतका येह हाल था के, आज तक झेकराओ मसाकीन उनका नाम ले कर सवाल करते है. ખુદ झका करके जिसने साधलोंका सवाल पुरा किया. वोह येही सपी थे “व युसेउन अला अनझेसेहिम व लव कान बेहिम ખसासह. वोह तंगदस्ती में भी दुसरोको अपने नइस पर तरજुह देते है.” येह आयत छन्हीकी शानमें है.

येह जैसे सजी है के अेक भरतबा
 साधल आ कर रोटीका सवाल करता है.
 आप कम्बरसे इरमाते है के इसको अेक
 रोटी दे दो. कम्बरने अर्ज की रोटीयां तो
 तोशादानमें है. इरमाया के मये
 तौशादानके दे दो. उन्हीने कहा के,
 तौशादान बहोतसे सामानके अंदर है.
 इरमाया, मये सामानके दे दो. अर्ज की
 हुजुर ! सामान ँट पर बंधा हुवा है.
 इस वकत कैसे जुले ? इरमाया, मये
 ँटके दे दो. इरमाया मौला ! ँट

કતારમેં કહીં હૈ, ઇસ વકત કહાં તલાશ
કરું? ફરમાયા અચ્છા મએ કતારકે દે દો.
ગરઝ કે એક રોટીકે સાઇલકો પુરી કતાર
ઊંટકી બખ્શી ગઇ !

હઝરતકી ઇબાદતકા વેહ હાલ થા
કે રાત મેહરાબે ઇબાદતમેં ખડે રહેતે થે
ઔર હમ સાયાકે લોગ એક રાતમેં એક
હઝર તકબીરતુલ એહરામકી આવાઝ
સુન લેતે થે. રોઝેકી સુરત વેહ થી કે
કોઇ દિન મુશ્કિલસે ઐસા ગુઝરતા હોગા
કે આપ રોઝેસે ન હોં. સિક્કીનકે

मयदानमें जब के सभत जंग हो रही थी
और दुश्मनकी तरफसे तीरोंका मेंह बरस
रहा था, नमाजे ओहरका वकत आ गया.
आपने मुसल्ला बिछानेका हुकम दिया,
किसीने कहा, “हुज़ूर ! येह वकत
मयदानमें नमाज पढनेका नहीं, यैसा न
हो के कोध तीर जिस्मे मुबारक पर आ
लगे.” इरमाया, “येह जंग नमाजको
कायम करने और अेहकामे छलाहीकी
बजाआवरीहीके लिये तो की जा रही है
!”

माले दुनियाकी तरङ्ग आपको
कत्थन रगळत न थी. बयतुल मालमें
जो रुपिया बहकके मसाकीन जम्ब होता.
जब तक आप उसको रात होनेसे पहले
तकसीम न कर देते यैन न आता. आप
बयतुलमालमें जब तशरीफ ले जाते
और वहां सोना-यांटी देखते तो
इरमाते, “अय सोने और अय यांटी !
मेरे सिवा किसी औरको धोका देना.”
अकसर अवकात आप दुनियाको पिताब
करके इरमाया करते थे. “अय दुनिया

मुझसे दूर हो, मैंने तुझको तीन तलाक
दे दी है. मुझे कत्थन तेरी अरत
नहीं.”

गरीब-परवरी और मोहताज-
नवाजीका येह आलम था के जब आप
जाहेरी ખલીફा मुकर्र हुये तो हमामे
हसन (अ.) और हमामे हुसयन (अ.)से
इरमाया के, तुम जा कर कुड़ेके यतीमों
और बेवाओंकी अेक इेहरिस्त तय्यार
करो अैसा न हो के मेरी हुकुमतमें कोछ
भुजा सो रहे. आप इरमाया करते थे मैं

કચું કર ખાના ખાઉં જબ કે મેરે ગિદ
બહોતસે ભુખે સો રહે હૈ !”

હઝરતકા યેહ માઅમુલ થા કે હર
રાતકો એક ઝમ્બીલમં ખુરમં ઓર
દુસરીમં રોટીયાં ભરતે ઓર અપને કંધો
પર રખ કર લે જાતે ઓર જહાં જહાં
કુફામં મોહતાજ બેવાઓં ઓર નાદાર
યતીમ બચ્ચે હોતે ઉનકો ગિઝા
પહોંચાતે. દેનેકા તરીકા યેહ હોતા કે
ઝન્જીરે દર હિલાતે ઓર મુંહ પર નકાબ
ડાલ કર પસે પરદહ ઇસ તરહ દે તે કે

કોઈ આપકી સુરત દેખ કર શરમાએ
નહીં.

આહ ! બેવાઓં ઔર યતીમોં પર
વેહ રાઝ ઉસ વકત ખુલા જબ ઉન્નીસવીં
માહે રમઝાનકી શબકે બાદ અમીરૂલ
મોમેનીન અબ્દુર્રહમાન બિન મુલ્જિમકી
ઝર્બ ખા કર ઇસ કાબિલ ન રહે કે
યતીમો ઔર બેવાઓં તક પહોંચ સકે !

લિખ્ખા હૈ કે, ઉન્નીસકી શબકો
જનાબે ઉમ્મે કુલસુમને અપને પિદરે
બુઝૂર્ગવારકે સામને જબ ખાના લા કર

रज्जा, तो जवकी रोटीके अलावा अेक
प्यालेमें नमक था और दुसरेमें दुध.
हजरतने इरमाया, “बेटी ! तुम्हारे
बापने दो गिआअें कब अेक साथ पाठ
है, जो तुमने आज अैसा किया ? अथ
जाने पदर ! क्या तुम येह चाहती हो, के
रोजे कयामत तुम्हारा बाप देर तक
हिसाब देनेके लिये ढडा रहे ? बेटी !
धनमेसे अेक गिआ उठा लो.” युनांये दुध
उठा लिया गया और आपने जवकी
रोटी नमकके साथ तनावुल इरमाध.

આધી રાત ગુઝરનેકે બાદ જબ
આપને મસ્જિદમેં જાનેકે ઇરાદેસે બાહેર
નિકલના યાહ તો હઝરતકે ઘરમેં જો
બતકેં પલી હુઇ થીં, ઉન્હોંને શોર મયાના
શરૂઆ ક્રિયા ઓર અપની મિનકારોંસે
હઝરતકી અબાકા દામન પકડ લિયા.
ગોયા બાઇલ્હામે રબ્બાની વોહ જાન ગઇ
થી કે અબ અમીરૂલ મોમેનીનકો સહીહ
વ સાલિમ આના નસીબ ન હોગા !

અલગરઝ, હઝરત ઉનસે દામન
છુડા કર મસ્જિદમેં તશરીફ લાએ. ઓર

ઇબાદતમેં મશ્ગુલ હુએ. જબ નમાઝે સુબ્હકા વકત કરીબ આયા તો આપને દેખા કે કોઇ શખ્સ મસ્જિદકે એક ગોશેમેં ઉલ્ટા પડા સો રહા હૈ. યેહ ઇબ્ને મુલ્જિમ મલગિન થા. જો અપની તલવાર સીને કે નીચે છુપાએ હુએ સો રહા થા. આપને શાના પકડ કર હિલાયા ઔર ફરમાયા, અય શખ્સ ! ઉઠ, બા'દ આપ નમાઝમેં મશ્ગુલ હુએ. અભી મસ્જિદમેં કોઇ નમાઝી આયા ન થા. ઇબ્ને મુલ્જિમને ઇસ મોકેકો ગનીમત સમજા ઔર જબ

હઝરત સજદેમેં ગએ તો ઉસ શકીને
અપની ઝહેર આલુદ તલવારસે ઐસા
ભરપુર વાર ક્રિયા કે કઈ ઇંચ સરે
અકદસમેં દર આઈ. જુંહી તલવાર લગી
આપને ફરમાયા, “કુઝતો બેરબ્બિલ
કઅબહ. રબ્બે કાઅબાકી કસમ ! મેં
કામિયાબ હો ગયા.” અલ્લાહ-અલ્લાહ !
ઐસે આશિકાને ઇલાહી ઔર ખુદાકે
સચ્ચે વલી કહાં મિલેંગે જો મૌતકો
કામિયાબ સમજતે હો !

ઇબ્ને મુલ્જિમ તો તલવારકા વાર કરકે ભાગ ખડા હુવા ઔર યહાં હઝરતકે ખુનસે તમામ મેહરાબે ઇબ્બાદત સુખ્ હો ગઇ. હઝરત અપને ખુનમેં તડપને લગે. કુછ લોગોંને જો નમાઝકે લિએ મસ્જિદમેં આ રહે થે. અબ્દુર્રહમાનકો ખુન ભરી તલવાર હાથમેં લિએ મસ્જિદસે નિકલતા દેખા તો ગભરાતે હુએ મસ્જિદમેં આએ યહાં હઝરતકો તડપતા પાયા. યેહ દેખ કર કુછ લોગ તો ઇબ્ને મુલ્જિમકો પકડનેકે લિએ ભાગે ઔર કુછ લોગ

हसनयन (अ.)को ખબર કરનેકે લિએ
દોડે. આહ ! જુઠ્ઠી યેહ ખબર પહોંચી
હઝરતકે ઘરમેં કોહરામ બપા હો ગયા.
હસનયન (અ.) બેચેન હો કર મસ્જિદ કી
તરફ દોડે ઓર જનાબે ઝયનબો ઉમ્મે
કુલ્સુમને રોના પીટના શુરૂઅ કિયા.

અલગરઝ, હસનયન (અ.) દીગર
મોમેનીનકી મદદસે અમીરૂલ મોમેનીનકો
ખુનમેં ભરા હુવા ઘરમેં લે કર આચે.
જબ બેટીઓને બાપકી યેહ હાલત દેખી
તો બિલક બિલક કર રોને લગીં.

હઝરતને ઇશારેસે ઉંકો તસકીન દી.
કુછ દેરકે બાદ લોગ કાતિલકો ગિરફતાર
કરકે હઝરતકે પાસ લાએ. ઉસ વકત
મલઉંકા પ્યાસસે બુરા હાલ થા, આપને
ઇમામે હસન (અ.)સે ફરમાયા, બેટા
હસન ! “ઇસકો પાની પિલાઓ કે
પ્યાસસે ઇસકા ગૈર હાલ હૈ !

જબ ઇબ્ને મુલ્જિમને પાની પિયા
તો આપને ફરમાયા, અય શખ્સ ! “મૈં
કયા તેરા બુરા ઇમામ થા જો તુને મેરે
ઉપર યેહ ઝુલ્મ ક્રિયા?”

येह सुन उस शकीने गरदन ठुका ली. आपने हमामे हसन (अ.) से इरमाया, अय बेटा ! “अगर मैं जिन्दा रहा तो इस शम्ससे अपना किसाना भुद लुंगा और अगर जांवर न हो सका तो जिस तरह उसने मुझे एक ठर्र लगाई है तुम भी एक ही ठर्र लगाना.”

जो जर्हाह हजरतके अम्मका इलाज कर रहा था, उससे हमामे हसन (अ.) ने दरियाइत किया के, “हजरतके बचनेकी कुछ तुम्हें उमीद है या नहीं ?

“ઉસને કહા, અવ્વલ તો ઝખ્મ ગેહરા હૈ,
 ફિર તલવાર ઝેહર આલુદ થી, ઝેહરકા
 કાફી અસર હો ચુકા હૈ.” યેહ સુન કર
 ઇમામે હસન (અ.) સમજ ગયે કે અબ
 હઝરતકા બચના નામુમ્કિન હૈ. યુનાંચે
 યેહી હુવા કે શબે બિસ્તોયકુમમેં અમીરુલ
 મોમેનીનક્કી હાલત મોતગયર હોને
 લગી ઔર આસારે મૌત જાહેર હોને
 શરૂઅ હો ગયે. આપને અપની તમામ
 અવલાદકો જનાબે ઇમામે હસન (અ.)કે
 સુપુર્દ કિયા ઔર ફરમાયા, બેટા ! “અબ

मेरे बाद तुम हुआ करते जुदा हो. येह मेरी
सब अवलाह तुम्हारे सुपुर्द है." उसके
बाद आपने जनाबे अब्बास (अ.)को
करीब बुलाया उनका हाथ हमारे
हुसयन (अ.)के हाथमें दिया. जनाबे
उम्मुल बनीन मादरे हजरते अब्बासने
रो कर अर्ज की, अथ मेरे वाली ! "उसका
क्या सबब है के आपने अपनी और
अवलाह तो हसनके सुपुर्द की और मेरे
अब्बासको हुसयनके सुपुर्द किया ?"
हजरत येह सुन कर आब दीदा हुये

और इरमाया, अथ उम्मुल बनीन ! “जो
मैं जानता हूं वोह तुम नहीं जानती. अेक
दिन अैसा आनेवाला है के मेरा हुसयन
करबलाके मयदानमे नरगअे अअदामें
घिरा जाअेगा उस वकत मेरा अब्बास
उसका कुव्वते बाजु होगा, उसका
अलमदार होगा, उसके बअ्योंका सक्का
बनेगा !”

इर हजरतने एमामे हसन
(अ.)को करीब बुला कर असरारे
एमामत ताअलीम इरमाअे इर आप

દુનિયાસે રૂખ્સત હો ગયે ઉસ વકત
બયતુશ્શરફમેં એક અજબ કોહરામ થા.

માતમદારો ! લો, અલીકા જનાઝા
નિકલા. ઝયનબો-કુલસુમને બાપકે
જનાઝેપેં પછાડેં ખાઈ, માતમ કિયા, બાલ
બિખરાયે, આંસુ બહાયે ઔર બાપકો
રૂખ્સત કિયા. હસન-હુસયન ઔર
આપકે દુસરે શાહઝાદોંને બાપકા જનાઝા
કંધોપે ઉઠાયા. શીઓકે મૌલાકા જનાઝા
થા, પુરા કુફા જનાઝેકે હમરાહ રોતા
પીટતા ચલા. નજફકી સરઝમીન પર

જનાબ ઠેહરા, એક તૈયાર કબ્ર મિલી
અલીકો ઉસી કબ્રમેં તહેખાક ક્રિયા.

અઆદારોં ! વફાતે જનાબે અમીર
(અ.) આપકી ઓલાદ ઔર શીયોંકે લિએ
એક કયામત થી. મગર ફિર ભી
તસકીનકી સુરતેં મૌજુદ થી બેટે દફન
કરનેવાલે મૌજુદ, બેટીયા રોનેકે લિએ
મૌજુદ, શીયા ઔર દોસ્ત તસલ્લીકે લિએ
હાઝિર થે, અજબ નહીં કે મૌલાકી
શહાદતસે તમામ કુફેકે ઘર ખાલી હો
ગએ હોં ઔર સબકે સબ મદં ઔર

औरतें सङ्गे मातम पर आ गये होंगे.
मगर, अइसोस ! जब नबीका नवासा,
सय्यदाकी गोदका पाला सेहराये
करबलामें झुह हो युका, पंजेतनका
जातेमा हुवा तो अहलेबयतके लिअे
तसकीनकी क्या सुरत हुँ ! हां, तमाम
लश्करे कुड़ा भयमेकी तरङ्ग दौडते हुअे
आये. मगर शाने तसल्ली जुदागाना है.
हाथमें बरछीयां और आग है !
बेवारिस बीबीयोंको टिलासा कैसा ?
भयमेमें आग लगा दी ! भयमे लुटने

લગે ! ફાતેમાકી બેટીયોંકી યાદરેં ભી
છીન લી. એક તરફ ખયમે લુંટે જાતે થે.
દુસરી તરફ આગ બઢતી જાતી થી. જબ
સબ ખયમે જલ ગયે તો જનાબે
ઝયનબ (સલા.) ઝયનુલ આબેદીનકે
પાસ આઇ ઓર કહા, બેટા ! ખયમે જલ
ચુકે, યેહ આખેરી ખયમા હૈ, તુમ હમારે
લિયે કયા હુકમ દેતે હોં ! બિમારે
કરબલા ખાક પર લેટે હુવે થે, ઘરકી
બરબાદીકા તમાશા દેખ રહે હૈ. કુફીસે
કહને લગે, કુફીઅમ્મા ! જાનકી હિફાઝત

ઝરૂરી હૈ. બાહર નિકલ જાઇએ. લો,
અઝાદારોં ! પરદએ અસમતકી
બીબીયાં-જિનકી માંકા જનાઝા રાતકો
ઉઘા થા-બાહર નિકલ આઇ ઓર ફરિયાદ
કરતી થીં, “અય નાના મોહમ્મદે મુસ્તુફા
! આપકા નવાસા ભુખા-પ્યાસા કતલ હો
ગયા, આબાદ ઘર હો પહરમેં બરબાદ હો
ગયા, માંઓંકી ગોદીયાં ખાલી હો ગઇ.”

અલા લાઅનતુલ્લાહે અલલ
કવમિઝ ઝાલેમીન

મજિલસ : ૪

હ. ઇમામ હસન (અ.સ.) કી

શહાદત

કાલલ્લાહો તબારક વ તઆલા

“સુમ્મ અવરસનલ કેતાબલ્લ -
ઝીનસ્તફયના મિન એબાદેના ફ મિનહુમ
અલેમુલ લે નફસેહી વ મિનહુમ
મુકતસેદુન વ મિનહુમ સાબેકુન બિલ
ખયરાત.”

ફિર હમને વારિસ બનાયા
કિતાબકા, ઉન લોગોં કો જીન્હેં હમને

अपने बंदोमेंसे बरगुळीदाह कर लिया है. और हमारे बंदोमें बखळ तो अपने नक्ष पर जुल्म करनेवाले है और बखळ मियाना रव है. और बखळ नेकीओंकी तरफ़ सबकत करनेवाले है.

भुदाने अपनी किताबकी विरासतका तखल्लुक अपने बरगुळीदा बंदोंसे रખ्खा है. सुम्म अवरसनल केताबल्लजीन स्तइयना मिन येबाटेना. आम लोगोंका इस विरासतमें कोछ तखल्लुक नहीं, कुरआनका जम्खा कर

લેના ઓર બાત હૈ ઓર ખુદાકી તરફસે વારિસે કિતાબ બનના ઓર બાત હૈ. જો લોગ ઇસ્તફાએ ઇલાહીમેં આ ગએ હૈ વોહી ઇસ મનસબે જલીલાકે મુસ્તહક હો સકતે હૈ, ન કે વોહ લોગ જિનકો બંદોને ખુદ ઇન્તિખાબ કર લિયા હો.

અબ હમેં દેખના હૈ કે, ખુદાને કિન કિન લોગોંકા ઇસ્તફા કિયા હૈ. ફરમાતા હય: ઇન્નલ્લાહસ્તફા આદમ વ નૂહન વ આલે ઇબ્રાહીમ વ આલે ઇમરાન અલલ આલમીન. અલ્લાહને યુન લિયા આદમ

વ નૂહકો ઓર અવલાદે ઇબ્રાહીમ ઓર
અવલાદે ઇમરાનકો તમામ આલમોં પર,
મુફ્સેરીને આમ્મા મેં સે કિસીને આજ
તક ઇસ બાત પર રોશની ન ડાલી કે,
યેહ ઇસ્તફા કિસ મેઅયાર પર હુવા કે
હઝરતે ઇબ્રાહીમસે પેહલેકે સિફ્ દો નબી
ઇસ મેઅયાર પર પુરે ઉતર સકે હાલાં કે
વોહ અમ્બિયાએ ઓલુલ અઝમમેંસે નહીં
હે.

સુનીએ યે ઇસ્તેફા દો જહતસે
હુવા, ઇબ્તેદાએ નબુવ્વત બતાનેકો ઓર

ઇન્તેહાએ નબુવ્વત બતાનેકો ઇસ બિના
પર આદમ ઔર અવલાદે ઇબ્રાહીમકા
ઇસ્તેફા અમલમેં આયા કયું કે, આદમસે
નબુવ્વતકી ઇબ્તેદા ઔર ઇન્તેહા યા
કિતાબે ખુદાકી હિદાયતકા આગાઝ ઔર
અંજામ બતાનેકે હૈ. યુનાંચે શરીઅતે
ઇલાહીય્યાકી ઇબ્તેદા હઝરતે નૂહ
(અ.)સે હુઇ યઅને યેહી સબસે પહેલા
વોહ હાદી હૈ જિસને કિતાબે ખુદા હાથમેં
લેકર સબસે પહેલે બંદગાને ખુદાકો
શરીઅતકી તઅલીમ દી ઔર ઉસકી

ઇન્તેહા આલે ઇમરાન યઅને અવલાદે
અબૂ તાલિબ પર હોગી ઇસ લિયે કે
જનાબે અબૂ તાલિબકા અસલી નામ
ઇમરાન હૈ, અબૂ તાલિબ તો આપકી
કુન્નીયત થી, આપ હી કી નસ્લસે ખુદાકી
બારવીં હુજ્જત યઅને હમારે બારવેં
ઇમામ (અ.)બ હેસિયતે વારિસે
કિતાબુલ્લાહ દુનિયાકે આખરી વકત તક
દીને મોહમ્મદીકી તઅલીમ દેંગે, ઇસ
આયતને યે વાઝેહ કર દિયા કે વિરાસતે

કુરઆનકે લિએ, ખુદાને અવલાદે અબૂ તાલિબકા ઇન્તેખાબ કિયા હૈ.

અવલાદે અબૂતાલિબકા એક ફરદ ઇમામે હસન (અ.) હૈ, જો વારિસે કિતાબે ઇલાહી ઓર ઇલ્મે લદુન્ની હૈ. મનકુલ હૈ કે, જિસ ઝમાનેમં જનાબે ઇમામે હસન (અ.)કા સિન સાત બરસકા થા, તો જો વહી સુના કરતે થે અપની વાલેદાસે આકર બયાન કર દિયા કરતે થે. જબ હઝરત અમીર (અ.) ઘરમં આતે થે, તો જનાબે ફાતેમા (સલા.) સે ઉસકો સુનતે

થે. તઅજજુબસે પુછતે થે તુમ્હેં કહાંસે
મઅલુમ હુવા? સવ્યદા કહેતીથી તુમ્હારે
ફરઝંદ હસનને મુઝસે બયાન કિયા હૈ.
એક રોઝ જનાબે અમીર ઘરમેં છુપ ગયે.
જબ જનાબે ઇમામે હસન (અ.) અપને
નાનાકે પાસસે વહી સુનકર આએ ઔર
ચાહા કે અપની વાલેદએ માજેદાસે
બયાન કરે, ન બયાન કર સકે. ઝબાન
રુક ગઇ. જનાબે સવ્યદાકો નિહાયત
તઅજજુબ હુવા. જનાબે ઇમામે હસન
(અ.) ને કહા: અય અમ્મા આપ

तअज्जुअ न करें. कोठ मेरा बुज्जुर्ग सुन
रहा है. एनके सुननेसे मुझे रोक दिया है.
येह सुनकर हजरत बाहिर निकल आये
और अपने इरज्जुको बोसा दिया.

એક રિવાયતમાં છે કે, જો શરફો
બુજ્જુર્ગી બઅદે આં હઝરત વ જનાબે
અમીરકે, જનાબે ઇમામે હસન (અ.) કે
વાસતે થી વોહ કિસી ઔર કે વાસતે ન
થી. અકસર ઐસા હોતા થા કે, જબ આપ
અપને ઘરકે દરવાઝે પર જો સરે રાહ
થા, ફર્શ બિછા કર બેઠતે થે, તો ઉન

હઝરતકે રોઅબો જલાલતે કદ્ર કી વજહસે ઉધરસે રાસ્તા ન ચલતા થા, જબ આપકો મઅલુમ હોતા થા, તો ઘરમેં ચલે જાતે થે, ઉસ વકત લોગ ગુઝરતે થે ઓર જબ આપ હજકો જાતે થે તો સવારી સાથ સાથ હોતી થી ઓર ખુદ પચદલ ચલતે થે યેહ હાલત આપકી દેખ કર સબકે સબ ઉતર કર પચદલ હો જાતે થે. ઇસી તરહ હઝરતને તેઇસ (૨૩) હજ પગપાળા અદા ફરમાયે.

એક રોઝ જનાબે ઇમામે હસન (અ.) ને ગુસ્લ ક્રિયા ઓર લિબાસે કાખેરા પહન કર બાહિર નિકલે. ઓર ઘોડે પર સવાર હુએ. ઓર સબ અસહાબ હઝરતકે સાથ સાથ થે, નિહાયત શાનો શવકત ઓર જાહો જલાલકે સાથ એક સિમ્ત રવાના હુએ. રાહમેં એક ચહુદી નિહાયત મોહતાજો લાગર પાનીકા ઘડા પુશત પર રખે ચલા આતા થા, વોહ હઝરતકી શાનો તજમ્મુલકો દેખ કર કહેને લગા. ચબ્ન રસૂલુલ્લાહ મેરે સાથ

ઇન્સાફ કિજીએ, ફરમાયા કિસ અમ્રમેં ?
ઉસને કહા આપકે નાનાને ફરમાયા હૈ,
અદદુનિયા સિજનુલ મોઅમીન વ
જન્નતુલ લિલ કાફેર, દુનિયા મો'મિનકે
લિયે જન્નત હૈ ઓર મેં કાફિર હું. હાલાં કે
મેં ઇસકે બર અકસ દેખતા હું કે, યેહ
દુનિયા આપ હી કે વાસતે જન્નત હૈ કે
આપ ઇસ આરામો રાહતમેં બસર કરતે
હૈ ઓર મેરે લિયે કૈદખાના હૈ, કે મેરી
ઇસ સખ્તી ઓર મોહતાજીમેં ગુઝરતી હૈ.
જબ આપને યેહ સુના, ઇરશાદ ફરમાયા:

अथ बेभबर ! यैसा नहिं है, जो तुं
समजता है, मेरे नानाने सय इरमाया
है. अगर तुं उन चीजोंको देखता जो हक
तयालाने बेहीशतमें मो'मीनके वास्ते
और मेरे लिखे मोहय्या इरमाय है, यैसी
नेअमतें जून्हें न किसीने आंभसे देखा है
न कानसे सुना है, तो बेशक, यकीन
करता के येह दुनिया मो'मिनके वासते
कैदखाना है और अगर उन चीजोंको
देखता जो काइरोके लिखे और तेरे
वासते वहां मोहय्या है, आतिशे दोजभ

और अनवाये अआबसे, तो बेशक,
समझता के येह दुनिया तेरे लिये
बहिश्तसे बढकर है.

चुंके, दुनिया अहेर परस्त है.
हजरतको भी जरूरत हुँ के लिबास और
अहेरी सामान अच्छा रखे. अक
मरतबा हजरत निहायत किंमती अबा
पेहने हुवे थे, कुछ शोअरा हजरतके
दरबारमें बयठे हुये थे. अक शायरको
हजरतकी अबा बहोत पसंद आछ. चंद
शेअर उसने हजरतकी तअरीफमें पढहें

और कहा : यबन रसूलुल्लाह ! मैंने
ज्वाबमें देखा है के, आपकी तअरीफ़ कर
रहा हूं और आपने येही अबा-जो आप
उस वक़्त पहने हुवे थे-मुझे देदी, येह
सुनकर हज़रतने वोह अबा उतार कर
उसको देदी और उससे बेहतर अबा
मंगा कर पहनी मगर हज़रतको गुस्सा
आ गया. एत्नेमें दुसरे शाहरने अर्ज़ की
: मौला ! मुजहको एत्ना वक़्त दिज्जये के
मैं भी ज्वाब देबलुं. येह केहकर उसने
भी चंद अशआर उससे बेहतर

હઝરતકી શાનમેં કહે. હઝરત ઉસકે જવાબ પર ખુશ હુએ ઔર વોહ અબા ઉતાર કર ઉસકો અતા કી ઔર કુછ દિનાર ભી દિએ ઔર ઇરશાદ ફરમાયા: તું સચ બોલા યેહ ઉસકા ઇન્આમ હૈ, તુને લિબાસ ભી ઉસસે બેહતર પાયા ઔર દિનાર ભી મિલે ઔર ખુદા ઔર ઉસકે નેક બંદે ખુશ હુવે.

હઝરતને સખાવતકી કોઇ કિસમ બાકી ન રખ્ખી-જો અપને નામકે સાથ દુનિયામેં ન છોડી હો. એક મરતબા

धरादा क्रिया के धरके तमाम मालमेंसे
आधा माल राहे षुदामें दे दुं. युनांये
ऐसा ही क्रिया. धरका तमाम माल जमा
करके उसके बराबर दो हिस्से क्रिये यहां
तक के नअलैन बी दो हिस्सेमें तकसीम
की. अेक हिस्सा मसाकीनको दे दिया और
अेक अपने अयालके लिये बाकी रष्णा.
और रिवायतसे मअलुम होत है के
अपनी उम्रमें दो मरतबा ऐसा क्रिया !

लिष्णा है के जब मोआविया
शामसे मदीनेमें आया तो अेक दिन

દરબારે આમ ક્રિયા ઔર તમામ અશરાફે
મદીનાકો બુલાયા ઔર હર શખ્સકો
ઉસકી હેસીયતકે મુતાબિક પચાસ
હઝારસે એક લાખ દિરહમ તક બખ્શીશ
કરિએ. પસ, જનાબે ઇમામે હસન (અ.)
સબકે આખરમેં તશરીફ લાએ તો અમીરે
શામને અપની સખાવતકે ઝાહેર કરનેકી
ગરઝસે કહા કે, આપ દેર કરકે ખાસ ઇસ
લિએ આએ હૈ કે જબ મેરે પાસ કુછ
બાકી ન રહે. ઔર મૈં આપકો કુછ ન દે
સકું, તો લોગ ઇસ હાલકો દેખકર મુઝે

બખીલ કહે. યેહ કેહકર અપને
ખજાનચીસે કહા : જિસ કદર રકમ ઇસ
વકત તક લોગોંકો દી જા ચુકી હૈ
તમામકા હિસાબ કરકે ઉત્તીહી રકમ
ઇમામ હસન (અ.) કો દેદી જાયે. ઔર
ફિર ઇમામ હસન (અ.) કી તરફ
મુખાતિબ હોકર બોલા કે, દેખો, મૈં પિસરે
હિંદ હું ! ઇમામ હસન (અ.) ઉસકે
મકસદે અસલીકો સમઝ ગયે ઔર
ખજાનચીકો બ આવાઝે બુલંદ ફરમાયા
કે, જા, યેહ સારી રકમ મૈંને તુજહકો

બાપ્શ ઈ. મોઆવિયાસે કેહ દે કે, મૈં
પિસરે સવ્યદતુન નેસાઇલ આલમીન હું.
(સલવાત)

મનકુલ હૈ કે, કિસી શખ્સને જનાબે
ઇમામે હસન (અ.) સે સવાલ કિયા કે
યબ્ન રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કયા સબબ
હૈ કે આપ દુશ્મનકે ઝુલ્મ પર ઇસ કદર
તહમ્મુલ ઔર સબ્ર કરતે હૈ ? આપને
જવાબમેં જો કુછ ઇરશાદ ફરમાયા:
ઉસકા મતલબ યેહ હૈ કે, મૈં આજિઝ
નહીં, ખુદાવંદે આલમકે હુકમકી ઇતાઅત

કરતા હું. અગર મેં દોઆ કરું તો
 ખુદાવંદે આલમ મુલ્કે ઇરાકકો શામ
 કરદે ઔર શામકો ઇરાક કર દે. ઔરતકો
 મર્દ કર દે ઔર મર્દકો ઔરત બના દે !
 યેહ સુનકર એક શામી જો વહાં થા.
 કહેને લગા કે કૌન યૈસા હૈ જો યૈસી
 બાતોં પર કુદરત રખતા હો ? યેહ
 સુનકર હઝરતને ઉસકી તરફ દેખા ઔર
 ફરમાયા : ઉઠ. ખડી હો. અય ઔરત !
 તુઝે શર્મ નહીં આતી કે મર્દોકિ મજમેમેં
 બયઠી હૈ ! અબ જો ઉસ શામીને ખ્યાલ

કિયા તો હકીકતમેં અપનેકો ઔરત
પાયા ! તો બહોત ગભરાયા. આપને
ફરમાયા : ગભરાતી કયું હો ? જા તેરી
ઝવજા મદ હો ગઇ હૈ. ઔર તુઝે ઉસસે
હમલ ભી રહેગા ઔર તુજહસે એક
લડકા પચદા હોગા. જો ખુન્સા હોગા.
જયસા હઝરતને ફરમાયા થા વચસા હી
હુવા. ઉસકે બા'દ દોનોં આપકી
ખિદમતમેં આએ ઔર માફી યાહીં.
હઝરતને દોઆકી ઉસી વકત વોહ દોનોં
અપની અસલી સુરતમેં હો ગએ.

અફસોસ ! ઐસે ઇમામે
 મોઅજિઝ્ઝુમાફી દુનિયાવાલોને કદ્ર ન
 કી, ન મઅલુમ, વોહ કૈસે મુસલમાન થે
 કે અપને પયગમ્બરકે નવાસેકો કહીં ભી
 ચૈનસે રહેને ન દિયા. બાવજુદ ઇસ કદર
 મઝાલિમકે આપ બિલકુલ ખાના નશીન
 થે, મગર દુશ્મનકો કરાર કહાં ? ફરઝંદે
 રસૂલ (સ.અ.વ.) કે કત્લકી સાઝિશે હો
 રહી થી. હમારે ઇમામકો તીન મરતબા
 ઝહર દિયા ગયા. વોહ ભી આપકી
 ઝવજા જોઅદા બિન્તે અશઅશકે

ઝરીએસે. અઝાદારો ! આપકે ઇમામે
મઝલુમકો જબ મદીનેમેં ચૈન નહીં
મિલતા તો મુસલમેં આતે હૈ ઓર વહાં
ભી પનાહ નહીં મિલતી તો સબકો
છોડકર ઘરમેં પનાહ લેના ચાહતે હૈ,
મગર પનાહ કહાં ? કભી ખાનેમેં ઝહર
દિયા જાતા હૈ, કભી અંગુરમેં ઝહેર
મિલાકર ખિલાયા જાતા હૈ. આખિર જબ
ઝહેરકી તકલીફને બહોત સતાયા ઓર
તબિયત બેચૈન હો ગઇ તો આપ માદરે
જનાબે કાસિમ (અ.) કે ઘરમેં રહને લગે

और हमामे हुसयन (अ.) और दिगर
 भास तौरसे आपकी निगरानी
 करने लगे. जब देखा के अहर आप पर
 असर नहीं करता, तो मौलाके दुश्मनने
 भास बादशाहे रुमके अरीये अहर
 मंगवाया और बिनते अशअशके पास
 भेजा, के किसी तरहसे इसमेंसे कुछ पिला
 दे. वोह मलउना छुपकर हमाम (अ.) के
 हुजरेमे; दाखल हुअ, देखा के कोअ नहीं है.
 और आप सो रहे है. और आपके सरके
 पास अेक पानीका कुआ रख्या है. उस

मलउिनाने कुछ ढौके ढुटा न क्रिया और
उस कुजेमें तमाम ञहेर छान टिया और
वहांसे यली गछ, अऊटारो ! जब
छमामे हसन अलयहिस्सलाम निंदसे
बेटार हुवे तो ध्यास लगी हुछ थी,
आपने कुजा उठाया, उसमेंसे थोडासा
पानी निकालके पिया अभी घुंटा गलेसे
उतरना था के अेक आह बरी. हाय, मेरा
कलेजा कट रहा है ! येह आवाज सुनकर
जनाबे अयनब (सला.) टोडती हुछ
आछ. और पुछा : बैया ! कयुं बेयैन हो

? आपने इरमाया : बहन ! जरा तश्त
तो लाओ आप तश्तके ले आओ, तो
धमामे हसन (अ.) कय करने लगे,
मातमदारो ! कयके अंदर मौलाके
जिगरके टुकडे गिर रहे थे, वोह टुकडे
तश्तके अंदर मछलीकी तरह तडप रहे
थे. घरके अंदर ओक कोहराम बर्पा था
धमामे हुसयन (अ.) जबर सुनते ही
घरमें आये, देखाके बाछके जिगरके टुकडे
मुंहसे निकल रहे है और बेहन पास
बयठी रो रही है, देखतेही बाछसे लिपट

ગએ ઓર કહા : ભાઇ, યેહ કયા હો ગયા
? આપને જવાબ દિયા કે, ભાઇ હુસયન !
અભી મેં સો રહા થા કે ખ્વાબમેં નાના
રસૂલેખુદા (સ.અ.વ.) બાબા અલીએ
મુરતુઝા (અ.) ઓર માં ફાતેમતુઝઝેહરા
(સલા.) કો દેખા ઓર માંને ફરમાયા :
બેટા ! મુસીબતોંકે દિન ખતમ હો ગએ.
અબ જલ્દહી તુમ હમારે પાસ આઓગે.
યેહ સુનકર મેં ખ્વાબસે બેદાર હુવા ઓર
ઇસ કુજેસે થોડા પાની પિયા. ન મઅલુમ
કેસા કાતિલ ઝહેર થા કે મેરે જિગરકે

टुकडे हो रहे है, भाध अब में दुनियासे
जाता हुं. तुम्हारी और अजीअंकी
मुझारेकतका निहायत सदमा है. अब
भाध मुझे कध मरतबा अहेर दिया गया
मगर जैसा अबकी मरतबा अहेर दिया
गया जैसा कभी नहीं दिया गया. के
एसके पीते ही मेरे दिलके टुकडे टुकडे हो
गये. एसके बा'द आपने वसियत
इरमाध असरारे एमामत और एसमे
अअअम ताअलीम इरमाये. तबईकते
अम्बिया हवाले डीये और इरमाया: के

અથ ભાઈ, જબ મેં ગુઝર જાઉં તો તુમ્હી
મુઝે ગુસલ દેના, કફન પહેનાના ઓર
મેરી લાશકો નાના જનાબે રસૂલેખુદા
(સ.અ.વ.) કે પેહલુમેં દફન કરના.
અગર દુશ્મન દફન ન હોને દે તો જંગ
ન કરના ઓર મેરી લાશ બકીઅમેં લે
જાકર દાદી ફાતેમા બિન્તે અસદકે પાસ
દફન કર દેના. ફિર બહેનોં ઓર
અવલાદકે બારેમે વસિયત ફરમા કર
કલમએ શહાદત ઝબાન પર જારી કિયા
ઓર અઝાદારો ફાતેમાકા બડા બેટા

દુનિયા ઓર દુનિયાવાલોંકી
બેવફાઇઓંસે તંગ આકર ઇસ દારે
ફાનીસે રૂખ્સત હો ગયા. સોગવારો !
હસન ચલ બસે, હુસેન અકેલે હો ગયે
એહલેબયતકે ઘરમેં એક કોહરામ મચ
ગયા. ઝયનબો ફુલસુમને બાલ
બિખરાએ, માતમ કિયા, ઇમામે હુસેન
(અ.) ને ગુસ્લ દિયા, કફન પહેનાના,
બની હાશિમ ઓર મોહિબ્બાને આલે
મોહમ્મદ જમા હો ગયે, હસનકા જનાઝા
ઉશ્શા, રસૂલકે નવાસેકા જનાઝા થા.

શાનસે ઉઠા, રવઝએ રસૂલમેં જનાઝા
લાયા ગયા. મરવાનને સુના કે હસનકો
રવઝએ રસૂલમેં દફનાનેકી તૈયારી હો
રહી હૈ, તો વોહ બની ઉમૈયાને તીર
બરસાને શુરૂઅ કિએ, બની હાશિમને ભી
શેરોંકી તરફ બિફર કર શમશીરેં ખીંચી,
મગર હુસેનને ઉનકો રોકા ઓર કહા,
ભાઇકી વસિયત હૈ કે મૈં ઇનસે મુકાબલા
ન કરું. જન્નતુલ બકીઅકે કબ્રસ્તાનમેં
જનાઝા લાયા ગયા, હસનકે સોગવારો !
રિવાયતેં ગવાહ હૈ કે જનાઝેસે મય્યત

નિકાલી ગઇ તો દેખા ગયા કે સાત તીર
જિસ્મે અકદસમેં પયવસ્ત હો ગયે હૈ !

હાય, મોહમ્મદકે નવાસેકી ગરીબી
! મરતે મરતે તમન્ના કી કે નાનાકે
પેહલુમેં કબ્ર બને ! મુસલમાનોને
નવાસેકી યેહ તમન્ના પુરી ન હોને દી.
ઔર જનાઝેપે તીર બરસાયે ! બડે
નવાસેકી યેહ હાલત હુઇ ઔર છોટા
નવાસા જબ કરબલાકે મયદાનમેં ઘોડેસે
ઝમીન પર ગિરા તો ઉસકા ઝિન્દા
જનાઝા તીરોને ઉઠાયા થા ! ઔર કત્લકે

બાદ અલિમોને લાશકો ભી જલતી
ઝમીન પર બેગોરો કફન છોડ દિયા,
સરકો નૌકે નેઆ પર બલંદ ક્રિયા, શહર
બશહર, દયાર બદયાર ફિરાયા, ઉનકે
રોનેવાલોંકો નેઝોંકી નોક ચુબોકર ઓર
તાઝિયાને લગા કર અઝિયતેં પહોંચાઇ.

અલા લાઅનતુલ્લાહે અલલ
કવમિઝ આલેમીન.

મજલિસ : ૫

હ. ઇમામ હુસયન (અ.સ.) કી

શહાદત

કાલલ્લાહો તબારક વ તઆલા ફી
કિતાબેહીલ મજીદ વ કુરકાને હીલ્હમીદ
વ વસ્સયનલ ઇન્સાન બે વાલેદયહે
એહસાનન હમલત ઉમ્મોહુ કુરહંવ વ
વઝઅત્હો કુરહા. વ હમલોહુ વફેસાલોહુ
સલાસુન શહરન હતા એઝા બલગ
અશુદ્હુ વ બલગ અરબઇન સનતન
કાલ રબ્બે અવઝેઅની અન અશ્કોર

नेअमतकल्लती अन्अमत् अलव्य व
अला वाले दव्य व अन अअमल
सालेहन तरआहो व अस्लेह ली इी
जुररीयती छत्री तुप्तो अेलयक व
छत्रीअ मेनल मुस्लेमीन.

भुटावंटे आलम कुरआने मज्जदमें
छरशाद इरमाता है, के हमने छन्सानसे
वसीव्यतकी है के अपने मां बापके साथ
अेहसान व नेकी किया करे, कयुं के मांने
उसकी निहायत तकलीइसे उसको पेटमें
रब्बा और निहायत तकलीइसे उसको

જના ઓર ઉસકા હમલમેં રેહના ઓર
દુધ પિલાના યે સબ તીસ મહીનેમેં
તમામ હુવા, યહાં તક કે જબ વોહ
અપની કુવ્વતકો પહોંચા, અકકલ ઉસકી
કામિલ હુઇ ઓર ચાલીસ બરસકા સિન
હુવા તો ઉસને કહા, કે અચ મેરે
પરવરદિગાર ! તું મુઝે તવફીક દે કે મેં
તેરી નેઅમતોંકા, જો તુને મુઝે ઓર મેરે
વાલેદનકો અતા કી હૈ, શુક કરું ઓર ઇસ
બાતકી તવફીક દે કે, મેં વોહ નેક
અઅમાલ કરું. જિનસે તું રાઝી વ

ખુશનુદ હો ઔર મેરી અવલાદમેંસે કુછ
લોગોંકો સાલેહ કરાર દે. બારે ઇલાહ
મેરી રજુઅ તેરી હી તરફ હૈ ઔર મેં તેરા
તાબેઅ ઔર ફરમાંબરદાર હું.

વાઝેહ હો કે અસકર અહાદિસસે
સાબિત હોતા હૈ, કે યેહ આયત શાને
જનાબે ઇમામે હુસયન (અ.) મેં નાઝિલ
હુઇ હૈ. યુનાંચે અલી બિન ઇબ્રાહીમ
કુમ્મીને અપની તફસીરમેં લિખ્ખા હૈ કે,
ખુદાવંદે આલમને કબ્લ ઇસકે કે, નુરે
ઇમામે હુસયન (અ.) શિકમે જનાબે

सव्यदामें करार पाये अपने
पयगम्बरको जबर दी, के हमामत रोजे
क्यामत तक हुसयन ही की नस्लमें बाकी
रहेगी. उसके बाद हमामे हुसयन (अ.)
की शहादतकी भी जबर दी. जिसके
अवजमें येह हमामत एन्हीकी नस्लमें
करार पाए और येह भी जबर दी के,
द्विरे दोबारा हुसयनको दुनियामें रजयत
होगी और जुदावंदे आलम उनकी
नुसरत इरमायेगा और वोह हजरत
सब दुश्मनो पर गालिब होंगे और

સબકો કતલ કર દેંગે ઓર તમામ રૂએ
ઝમીનકે માલિક ઓર બાદશાહ હોંગે.
જબ આં હઝરતકો બઝરીએ વહી ઇન
ઉમુરકી ઇત્તેલાઅ હુઇ તો આપને જનાબે
સય્યદાસે ઇમામે હુસયન (અ.) કે પયદા
હોને ઓર ઉન્કે શહીદ હોનેકી ખબર દી.
પસ જનાબે સય્યદા હામેલા હુઇ હાલતે
હુઝનમેં, જનાબે ઇમામે જાઅફરે સાદિક
(અ.) ફરમાતે હૈ, કે કિસીને ભી દેખા હૈ કે
કિસી ઓરતકો ફરઝંદે નરીના પયદા
હોનેકી ખુશખબરી દી જાએ ઓર યેહ

ઉસકે લિચે સબબે હુઝન હો. મગર ચુંકે જનાબે રસૂલેખુદા (સ.અ.વ.)ને જનાબે ફાતેમા (સલા.) કો જહાં વિલાદતે જનાબે ઇમામે હુસયન (અ.) કી બશારત દી થી, વહાં ઉન્કી શહાદતકી તઅઝીયત ભી દી થી. ઇસી સબબમેં જનાબે સય્યદાને જનાબે ઇમામે હુસયન (અ.) કો ઉઠાયા ભી તો રંજકે સાથ ઔર જના ભી રંજકે સાથ.

મોહબ્બતે હઝરતે રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.)કા જનાબે ઇમામે હુસયન

(અ.) કે સાથ યે હાલ થા કે બાવજુદ ઉસ જલાલતો મરતબકે જો આં હઝરતકો હાંસિલ થી, જનાબે ઇમામે હુસયન (અ.) કે સાથ મિસ્લ બચ્ચોંકે ખેલતે થે. જિધર હુસયન દોડતે થે આપ ભી દોનોં હાથ ફયલાકે દોડતે થે ઓર ગોદમેં ઉઠાકે પ્યાર ક્રિયા કરતે થે.

એક મરતબા જનાબે રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.) લોગોંકે સાથ નમાઝ પઢ રહે થે ઓર જનાબે ઇમામે હુસયન છોટેસે થે. આ હઝરતકે પાસ બેઠે હુએ થે. જબ

જનાબે રસૂલેખુદા (સ.અ.વ.) સજદેમેં જાતે થે તો જનાબે ઇમામે હુસયન (અ.) પુશ્તે આં હઝરત પર સવાર હો જાતે ઔર દોનો પાઉં ફયલાકે ફરમાતે થે “હિલ, હિલ” જબ આં હઝરત સર ઉઠાના ચાહતે થે તબ આહિસ્તાતસે ઉતારકે બિઠા દેતે થે. જબ ફિર સજદેમેં જાતે થે તો વોહ ફિર સવાર હો જાતે થે ઔર કહેતે થે “હિલ, હિલ” યેહી હાલત રહેતી થી. આં હઝરત નમાઝસે ફારિગ હુએ. એક યહુદીને કહા. યા મોહમ્મદ

(स.अ.व.) ! आप लोग लडके को इतना प्यार करते है, हम लोग तो यैसा नहीं करते. इरमाया, अगर तुम लोग जुदा और रसूल पर इमान लाये होते तो अपने बच्चोके साथ इसी तरह मोहब्बत किया करते जब उसने येह कलाम सुना और जुल्के आं हजरत देखा तो कहेने लगा. या रसूलुल्लाह मैं इमान लाता हुं.

इमाम अबु हातिम यअला इब्ने मुरासे नकल करते है के, मैं अेक मरतबा

જનાબે રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.) કે સાથ
જા રહા થા. નાગાહ મૈને દેખા કે જનાબે
ઇમામે હુસયન (અ.) મદીનેકે કુછ
બચ્યોંકે સાથ ખેલ રહે હૈ. યેહ દેખકર
પયગમ્બરે ખુદા (સ.અ.વ.) અપને
ફરઝંદકી તરફ બઢે મગર ઇમામ
હુસયન (અ.) અપને બચપનેકે સબબસે
કભી ઇધર કભી ઉધર દૌડ જાતે થે ઔર
આપ ઉનકી ઇસ હાલતકો દેખ કર હંસ
રહે થે યહાં તક કે આપને ઇમામ
હુસયન (અ.) કો પકડ લિયા ઔર

इरमाया : “हुसयनुम मिन्नी वयना
मेनल हुसयन अहब्बल्लाहो मन
अहब्ब हुसयना व हुसयनुन सिब्नुम
मेनल अस्बात !” हुसयन मुळसे है और
मैं हुसयनसे हुं. जुदावंदा ! तुं उसको
दोस्त रख जो हुसयनको दोस्त ! रखे
हुसयन अस्बातमेसे अक सिब्त है.

आं हजरतको हुसयनसे बडी
मोहब्बत थी आप हुसयनके रोककी
आवाज भी नहीं सुन सकते थे. अक
रोककी बात है के हुजूरने हुसयनके

रोनेकी आवाज सुनी. आप झैरन
जनाबे सव्यदाके घरमें तशरीफ़ लायें,
देखा हुसयन रोते थे. आपने गोदीमें ले
लिया और जनाबे सव्यदा (सला.) से
इरमाया : “बेटी ! इसको न रुलाया करो,
इसके रोनेसे मुझे सभ्त अजियत होती
है. हर चीज़के वास्ते इन्सानके दिलमें
येक जगह होती है. लेकिन दुन्यामें कोइ
चीज़ अयसी नहीं जो हुसयनकी जगह
मेरे दिलमें ले सके.” किसीने हुज़ूरसे पुछा
के, “आपको हुसयनसे बडी मोहब्बत है

?" आपने इरमाया : "हां, अल्लाहने मुझे हुसयनसे मोहब्बत करनेका हुकम दिया है." (सलवात)

मेरे मोअज्जीज सामेहन, कहां तक येह नाना और नवासेकी मोहब्बतका ठिक किया जाये ? नाना जानते थे की येही नवासेकी बटौलत मेरी महेनत कारगर बनेगी और जुदाका दीन ता कयामत बाकी रहेगा. जब ही तो कभी आप सजदेमें होते और हुसयन आ कर पुश्त पर सवार हो

જાતે થે તો આપ સજદેકો તુલ દેતે થે
મગર હુસયનકો ઉતારના ગવારા ન
કરતે થે. નમાઝમેં તાખિર હો તો હો
મગર કલ્બે હુસયન રંજીદા ન હો.

સાદિકે આલે મોહમ્મદ ફરમાતે હૈ,
એક મરતબા હઝરત રસૂલે ખુદા
(સ.અ.વ.) નમાઝકે વાસ્તે ખડે હુવે, આં
હઝરત (સ.અ.વ.)કે પહેલુમેં ઇમામ
હુસયન (અ.) ભી થે, ઉસ વકત આપ
બહોત કમસિન થે. હઝરત રસૂલે ખુદા
(સ.અ.વ.)ને નમાઝ શુરૂકી ઔર

ફરમાયા, “અલ્લાહો અકબર” ઔર યાહ
કે હુસયન ભી “અલ્લાહો અકબર” કહે
મગર ઇમામ હુસયન (અ.)ને તકબીર ન
કહી. હુઝૂરને ઉસી ખ્યાલસે ફિર તકબીર
કહી, લેકિન ફિર ભી હુસયનને તકબીર ન
કહી. હુઝૂરને ફિર તકબીરકો દોહરાયા,
હુસયન બોલતે હી નહીં. યહાં તક કે
આપને બખાતિરે હુસયન સાત મરતબા
તકબીર કહી તો ઉસ વકત ઇમામ
હુસયન (અ.)ને ભી કહા, “અલ્લાહો
અકબર” નાનાને અપને નવાસેકે લિએ

જો સાત તકબીર કહી તો અલ્લાહને ભી
હુસયનકે ખાતિર યેહ તકબીરે, જિન્હે
“તકબીરાતે ઇફતેતાહિયહ” કહેતે હૈ.
ઇબ્તેદાએ નમાઝમેં સબકે વાસતે
કયામત તકકે લિએ મુસ્તહબ કરાર દે
દી. (સલવાત)

યેહ થી તરબિયત જો હઝરત
રસૂલેખુદા (સ.અ.વ.)ને અપને ઇસ છોટે
નવાસેકો દી. જબ હી તો આપકો
ઇબાદતકા શૌક હદ દરજજા થા. શબે
આશુર આપને મહઝ ઇબાદતકે લિએ

એક રાતકી મોહલત લી થી. શબ્દે આશુર
જિસ કદર મસાએબકા હુજુમ થા
મોહતાજે બયાન નહીં મગર યૈસી
હાલતમે ભી આપને વોહ તમામ રાત
ઝિકરે ઇલાહીમેં ગુઝારી. ઇસસે ભી સખ્ત
વકત રોઝે આશુર નમાઝે ઝોહરકા થા,
ફૌજે મુખાલિફસે તીરોંકી બારિશ હો રહી
થી. લેકિન હુસયન યૈસી હાલતમેં ભી
નમાઝ અદા ફરમા રહે થે. ઇસસે કઇ
ઝિયાદા સખ્ત નમાઝે અસરકા થા જબ
કે આપકા બદન ઝખ્મોંસે ચુર હો ચુકા

था और हर तरफ़से वार पर वार हो रहे थे जैसी हालतमें भी आपने नमाज़ न छोड़ी.

आप जुशामदसे हद दरज्जकी नज़रत रખते थे, जुशामद करनेवालेको सय सय बात उसके मुंह पर सुना देते थे. एक मरतबा उंमर बिन आसका बेटा अब्दुल्लाह अपने घरके पास बेटा हुआ था. धमाम (अ.)का वहांसे गुज़र हुआ. आपको देख कर वोह षडा हो गया और जुशामदाना लेहजेमें केहने लगा,

‘आपकी निसबत हजरत रसूलेषुदा
(स.अ.व.)ने इरमाया है के अगर जैसे
शप्सको देखना चाहते हो, जिसे अहले
आसमान सबसे ज़ियादा मेहबुब रहते
है तो इस जानेवाले (याअने एमाम
हुसयन अ.)को देख लो.’ आपने इरमाया
‘अगर तू मुझे आसमाने जमीनकी
तमाम मखलुकसे अइजल जानता है तो
फिर तुने सिइइीनमें मेरे और मेरे बापके
साथ जंग पर कमर कयुं बांधी थी ?
हालां के तूझे मखलुम है के मेरे पदरे

બુઝૂગવાર તુજહસે ફઝીલતમે કહીં
 ઝિયાદા થે !” ઉસને જવાબ દિયા,
 ‘અપને બાપકે હુકમસે મજબુર થા. આં
 હઝરતને બાપકી ઇતાઅતકા હુકમ દિયા
 હૈ.’ આપને ફરમાયા : ‘તું સમજા ભી હૈ
 ખુદા ઔર રસૂલકા હુકમ ઇસ માઅમલેમેં
 કયા હૈ ? કયા તુને યેહ આયત નહીં પડી
 ? ‘વ ઇન જાહદાક અન્તુશરેકબી મા
 લયસ લક બેહી ઇલ્મુન ફલા
 તોતેઅહોમા. અગર તેરે માં બાપ શિક્કી
 તરફ લેજાના યાહેં તો ઉનકી ઇતાઅત

न कर.' मेरे नानाका भी इरमान है,
'मज्जुककी छतायत औसी सुरतमें
जायेज नहीं जब के जालिक की
मअसियत लाजिम आये, येह सुनकर
अब्दुल्लाह सप्त नादिम हुवा.

ऐक भरतबा आपने यंद इकीरोको
देजा, सुभी हुछ रोटीओके टुकडे अपनी
इटी हुछ अबाके दामन पर रखे हुवे
जा रहे है. उन्होंने आपको देखकर
जानेकी दायवत दी, हजरत झैरन उनके
पास बयठ गये और निहायत

મોહબ્બતો શકતસે ફરમાયા, “અગર
વેહ તુમહારી ગિઝા સદકા ન હોતી તો મૈં
ઝરૂર ખા લેતા. તુમ તો જાનતે હો સદકા
હમ એહલેબયત પર હરામ હૈ, ઇસ લિએ
મૈં મજબુર હું, ફિર ઉન સબકો સાથ લે
કર અપને ઘર તશરીફ લાએ ઓર
ઉનકો અચ્છા ખાના ખિલાયા. પહેનનકે
લિએ લિબાસ દિયા ઓર કુછ કુછ
દિરહમો દીનાર ભી અતા કિએ.

અહલે મજલિસ ! દો એક વાકેએ
ઇમામે હુસયન (અ.)કી સખાવતો

ફર્યાદી કે અર્જ કરકે હમ રબ્તે મસાઇબ
 પર આચેં. એક મરતબા એક અચરાબી
 મદીનેમેં આયા ઓર પુછને લગા, “ઇસ
 વકત મદીનેમેં સબસે ઝિયાદહ સખી
 કોન હૈ?” લોગોંને હઝરત ઇમામે હુસયન
 (અ.)કા નામ બતા દિયા. ઉસને
 હઝરતકી તાઅરીફમેં તીન શેઅર પડે.
 જબ હઝરત ઇબાદતસે ફારિગ હુવે તો
 અપને ખાદિમસે પુછા : ‘હિજાઝકે
 માલમેંસે તેરે પાસ કયા બાકી હૈ?’ અર્જ
 કી ‘ચાર હઝાર દીનાર,’ ફરમાયા, ‘હમસે

ઝિયાદહ ઇસ માલકા મુસ્તહક આ ગયા
હૈ.' પસ આપને વોહ તમામ રકમ એક
રૂમાલમેં લપેટી ઓર ખાદિમસે ફરમાયા,
'ઉસ સાહેબે હાજતકો દરવાઝે પર બુલા
લા.' વોહ શખ્સ હાઝિર હુવા તો આપને
દરવાઝેકી આડસે વોહ રકમ અતા કી
ઓર તીન શેઅર ઉસકે શેઅરોકે
જવાબમેં ઇરશાદ ફરમાયે. જિનકા
મતલબ વેહ થા 'ઇસકો લે લે ઓર મેં
તુજહસે ઇસ કલીલ રકમકે લિયે
મોઆફીકા ખ્વાસ્તગાર હું. મગર ચકીન

કર કે મુઝે તેરે હાલ પર શકત ઝરૂર
હૈ. અગર હુકુમત હમારે હાથમં હોતી તો
તુ દેખ લેતા કે હમારી બખ્શિશકા બાદલ
કિસ તરહ તેરે ઉપર બરસતા હૈ ! મગર
હાલાતે ઝમાના બદલતે રહેતે હૈ, મેરા
હાથ ઇસ વકત તંગ હૈ.

અફસોસ સદ અફસોસ !
મોઅમેનીન ! ઐસે સખી ઔર ફય્યાઝ
ઇમામકો ઘરમં ભી ચેનસે ન બેઠને
દિયા. મુસીબત પર મુસીબતેં ઢાઇ ગઇ.
બચ્યોંકો ઔરતોંકો સાથ લિચે આવારા

વતન હો કર ખુદાકે ઘરમેં પનાહ લી.
વહાં ભી અલિમોંને રહેને ન દિયા.

ઇરશાદે શેખે મુફ્ફીદ ઔર મકતલે
અબુ મખનફ ઔર દીગર કુતુબકી
રિવાયતસે અહિર હોતા હૈ કે જબ માહે
રજબ સને ૬૦ હિજરીમેં મુઆવિયા મરા
ઔર યઝીદ તખ્તનશીન હુવા તો ઉસને
બચઠતેહી વલીદ બિન ઉતબાકો જો
હાકિમે મદીના થા ખત લિખ્ખા કે મેરે
લિએ હુસયનસે બચઅત તલબ કરો.
અગર ઇન્કાર કરેં તો કત્લ કર. ઔર

ઉનકા સર મેરે પાસ ભેજ દે, જબ ખત
પહોંચા, વલીદને મરવાનકો બુલાયા
ઔર ઉસને ઇસ બારેમં મશવેરા કિયા.
મરવાનને કહા કે હુસયન (અ.) કભી
બયઅત કબુલ ન કરેંગે ઔર અગર મેં
તેરી જગહ હોતા તો જરૂર કતલ કર દેતા.
વલીદ યેહ સુનકર બહોત મુતહય્યર
હુવા ઔર કહેને લગા કે, કાશ મેં નિસ્તો
નાબુદ હો જાતા ઔર ઐસે અમે
અઝીમમં મુબ્તેલા ન હોતા.

અલ ગરઝ વલીદને જનાબે
ઇમામે હુસયન (અ.)કો રાતકે વકત
બુલા ભેજા. હઝરત ઉસકા મતલબ
સમઝ ગયે અપને દોસ્તોં ઔર
અઝીઝોંકો જમ્અ કિયા ઔર ફરમાયા કે
વલીદને મુઝે ઇસ વકત બુલાયા હૈ ઔર
મૈં જાનતા હું જિસ અમ્રકી વોહ મુઝે
તકલીફ દેગા ઔર મૈં ઉસે હરગીઝ
કબુલ ન કરુંગા. પસ તુમ લોગ
મુસલ્લાહ હો કર મેરે સાથ ચલો. જબ મૈં
ઉસકે પાસ જાઉં તો તુબ સબ દરવાઝે

पर ખડે રહેના ઔર જબ મેરી આવાઝ બલંદ હો તો બે તઅમ્મુલ અંદર ચલે આના કે વોહ અપને ઇરાદેસે બાઝ રહે. અલ-હાસિલ જનાબે ઇમામે હુસયન (અ.) યેહ ફરમાકર વલીદકે પાસ તશરીફ લે ગયે. વહાં મરવાન બિન હકમકો ભી પાયા. વલીદને પહેલે મુઆવિયાકે મરનેકી ખબર સુનાઇ. બઅદમેં યઝીદકા ખત પડા. જિસમેં ઝિકે બયઅત થા. હઝરતને સુનકર મસ્લેહતન ફરમાયા: કે ઇસ પરદએ

शबमें तुं बयअत पर राअी न होगा
बलके येह याहता होगा के मैं अहिर ब
अहिर बयअत करूं, ताके सब लोग
वाकिइ हो जायें. वलीदने कहा अलबत्ता
अैसाही है, अैसा आपने इरमाया.
हअरतने इरमाया अख्श तो इस वकत
मैं जाता हुं कल सुब्हको देभा जायेगा के
मेरी राय इसमें क्या होती है. वलीदने
कबुल किया और कहा बिस्मिल्लाह. इस
वकत आप तशरीइ ले जायें. मरवानने
वलीदसे कहा भुटाडी कसम ! अगर

હુસયન ઇસ વકત ચલે ગયે ઔર
બયઅત ન કી તો ફિર કભી તેરે હાથ ન
આએંગે, જબ તક કે બહોતસે લોગ ઇધર
ઉધરકે કત્લ ન હો. બહેતર યેહ હૈ કે
અગર બયઅત ન કરે તો ઇસી વકત
ઇન્કો કત્લ કર. જબ હઝરતને ઉન્કા યેહ
કલામ સુના તો ફરમાયા: તું ઝુઠા હૈ,
કયા મજાલ જો તું મુઝે કત્લ કર સકે.
મરવાનને ભી કહા. જબ આવાઝ બલંદ
હુઇ તો બની હાશીમકી ૧૯ ફરદેં
વલીદકે દરબારમેં આ ગઇ. પહેલે

જિસને તલવાર અલમકી વોહ જનાબે
અલી અકબર (અ.) ઓર હઝરતે અલી
અબ્બાસ (અ.) થે. યાહા કે વલીદ ઓર
મરવાનકો કત્લ કરે. ઇમામને અપને
શેરોંકો રોકા કે, હમ એહલેબયતકા યેહ
શેવા નહીં કે આગાઝે જંગ કરે. યેહ
ફરમાંકર આપ ઘરકી તરફ સહીહો
સાલિમ વાપસ આયે.

ઘર પર આનેકે બાદ આપને દેખા
કે અબ યહાં રહેના મસ્તેહત નહીં.
નાયાર આમાદયે સફર હુવે ઓર રાતકી

तारीकीमे नानाके रोजये मुबारक पर
 तशरीफ लाये और कब्रे मुतहहरके पास
 षडे हो कर आटावे जियारत बजा लाये
 और अर्ज की: अस्सलामो अलवक या
 रसूलुल्लाहे अना इरभोक वब्नो
 इरभतेक इतेमतळळहराये. अथ जद्वे
 बुजूर्गवार ! आप पर मेरा सलाम हो
 मैं आपका नवासा आपकी प्यारी बेटी
 इतेमा जेहराका इरजंद हुसयन हुं.
 नाना ! उम्मतने मेरा साथ छोड दिया,
 मेरी हुरमत बरबाद की और मेरी कुछ

હિફાઝત ન કી. બઅદ ઇસકે કબ્રે
મુબારકસે લિપટ કર દેર તક રોયા કિએ.
ઇતનેમેં હઝરતકી આંખ લગ ગઇ તો
ખ્વાબમેં નાનાકો દેખા કે, આપ તશરીફ
લાએ હૈ ઓર ઇમામે હુસયન (અ.)કો
ગલેસે લગા લિયા હૈ ઓર રો કર
ફરમાતે હૈ : અય નુરે નઝર ! બહોત
કરીબ હૈ કે તું ઝમીને કરબલા પર જાએ
ઓર અપને ખુનમેં ગલતાં હો ઓર
પ્યાસકી હાલતમેં ઝબ્હ કિયા જાએ.

३ कालल हुसयनो या जडाहो ! ला
 हाजत ली डी ररोजुये अेलद दुनिया.
 धमामे हुसयन (अ.)ने अर्ज डी : नाना
 अब मय नाचार हो गया हुं, मेरा दिल
 जिनेसे बेजार है. अब आप अपनी
 कब्रमें ले लिजुये रिसालत मखाब
 (स.अ.व.)ने इरमाया : बेटा, हुकमे जुदा
 युंही मोकदर हो युका है के, तुं दुन्यामें रहे
 और अलिमोंके हाथसे शहीद हो. व धन्न
 लक डिल जिनाने ल दरजातिन लन्तना
 लहा छल्ला बिश्शहादते. और तेरे लिअे

ખુદાને બેહિશ્તમેં દરજજે મુકર્રર કિયે હૈ.
ઉન દરજજોકો ન પહોંચેગા મગર શહીદ
હો. યેહ ખ્વાબ દેખકર હઝરત બેદાર
હુવે ઔર મગમુમ વ મહઝુન ઘર વાપસ
આયે, સામાને સફર તૈયાર કરને લગે.

સાહેબે ‘મહીજુલ એહઝાન’ લિખતે
હૈ કે, જબ રાત હુઇ તો માંસે રૂખ્સતકે
લિયે જન્નતુલ બકીઅમેં તશરીફ લાયે
ઔર કબ્રે મુતહહરસે લિપટ કર કહા :
અસ્સલામો અલયક યા ઉમ્માહો-અય માં
! આપ પર મેરા સલામ હો. અઝાદારો !

अजब नहीं के, उस वकत मौलाको
बचपनका जमाना याद आ गया हो के
येही मां तो है के मुझे कैसे प्यारसे
रखती थी ! मेरा उतरा हुवा येहरा देख
कर बेचैन हो जाती थी. जिसने रातोंकी
नींद, दिनका आराम जो कर मुझे चककी
पीस पीसके पाला है. आप मांकी
मोहब्बत याद करके रोने लगे और कहा
: या उम्माहो ! हाऊ आभेरल वेदाअ.
अय मादरे गिरामी ! येह आपके
इरजंदकी आभरी रुप्सत है. अब

હુસયન આપકી કબ્ર પર લોટ કર ન
આએંગા ઔર અપને ખ્યારેકી આવાઝ ન
સુનોંગી. યેહ સુનના થા કે સચ્ચદાકી
કબ્ર કાંપ ઉઠી ઔર અંદરસે આવાઝ
આઠ : અલયકસલામ. યા મઝલુમલ
ઉમ્મે, યા શહીદલ ઉમ્મે, યા ગરીબલ
ઉમ્મે. અય અપની માંકે મઝલુમ ! અય
અપની માંકે શહીદ ! અય મેરે મુસાફિર
બેટા હુસયન ! દુખ્યારી માંકા તુજહ પર
સલામ હો. યેહ આવાઝ સુનકર હઝરત
ઇસ કદર રોએ કે ફિર કુછ ન કેહ સકે.

વહાંસે રોતે હુએ અપને બિરાદરે
બુઝૂર્ગવાર ઇમામે હસન (અ.)કી કબ્ર
પર આએ ઓર વહાંસે ભી રૂખ્સત હુએ.

મદીનેમે રૂખ્સત હો કર હુસયન
મકકએ મોઅઝઝમા આએ. યહાં ભી
આપકે કત્લકી સાઝિશ હુઇ, મકકે કો ભી
ખુદા હાફિઝ કિયા, મોહર્રમકી દુસરી
તારીખકો ઝમીને કરબલા પર આએ,
વહીં ઠેહર ગએ, સાતવીં તારીખકો પાની
બંધ હુવા, નવીં તારીખકો યઝીદકી
ફોજને હમલા કરનેકી તૈયારી કી. આપને

ઠબાદતે ખુદાકે લિએ એક રાતકી
મોહલત માંગી. સારી રાત હુસયની
ફોજમેં તસ્બીહો તકદીસકી આવાઝેં
ગુંજતી રહી. સુબ્હ ઉમર સાઅદને
એઅલાને જંગ કિયા. હુસયની ફોજકા
એક એક સિપાહી હઝારોંકા મુકાબલા
કરકે જામે શહાદત પીતા હુવા દારે
બકાકી તરફ રવાના હુવા, આખિર
રુઆબકી દવલતકો ભી તહે ખાક કર
ચુકે. લો, અઝાદારો ! ફાતેમાકા લાલ
તનહા રહે ગયા. આખેરી રુખસતકે લિએ

ખયમેમેં આયા, બહેનકો વસિયત કી,
બીબીઓ ઔર બચ્ચોંકો, જનાબે
ઝયનબકે હવાલે કિયા, હુસયન ખયમેસે
બાહેર નિકલે, મયદાનમેં ગયે, દુશ્મનોંને
ચારોં તરફસે ઘેર લિયા, કહીંસે પત્થર
આતે થે. કહીંસે તીર, કોઇ તલવાર
લગાતા થા, કોઇ નેઝા, ફાતેમાકા લાલ
ઘોડે પર ઝુમને લગા, અચાનક એક
સિયાહ આંધી આઇ, આસમાનસે ખુન
બરસને લગા, મુનાદીને નિદા દી, 'અલા
કદ કોતલલ હુસયનો બેઅઝે કરબલા'

ખયમેમેં ઝયનબ તડપ કર ઉઠીં, બિમાર
ભતીજે કે પાસ આઇ, શાના હિલાયા
પુછા, 'બેટા ! ફિઝમેં યેહ તગચ્યુર
કયસા ! મેરા માંજાયા તો ખયરસે હૈ ના
' બિમારને કહા, 'કુફી અમ્મા ! ખયમેકા
પરદા ઉઠાઓ તો.' ઝયનબને ખયમેકા
પરદા ઉઠાયા, ઇમામને આસમાનકી
તરફ દેખા, ઝમીનસે ખાક ઉઠાઇ, અપને
સરપે ડાલી ઔર ચીલ્લાએ, 'કુફી અમ્મા
! મૈં યતીમ હો ગયા, આપ બે ભાઇ કે હો
ગઇ !'

અલા લાઅનતુલ્લાહે અલલ
કવમિઝ ઝાલેમીન.

મજલિસ : ૬

હ. ઇમામ ઝયનુલ આબેદિન

(અ.સ.)કી શહાદત

કાલ રસૂલુલ્લાહે અલયહે
વઆલેહી 'મા અરફનાક હકક મઅરેફતેક
વમા અબદનાક હકક ઇબાદતેક'

જનાબે રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.)કા
ઇરશાદ હૈ કે, જિસ અઝમતો શાનકા તું
ખાલિક હૈ, વૈસી તેરી મઅરેફત હમસે ન

हो सकी और जयसा तुं माअबुद है वैसी
हमसे तेरी एबादत न हो सकी।'

जब सरदारे अम्बिया ऐसा
इरमायें तो किसकी ताकत है के उसकी
माअरेइतो एबादतका हक अदा कर सके
?

वाकेए अल्लाहकी आत ऐसी है के
न उनकी कमा हककहु मअरेइत हो सकती
है और न उसकी एबादतका हक कोए
अदा कर सकता है, मगर इर बी
दुन्यामें उसकी मअरेइत करवाए हो तो
वोह मोहम्मद (स.अ.व.) और आले

મોહમ્મદ (સ.અ.વ.) શખ્સીયતેં હૈ. ઉનકી ઇબાદતેં ઇત્ની બલંદ પાયા થી ઓર ઇત્ની કસરતસે થી કે ખુદ ઝાતે વાજિબકો કહેના પડા કે 'અવ મેરે મેહબુબ ઇબાદત કમ ક્રિયા કરો.'

આં હઝરતકી ઓલાદમેં સે હી અલીયુબ્નુલ હુસયન થે જિનકી ઇબાદતકા યેહ આલમ થા કે સય્યદુસ્સાજેદિન ઓર ઝયનુલ આબેદીન આપકે અલ્કાબ હો ગયે ! હર વકત ઇબાદતમેં આપ પર ઇસ દરજજા

ખૌફ તારી હોતા થા કે યેહરએ મુબારક
કા રંગ ઝર્દ પડ જાતા થા ઓર શુરુએ સે
આખર તક યેહી હાલત રહેતી થી. વઝુ
કરતે વકત ભી યેહી કેફિયત તારી હોતી
થી. એક મરતબા કિસીને સબબ પુછા
તો ફરમાયા 'મૈં ઉસ વકત એક યૈસે
જલીલુલ કદ્ર શહનશાહ કે હુઝૂરમેં ખડા
હોતા હું, જો તમામ આલમોંકા પયદા
કરનેવાલા હૈ. તમામ મખ્લુકકી જઝા વ
સઝા જિસકે હાથમેં હૈ. કયા તઅજજુબકી

બાત હૈ અગર ઉસકે ખૌફસે મેરી યેહ હાલત હો જાતી હો !

એક મરતબા આપ હજકો તશરીફ લે ગયે જબ મકામે એહરામ પર પહોંચે ઓર યાહ કે લબ્બેક લબ્બેક કેહ કર એહરામ બાંધે, તો યકાયક આપકે યેહરેકા રંગ મુતગયર હો ગયા ઓર જિસમેં મુબારકમેં લરઝા પડ ગયા. આખર આપસે લબ્બેક ન કહા જા સકા. કિસીને પુછા, 'આપને તલબિયા કયું તર્ક ફરમાયા ?' હઝરતને જવાબ દિયા, 'ઇસ

ખોફ સે ઝબાન ન ખુલી કે મેં લબ્બેક કહું
ઔર ખુદાકી તરફસે લા લબ્બેકકા
જવાબ આએ !' યેહ કેહ કર આપ ઇસ
કદર રોએ કે બેહોશ હો ગએ. તમામ
અરકાને હજ આપને ઉસી તરહ ખોફકે
સાથ અદા ફરમાએ.

હઝરત ઇમામ મોહમ્મદ બાકિર
(અ.) ફરમાતે હૈ કે, હમારે પિદરે
બુઝૂર્ગવાર ખુદાકી કિસી નેઅમતકા ઝિક્ક
કરતે થે તો સજદહ કરતે થે. જબ કોઇ
આયત તિલાવત ફરમાતે થે તો આમ

ઇસસે કે વોહ સજદહ વાજિબ હો યા સુન્નત ઝરૂર સિજદા કરતે થે. જબ કોઇ મકસદ પુરા હોતા થા તબબી સજદા કરતે થે. જબ નમાઝે વાજિબસે ફરાગત હાસિલ કરતે થે, તબ બી સજદહ કરતે થે. સજદહકા બહોત વાઝેહ અસર આપકે મકામાતે સજદહ પર નુમાયાં થા. ઇસી લિએ આપકો સજજાદ યાઅને બડા સજદહ કરનેવાલા કહેતે થે.

આપ નમાઝમં ખડે હોતે તો દુનિયા ઔર માફીહાકી ખબર ન રહેતી.

ઘરમેં આગ લગ જાએ, કોઈ બચ્યા
કુએમેં ગિર જાએ, ઘરવાલે ચીખ પુકાર
કરતે રહેં, મગર યેહ નમાઝમેં મહવ
રહેતે. નમાઝમેં ઇસ તરહ મહવ હોતે,
જૈસે કોઈ ગુલામ આકાકે સામને.

એક મરતબા અસનાએ નમાઝમેં
આપકો સાંપને કાટ લિયા. આપકો
મુતલક ખબર ન હુઈ. બડે ઇત્મીનાન સે
નમાઝ પડતે રહે. ઉસ વકત ગયબસે
સદા આઈ 'અન્ત ઝયનુલ આબેદિન

हकका.' वाकेध आप धबादत करनेवालोंके
लिये जिनत है.'

हज करनेका आपको बेहद शोष
था. मरते वकत अपने बेटे धमाम
मोहम्मद बाकिर (अ.)को वसियत की के,
मेरे धस नाके की निगरानी करना. मैंने
धस पर पय दर पय बीस हज किये है
और कभी ताज्याना नहीं लगाया. धस
वशादार जानवरके मुतअल्लिक धमामे
जाअदरे सादिक (अ.)से मनकुल है के
जब धमामे जयनुल आबेदीन (अ.)को

दङ्गन कर चुके, तो वोह नाका रस्सी तोड कर अपनी जगहसे निकल आया और कब्बरे मुबारक पर पहुँच कर अपना सर कब्र पर रख दिया. उसकी आंभोंसे आंसु जारी थे और दर्दनाक आवाज अपने मुहंसे निकाल रहा था. जब हमाम मोहम्मद बाकिर (अ.)को खबर मिली, तो आप उसके पास तशरीफ लाये और इरमाया, 'अय हैवाने हक शनाश ! सब्र कर और घरको वापस जा. अल्लाह तेरे उपर अपनी रहमतो

બરકત નાઝિલ કરે.’ યેહ સુનતેહી વોહ કબ્ર પરસે ઉઠા ઓર અપની જગહ વાપસ આ ગયા. થોડી દેર બાદ ફિર કબ્ર પર આયા ઓર ઉસી તરહ રોને ઓર કરાહને લગા. જબ યેહ હાલ ઇમામ મોહમ્મદ બાકિર (અ.)સે બયાન કિયા ગયા તો આપને ફરમાયા, ‘ઉસકો ઉસીકે હાલ પર છોડ દો, કે વોહ મેરે પિદરે બુઝૂર્ગવારકી જુદાઇમેં સખ્ત બેતાબ હૈ.’ તીન રોઝકે બાદ વોહ નાકા વહીં મર ગયા.

જનાબે ઇમામ જાઅફર સાદિક
(અ.) ઇરશાદ ફરમાતે હૈ કે, અલી બિન
હુસયન ઐસે લોગોં કે સાથ સફર કરતે
જો આપકો પહેચાનતે ન થે ઓર તય
કર લેતે કે, જો ખિદમત હો બેતકલ્લુફ
મુઝસે કેહ દેના. ફરમાયા કરતે થે કે
શનાસા લોગોંકે સાથ સફર કરતા હું તો
વોહ કરાબતે રસૂલકી રિઆયતસે મેરી
સબ ખિદમતેં બજા લાતે હૈ ઓર મુઝસે
કુછ કામ નહીં લેતે.

આપકી હર દિલ અઝીઝીકા યે
આલમ થા કે અપને ઔર પરાએ સબ
આપકા દમ ભરતે થે. એક મરતબા
ઉમર ઇબ્ને અબ્દુલ અઝીઝને લોગોંસે
કહા કે, અગર અશરફુન્નાસકો દેખના હો
તો અલી ઇબ્નુલ હુસયનકો દેખો. ઇમામે
ઝોહરી જબ તક ઝિન્દા રહે અલી ઇબ્નુલ
હુસયનકે કસીદા પડતે રહે. કહા કરતે થે
કે મેંને અલી ઇબ્નુલ હુસયનસે અફઝલ
કિસીકો નહીં પાયા.

आपके हुस्ने सुलुकका ये आलम
था के आप जाना जाने बेटते तो
जितना जाना मकसुद होता उसी कदर
पहेले राहे जुदामें दे देते. हमाम
मोहम्मद बाकिर (अ.) इरमाते है के
तकरीबन सो धरोंकी डिफालत इरमाते
थे और नाबीना और मोहताज लोगोंको
अकसर बुला कर जाना भिलाते और
उनमेंसे अयालदारोंसे केहते के घरके
लिये ली ले जाओ. आपको बादाम,
शकर बेहद पसंद थे, इस लिये अकसर

येही थीं राहे जुदामें देते और इरमाते
“लन तनालुल बिर लत्ता तुनकेकु मिम्मा
तोहिब्बुन.” तुम इस वकत तक बलाध
और नेकी न पाओंगे, जब तक तुम उन
थीओंको अथरात न करो जो तुमको
पसंद हो.

आपको अंगुर भी बेहद पसंद थे
आपकी अेक कनीऊने अेक जोशा अरीदा
और शामको इइतारके वकत पेश किया,
येह देअकर हमाम बहोत अुश हुअे.
इतनेमें दरवाजे परसे किसी साइलने

પુકારા, સારે અંગુર ઉઠા કર ઉસકો દે દિએ. ફિર અગલે દિન ખરીદે ગએ ઔર ઇફતારકે વકત ખાનેકા ઇરાદા કિયા. ફિર કિસીને દરવાઝેસેં આવાઝ દી ઔર હઝરતને આજ ભી અંગુર ઉસકો ભેજ દિએ. તીસરે રોઝ ફિર અંગુર ખરીદ કિએ ગએ ઔર ઇફતારીકે સાથ લાએ ગએ આજ કિસી સાઇલને સવાલ નહીં કિયા ઇસ લિએ હઝરતને અંગુર તનાવુલ ફરમાએ.

पोशीदा तोर पर सदका देने और
भयरात करनेकी आदत थी, रातके
अंधेरेमें जाने पीनेका सामान और
दिरहमो दीनार घरसे लेकर निकलते
और मिसकीनों और मोहताजोको तकसीम
करते थे. आपकी वझातके बख्त येह
राज भुला के येह गयबी अतीव्या
हजरतकी तरफसे मिलता था.

छमामे ओहरी इरमाते है के
मरनेके बाद जब हजरतको गुस्लके लिये
तप्त पर लिटाया गया, तो पुश्ते

મુબારક પર કુછ નિશાન નઝર આએ,
દરયાફત કરને સે મઅલુમ હુવા કે
રાતકો આટેકી બોરિયાં લાદ કર ફોકરાએ
મદીનાકે ઘર પર લે જાતે થે. દિનકો
ઝહફો નાદાર હમસાયોંકો પાનીકી મશકેં
પહોંચાતે થે, યે ઉસી કે ઘટ્ટે પડે હુએ
થે.

આપ દો મુન્તાખબ ધરાનોં ઔર
પસંદીદા ખાનદાનોં કે સમર થે હઝરતકે
વાલીદે ગિરામી કદ્ર રસૂલે સકલયનકે
ફરઝંદ થે ઔર માદરે ગિરામી જનાબે

શેહરબાનુ બિન્તે યઝદેજર્દ બાદશાહે ઇરાન થીં ઓર કમાલે ઇમાનકે દરજજે પર ફાયેઝ થીં. ઇસી લિએ આપકો ઇબ્નુલ ખયરતયન કે લકબસે પુકારા જાતા હૈ.

જનાબે શહેરબાનુકા ઇરાનસે આનેકા વાકેઆ શેખ મુફીદ (અ.મ.) ઇસ તરહ લિખતે હૈ કે હઝરત અમીરુલ મોઅમેનીનને જાબિર બિન હરીસ જોઅફીકો ખુરાસાનકે એક ઇલાકે પર હાકિમ બનાકર ભેજા, વહાં ઇસકો ઇરાનકે

આખરી બાદશાહ યઝદેજર્દ બિન શેહરયારકી દો લડકિયાં મીલી, જિનકો ઉસને બારગાહેં ખિલાફતમેં ભેજ દિયા. આપને ઇન્મેંસે એકકા નિકાહ ઇમામે હુસયન (અ.)સે ઔર દુસરીકા મોહમ્મદ બીન અબી બકરસે કર દિયા. અવ્વલુઝઝીકર કે બતનસે ઇમામે ઝયનુલ આબેદીન (અ.) પયદા હુએ ઔર સાનીયુઝઝીકરકે બતનસે કાસિમ બિન મોહમ્મદ બિન અબી બક્ર પયદા હુએ જો મદીનાકે મશ્હુર ફકીહ હૈ ઇસ

તરહ હમારે યોથે ઇમામ ઓર કાસિમ ખાલાઝાદ ભાઇ થે.

હઝરતકે ખસાઇલે હમીદા ઓર અખ્લાકે હસનાકે લોગ ઇસ કદર ગરવીદા થે કે, જા બજા ઇસકા ચર્ચા કરતે થે અપને ઝમાનેમં બાદશાહોં કો વો હરદિલ અઝીઝી મયસ્સર ન થી જો આપકો બાવજુદ અપને ફકરકે હાસિલ હો ગઇ થી.

એક મરતબા હશ્શામ ઇબ્ને અબ્દુલ મલીક, જો અભી તક વલી એહદે

સલતનત થા, હજ કે લિએ મકકા આયા,
તવાફ કરકે જબ બોસા દેને કે લિએ
હજરે અસ્વદકી તરફ બઢા, તો
ઇઝદેહામકી વજહસે વહાં તક ન પહોંચ
સકા, એક તરફ બચઠ ગયા ઓર
હાજીયોંકા તમાશા દેખને લગા, ઇતનેમેં
સય્યદુસ્સાજેદીન ઇમામ ઝયનુલ
આબેદીન તશરીફ લાએ ઓર ઉંકો
દેખકર સારા મજમા કાઇકી તરહ ફટ
ગયા ઓર આપને ઇત્મીનાનસે હજરે
અસ્વદકો બોસા દિયા. ઇસ પર હશ્શામકે

કિસી સાથીને પુછા : યેહ બુઝૂર્ગ કોન હૈ ?
 જિનકા આમતુન્નાસ ઇત્ના એહતેરામ
 કરતે હૈ. હશ્શામને તજાહુલે આરેફાના
 કરતે હુએ કહા કોઇ હોગા મેં નહીં
 પહેચાનતા.' ફરઝદક શાઇર જો હુકુમતે
 વકતસે તઅલ્લુક રખતે થે ઓર વઝીફા
 ભી પાતે થે, ઉસ વકત વહીં મોજુદ થે.
 ઉનસે ન રહા ગયા ઓર ઉન્હોંને
 મોવદતમેં એક બરજસ્તા કસીદા પઢા,
 જિસમેં હઝરતકા તઆરુક, ફઝાઇલ,
 તઝકેરા સબ હી કુછ થા : જિસકા

ખુલાસા એહ હૈ કે : એહ વોહ બુઝૂર્ગ હૈ
 જિનકે કદમોંકી ચાંપ બત્હા પહેચાનતા
 હૈ, ખાનએ કાઅબા જાનતા હૈ, હિલ્લો
 હરમ ઇસસે વાકિફ હૈ, એહ ઉસકા પિસર
 હૈ જો ખુદાકે બંદોમેં સબસે ઝિયાદા
 બહેતર હૈ. એહ પરહેઝગાર હૈ,
 બરગુઝીદા હૈ, પાકિઝા વ મશહુર હૈ,
 વગયરાહ વગયરાહ.

એહ કસીદા સુનકર હશ્શામ બહોત
 નારાઝ હુવા ઔર ફરઝદકકા નામ
 દરબારી શોઅરાકી ફહેરિસ્તસે ખારિજ કર

दिया और कैद कर दिया. हजरत छमाम अयनुल आबेदीन (अ.)ने उनको कुछ माल देना याहा मगर उन्होंने न लिया और कहा के, अशुआर मेंने सवाबे आभेरतके लिये कहे है. हशाम उनको अेक हजर दीनार सालाना दिया करता था, जब उसने ये रकम बंध कर दी, येह बहोत परेशान हुये. मआविया बिन अब्दुल्लाह बिन जअइरे तय्यारने कहा : इरअदक गभराते कयुं हो, कितने साल जिंदा रहेनेकी उम्मीद है. उन्होंने कहा

યેહી બીસ સાલ. ફરમાયા, તો યેહ બીસ
હઝાર દીનાર લો ઓર હશ્શામકા ખિયાલ
છોડ દો, ઉન્હોંને કહા મુઝે અબુ મોહમ્મદ
અલી બિન હુસયનને ભી રકમ ઇનાયત
ફરમાનેકા ઇરાદા કિયા થા મગર મેને
કબુલ ન કિયા. મેં ઇસ દુનિયાકા નહીં
આખેરતકે અજરકા ઉમ્મીદવાર હું.
બેહારૂલ અન્વારમેં હૈ કે હઝરત ઇમામે
ઝયનુલ આબેદીન (અ.)ને ચાલીસ
હઝાર દીનાર અતા ફરમાએ ઓર હુવા

ભી ઐસા હી કે ફરઝદક ઇસકે બાદ
ચાલીસ સાલ ઔર ઝિંદા રહે.

મનકુલ હૈ કે જબ માહે રમઝાન
આતા થા, તો આપકે ગુલામોંસે જો જો
ખતા ઉસ મહીનેમં હોતી થી, વોહ આપ
સબ લિખતે જાતે થે. જબ આખરી શબ
માહે રમઝાનકી હોતી થી, તો સબકો
બુલાતે થે ઔર વોહ કાગઝ નિકાલ કર
હર એક સે દરયાફત ફરમાતે થે કે અથ
કુલાં ! તુને યેહ કસુર કિયા થા ઔર તુને
કુલાં કસુર કિયા થા. ઔર મેંને સઝા

नहीं दी वोह सब छकारर करते जाते थे.
छसके बाद आप उठके छन सबके बीयमें
भडे हो जाते थे और इरमाते थे के, तुम
सब बाआवाजे बलंद कहो कहो के, या
अली युब्नल हुसयन, आपके अअमाल
भी भुदाने लिख्मे है. जिस तरह आपने
हमारे गुनाहोंको लिख्मा है. आप हमारे
गुनाहोंको मआइ करे, भुदावंदे आलम
आपके गुनाहोंको भी मआइ करेगा. येह
इरमा कर रने लगते थे, और उन्को
आआद कर देते थे. अल्लाहो अकबर !

કયા ગુલામ નવાઝીથી ઉન હઝરતકી
ઔર કયા રહેમ દિલી થી.

કયું અઝાદારો ! જિસ
બુઝૂર્ગવારકી રહેમદિલીકા યેહ હાલ હો કે
ગુલામોંકે કસુર બખ્શ દે ઔર ઉન્કો
આઝાદ કર દે. યૈસે બુઝૂર્ગવારકો
અશકયાએ કુફાઓ શામ કૈદ કરકે ગલેમેં
તૌક ઔર પાઉમેં ઝંજીર પહેનાએ ઔર
જબ બ સબબે બિમારીકે ચલનેમેં કમી
હો તો તાઝિયાના લગાએ. ઔર કશાં
કરબલાસે કુફા, કુફાસે શામ તક લે જાએ.

ઇત્ની ભી મોહલત ન દેં કે કરબલામેં રેહ
કર અપને બાપકી લાશકો દફન કરતે,
બલકે નિહાયત ઝિલ્લતસે શામકી તરફ
લે ગયે, ઇસ હાલતકા ઝિફ કરતે હુવે
આપ ખુદ ફરમાતે હૈ.

ઓકાદો ઝલીલન ફી દમિશક કઅન્નની
મેનઝઝનજે અબ્દુન ગાવ અન્હો
નસીરુન

યઅને 'મુઝે અશકીયા ઇસ તરહ
ઝિલ્લતકે સાથ ખેંચતે હુયે દમિશકમેં લે
ગયે થે. જિસ તરહ ગુલામાને હબશ વ

अंजबारको केद करके ले जाते है. और गुलाम भी वोह गुलाम जिसका आका मर गया हो और उसका हामीओ मददगार न हो.' और वोही हजरत इरमाते है, हम लोगोंको अेक रस्सीमें इस तरह बांधा था जिस तरह कस्साब गोसइन्दीको बांधते है.

दोस्तो ! आपिर अेक दिन शामके केदजानेसे हमाम (अ.)ने छुटकारा पाया, मगर अलिमोंके जुल्मसे उतारा न हुवा शामसे मदीने आये, वहां अलिमोंने

કયા કયા અઝિયતેં ન પહોંચાઈ ? આખર
વલીદ બિનઅબ્દુલ મલિકને આપકો
ઝહેરસે શહીદ ક્રિયા, ખાનએ
એહલેબયતમેં એક ઔર કયામત બરપા
હુઈ, ઇમામ મોહમ્મદ બાકિર (અ.)ને
અપને પિદરે બુઝૂર્ગવારકો ગુસ્લો કફન
દિયા. નમાઝ પડી ઔર જન્નતુલ
બકીઅકે કબ્રસ્તાનમેં ઇમામ હસન
(અ.)કે પેહલુમેં દફન ક્રિયા.

અઝાદારો ! મજલિસકે ઇખ્તેમામ
પર ઇમામ મોહમ્મદ બાકિર (અ.)કી

ખિદમતમે તાઅઝિયત પેશ કરતે હુવે
 અઝ કરૂંગા, 'મૌલા ! બડા ઇત્મેનાને કલ્બ
 હોતા હૈ મરનેવાલેકો કે જબ મોત
 વતનમે હો, મુસલમાનોકે કબ્રસ્તાનમે
 દફન હોનેકા ઇમકાન હો, આપ જેસા
 ફરઝંદ મૌજુદ હો ! મગર હાય, ઉસ
 શહીદકે દિલકી કયા હાલત હોગી કે,
 વતનસે દુર મોત આએ, મરતે વકત
 અઝીઝો અકરૂબામે સિફ્ એક બિમાર
 ફરઝંદ ઔર ઔરતે સાથ હો, વોહ ભી
 સબકે સબ અસીર હોને વાલે હો ! અરે,

हुसयन जब शहीद हुवे कोठ दफन
करनेवाला न था, बिमार बेटा था-केद
कर लिया गया. रनेवाली बेहनें और
बेटियां थी, उनको भी असीर कर लिया
गया. अरे अलिमोंने अपने कुशतों को
दफन कर दिया, और मोहम्मदके
नवासेको दफनाना कुजा, घोडे लेकर आये
और मय्यतको घोडों के टापोंसे पामाल
कर दिया !

अला लाअनतुल्लाहे अलल
कवमिअ अलेमीन.

મજલિસ : ૭

હ. ઇમામ મોહમ્મદ બાકિર

(અ.સ.)કી શહાદત

કાલલ્લાહો તબારક વ તઆલા ફી
કિતાબે હીલ્મોબીન વહોવ
અસ્દકુસ્સાઆદેકીન “વ કઝાલેક નોરી
ઇબ્રાહીમ મલકુતસ્સમાવાતે અલ્અર્ઝે
વલેયકુન મેનલ મુકેનીન.”

હક સુબ્હાનહુ તઆલા જો બડા
સાદિક હૈ. વોહ અપની કિતાબે પાકમેં
ઇરશાદ ફરમાતા હૈ, કે ઇસી તરહ હમ

ઇબ્રાહીમકો સારે આસમાન ઔર
ઝમીનકી સલતનત વ મુલકકો દિખાતે
રહે તાકે વોહ યકીન કરનેવાલોંમેં સે હો
જાયે.

જનાબે ઇબ્રાહીમ નમરૂદ ઇબ્ને
કિન્આનકે ઝમાનેમેં થે જિસકા પાયચે
તખ્ત બાબુલ થા ઔર તુફાને નૂહસે
બારાસો બરસ ગુઝરે થે. નમરૂદ હફત
અકલીમકા બાદશાહ થા. ઇસ ગરૂરમેં
ખુદાકા દાઅવા કર બચઠા ઔર તમામ
મુલકમેં હુકમ નામે ભેજે કે સબ લોગ

हमारी छ्वाएत डिया करें और हमको
पुढा जाने, अल्लासिल पुढा इरमाता है के
हमने छ्वाहीमको जिस तरह वाकिइ कर
दिया के तुम्हारी सब कौम गुमराह है
अवर येह बुत हरगिअ काबिले परतिश
नहीं है. इसी तरह हमने अपने मुल्को
सल्तनतको, इसके एन्तेअमको,
अजायेबाते आसमानो जमीनको भी,
अर्शसे तहतुससरा तक सब दिखला
दिया और उनपर वाजेह और मुन्कशीइ
करदिया ताके हमारे वजुद, हमारी

વહદાનિયતકા ઇલ્મો યકીન મરતબએ
કમાલકો પહોંચ જાએ. ઓર ઉસકે
સબબસે ઉનકો અપની કૌમ પર
ઇસ્તેદલાલ કરનેકી ઝિયાદા કુવ્વત વ
મહારત હો જાએ. ઇમામ મોહમ્મદ
બાકિર (અ.) ફરમાતે હૈ કે હઝરત
ઇબ્રાહીમકી બસારતકો ઇતની કુવ્વત
અતા કરદી ગઇ થી, કે વોહ આસમાનોંસે
પાર ગુઝર જાતી થી જો કુઇ
આસમાનોંમેં હૈ ઉસે ભી દેખતે થે ઓર

અર્શો કુરશી દેખતે થે ઔર જો કુછ
અર્શસે ઉપર હૈ વોહ ભી દેખતે થે.

યેહ તો થી દાદા ઇબ્રાહીમ (અ.)કી
કુવ્વત મગર ઉસકે હી પોતે હઝરત
ઇમામ મોહમ્મદ બાકિર (અ.)કો
અલ્લાહને વોહ કુવ્વત અતા કી કે વોહ
દુસરોકો અર્શો કુરસીકી સેર કરાતે થે.

મનાકિબમેં જાબિર બિન યઝીદ
જોઅફીસે મનકુલ હૈ, વોહ કહેતે હૈ કે મેંને
ઇમામ મોહમ્મદ બાકિર (અ.)સે ઇસ
આયતકી તફસીર પુછી તો હઝરતને

હાથ બલંદ ક્રિયા ઓર ફરમાયા: અપના
સર ઉઠા મેંને જો સર ઉઠાયા તો દેખતા
કયા હું કે ઉસ મકાનકી છત અલગ
અલગ હો ગઈ હૈ, મેરી નઝર એક
સુરાખસે પાર હો કર એક નૂર પર પડી
ઓર ઠહેર ન સકી પલટ આઈ, ફરમાયા
બસ ઇસી તરહ ઇબ્રાહીમને આસમાનોંકી
સલતનતકો દેખા થા. ઇસકે બાદ
ફરમાયા: અબ તું ઝમીનકી તરફ દેખ
ફિર અપના સર ઉઠા, અબ જો મેંને સર
ઉઠાયા તો દેખતા કયા હું કે છત જૈસી

पहेले थी वैसी ही मौजूद है. फिर
हजरतने मेरा हाथ पकडा और मुझे उस
घरसे बाहिर निकाला और अेक कपडा
पहेना दिया और इरमाया: के अपनी
दोनों आंभे थोडी देरके लिये बंध करले.
उसके बाद इरमाया अब आंभे ढोल दे.
अब तुं जुलमातमें पहेंच गया है. जिसे
जुलकरनयनने देखा था. मेंने अपनी
आंभे ढोली तो वहां कोछ चीज न
देखसका. फिर चंद कदम आगे बढे तो
इरमाया के अब तु आबे हयातके चश्मे

पर पहोंय गया है, जहां षिऊरने पानी
पिया था. ड़िर हम उस आलमसे निकले
यहां तक के, हम पांय आलमोंसे गुऊरे.
इरमाया: के येह सब मलकुतुल अऊरमें
टापिल है. ड़िर इरमाया: के टोनों आंभ
बंघ करले और मेरा हाथ हऊरतने
पकड लिया आंभे जो षोली तो टेषता
क्या हुं के हम उसी मकानमें आ गये है
जिसमें पहले थे और वोह लिबास जो
मुझे पहेनाया था उतरवा लिया गया.
मेंने अऊरकी कुरबान हो जाऊं टिनका

કિતના હિસ્સા ગુઝરા ? ઇરશાદ ફરમાયા
ફકત ત્રીન સાઅત.

હઝરત ઇમામ મોહમ્મદ બાકિર
(અ.)કે વાલિદે માજિદ હઝરતે ઇમામે
ઝયનુલ આબેદીન (અ.) ઓર વાલેદએ
માજેદા જનાબે ઉમ્મે અબ્દુલ્લાહ બિન્તે
હઝરત ઇમામ હસન હૈ. વાકેઅએ
કરબલામેં હઝરત ઇમામ મોહમ્મદ
બાકિર (અ.)કા સીન મુબારક ત્રીન
સાલકા થા, ઇસ વાકેઆકે બાદ આપ

પેંતીસ સાલ અપને પિદરે બુઝૂર્ગવારકે
હમરાહ રહે.

આપકી જલાલતો કદ્ર ઔર
રિક્કઅતો શાનકે મુતઅલ્લિક ઇત્નાહી
કહેના કાફી હૈ કે, હઝરત રસૂલેખુદા
(સ.અ.વ.)ને આપકો સલામ કહા.
યુનાન્યે આં હઝરત (સ.અ.વ.)કે મુકદ્દસ
સહાબી જનાબે જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ
અન્સારી ઇમામ મોહમ્મદ બાકિર (અ.)કી
કમસિનીમેં એક રોઝ ઉનકે પાસસે
ગુઝરે. ઇમામ (અ.)કો દેખા તો જનાબે

જાબિરને અઝકી, સાહેબઝાદે ! ઝરા મેરે
 કરીબ આઓ. જબ વોહ તશરીફ લાએ
 તો કહા, ઝરા પીછે હો જાઓ. જબ ઇમામ
 (અ.) પીછે હટે તો જાબિરને કહા,
 વલ્લાહ, યેહી ચાલ ઢાલ પયગમ્બરે
 ખુદાકી થી, પુછા, સાહેબઝાદે આપકા
 કયા નામ હૈ ? ફરમાયા: મોહમ્મદ.
 જાબિરને પુછા કિનકે સાહેબઝાદે હૈ ?
 ફરમાયા: અલી ઇબ્નુલ હુસયનકા બેટા
 હું. જાબિરને કહા, મૈં આપ પરસે ફિદા હું
 આપહી બાકિર હૈ ? ફરમાયા: હાં, મૈં હી

બાકિર હું, જો પયગામ તુમકો મેરે જદદે
અમજદ રસૂલેખુદા (સ.અ.વ.)ને દિયા
હૈ, વોહ પહોંચા દો. જાબિરને યેહ સુનકર
સરે અકદસકો બોસા દિયા ઔર અઝકી,
આપ પર મેરે માં-બાપ ફિદા હોં
રસૂલેખુદા (સ.અ.વ.)ને આપ પર
સલામ કહા હૈ. આપને ફરમાયા: હમારા
ભી રસૂલેખુદા (સ.અ.વ.) પર સલામ હો,
જબ તક આસમાનો ઝમીન કાયેમ હૈ.
ઔર જાબિર તુમને જો સલામ પહોંચાયા
તો તુમ પર ભી હમારા સલામ હો. ઉસ

દિનસે જનાબે જાબિરકા યેહ માઅમુલ હો
ગયા થા કે રોઝાના હઝરત ઇમામ
મોહમ્મદ બાકિર (અ.)કી ખિદમતમે
હઝિર હોતે થે ઓર જબ તક
મુલાકાતકા શરફ હાંસિલ ન કર લેતે થે
વાપસ ન જાતે થે.

મેરે મોઅજજઝ સામેઇન ! યેહ
મશ્હુર હૈ કે જો ઉલુમ આપસે ઝાહિર
હુએ વોહ અવલાદે ઇમામે હસન ઓર
ઇમામે હુસેન (અ.)મેં સે કિસી ઓરસે
ઝાહિર નહીં હુએ. ઇલમે તફસીર, ઇલમે

કલામ, એહકામે શરઅ, હલાલો હરામ,
સબ આપસે રિવાજ પાયા. મોહમ્મદ
બિન મુસ્લિમ કહેતે હૈ, કે મેંને હઝરતસે
તીસ હજાર હદિસ પુછી હૈ.

મોમેનીન ! મેં ઇસ વકત કુછ
વાકેઆત આપકે ઇલ્મકે બારેમેં બયાન
કરના ચાહતા હું. એક મરતબા ઉમર
બિન ઓબેદને આપસે પુછા કે, યેહ
આયત જો ખુદાને ફરમાયા “અવલમ
યરલ્લઝીન કફરૂ અન્ન સ્સામાવાતે વલ
અરઝે કાનતા રતકન ફફતકના હોમા.

આસમાનો ઝમીન પહેલે દોનો બસ્તા થે
હમને ઉનકો શિગાફતા કિયા. ઇસસે કયા
મુરાદ હૈ ? ફરમાયા: આસમાન પહેલે
બંધ થા. કોઇ કતરા પાનીકા ન બરસતા
થા ઓર ઝમીન ભી બસ્તા થી. કિસી
કિસમકી ઘાંસ વગયરહ નહીં ઉગતી થી.
જબ ખુદાને આદમકી તૌબા કબુલ કી તો
ઝમીન કો હુકમ દિયા ઝમીન શિગાફતા
હુઇ ઓર નહેરે જારી હુઇ, દરખ્ત નિકલે,
ફલ લગે ઓર આસમાનકો હુકમ દિયા

અબ્ર આયા ઓર ઉસસે પાની બરસને
લગા. પસ રતકો ફતકસે યેહી મુરાદ હૈ.

એક શખ્સને એક શીરખાર
લડકીસે અકદ ક્રિયા. ઉસકી બડી
ઝવજાને ઉસે દુધ પિલા દિયા. બાદ એક
ઓર ઉસકી ઓરત થી ઉસને ભી દુધ
પિલા દિયા. ઇબ્ને શુબરમાકે પાસ જબ
યે મસઅલા પેશ હુવા ઉસને કહા, કે ઉસ
પર વોહ કમસીન લડકી હરામ હો ગઇ
કયું કે ઉસકી બેટી હો ગઇ ઓર દોનોં
ઝવજા ભી ઉસ પર હરામ હો ગઇ ઇસ

લિએ કે દોનોં ઉસકી સાસ હો ગઇ. જબ
હઝરતને સુના તો ફરમાયા: કે ઇબ્ને
શુબરમાને ગલતી કી ઉસ પર ઝવજએ
સગીરા ઔર વોહ ઔરત જિસને પહેલે
દુધ પિલાયા હરામ હો ગઇ. ઔર
આખિરવાલી ઉસ પર હરામ ન હોગી
ઇસ લિએ કે ઉસને તો અપને શોહરકી
બેટીકો દુધ પિલાયા હૈ. (સલવાત)

હજકે મોકે પર સાદિકે આલે
મોહમ્મદને એક ખુત્બેકે દૌરાનમેં
ફરમાયા: “મેં ઉસ ખુદાકા શુક્ર અદા

કરતા હું, જિસ્ને હઝરત મોહમ્મદ મુસ્તુફા
(સ.અ.વ.)કો અપના નબી વ રસૂલ
બનાયા ઓર હમકો હઝરતકે સબબસે
ગિરામી કરાર દિયા. પસ, હમ ખુદાકે
પસંદીદા ઓર મુન્તાખબ બંદે હૈ, રુચે
ઝમીન પર ઉસકે ખલીફા હૈ, જો શખ્સ
હમારી ઇતાઅત કરેગા વોહ સઇદ હૈ
ઓર જો મુખાલેફત કરેગા વોહ શકી હૈ.”

જબ હશ્શામકો યેહ ખબર પહોંચી.
ઉસકો ના ગવાર ગુઝરા ઉસને હાકિમે
મદીનાકો લિખા, મોહમ્મદ બાકિર ઓર

उनके साहेबआदिको हमारे पास दमिशक
भेज दें. उसने ताअमीले हुकम की और
दोनोंको दमिशक रवाना कर दिया. हजरत
धमाम जाअदर सादिक (अ.) इरमाते है.
हम दमिशक पहोंये, तीन रोज तक
हशामने हमको हाजिर होनेकी धजाअत
न दी, योथे दिन बुलाया, हमने देखा के
वोह तप्त शही पर बेठा है और
सिपाही उसके दाअें बाअें ढडे है. महलके
अंदर ही अेक तीर अंदाजीका तोदान
बना हुवा है जिस पर उसके अरकाने

સલ્તનત બારી બારી તીરઅંદાઝી કર
રહે છે, મેરે પિદરે બુઝૂર્ગવાર આગે થે
ઔર મૈં પીછે, ઇત્નેમૈં હશ્શામને ઉનસે
કહા. આપ ભી ઉન લોગોંકે સાથ તીર
લગાઇએ, ફરમાયા: મૈં ઝઇફ હો ગયા હું,
અબ મુઝસે તીરઅંદાઝી નહીં કી જા
સકતી. ઉસ્ને ઇસરાાર ક્રિયા ઔર
સરદારાને બની ઉમય્યામૈંસે એકકી તરફ
ઇશારા ક્રિયા કે અપના તીરો કમાન
ઉનકો દે દે. હઝરતને મજબુરન લે
લિયા ઔર તીરકો કમાનમૈં જોડ કર

निशाने पर लगाया. तीर सीधा बीचमें
जा कर बेटा. फिर दूसरा तीर जोड़ कर
पहेले तीरकी जोड़ कर पहेले तीरकी
पयकान पर मारा. उसी तरह हज़रतने
थके बाद टिगरे नौ तीर मारे, हर तीर
अपने पहेले तीर पर पड़ता था और
उसको शक कर देता था ! हशशामने
दांतोंमें उगली देली और केहने लगा:
अय अबु जअज़र ! आप क्या जुब
निशाने पर तीर लगाते है ! फिर आप
येह कयुं केहते थे के, अब मैं ओअज़ की

वजहसे काटिर नहीं. आपने इरमाया:
दुनिया हमको जलीलो पार करना
चाहती है मगर जुदा नहीं चाहता वोह
तो हमारे वकारको बरकरार रखना
चाहता है. (सलवात)

धमाम जाअइर सादिक (अ.)
इरमाते है के, मेरे पिदरे बुजूर्गवार कुछ
देर तो वहां जडे रहे. उसके बाद आपको
तैश आया. आपका मअमुल था के,
गुस्सेकी हालतमें आसमानको टेपने
लगते थे, और गजबसे आसार येहरे

પર નુમાયાં હોજાતે થે. હશ્શામ સમઝ
ગયા, ઉસને અપની દાહની જાનિબ
તખ્ત પર ઇમામ (અ.)કો જગહ દી ઔર
મુઝે બાંધ તરફ બિઠાયા. કહેને લગા
આપકી કોઇ હાજત હો તો બયાન
કિજીએ. ફરમાયા: હશ્શામ મેરી ખ્વાહીશ
યેહી હૈ કે મુઝે મદીને જાનેકી ઇજાઝત
દે. યુનાન્યે. ઉસને ઇજાઝત દી.

જબ હઝરત દમિશ્કસે રવાના હુવે
તો પહેલી મંઝિલ પર એક જગહ
બહોતસે લોગ નઝર આએ. પુછને પર

મઅલુમ હુવા કે વેહ નસરાની રાહિબોંકી જમાઅત હૈ, જો અપને એક બડે આલિમકી ઝિયારતકો જમ્અ હુઇ હૈ. વેહ આલિમ સાલમેં સિફ્ એક મરતબા ઇબાદતખાનેસે નિકલતા હૈ. આપ વહા ઠહેર ગએ. જબ વોહ આયા, તો એક પુર તકલ્લુફ મસ્નદ પર બેઠ ગયા. ઉસ્ને ચારોં તરફ નઝર દૌડાઇ, સારે મજમેમેં ઇમામ મોહમ્મદ બાકિર (અ.) ઔર ઇમામ જાઅફર સાદિક (અ.) હી અજનબી નઝર આએ. રાહિબને ઇમામ

(અ.)સે મુખાતિબ હો કર પુછા, ‘આપ હમ લોગોંમેંસે હૈ યા ઉમ્મતે મોહમ્મદીયહમેંસે ? આપને ફરમાયા, ‘મૈં ઉમ્મતે મોહમ્મદીયહમેંસે હું.’ ફિર ઉસને સવાલ કિયા, ‘આપ જાહિલોંમેંસે હૈ યા આલિમોંમેંસે?’ આપ યેહ નહીં કેહતે કે, મૈં આલિમોંમેંસે હું, મગર આપ જવાબમેં ફરમાતે હૈ, મૈં જાહિલોંમેંસે નહીં હું.’ રાહિબને પુછા, ‘આપ મુઝસે કુછ પુછનેકે લિએ આએ હૈ?’ ઇમામ (અ.)ને ફરમાયા : ‘નહીં.’ ઉસને કહા ‘ઇજાઝત હો તો મૈં

આપસે કુછ પુછું ?' ખતીબે મિમ્બરે સલુનીકે વારિસને ફરમાયા, 'પુછો ઝરૂર પુછો.'

અબ રાહિબને સવાલ કિયા, 'વોહ વકત કોનસા હૈ, જો ન દિનમેં શામિલ હૈ, ન રાતમેં ?' ઇમામે (અ.)ને ફૈરન જવાબ દિયા. 'સુરજ નિકલનેસે પહેલેકા વકત યેહ અવકાતે બેહિશ્તમેંસે હૈ ઇસમેં બિમારકો હોશ આ જાતા હૈ, દર્દકો સુકુન મિલતા હૈ ઓર જિસે તમામ રાત નીંદ નહી આતી વોહ ભી સો જાતે હૈ.'

राहिबने दुसरा सवाल किया, मुसलमानोंका अकीदा है के बेहिश्तवालोंको बोलो बराअकी हाजत नहीं होती, क्या दुन्यामें उसकी कोष नज़ीर है ?' एमाम (अ.)ने जवाब दिया 'कयुं नहीं जो बर्या शिकमें मादरमें रहेता है, उनकी जोराकका कुल्ला नहीं बनता और जो पीते है वोह ब सुरते पेशाब पारिज नहीं होता.' अब राहिबने अेक और सवाल पुछा, 'मुसलमानोंका अकीदा है के बेहिश्तका जाना जानेसे कम

नहीं होता, दुन्यामें भी उसकी कोध नज़ीर
आप टिप्पा सकते है ?' हुज़ूरने इरमाया,
'येक टियेसे हज़ार टिये रौशन किये
जाते है मगर उसके नूरमें ऊर्ा बराबर
भी कमी नहीं होती.'

राहिय पुछता है, वोह कोनसे दो
भाध है के साथ साथ पयदा हुवे और
साथ साथ मरे मगर येक की उम्र
पयास बरसकी हुध और दुसरेकी देढसो
बरसकी. उबाने धमामतसे जवाब
मिला राहिय, वोह दो भाध अज़ीज़ और

ઓઝયર પયગમ્બર હૈ. યેહ દોનોં ભાઇ
દુનિયામેં એક રોઝ પયદા હુવે, ઔર એક
હી દિન રહેલત કી પયદાઇશકે બાદ
તીસ બરસ તક સાથ રહે. ફિર ખુદાને
જનાબે અઝીઝકો મોત દી ઔર સો
બરસકે બાદ ફિર ઝિન્દા ફરમાયા ઉસ્કે
બાદ વોહ અપને ભાઇકે સાથ બીસ
બરસ ઔર ઝિન્દા રહે. પસ જનાબે
અઝીઝ દુન્યામે પયાસ બરસ રહે ઔર
જનાબે ઓઝયર દેઢસો બરસ.'

અબ તો રાહિબ ઇલ્મે ઇમામતસે
 બહોત મુતાઅસ્સિર હુવા ઓર ઉસ્કે હોશ
 ઉડ ગએ. કરીબ આયા ઓર પુછા :
 ‘આપકા નામ કયા હૈ ?’ ફરમાયા:
 ‘મોહમ્મદ બિન અલી બિન હુસયન’ ઉસ્ને
 પુછા : ‘મોહમ્મદ રસુલિલ્લાહ ખુદ આપ
 હી હૈ ?’ ઇમામ (અ.)ને ફરમાયા ‘નહીં
 વોહ મેરે જદ થે.’ રાહિબને અર્ઝ કી ‘કયા
 આપ એલિયાકે સાહેબઝાદે હૈ ? જિનકો
 અલી કહેતે હૈ ?’ આપને ફરમાયા ‘હાં’
 રાહિબને ફિર પુછા: ‘આપ શબ્બર હૈ યા

શબ્બીર ?' 'મૈં શબ્બીરકા ફરઝંદ હું !' યેહ સુનકર વોહ રાહિબ ખુશ હુવા ઔર કહેને લગા 'મૈંને અપની મુરાદ પા લી ! ઉસકે બાદ વોહ મુસલમાન હો ગયા.

યેહ હૈ એહલેબયતે મોહમ્મદ કે ઇસ્લામ ઔર ઇસ્લામવાલોંપે એહસાનાત. તબ્લીગે ઇસ્લામ ઉન્હીંકી કોશિષો-કાવિશકા નતીજા હૈ, ફિર ભી મુસલમાનોંને ન ઉન્હી કુછ કર કી, ન ઉન્હો પહેયાના, ન અચ્છે તરીકેસે ઉન્હેં સાથ પેશ આએ. નસરાની રાહિબકે

मुसलमान होनेका वाक्या जब शामके नसरानीओने सुना तो उनमें बडी जलजली मयी. उनका एक वइए हशामके पास गया और एमाम मोहम्मद बाकिर (अ.)की शिकायत की. हशामने एक नाका-सवारको दौडाया के जहां कहीं राहमें मिल जायें उनको वापस दमिश्क ले आयें.

अलगरज हजरतको फिर दमिश्क जाना पडा. हशामने हीलोंसे आपको दमिश्कमें नजरबंद करना याहा. आपके

ઇલ્મકા ફયઝ મિલતા રહે. ઇસ બહાનેસે
હશ્શામને આપકો ઝિયાદહ ઇસરાર કરકે
મજબુરન રોક લિયા. લેકિન હશ્શામકા
મકસદ બર ન આયા. રોકા તો ઇસ
ગરઝસે થા કે યેહ નઝરબંદ રહે કર
અપના અસર લોગોં પર ન ડાલ સકે.
આઝાદીકે સાથ આપકો ન મિલ સકે.
લેકિન મઆમલા કુછ ઔર હી હો ગયા.
લોગોંકે ગિરોહકે ગિરોહ સુબ્હો શામ
આપકી ખિદમતમેં હાઝિર હોતે થે.
હશ્શામને જબ યેહ હાલ દેખા, તો

મજબુરન આપકો મદીને જાનેકી
ઇજાઝત દી, મગર આપકે આગે કુછ
લોગ દોડાએ કે વોહ રાહકી બસ્તીમઓમેં
કહેતેં ચલે જાયેં કે, ઇનકો કોઇ અપને
ઘરમેં જગહ ન દે, કયું કે યેહ અવલાદે
અબુતુરાબસે હૈ ઓર (મઆઝલ્લાહ) બડે
જાદુગર હૈ ! સાદિકે આલે મોહમ્મદ
(સ.અ.વ.) ફરમાતે હૈ કે, જબ હમ
મદાયન પહોંચે તો વહાંકે લોગોંને હમસે
પુરી તરહ તનફકુર ઝાહિર કિયા, જિસ
મહેલ્લેમેં હમ પહોંચતે થે લોગ અપને

धरोंके दरवाजे बंद कर लेते थे, और
पानापानी बतौरे महेमान देना दर
किनार अगर हम ब कीमत ખरीदना
चाहते तो भी न देते. यहां तक के हमको
ठहरनेकी जगह भी न मिली.

मदीनेमें भी आपको यथनसे न
बेठने दिया. बअज रिवायतसे साबित
होता है के अयद बिन हसने मुसन्नाके
बहेकानेसे उसने ज़ीनमें अहर भर कर
हजरतके पास बेजा और ये लिप्पा के
आप उस पर सवार हों. जब अयद

ઇમામકી ખિદમતમેં આયા તો વોહ
જનાબ ઇલમે ઇમામતસે સમઝ ગએ કે
યેહ સબ મેરે શહીદ કરનેકા હીલા હૈ.
ઝયદસે ફરમાયા વાય હો તુજહ પર તુને
કિસ અમે અઝીમકા કસદ કિયા હૈ ઓર
કયા ફેઅલે બદ તેરે હાથસે જારી હોતા
હૈ ! તું ગુમાન કરતા હૈ કે મેં નહીં
જાનતા કે કયા કરતા હૈ ? ઓર યે ઝીન
કિસ લકડીસે બનાયા ગયા હૈ ? ઓર
કયા ચીઝ ઇસમે તઅબિયા કી ગઇ હૈ !
મગર મેરી શહાદત ઇસી તૌર સે મુકદર

है क्या करूं ! कोछ यारा नहीं. अल-गरअ
उस लीनको घोडे पर रख कर आप
सवार हुये. उसमें यैसा अहेर
तआबिया किया गया था के डौरन
तमाम बढने मुबारकमें सरायत कर
गया. जब डिरके आये तो सभ्मे
कातिलके असरसे सारा जिसमे मुबारक
वरम कर गया था और आसारे मौत
अहिर हो गये थे. पस अपना कङ्गन
मंगवाया, इसमें वोह यादर ली थी जिसे
पहन कर अहराम बांधा था इरमाया:

મુઝે યેહી કફન કર દેના. તીન રોઝ તક
દઈ સે તડપતે રહે, આખિર તીસરે રોઝ
રહેલત ફરમાઇ. ઇમામ જાઅફર સાદિક
(અ.) ફરમાતે હૈ કે વોહ ઝીન મેરે પાસ
અબતક મૌજુદ હૈ, જબ ઉસે દેખતા હું
અપને પદરે બુઝૂર્ગવારકી શહાદત યાદ
આ જાતી હૈ. હઝરતને અપને સાહેબઝાદે
ઇમામ જાઅફર સાદિક (અ.)સે વસિયત
કી કે, મેરે માલસે રોનેવાલોં કે વાસતે
કુછ મુકર્રર કરના કે, દસ બરસ તક
અથ્યામે હજ વ મકામે મિનામેં મેરી

મઝલુમિયત પર ગિરયા કરે. અલ-હાસિલ આપકી શહાદતકે બાદ ઇમામ જઅફર સાદિક (અ)ને ગુસલ દિયા કફન દિયા ઔર નમાઝ પઢી ઔર જન્નતુલ બકીઅમેં પહેલુએ ઇમામે ઝયનુલ આબેદિન (અ.) ઔર ઇમામે હસન (અ.) મેં દફન કિયા.

કયું અઝાદારો ! ઇમામે મોહમ્મદ બાકિર (અ.)કો અપની મુસીબતકા ઇત્ના ખ્યાલ થા કે દસ બરસ તક અથ્યામે હજમેં આપ પર માતમ કિયા જાએ.

हालांके आप वतनमें शहीद हुवे थे परदेशमें न थे. आप पर रोनेवाले अछज्जा मौजूद थे और उनको रोनेसे रोक नहिं गया था. आपको अयन वकत पर कङ्कन दङ्कन दिया गया था. आपकी लाश तपती रेती पर बेगोरो कङ्कन न पडी थी. अङ्कसोस सद अङ्कसोस उस बेटेका क्या हाल हुवा होगा, जिसकी नऊरके सामने अपने वालिडे बुजूर्गवारकी लाश बेगोरो कङ्कन पडी हो और वोह देख रहा हो के अशुकीया अपने

કુશ્તોં કી લાશે દફન કર રહે હૈ. દફન
કરનેકી ઇજાઝત તો દરકનાર અગર
કાફલેમેં સે કોઇ બચ્યા અપને વારિસકો
યાદ કરતા હૈ તો ઉસકો તાઝિયાનોંસે
ચુપ ક્રિયા જાતા હૈ. આહ ! આહ
મોઅમેનિન ઝમાના ઇસ ગરીબ પર તા
કયામત રોએ તબ ભી કમ હૈ.

અલા લાઅનતુલ્લાહે અલલ
કવમિઝ ઝાલેમીન.

મજલિસ : ૮

હ. ઇમામ જાઅફર સાદિક

(અ.સ.)કી શહાદત

કાલલ્લાઅહો તબારક વ તઆલા
કી કિતાબે હીલ્મજીદ વ કુરકાનેહીલ
હમીદ : 'ફસઅલુ અહલઝ ઝિકરે ઇન
કુન્તુમ લા તઅલમુન.'

ખુદાવંદે હમીદ કુરઆને મજીદમેં
ઇરશાદ ફરમાતે હૈ : અય્યોહન્નાસ !
અગર તુમ નહીં જાનતે હો તો એહલે
ઝિક્રસે પુછો.'

ઇમામે મોહમ્મદ બાકિર (અ.)
ફરમાતે હૈ કે, ઇસ આયતમેં અહેલે ઝિક્કસે
મુરાદ હમ એહલેબયતે રસૂલ હૈ. ઔર
ઇસી લિએ ફુરઆને મજ્હદમેં ખુદાવંદે
આલમને જનાબે રસૂલેખુદા (સ.અ.વ.)કો
ઝિક્કે નામસે યાદ ફરમાયા હૈ, 'કદ
અન્ઝલ્લાહો એલયકુમ ઝિકર રસૂલા'
બિત્તહકીક. અલ્લાહને તુમ્હારી તરફ
ઝિક્કો રસૂલ બનાકર નાઝિલ કિયા તો
ઝિક રસૂલેખુદા (સ.અ.વ.) હુએ ઔર

એહલે ઝિક ઉનકે એહલેબચતે તાહેરીન
હુએ.

બાબે મદીનતુલ ઇલ્મસે કિસીને
એહલે ઝિકકે મુતઅલ્લીક પુછા તો,
આપને ફરમાયા: 'વલ્લાહે ઇન્ના નહનો
અહલુઝઝિકે વ નહનો મઅદનુત
તાઅવીલે વ તનઝીલે.' કસમ ખુદાકી
હમ હી એહલે ઝિક હૈ, હમ હી એહલે
ઇલ્મ હૈ, હમ હી મઅદને તઆવીલો
તન્ઝીલ હૈ, હકીકતમેં એહલેબચતે
મઅસુમીન, એહલે રસૂલ ભી હૈ એહલે

કુરઆન ભી હૈ. યેહ કુરઆને નાતિક ભી
હૈ. કુરઆનકે અસ્લી મઅની બતાનેવાલે
યેહી હઝરત હૈ. ઇનકે બરાબર દુસરા
કોન હો સકતા હૈ ? ખુદાવંદે આલમ
ફરમાતા હૈ, 'હલ યસ્તેવીલ લઝીન
યઅલમુન વલ લઝીન લા યઅલમુન
ઇન્નલમા યતઝકકરો ઓલુલ અલબાબ.'
કયા વોહ લોગ, જો જાનતે હૈ ઓર વોહ
લોગ જો નહીં જાનતે બરાબર હો સકતે
હૈ ? ઇસ બાતકો કોઇ નહીં સમજ શકતા
મગર સાહેબાને અકકલ ઇસ આયતસે યે

બાત સાબિત હોતી હૈ કે, ઇલ્મ મેયારે ઇમ્તેહાનો ઇમ્તેયાઝ હૈ. જો સબસે ઝિયાદા ઇલ્મ રખતા હોગા, વોહ મુસ્તહકે ઇમામતો ખિલાફત હોગા. ઓર ઇસમેં કોઇ શક નહીં કે જીત્ને અઇમ્મએ એહલેબયત (અ.) ગુઝરે હૈ, વોહ સબ અપને ઝમાનેમેં દુસરોંસે અફઝલ થે.

જનાબે ઇમામ જાઅફર સાદિક (અ.) ફરમાતે હૈ કે, 'અલ્લઝીન યઅલમુન' સે મુરાદ હમ એહલેબયત હૈ ઓર વલ્લઝીન લા યઅમુન કે મિસ્દાક

હમારે દુશ્મન યઅને મુખાલેફીન હૈ. ઔર
ઓલુલ અલબાબ હમારે શીયાહ હૈ.
(સલવાત)

દેખીએ ઇમામ જાઅફર સાદિક
(અ.) જો હમારે છઠ્ઠે ઇમામ હૈ ઉનસે
કયાસ દીને નબીને રિવાજ પાયા હૈ.
ચાર હઝાર રાવીયોંને ઉન હઝરતસે
અહાદિસકો અખ્ઝ ક્રિયા હૈ. ઇન્મેંસે
ચારસો ઐસે હઝરાત હૈ જિન્હોંને
મુસ્તકીલ કિતાબેં તસ્નીફકીં. ફિકહે
હનફીકે બાની ઇમામ અબુ હનીફાકા

शुमार बी छन्हीं लोगोंमे होता है,
जिन्होंने पहले छमाम मोहम्मद बाकिर
(अ.) और बादको आपसे छल्मे इयत्तान
हासिल किया. बायज़ीद बोस्तामी आपके
सकका थे और तेरा बरस हज़रतकी
जिदमत की. छब्राहीम बिन अदहम और
मालिक बिन दीनार आपके गुलाम थे.
येक रोज सुइयान सुरी आपकी
जिदमतमें आया, आपकी बातें सुनकर
महव हो गया, और कहेने लगा 'यब्न
रसुलिब्लाह ! येह कलेमात तो जवाहिर

है !' आपने इरमाया. 'जवाहिर तो पत्थर है, येह जवाहिरसे कहीं बेहतर है.'
(सलवात)

मोहल्लम कहेता है के, अक मरतबा मुअसे और मेरी वालेदासे कुछ हुजजत हो गछ. मेंने उनको बहोत कुछ सप्तो सुस्त कहा. जब दुसरे रोज नमाज पढकर हजरतकी जिदमतमें आया तो इरमाया: कयु मोअल्लम ! तुंने अपनी वालेदासे शबके वकत कयुं सप्त कलामी की और रंज दिया ? क्या

તું એહ નહીં જાનતા કે ઉસકા પેટ તેરે
 વાસ્તે ઐસા ઘર થા જિસમેં તું નવ
 મહિને સાકિન રહા શરદી ગરમીસે
 મહકુઝ રહા ઔર ઉસકી ગોદ, તેરે
 વાસતે ઐસા ગહેવારા થી, જિસ પર તું
 આરામ કિયા કરતા થા ઔર ઉસકી
 દોનોં પિસ્તાને તેરે લિએ ઐસે ઝરફ થે
 જિનસે તું દુધ પિયા કરતા થા.' મૈને
 અઝ કી, 'આપ સચ ફરમાતે હૈ, યબ્ન
 રસુલિલ્લાહ !' ફરમાયા: આઇન્દા કભી
 ઉસસે સખ્ત કલામી ન કરના.

हसन बिन अबिल ओला कहेता
 है, अेक रोळ में एमाम जाअइर सादिक
 (अ.)के पास बयठा हुवा था अेक शप्स
 आया और अपनी ठवजाकी तअददी
 और नाइरमानी की शिकायत करने
 लगा. येह सुनकर इरमाया उसे ले
 आओ. जब वोह आठ तो आपने
 इरमाया: के तेरा शौहर तेरी शिकायत
 करता है, येह क्या बात है ? उसने अर्ज
 की हां सय कहेता है. भुटा उससे समजे
 और उसे गारत करे और अइर करेगा.'

આપને ફરમાયા: અથ ઔરત અગર તુ
ઇસી તરહસે રહી તો તીન દીનસે
ઝિયાદા ઝિન્દા ન રહેગી. કહેને લગી
મુઝે કુછ પરવા નહીં. મૈં તો ખુદ યાહતી
હું કે ઇસકી સુરતે નજીસ કભી ન દેખું.
આપને ઉસ શખ્સસે ફરમાયા: ઇસે
અપને ઘર લેજા યેહ તીન દીનસે
ઝિયાદા ન જીએગી. જબ તીસરા રોઝ
હુવા ઔર વોહ શખ્સ હઝરતકે પાસ
આયા તો આપને હાલ પુછા. કહેને લગા
મૈં અભી ઉસે દફન કરકે આ રહા હું.

રાવીને પુછા : ફિદા હું આપ પર ઐસા કયું હુવા ? ફરમાયા કે વોહ શૌહર પર ઝુલ્મ કરતી થી ઇસ લિએ ખુદાને ઉસકી ઉમ્મરો કત્અ કર દિયા ઔર ઉસકે શૌહરકો રાહત દી.

જોઅદ બિન દિરહમને એક શીશેમેં મિટી ઔર પાની મિલા કર છોડા. જબ વોહ સડા તો ઉસમેં કિડે પચદા હો ગએ. વોહ અપને સાથીયોંસે કહને લગા કે, ઇન કિડોંકા ખાલિક મેં હું, મૈને ઉન્હેં પચદા કિયા હૈ, જબ હઝરતકો યે ખબર

મઅલુમ હુઇ તો ફરમાયા: કે ઉસસે કહો
જબ તુંને ઇનકો પચદા ક્રિયા હૈ તો બતા
ઇનમેં નર કિત્ને હૈ ઔર માદા કિતને હૈ ?
ઔર હરએકકા વઝન કિત્ના હૈ ? ઔર
જબ ઉન્હેં પચદા ક્રિયા તો દુસરી ચીઝ
ભી પચદા કર દે. યેહ સુનકર વોહ લા
જવાબ હુવા ઔર વહાંસે ભાગ ગયા.
(સલવાત)

મામુન રકી કહેતા હૈ, કે મૈં ઇમામ
જાઅફર સાદિક (અ.)કી ખિદમતમેં
બચઠા થા કે સાહેલ બિન હસન

ખુરાસાની હાઝિર હુએ ઔર સલામ કરકે
બેઠ ગએ. કહેને લગે યબ્ન રસૂલુલ્લાહ !
આપ એહલેબયતે રસૂલ ઇમામ ઇબ્ને
ઇમામ હૈ, કયા વજહ હૈ કે આપ ગોશા
નશીન હૈ ઔર યે હકકે ખિલાફત જો
આપકા હક હૈ ઇસકા દઅવા નહીં કરતે ?
હાલાં કે ઇસ વકત એક લાખ શીઆહ
એસે હૈ જિનકે હાથોંમે તલવારેં હૈ.
આપકી મદદકો હાઝિર હૈ. આપને ઉસસે
ફરમાયા: ઝરા ઠહર જા, ઔર અપની
લોંડીસે ફરમાયા તન્બુરમેં આગ રોશન

કર જબ તન્નુર અંગારોંસે ભર ગયા,
ફરમાયા: અય ખુરાસાની ઉઠ ઓર ઇસ
તન્નુરમેં ચલા જા. ઉસને અર્ઝ કી યા
મૌલા બરાએ ખુદા વ રસૂલ મુઝે આગમેં
ન જલાઇએ. મુઝે મઆફ કીજીએ.
ફરમાયા: મઆફ કિયા. ઇત્નેમેં હાઝન
મકકી આએ. નઅલયન હાથમેં લિએ
હુએ થે, કહેને લગે, અસ્સલામો અલયક
યબ્ન રસુલિલ્લાહ. ફરમાયા: નઅલયન
હાથસે રખ દો ઓર ઇસ તન્નુરમેં ચલે
જાઓ. ફૌરન નઅલયન ફેંક કર વોહ

તન્નુરમેં દાખિલ હો ગયે. હઝરત યહાં
ઇસ ખુરાસાનીસે ખુરાસાનકી બાતેં કરતે
રહે, બઅદ થોડી દેરકે ફરમાયા: તન્નુરમેં
જાકર દેખ કયા હાલ હૈ ? ઉસને જો જાકર
નિગાહ કી દેખા તો હાઝન ચાર જાનુ બેઠે
હૈ. ફિર હુકમે ઇમામસે નિકલ કર સલામ
કિયા. હઝરતને ફરમાયા: અય ખુરાસાની
સય કહે ખુરાસાનમેં ઐસે લોગ કિતને હૈ
? અઝ્ કી એક ભી નહીં. ફરમાયા: સય
કહેતા હૈ. હમે જબ તક પાંચ આદમી ભી
ઐસે ન મિલે જંગ નહીં કર સકતે.

આપ લોગોંકી હાજત રવાઇ
 અપના ફર્મ સમઝતે થે ઓર બડે ઝોકો
 શૌકસે દુસરોંકે કામ કર દેતે થે.
 અલ્લામા ઝમખશરીને શેઅરાનીકી
 રિવાયત તહરીર કી હૈ કે એક રોઝ અબુ
 જઅફર મન્સુર ઇન્આમાત બાંટ રહા થા
 ઓર મેં ઇસકે દરવાઝે પર હૈરાન ખડા
 થા, કયું કે મેરા કોઇ સિફારીશ કરનેવાલા
 ન થા. પરેશાન થા કે કયા કરું? ઇતનેમેં
 ઇમામ જાઅફર સાદિક તશરીફ લાએ.
 મેંને આપકી ખિદમતમેં અપની હાજત

બયાન કી, આપ બે તઅમ્મુલ અંદર તશરીફ લે ગએ ઓર મેરે લિએ બહોતસા ઇન્આમ લાએ. ઇન્આમ દે કર મુઝસે ફરમાયા: કે નેકી જો ભી કરેગા અચ્છી હૈ. લેકિન અગર તુમ કરોંગે તો અચ્છા હોગા. ઇસી તરહ જો બુરા કામ કરેગા બુરા હોગા લેકિન અગર તુમ કરોંગે તો બહોત બુરા હોગા. ઇસકા સબબ વોહ નિસબત હૈ જો તુમ્હેં હમસે હૈ.

હઝરત હમેશા લોગોંકો ઇઝઝતે
નફસકી તઅલીમ દેતે ઔર ફરમાયા
કરતે થે કે, “શીઅતોના મન લા
યસઅલન્નાસ વલવ માત જુરઆ.” હમારે
પયરવ વોહ હૈ જો લોગોંસે સવાલ
કરનેકી ઝિલ્લત ગવારા નહીં કરતે,
ખ્વાહ ભુખે મર જાયે. એક મરતબા
ફરમાયા: અગર તુમમેંસે કોઇ શખ્સ
જંગલમેં જાકર લકડીયાં ચુને ઔર ઇન્હેં
બાઝારમેં બેચ ડાલે. યેહ ઇસસે બહેતર

है કે વોહ દુસરોંકે સામને દસ્તે સવાલ દરાઝ કરે.

ઇમામ જાઅફર સાદિક (અ.)ને અપને પિદરે બુઝર્ગવારકી રિવાયત બયાન કી હૈ કે ઉન્હોંને એક શખ્સ સે પુછા: કે તુમ કયા કારોબાર કરતે હો ? ઉસને જવાબ દિયા કોઇ નહીં. હઝરતને ફરમાયા: એક દુકાન લે લો ઔર ઉસકો સાફ કરકે બેઠ જાઓ. બસ તુમને અપના ફર્ઝ અદા કિયા.

અબુ હમ્મ્મ લિખતા હૈ કે મેને
ઇમામ જાઅફર સાદિક (અ.)સે તંગીએ
રિઝકકી શિકાયત કી ઓર કહા: મેરે
એહલો અયાલ બહોત હૈ ઓર કમાનેકા
કોઇ ઝરીઆ નહીં. ઇમામને નસીહત કી
કે તુમ કુફે જાકર એક દુકાન લે લો
તરાઝુ રખલો ઓર ઇસ તરાહ ખુદાસે
રિઝક તલબ કરો.

ઇમામ જાઅફર સાદિક (અ.)કી
ઘરેલું ઝિંદગી ઓર તરઝે મઆશેરત ભી
ઉમ્મતકે લિએ નમુનએ અમલ થા.

કિતાબે કાફીકા બયાન હૈ કે, આપ
મુસલમાનોંકે રાહેબાના ઝિંદગીસે
બચનેકી તઅલીમ દેતે થે ઓર ફરમાયા
કરતે થે, ખુદાવંદે આલમ ખુબસુરતી,
સલીકા મંદી, ઓર પાકીઝગીકો પસંદ
કરતા હૈ ઓર સખ્તી, કુહડપન ઓર
ગંદકી પર નારાઝ હોતા હૈ. જબ કિસી
શખ્સ પર કોઇ નેઅમત નાઝિલ કરતા હૈ
તો ઇસ લિએ કે વોહ નેઅમતે ઇલાહીકા
ઇઝહાર કરે. ઝાતે ઇલાહી મજમુએ હુસ્નો
જમાલ હૈ ઓર જમાલકો દોસ્ત રખ્તા હૈ.

मैं उस शब्दसे कराहत करता हूं जिस पर जुटाने अपना झुल नाजिल किया और वोह उसे छुपाये. उमदा लिबास पहने, शर्त येह है के, वोह माले हलालसे हासिल किया गया हो, गटागरों और भीष मांगनेवालोंकी सुरत बनाना रहेमते छलाहीसे छन्कार करना है.

जिलाउल ओयुन और काड़ीमे छमाम जाअइर सादिक (अ.)की हस्बे जेल रिवायत नकल की है. आप इरमाते है : “अेक रोज में तवाड़े बयतुल्लाहमें

મશ્ગુલ થા કે એબાદ બિન કસીરને મેરા
દામન ખેંચા ઓર કહા: આપ ઇમામ
હોકર ઐસા ઉમદા લિબાસ પહેનતે હૈ,
હાલાં કે અલી ઇબ્ને અબીતાલિબ ઐસા
લિબાસ ન પહેનતે હૈ, જવાબ દિયા કે
અય એબાદ બિન કસીર ! યે લિબાસ
મેંને એક દીનારમેં ખરીદા હૈ ઓર તુમને
મેરે જદે બુઝર્ગવાર અલી ઇબ્ને
અબીતાલિબ કા જો ઝિક્ક કિયા હૈ તુમ
ગોર તો કરો કે ઇનકે ઓર હમારે
ઝમાનેમેં ફર્ક હૈ. વોહ જો ભી લિબાસ

પહેનેં તો લોગ અઝ રાહે અદાવત
ઇલઝામ લગાએં કે વેહ શખ્સ અપને
ઝોહદો પારસાઇકી નુમાઇશ કરતા હૈ.
ફિર આપને વેહ ભી ફરમાયા કે “અય
એબાદ ! વેહ કિસને કેહ દિયા કે
હલાલસે અચ્છા લિબાસ પહેનના ઔર
અચ્છી તરહ ઝિંદગી બસર કરના
મોમિનકે લિએ મુનાસિબ નહીં. ખુદા
હુકમ દેતા હૈ કે મૈને બંદો પર જો
અપના ફઝલ નાઝિલ કિયા હૈ વોહ ઉસે
ઝાહિર કરેં. ઇન્હેં કોન રિઝકે હલાલ ઔર

ઉમદા લિબાસ ઇસ્તેઅમાલ કરને સે રોકતા હૈ ?”

આપકી ઇમામતકે આખરી બારા સાલ મન્સુર દવાનકી કે ઓહદે હકુમતમે બસર હુએ. મન્સુર હિજરી સન ૧૩૬ મેં અપને ભાઇ અબુલ અબ્બાસ સફફાહકી મોતકે બાદ તખ્તનશીન હુવા. મન્સુરકા તરઝે અમલ ન સિફ્ આપકે બલકે તમામ બની ફાતેમા કે સાથ ઝલિમાના થા. મન્સુર હંમેશા ઇસ તાકમેં રહેતા થા કે આપકો તંગ કરને ઔર સતાનેકા કોઇ

બહાના હાથ આએ. આપ ઇસકી નિવ્યતસે બાખબર છે. ઓર હમેશા એહતેયાતકી ઝિંદગી બસર કરતે છે.

એક રોઝ મન્સુરને આપકો તલબ ક્રિયા. ઓર આપકે કતલકા ઇરાદા ક્રિયા. જબ ઇમામ જઅફર સાદિક (અ.) ઉસકે સામને પહોંચે તો આપકે લબ હિલ રહે છે. ઓર કોઇ દોઆ પઢ રહે છે. યકાયક ઉસકા ગુસ્સા ફરો હો ગયા ઓર ઉસકે દિલ પર આપકા રોઅબ છા ગયા. મન્સુરને બડી કુશાદા પેશાનીસે આપકા

ખેર મકદમ ક્રિયા. આપકો અપને
બરાબર બિઠાયા. ઔર ઇઝઝતકે સાથ
આપકો રૂખ્સત ક્રિયા. મન્સુરકે હાજીબ
રબીઅને આપસે ઇસકા સબબ પુછા, તો
હઝરતને ફરમાયા: મેં યેહ દુઆ પઢ રહા
થા.

“યા ઉદ્દતી ફી શીદતી, યા ગવસી
ઇન્દ ફુરબતી એહરીસની બે અયનકલ
લતી લા તનામ વકફેની યરકનકલ્લઝી
લાયોરામ.”

ઇબ્ને હમદુનને અપને તઝકેરેમેં
લિખ્ખા હૈ કે, એક રોઝ મન્સુરને ઇમામ
જાઅફર સાદિક (અ.)સે શિકાયત કી કે
આપ હમસે દુર દુર રહેતે હૈ ઓર હમારે
દરબારમેં નહીં આતે. ઇમામને જવાબ
દિયા કે “મેં કોઇ ઐસા કામ નહીં કરતા
કે ઉઝર ખાહી કે લિએ તેરે પાસ આઉં
ઓર ન તેરે પાસ આખેરતકી કોઇ ખુબી
હૈ જો મુઝે તેરે પાસ ખેંચ લાએ ઓર ન
તેરે પાસ કોઇ નેઅમત હૈ જિસકી
મુબારકબાદ કે લિએ આઉં ઓર ન તુજહ

पर कोछ मुसीबत नाजिल हुछ है के
तअजीयत के लिये मेरा आना अरुरी
हो. मन्सुरने जवाब दिया के अरुछा मुअे
कोछ नसीहत किञ्चये. हजरतने इरमाया:
जो दुनिया चाहता है वोह तुअे नसीहत
करनेसे हियकियायेगा और जो
आभिरतका तलबगार है वोह तेरी
सोहबतसे भागेगा.

अबुल मुअय्यद मोहम्मद बिन
मेहमुद पारअमीने हसन बिन जियादसे
रिवायत की है के मेंने एमामे अबु

હનીફાકો યે કેહતે સુના કે, મેંને સબસે
બડા ફકીહ ઇમામ જાઅફર સાદિક
(અ.)કો પાયા. ઇસકે બઅદ ઇમામ અબુ
હનીફાને યેહ વાકેઆ બયાન ક્રિયા કે,
એક મરતબા મન્સુરને ઇમામ જાઅફર
સાદિક (અ.)કો તલબ ક્રિયા. આપ
તશરીફ લાએ ઓર હીરામેં કયામ ક્રિયા.
મન્સુરને મુઝે હુકમ દિયા થા કે મેં ચંદ
મુશ્કીલ સવાલાત તૈયાર કરું, જો મન્સુર
ઉન્સે દરયાફત કરે ઓર હઝરત જવાબ
ન દે શકે તો ઉન્હેં ટોકે. જબ મેંને ચંદ

मुश्कील सवालात तैयार कर लिखे तो में
मन्सुरकी मजलिसमें गया. एमाम उसकी
दाहनी तरफ़ बेंठे थे. एमामको देखकर
मुजह पर ऐसा रोखब गालिब हुवा के
कभी मन्सुरका भी न हुवा था. मन्सुरने
मुजसे कहा के “अय अबु हनीफ़ा ! बेंठो,
में बेंठ गया और मन्सुरके कहेंने पर
एमाम जाअइर सादिक (अ.)से सवाल
करने शरूअ कर दिखे. हजरत अेक अेक
सवालका शाफ़ी जवाब देते थे और
इरमाते जाते थे के येह तुम्हारा कौल है.

येह येहले मदीनाका कौल है और ये
हमारा कौल है. यहां तक के यातिस
सवालातके जवाबात मरहमत इरमाये.

अइसोस, हज़र अइसोस
मोमेनीन ! जैसे हमामे आली मकामको
मन्सुरने जेहरसे शहीद किया, अगरये
उसने कुछ मरतबा हज़रतके कत्लका
छरादा किया मगर हज़रतके मोअजेज़ात
देष कर बा'ज रहेता था. जब आपकी
शहादतका जमाना करीब आया तो
मन्सुरने कुछ अंगुर जेहर आलुदा

વાલિએ મદીનાકે પાસ ભેજે કે કિસી
હીલેસે હઝરતકો ખિલાએ. ઇસ મલઉનને
વોહ અંગુર બતોરે તોહફા આપકે પાસ
ભેજે. જબ આપને નોશ ફરમાએ તો
તમામ જુસ્મમેં ઉનકા ઝેહર ફેલ ગયા
ઔર ઇસી સદમેસે હઝરતને ઇન્તેકાલ
ફરમાયા.

ઇમામે મુસએ કાઝિમ (અ.)
ફરમાતે હૈ કે મૈને અપને વાલિદકો દો
મિસરી પોશાકોમેં કફન દિયા. વોહ કપડા
જિસમેં આપ એહરામ બાંધા કરતે થે

और उस कमीठमें जिसको आप पहेनते थे. और उस अमामेमें जिसको हमाम अयनुल आबेदीन (अ.) बांधते थे और उस यादरमें जिसको मेंने चालीस दीनारमें ખरीदी थी. वझतके बाद आपको जन्नतुल बकीअमे ले गये और वहां दफन किया. आपके छन्तेकालके बाद हमाम मुसये कालिम के हुकमसे उस मकानमें जहां आपकी वझत हुष थी चिराग रोशन कर दिया गया और वोह चिराग उस वकत तक जलता रहा जब

તક ઇમામ મુસયે કાઝિમ મદીનાસે
ઇરાક તશરીફ ન લે ગયે.

આહ, અઝાદારો ! મકામે શહાદતે
ઇમામ જાઅફર સાદિકકા યેહ એહતેરામ
કે એક મુદત તક વહાં ચિરાગ જલાયા
જાયે. યહાંસે તો સીફ્ એક જનાઝ
નિકલા થા ઔર દિયા જલાયા ગયા.
આહ ! મુઝે એક પરદેશીકા વોહ ઘર
યાદ આતા હૈ, જહાંસે એક હી દિનમેં
અઘારા જનાઝે ઉકે, અરે, ઉસ ઘરકા યેહ
એહતેરામ કિયા ગયા કે ઉસમેં આગ

લગા ઈ. અરે, બીબીયાં ઔર બચ્ચે
પનાહકે લિએ એક ખયમે સે દુસરે
ખયમેમેં ઔર દુસરે ખયમેસે તીસરે
ખયમેમેં પરેશાં હાલ ફિરતે થે ઔર,
દુશ્મનોંને ઇસ પર ઇકતેફા ન કિયા
બલકે ખયમોંકો લુંટા, અરે, બીબીઓં કે
ઝેવર ઔર યાદરેં તક લુંટ લી.

અલા લાઅનતુલ્લાહે અલલ
કવમિઝ ઝાલેમીન.

મજલિસ : ૯

હ. ઇમામ મૂસએ કાઝિમ (અ.સ.)કી
શહાદત

કાલલ્લાહો તબારક વ તઆલા ફી
કિતાબેહિલ મજુદ વ કુરકાનેહિલ હમીદ
: “અલ્લઝીન યુનફેકુન ફિસ્સબરારાએ
વઝઝરારાએ વલ કાઝેમીનલ ગયઝ વલ
આફીન અનિન્નાસે વલ્લાહો યોહિબ્બુલ
મોહસેનીન.”

ખુદાવંદે આલમ અપને કલામે
પાકમેં ઇરશાદ ફરમાતા હૈ કે, જો

ਘੁਸ਼ਹਾਲੀ ਔਰ ਘਣਹਾਲੀਮੇਂ ਭੀ (ਘੁਣਾਕੀ
ਰਾਹ ਮੇਂ) ਖਰ੍ਯ ਕਰਤੇ ਹੈ ਔਰ ਗੁਸ਼ਸੇਕੋ
ਰੋਕਤੇ ਹੈ ਔਰ ਲੋਗੋਂ (ਕੀ ਖ਼ਤਾ)ਸੇ
ਦਰਗੁਝਰ ਕਰਤੇ ਹੈ ਔਰ ਨੇਕੀ ਕਰਨੇਵਾਲੋਂਸੇ
ਘੁਣਾ ਉਲ੍ਝਤ ਰਖ਼ਤਾ ਹੈ.”

ਆਪਕੇ ਸਾਮਨੇ ਮੈਂਨੇ ਆਯਯੇ
ਮੁਘ਼ਾਰਕਾਕੀ ਤਿਲਾਵਤਕੀ ਉਸਮੇਂ ਘ਼ਤਦਰੀਝ
ਘਂਦ ਸਿਝ਼ਤਕਾ ਝਿਕ ਹੈ ਔਰ ਉਨ ਸਿਝ਼ਤਕਾ
ਮਾਖ਼ਝ ਘੇਹਸਾਨਕੋ ਕਰਾਰ ਦਿਯਾ ਹੈ.
ਅਕਕਲ ਭੀ ਯੇਹੀ ਨਤੀਝ ਨਿਕਾਲਤੀ ਹੈ.
ਤਵਾਂਗਰੀਮੇਂ ਕਿਸੀਕੇ ਸਾਥ ਕੁਝ ਸੁਲੁਕ ਕਰਨਾ

भी अहसान है और तंगदस्तीमें
बासुलुक होना और अपने नइस पर
दुसरेकी हाजतको मुकदम करना उससे
बढ कर अहसान है और अपने
जअबाते नइसको रोक कर और गयअ
गअबको बरदाश्त करके किसीके कसुरको
मुआइ कर देना येह तो सबसे बडा
अहसान है.

और उन सब अहसानका नतीजा
येह है के, ખુદा उसका दोस्त हो जाता है.
जब ખુદा उसका दोस्त हो गया, तो हर

शय उसके लिये हाजिर है. उसकी मरजी,
भुटाकी मरजी हो गछ. उसको जन्त पर
छप्तेयार हांसिल हो गया और क्वसरो
सलसबील उसके छप्तेयारमें आ गये.
जिस गुनेहगारको याहे बक्षवा दे, जिसको
याहे जन्त दिलवा दे, दुनियामें कोन केह
सकता है के हमारे अछम्भामें येह सिझात
न थे ? येह भुटाके दोस्त थे और भुटाकी
हर शय उन्की हो गछ. (सलवात)

बहर हाल सिझते हिल्म हमारे
अछम्भाके जानदानका जवहर करार

પાઠ. રસૂલકા હર જાનશીન ઇસ સિક્તસે
મુત્તસીફ નઝર આતા હૈ. ઇસ લિએ
ખુદાને જમ્અકા સીગા ઇસ્તેમાલ કિયા,
“વલ કાઝેમીનલ ગયઝ” લેકિન ઇસ
સિલ સિલએ તાહેરાકી એક ફર્દમેં ઇસ
સિક્તકા યૈસા ઝહુર હુવા કે આપકા
નામ હી યેહી હો ગયા. ઓર દુનિયાને
ઇમામ (અ.)કો ‘કાઝિમ’ હી કે લકબસે
પહેંચાના. ગોયા ઇસ આયતકી આપ
મુજસ્સમ તફસીર થે. સખાવતમેં આપકા
લકબ ‘જવાદ’ હો ગયા, આજ તક આપકે

આસતાનએ મુબારક પર હાજતેં પુરી
હોતી હૈ. ઓર 'બાબુલ હવાઇઝ' કે નામસે
રવઝએ મુબારક મવસુફ હૈ. આપ હમારે
સાતવેં ઇમામ હૈ.

કિતાબે મનાકિબમેં લિખ્મા હૈ કે,
એક મરતબા હાઝનને અલી બિન સાલેહ
તાલકાનીકો અપને પાસ બુલાયા. જબ
વોહ આએ તો ઉનસે હાઝનને પુછા : 'તું
હી હૈ જો કહેતા હૈ કે અબ્રને તુઝે ઉઠા કર
ચીનસે તાલકાનમેં પહોંચાયા ? ઉન્હોનેં
કહા, 'હા.' હાઝનને કહા, 'વોહ પુરા કિસ્સા

બયાન કરો' ઉઢ્હોને કિસ્સા શુરૂ કિયા કે,
'એક મરતબા મૈને દરિયાકા સફર કિયા,
મેરી કશ્તી તબાહ હુઇ. તીન દિન તક મૈ
એક તખ્તે પર બેઠા ચલા જા રહા થા.
યહાં તકકે એક જઝીરેમં પોંહયા. મૈ
તખ્તે પરસે ઉતરા. વહાં મૈને દેખા નેહરે
જારી હૈ. દરખ્ત લગે હુવે હૈ એક
દરખ્તકે નીચે સો રહા. ઇત્નેમં એક
ખોફનાક આવાઝ સુનાઇ દી મૈં જાગ
ઉઠા, દેખા કે દો જાનવર નિહાયત હસીન
ઘોડેકી સુરતમં આપસમં લડ રહે હૈ. જબ

મુઝે દેખા દોનો ભાગ કર દરિયામેં ચલે
ગયે. ઇત્નેમેં મૈને દેખા કે એક બહોત
બડા તાએર પહાડકે ઉપર એક ગારકે
કરીબ ઉતરા. મૈં છુપ કર ઉસકે કરીબ
ગયા. વોહ મુઝે દેખતે હી ઉડ ગયા. જબ
ઉસ ગારકે કરીબ પોંહયા તો આવાઝે
તસ્બીહો તેહલીલો તકબીર ઔર
તિલાવતે કુરઆન સુનાઇ દી. મૈં ગારકે
કરીબ પોંહયા તો આવાઝ આઇ,
'ઉદખુલ, યા અલી યુબ્ન સાલેહિત્ત
લકાની રહમકલ્લાહ-એ અલી બિન

સાલેહ તાલકાની ચલે આઓ, ખુદા તુમ
પર રહમ કરે.'

મैं ગારકે અંદર ગયા, વહાં એક
બુઝૂર્ગવાર બેઠે થે, मैंने उनको सलाम
किया. उन्होंने जवाबे सलाम किया.
उन्होंने जवाबे सलाम देने के बाद
इरमाया, 'अय अली ! तुम मकामे
छम्तेहानमे थै, ભૂખે और प्यासे और
हालते ખૌફमें थै. જો બાતે તુમ પર
ગુઝરી હૈ, વોહ સબ मैं जानता हूं. जिस
वकत तुम सवार हुवे, जित्ने दिनों

દરિયામેં રહે, જબ તુમહારી કશ્તી તબાહ
 હુઇ, તુમ એક તખ્તે પર બેહતે હુવે ચલે
 ઔર જિસ વકત તુમને નજાત પાઇ ઔર
 દોનોં સુરતોકોં દેખા, તાઇર તુમહેં દેખકર
 આસમાનકી તરફ ઉડ ગયા. યેહ સબ મેં
 જાનતા હું.' મેંને કસમ દે કર પુછા :
 “આપકો ઉન બાતોંકી કિસને ખબર દી?”
 ફરમાયા, ‘ખુદાવંદે આલેમુલ ગયબને.’
 ફિર કુછ દોઆ કી, ફૌરન એક ખવાન
 જિસ પર રુમાલ પડા થા, નાઝિલ હુવા.
 મુઝસે ફરમાયા ‘તુમ ભુખે હો ખા લો.’

જબ મૈને ખાયા તો ખાના નિહાયત
લઝીઝ પાયા. ફિર પાની પિલાયા, જો
નિહાયત શીરીનો ખુશ ગવાર થા.

બાદ ઉન્હોને ફરમાયા. 'તું ચાહતા
હે કે અપને શહેરકો વાપસ જાએ ?' મૈને
કહા, 'ભલા યહાંસે અપને વતનકો કયું
કર પહોંચ સકતા હું ? ઉન્હોને
આસમાનકી તરફ હાથ ઉઠાએ ઔર
ફરમાયા, 'અસ્સાઅત, અસ્સાઅત, અભી,
અભી, ચલા આ.' ઇત્નેમેં અબ્રકા એક
ટુકડા આ પહોંચા ઔર આવાઝ દી,

‘અસ્સલામો અલયક, યા વલીયલ્લાહે
વ હુજ્જતહુ !’ આપને જવાબે સલામકે
બાદ ફરમાયા, ‘અય અબ્ર ! કહાંકા કસ્દ
હે ? ઉસને કહા ‘કુલાં જગહકા’ આપને
ફરમાયા, ‘તુજસે મતલબ નહીં હૈ.’ ઇસી
તરહ અબ્રકે ટુકડે આતે થે ઔર
દરિયાફત ફરમાતે જાતે થે. યહાં તકકે
આખિરમેં એક અબ્ર આયા. આપને ઉસસે
પુછા તો ઉસ્ને અર્ઝ કી, ‘તાલકાનકો
જાતા હું’ આપને ઉસ અબ્રકો હુકમ દિયા
કે, “ઇસ શખ્સકો ઉઠા કર ઉસકે ઘર

पहोंया हे.' उसने कहा, 'समयन व
 ताअतन.' उस बुर्गुवारने मेरा बाजू
 पकड कर अब्रके उपर मुझे बिठा दिया
 उस वकत मैंने अर्ज की : आपको कसम
 है, जुदावंटे आलमीन और आतेमुन
 नबीय्यीन व अमीरुल मोमेनीन और
 अछम्मये ताहेरीनकी, येह बताछये के
 आप कोन बुर्गुवार है ?' इरमाया 'अय
 अली बिन सालेह ! तुं नहीं जानता के
 हुज्जते जुदासे कबी जमीन जाली नहीं
 रहेती ? मैं इस वकत हुज्जते जुदा तेरा

ઇમામ મૂસા બિન જઅફર હું.' ઉસકે બાદ
આપકે હુકમ કે મુતાબિક વોહ અબ્ર મુઝે
લેકર ઉડા ઔર એક ચશમે ઝદનમેં
નિહાયત આરામો રાહતસે તાલકાન
પોંહયા દિયા. મૈને જો દેખા તો મૈં અપને
ઘરકે પાસ થા.'

ઇમામ અપને ચાહનેવાલોંકે બડે
ચાહનેવાલે થે, મોહિબ્બોંકા હર વકત
આપકો ખ્યાલ રહા કરતા થા. મોહમ્મદ
બિન ફઝલકા બયાન હૈ, એક મરતબા
હમ લોગોંમેં દોનોં પાઉંકે મસ્હકે બારેમેં

ઇપ્તેલાફ હુવા કે ઉંગલિયોંસે ઘુટનીયોં
તક કરના ચાહિએ યા ઘુટનિયોંસે
ઉંગલિયોં તક ? યહાં તક કે, અલી બિન
યકતીનને ઇમામ મુસએ કાઝિમ (અ.)કો
લિખ્ખા ઓર ઇસ મસઅલેકો દરિયાફત
ભી કિયા. આપને જવાબમેં તેહરીર
ફરમાયા કે, 'તુમને વઝુમેં જો ઇપ્તેલાફ
લિખ્ખા હૈ ઉસે સમજા. અબ જિસ તરહસે
મેં લિખ્ખતા હું ઉસી તરહ વઝુ કિયા
કરના. તીન મરતબા ફુલ્લી કરના, તીન
મરતબા નાકમેં પાની ડાલના, તીન

મરતબા મુંહ ઓર તીન મરતબા હાથોંકો
ઉંગલિયોંસે કોહની તક ધોના ઓર
તમામ સરકા મસ્હા કરના ઓર કાનોંકા
ભી ઝાહિરો બાતિન મસ્હક કરના. ઉસકે
બાદ દોનોં પાઉંકો ધુટનિયોં તક ધોના,
હરગિઝ ઇસ્કે ખિલાફ ન કરના.' યેહ ખત
પહોંચા તો અલી બિન ચકતીનને
નિહાયત તઅજજુબ કિયા કે યેહ વઝુ તો
હમારે યહાં નહીં ! મગર ઇમામકા હુકમ
થા. ફરમાનકે મુતાબિક વઝુ કરને લગે.

हाउनसे किसिने कहा के, 'अली
बिन यकतीन राइली हो गये है, वोह
मूसा बिन जअइरको हमाम जानते है.'
हाउनने कहा, 'मैं उसका हमतेहान करुंगा.
मैं छुप कर देभुंगा के वोह कयुं कर वजु
करता है.' अेक दिन मौका पा कर
नमाजके वकत पर जहां अली बिन
यकतीन नमाज पढते थे वहां पहोंया.
और अैसी जगह पर षडा हो गया के
वोह अलीको देभे, अली उसको न देभ
सके. उन्नेमें उन्होंने वजुके वासते पानी

મંગાયા, પાની આયા. હુકમે ઇમામકે મુતાબિક વઝુ કિયા. યેહ દેખ કર હારૂન બેઇખતેયાર ચલા ગયા ઓર કેહને લગા, 'જુઠે હૈ વોહ લોગ, જો તુમ્હેં રાફઝી કહેતે હૈ' ઓર બહોત કુછ ખાતિર કરકે ચલા ગયા ઉસકે બાદ બારગાહે ઇમામતસે એક દુસરા હુકમ ઉનકે પાસ પહોંચા કે, 'અય અલી બિન યકતીન ! જિસ બાતકા ખૌફ થા જાતા રહા, અબ તુમ હમ લિખતે હૈ ઉસી તરહ વઝુ કિયા કરના.' ફિર

હઝરતને બતરીકે એહલેબયત વઝુ
કરના ઉનકો લિખ ભેજા.

યેહ વાકેઆ ભી અલી બિન
યકતીન ઔર હાઝનકા હૈ. એક મરતબા
હાઝનને અલી બિન યકતીનકો
ખિલઅતહાએ ફાખેરા અતા કિએ થે.
જિસમેં એક પયરાહન થા, જો બિલકુલ
ઝરદાર બાદશાહોંકે લિબાસસે થા. ઇબ્ને
યકતીનને બહોતસા માલ ઔર વોહ
પયરાહન ઇમામ (અ.)કી ખિદમતમેં
ભેજ દિયા આપને ઔર માલ તો રખ

लिया मगर पयराहन वापस इरमा
दिया और लिफ भेजा के येह पयराहनको
हिफाजतसे रभना. अक दिन आयेगा के
तुम्हें उसकी बहोत जरूरत होगी. कुछ
अरसा गुलरा एब्ने यकतीन अक
भरतबा अपने किसी गुलाम पर
नाराज हुये और उसको घरसे निकाल
दिया. गुलाम हाइनके पास पहोंया और
कहा के, 'अली बिन यकतीन मूसा एब्ने
जअइरकी एमामतके कायल है, वोह हर
साल उनके पास ખुम्सका माल भेजते

રેહતે હૈ. વોહ પયરાહન જો આપને ઇબ્ને
યકતીનકો બતૌર તોહફા દીયા થા, વોહ
ભી ઉનકે પાસ ભેજ દિયા હૈ.’ યેહ સુનકર
હારૂન નિહાયત ગઝબનાક હુવા ઔર
કેહને લગા કે ‘અગર યેહ સચ હૈ તો
અભી ઇબ્ને યકતીનકો કતલ કર દુંગા’
ઇબ્ને યકતીન બુલાયે ગયે. વોહ આયે
તો હારૂનને ઉનસે કહા ‘જો પયરાહન
મૈને તુમકો દિયા થા. વોહ અભી
મંગવાઓ. ઇબ્ને યકતીનને અપને
નોકરકો કહેલા ભેજા. ‘ઘરમેં સે ફુલાં

सन्हुक यहां ले आयो.' सन्हुक लाया
गया ताला ञोलकर वोह पयराहन
निकाल कर सामने रण दिया. हाउन
बहोत भुश हुवा और बहोत कुछ
धन्आमो छकराम छबने यकतीनको दिया
और गुलामको सजाका हुकम दिया.
(सलवात)

बनी अब्बासके रशको हसद और
अन्देशये मआलिमसे हजरतने अपना
शेवा येह छप्तेयार कर लिया था के
सिवाये छबादते भुटाके घरसे बहोत

કમ નિકલતે થે ઔર બિલકુલ ખામોશ
ઝિન્દગી બસર કરતે થે. મગર બાવજુદ
ઇસ એહતિયાતકે ભી બની અબ્બાસ હર
ઝમાનેમેં દરપચે આઝાર રહે.

પેહલે મેહદી બિન મન્સુરને
મઝલિમકી ઇબ્તેદા કી ઔર હઝરતકો
૧૨૪ હિજરીમેં મકકેસે બગદાદ લાયા
ઔર લા કર અસીર કર દિયા. એક સાલ
હઝરતને કેદખાનેમેં ગુઝારા. મેહદીને
ખ્વાબમેં હઝરત અમીર (અ.)કો દેખા કે
ચેહરચે મુબારકસે આસારે ગઝબ પયદા

है और आप इस आयये मुबारका की
 तिलावत करमा रहे है, 'इहल असयतुम
 एन तवल्लयतुम अन तुक्सेदु ड़िल
 अर्ज़.' येह ज्वाब देभकर मेहदीने अपने
 वज़ीर रबीअको तलब किया और
 हज़रतको हाज़िर करनेका हुकम दिया.
 रबीअ कहेता है के, जब मय केदजानेमें
 पहोंया, देभा के हज़रत मुन्तज़ीर ञडे है
 और वोही आयत तिलावत कर रहे है.

आलमे रोयामें दादाके विदें
 ज्बान जो आयत थी, केदजानेमें पोतेकी

ઝબાનસે વોહી આયત તિલાવત હો રહી
હૈ. સાબિત હુવા બાદશાહને જો કુછ
ખ્વાબમેં દેખા થા વોહ પેશે નઝર થા.
જિસકે ઝોરે નઝરકા વેહ હાલ હો કે
અપને બિસતરપે મેઅરાજે રસૂલકા
મુઆએના કર લે. ઉસકે જાનશીન ઔર
ફરઝંદકે સામને આલમે રોયા કા પરદા
કયા બિસાત રખતા હૈ? (સલવાત)

ગરઝ, ઉસ વકત મેહદીને કુછ
હદીયે ઔર તોહફે દેકર હઝરતકો
મદીના ભેજ દિયા ઔર ફિર અપની

ઝિંદગીમાં હઝરતકો ઝેહમત ન દી. ઉસકે બાદ ૧૬૯ હિજરીમાં હાદી બિન મેહદીને હઝરતકો કેદ કર લિયા ઓર એક સાલ આપને ફિર કેદમાં ગુઝારા. ઉસને ભી ઇસી તરહકા ખ્વાબ દેખા ઓર હઝરતકો રેહા કર દિયા.

મગર જબ ઉસકે છોટે ભાઇ હારૂન રશીદકા ઝમાના આયા, ઉસને અપને બડે ભાઇસે બડ કર સાદાત પર દસ્તે ઝુલ્મ દરાજ કિયા ઓર સખ્ત ઇઝા રસાનીયોંસે બની ફાતેમાકો કત્લ કિયા.

उसने हजरतको फिर क़ेद कर लिया और आपको बसरा भेज दिया. बसरेमें हाज़नका ययाज़ाद भाए इसा एब्ने जअज़र हाकिम था. उसके नाम इरमान भेजा के, जिस क़दर तकलीक़ें मुफ़्किन हों हमारे इस क़ेदीको पहोंयाना इसाने आपको अेक छोटेसे हुज़रेमें क़ेद किया, मगर आपने सब्रो तहम्मूलको एप्तैयार करके अपनेको मशगुले एब्बादत कर दिया. यंए रोज़ येह आलम रहा रोज़ बरोज़ असीरीके ज़ेहमतमें एज़ाज़ होता

રહા. શબ્દો રોઝમેં દો મરતબા કુછ આબે
ગર્મ ઓર નાને ખુશ્ક પહોંચાનેકે લિએ
દરવાઝા ખોલા જાતા થા. વર્ના હુજરએ
તારીકમેં રોશનીકા ભી ગુઝર મુશ્કિલ થા.
કેદખાનેકે ગુલામ હર વકત ઇબાદત યા
તિલાવતે કલામે પાકકી આવાઝેં સુના
કરતે થે ઓર રોઝાના ઇસા બિન
જઅફરસે તમામ માજરા બયાન કરતે
થે.

એક રોઝ ખુદ ઇસાને તફ્તિશ
કિયા ઓર હર વકત આપકો ઇબાદતમેં

मसऱुङ पाया और सुना के हऱरत
मुनाऱातमें इरमाते है, “भुदावंदा ! तेरी
छबादतके लिये जैसी तन्हाछ और
तऱिलियेका मकाम में याहता था, वोह
तुंने अता इरमाया येह सुनकर छसा
कांपने लगा और हिलमें नादिम हो कर
हाऱनको लिख दिया के तुमने किस अऱ्दे
बेनियाऱको मेरे सुपुर्द किया है और
उसकी तकलीफोंका मुझे हुकम दिया है के,
सिवाये छबादतके उसकी ऱबान शिकवे
से आशना ही नहीं ! वोह बिलकुल

બેકસુર હૈ, ડરતા હું કે કહીં મુજહ પર
અઝાબ નાઝિલ ન હો. લેહાઝા અપને
કેદીકો જલદી અપને પાસ તલબ કર
લો, વર્ના મૈં રેહા કર દુંગા યેહ નામા
લિખકર હુજરેકો ખોલ દિયા ઔર હાઝિરે
ખિદમત હો કર દસ્તબસ્તા અપની ઇઝા
રસાનીઓંકી મુઆફી માગી. હઝરતને
કમાલે ખંદા પેશાનીસે ઇસાકે કસુરકો
મુઆફ ક્રિયા.

ફિર હાઝનને ઇમામ (અ.)કો
બગદાદ બુલા ભેજા ઔર ફઝલ બિન

રબીઅકે હવાલે ક્રિયા. જબ ઉસસે કત્લકે
વાસતે કહા તો ઉસને ઇન્કાર ક્રિયા. ફિર
ફઝલ બિન યાહ્યા કે હવાલે ક્રિયા ઉસને
ભી કત્લસે ઇન્કાર ક્રિયા. ફિર સનદી
બિન શાહિક કે હવાલે ક્રિયા.

મોએમેનીન ! હારૂનને કઇ
મરતબા યાહા કે હઝરતકો કત્લ કરે,
મગર મુખ્કિન ન હુવા, યુનાન્યે ઉસને
અપને અકસર ગુલામોંકો કેહ રખા થા કે
જબ મૂસા બિન જઅફર હમારે પાસસે
જાયા કરેં તો મોકા પા કર તુમ લોગ

રાહમેં કતલ કર ડાલના. જબ વોહ ગુલામ કસદ કરતે થે તો ઐસા ખૌફ ઔર રોઅબ તારી હોતા થા કે કુછ ન કર સકતે થે. જબ બહોત દિન હો ગયે તો ઉસને હઝરતકી તસ્વીર લકડીકી બનવાઇ. જબ વોહ ગુલામ નશેમેં હોતે થે તો હુકમ દેતા થા ઇસે તલવારોંસે ટુકડે ટુકડે કરો. છુરિયોંસે ઝબ્હ કરો. વોહ સબ હંમેશા ચુંહી ક્રિયા કરતે થે. એક મરતબા વોહ સબ નશેમેં થે કે હાઝનને હઝરતકો ઇસી તરફસે નિકાલા જબ ઉન

लोगोंने देखा हस्बे मअमुल तलवारें ले
कर दौड़े. हजरतने उनसे उबाने गुळरी
और तुर्की में जो उनकी उबान थी
कलाम किया. वोह तलवारें झेंक कर
कदमों पर गीर पडे और बोसे देने
लगे. और जहां हजरत रहेते थे वहां
तक पहुंचा आये. जब लोगोंने उनसे
दरियाइत किया, तो कहा येह बुजूर्गवार
तो हर साल हमारे मुल्कमें जाते है.
हमारे मआमलातका झेंसला करते है. हम
लोगोंमे मूसालेहा कराते है. जब कहत

पडता है, तो उन्हींके जरीये से हम लोग तलबे बाराज करते है जब कोठ बला नाजिल होती है, तो उनही के तुङ्गलसे नजात पाते है.

अेक मरतबाका जिक है के हाउनने धागे को जेहरमें लीगोया और सुधमें डाल कर अेक जुरमें में जोंया और उसे उन्नीस जुरमोंमे मिला दिया और सबको अेक सीनीमें रख कर गुलामसे कहा मूसा बिन जअङ्गरके पास ले जा और मेरी तरङ्गसे कहेना के मैंने अपने हाथसे युन

કર યે આપકે પાસ ભેજે હૈ. આપ ઉનકો
તનાવુલ ફરમા લેં ઓર કિસી દુસરેકો
શરીક ન કરેં. જબ ગુલામ લાયા તો
આપને નોશ ફરમાને શરૂ કિયે. હરુનકા
એક કુત્તા થા. જો સોને ઓર
જવાહેરાતકી અંજીરમેં બંધા થા. જબ ઉસે
હઝરતકો નોશ ફરમાતે દેખા અંજીર તુડા
કર હઝરતકી તરફ દોડા ઓર રૂતબે
ઝેહર આલુદકી તરહ મુંહ ફેલાને લગા.
ગોયા મતલબ યે થા કે અય આકા
ઇસમેં ઝેહર મિલા હૈ ઇસે આપ નોશ ન

ફરમાયેં. હઝરતને વોહ દાના ઉસકી
તરફ ફેંક દિયા વોહ ખાતે હી ઝમીન પર
ગીર પડા ઔર તડપ કર મર ગયા.
આપને બાકી રૂબ નોશ ફરમા લિયે.
ખાદિમને જબ વેહ માજરા હાઝનસે
બયાન કિયા તો કેહને લગા કે હમેં કોઇ
ફાયદા ન હુવા. ઝેહર ભી ઝાયેઅ હુવા
ઔર કુત્તા ભી મર ગયા. ગરઝ વોહ
હમેશા ઇસી ફિકરમેં રહેતા થા કે અબ
કિસી હિલે સે ઇન્કો કતલ કરું.

આખીર હારૂનને સનદી બિન શાહિક કે ઝરીએ સે ખુરમોમેં ઝેહર મિલા કર દીલવાયા. જિસકી વજહ સે તીન દિન તક હઝરત નિહાયત બેચેનીકી હાલતમેં રહે. તીસરે રોઝ ઇન્તેકાલ ફરમાયા. જબ હઝરતને શહાદત પાઇ તો સનદી મલઊનને ઉસી તરહ આપકે જનાઝે કો ઉઠવા કર બગદાદ કે પુલ પર રખવા દિયા ઔર પુકાર કર કહેતા થા કે દેખો યેહ મૂસા બિન જઅફર હૈ જિન્હેં રાફઝી ગુમાન કરતે થે કે કભી ન

મરેંગે. ઇત્નેમેં ઉસકા ઘોડા ચિરાગ પા હો
ગયા વો મલઉન દજલેમેં ડુબકર
વાસીલે જહન્નમ હુવા.

લિખ્ખા હૈ કે સુલેમાન બિન
જાઅફર મન્સુરકા પોતા અપને દરવાઝે
પર બેઠા થા ઓર પાની બરસ રહા થા
કે ઇત્નેમેં આપકા જનાઝા ઉધરશે
ગુઝરા, કહેને લગા પુછો તો યેહ કિસકા
જનાઝા હૈ ? લોગોંને કહા મૂસા બિન
જાઅફર કેદખાનેમેં મર ગયે. હાઝુનને
હુકમ દિયા હૈ કે ઉનકો ઇસી તરહ દફન

કર દો. સુલેમાનને જબ સુના કહેને લગા
 અફસોસ ઇમામે મૂસા કાઝિમ ફરઝંદે
 ઇમામે જઅફરે સાદિક (અ.) ઇસ તરહ
 દફન કિયે જાયે. ફર્ઝ કિયા કે અગર
 દુનિયામેં ઉનસે મુલકકા ખોફ થા તો
 ઉમુરે આખેરતમેં કયું હક અદા ન કિયા
 જાયે ? બઅદ ઇસકે સુલેમાનને
 ગુલામોંકો તજહીઝો તકફીનકા હુકમ
 દિયા ઔર એક કફને બુદેં યમાની
 નિહાયત ઉમદા દિયા જો દો હઝાર
 પાંચસો દીનારકી કીમતકા થા. ઔર ઉસ

પર તમામ કુરઆને મજીદ લીખ્યા હુવા
થા ઔર ખુદ ભી નંગે પાઉ ગીરેબાન
ચાક કર કે સાથ ગયા ઔર મકાબેરે
કુરયશમેં જહાં ઇસ વકત હઝરતકી કબ્ર
હે ઔર બનામે કાઝયમન મશહુર હે
દફન ક્રિયા.

અઝાદારો ! હમારે ઇસ ગરીબ
ઇમામને બડી મશકકતે ઉઠાઇ, બરસોં
કેદમેં ગુઝારે, ગરીબે બગદાદ કેહલાએ,
ગુરબતમેં મોત આઇ, હદ હો ગઇ, કેદકી
ઝંજીરે બાઅદે શહાદત કાટી ગઇ, ફીર

ભી અઝાદારો ! આપકા જનાઝા તો બડી
શાનસે ઉઠાયા ગયા. અલ્લાહ ! અલ્લાહ
! ઉસી ઇમામકે દાદાકી મય્યત કરબલાકે
રેગીસ્તાનકી જલતી ઝમીન પર પડી થી
ઔર કિસીકો આપ પર તરસ ન આયા.
અરે, આજ ભી હમ સડકોં પર કભી કભી
દેખતે હૈ કે કોઇ લાવારસ ગરીબ
મુસલમાન મર જાતા હૈ તો ઉસકે કફન
દફનકી તજવીઝકે લિએ લોગ જમા હોતે
હૈ ઔર ચંદા કરકે મય્યતકો દફન કર
દેતે હૈ, મગર કરબલામૈં મોહમ્મદે

અરબીકા નવાસા ભુખા પ્યાસા મારા
ગયા તો કોઈ ઐસા ન નિકલા કે કહે,
અય મુસલમાનો ! મોહમ્મદે અરબીકા
નવાસા ન સહી, અલીઓ ફાતેમાકા બેટા
ન સહી, તુમ્હારા મેહમાન ન સહી, અરે
એક મુસલમાન તો હૈ, અરે એક
મૂસાફીરકી મવ્યત તો હૈ, ચલો હમ સબ
મિલકર ઉસકે દફનો કફનકી તજવીઝ
કરે. હાય ઐસા તો ન હુવા, બલકે
મઝલુમ ઇમામકી લાશ કો ઘોડોંકી
ટાપુઓંસે પામાલ ક્રિયા.

અલા લાઅનતુલ્લાહે અલલ
કવમિઝ ઝાલેમીન

મજલિસ : ૧૦

હ. ઇમામ રઝા (અ.સ.)કી શહાદત

કાલલ્લાહો રબ્બુલ આલમીન ફી
કિતાબેહિલ મોબીન : યા
અય્યોહલ્લઝીન આમનુઝ કોરુલ્લાહ
ઝિકરન કસીરંવ સબ્બેહુહો બુકરતંવ વ
અસીલા.

ઇરશાદે ઇલાહી હોતા હૈ કે, અય
ઇમાન લાનેવાલોં ! ખુદાકો બહોત યાદ

કિયા કરો ઔર સુબ્હો શામ ઉસકી તસબીહ પઢતે રહો. જબ ઇન્સાન એઅતેકાદકે ઝરીએસે અલ્લાહ પર ઇમાન લા ચુકા તો અબ ઝરૂરત હૈ કે, અપની અબ્દિયત ખુદાકે સામને પેશ કરે, ઔર અપની અબ્દિયતકો ઝાહીર કરનેકે લિયે ઝરૂરત હૈ કે ઇબાદત કરે. ઇબાદતમેં સબસે અવ્વલ દરજજા હૈ નમાઝકા.

ઇમામ રઝા (અ.) ઇરશાદ ફરમાતે હૈ, કે ખુદાવંદે આલમને તીન

शयका हुकम दिया है ब शर्ते के और
तीन शय उनके हमराह हो. अेक
नमाजका हुकम दिया है तो उनके साथ
जकातका भी हुकम इरमाया है. अगर
कोछ नमाज पडे और जकात न दे तो
उन्की नमाज दुरस्त नहीं और दरजये
कबुलीयत पर इायेज न होगी. दुसरी
बात येह है के अपना शुक्र करनेका हुकम
दिया और शुक्र वालेदयनको भी उसके
साथ जोड दिया पस अगर कोछ शुक्र
बजा लाये और मा-बापका शुक्र न करे

तो उसने गोया जुदाका शुक्र न किया.
तीसरा तकवा और परहेजगारीका हुकम
दिया और सीले रहेम को उसके साथ
किया अगर कोछ सीले रहेम न करे तो
वोह कैसाही मुत्तकी और परहेजगार हो
उसका तकवा कार आमद न होगा.

हमारे आठवें छमाम हमेशा राहे
जुदाकी हिमायत और दीने रसूलकी
छशाअत इरमाते थे. जनाबे छमाम रऊ
(अ.)को जो मामुनने मदीनेसे बुला बेजा
और मतलब के लिये अपना वलीअहद

मुकर्रर किया, उससे मकसुद येही था के,
ऐसा न हो येह मदीनेमें रहें और दोस्त
उन्के जमा हो के हमसे आमादये जेहाद
हो. और हमको जिलाइतसे मअजुल कर
दें. अगर उन्को वली अहद कर देंगे तो
सादात हमसे मुजालेइत न करेंगे.
युनांये मनकुल है के जब मामुनने
हजरतको मदीनेसे बुला लेजा और
जिलाइतकी तकलीफ दी, तो हजरतने
इरमाया अगर ये जिलाइत तेरा हक है
तो उससे अलाहेदा होना तुझे लाजिम

नहीं और अगर गयरका हक है तो झीर
जो चीज तेरी नहीं है उसे दुसरेको देता
क्युं. अल-गरज हरयंद उसने कहां
मगर आपने कबुल न इरमाया. आपिर
वली अहदीको कहा तब आपने इरमाया
के, मैंने अपने पिदरे बुजूर्गवारसे सुना
है और उन्होंने अपने आबाये
ताहेरीनसे रिवायत की है के, जनाबे
रसूले पुदा (स.अ.व.)ने मेरे बारेमें
इरमाया था के, मैं तेरे कब्ल जेहरसे
शहीद किया जाउंगा. मामुनने कहा मेरे

હોતે કિસકી મજાલ હૈ કે આપકો કતલ કરે. ફરમાયા તેરા મતલબ યે હૈ કે, લોગ કહેં કે અલી બિન મૂસાને હકીકતમેં ખુદસે દુનિયાકો નહીં છોડા થા બલકે દુનિયા મુવાફીક ન થી. જબ મુવાફીક હુઇ તો ખિલાફતકી લાલચ સે વલી અહદી કબુલ કરલી, મામુન યેહ સુનકર બરહમ હુવા ઔર કહેને લગા ખલીફએ વકતને છે શખ્સોમેં ખિલાફત કે વાસ્તે શુરા કસર દિયા થા ઔર કહા થા કે જો મુખાલેફત કરે ઉસ્કી ગરદાન મારના.

अगर आप भी कबुल न करेंगे तो कत्ल
कड़ंगा. इरमाया अगर यैसा है तो
पुदाने अपने नइसको हलाकतमें
डालनेसे मना किया है. मजबूरन वली
अहदी कबुल करता हुं. मगर इस शर्तसे
के मैं किसी अमे सलतनतमे दखल न
दुंगा. कोछ तगव्युरो तबददुल न कड़ंगा,
न किसीको मवकुक कड़ंगा और न बहाल
कड़ंगा. उसने कबुल किया. लोग जमा
हुवे और सबसे हजरतकी बयअत ली.

अकसर ओलमाये ऐहले सुन्नतने
 लिप्पा है के जब्ब एमाम रजा (अ.)
 हसबे तलबे मामुन मदीनये
 मुनव्वरासे रवाना हुवे और नेशापुर
 पहोंये उस वकत आप अेक उस्तरे
 अशहब पर सवार थे. कजावा पर पर्दा
 पडा हुवा था. हजारों आदमी, ओलमाअ
 और मोहद्वेसीन साथ साथ थे. लोग
 जियारते मुबारकके वास्ते हजुम किये
 हुवे थे. कोछ रोता था कोछ भाक पर
 लोटता था कोछ उँटके पाउँको ब्योसा देता

થા. ઇસ કદર ગુલ થા કે કુછ સુનાઇ ન
દેતા થા. ઓલમાને સબકો ખામોશ ક્રિયા
ઔર હઝરતસે અઝ્ કી કોઇ હદીસ,
અપને આબાએ તાહેરીનસે ઇરશાદ
ફરમાઇએ, આપને ગુલામોં કો હુકમ દિયા
કે પદા ઉઠા દો. પદા ઉઠા દિયા ગયા.
દિદારે જમાલે મુબારકસે લોગોંકી આંખે
નૂરાની હો ગઇ, દેખા કે દો ગેસુ મિસ્લે
જનાબે રસૂલે ખુદાકે દોશે મુબારક પર
પડે હુવે હૈ. ઉસ વકત આપને ફરમાયા
કે, મુઝસે મેરે પિદરે બુઝૂર્ગવાર

અબ્દેસાલેહ મૂસા બિન જઅફરને બયાન
 ક્રિયા ઓર ઉન્હોને અપને પિદરે
 બુઝૂર્ગવાર ઇમામે જઅફરે સાદિક
 (અ.)સે ઓર ઉન્હોને અપને પિદરે
 બુઝૂર્ગવાર સય્યદુસ્સાજેદીન અલી બિન
 હુસયનસે ઓર ઉન્હોને અપને પિદરે
 બુઝૂર્ગવાર હુસયન ઇબ્ને અલીસે ઓર
 ઉન્હોને અપને પિદરે બુઝૂર્ગવાર અલી
 ઇબ્ને અબી તાબિબસે ઓર ઉન્હોને
 જનાબે રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.)સે
 રિવાયત કી હૈ કે મુઝસે જિબ્રઇલને કહા

કે ખુદાવંદે આલમ ઇરશાદ ફરમાતા હૈ,
'લાએલાહ ઇલ્લલાહો હિસ્ની ફમન
કાલહા દખલ હિસની વમન દખલ
હિસની અમેન મિન અઝાબી' કલમએ
લાએલાહ ઇલ્લલાહ મેરા કિલ્આ હૈ
જિસને ઉસે કહા ઔર મેરે કિલ્આમેં
દાખિલ હુવા વોહ મેરે અઝાબસે બે ખોફ
હો ગયા. ઉસ્કે બાદ પરદા કજાવાકા
ગિરા દિયા ગયા ઔર હઝરત વહાંસે
રવાના હો ગયે. લિખ્ખા હૈ કે બીસ
હઝાર આદમીયોંને ઇસ હદીસકો લિખ્ખા.

જબ હઝરત વહાંસે આગે બઢે તો
 લોગોંસે પુકારકે યેહ ભી ફરમાયા 'બે
 શરતેહા વ શુરૂતેહા વ અના મિન
 શુરૂતેહા' યઅને ફકત લાએલાહ કેહના
 નજાતકે વાસતે કાફી નહીં હૈ. ઉસકે સાથ
 કુછ શર્ત હૈ ઓર મિન જુમ્લા ઉન શર્તમેં
 મૈં ભી હું. યઅને મુઝે ઇમામે
 મુફતરેઝુતાઅહ સમજો ઓર ઇતાઅત ન
 હોગી, હરગિઝ નજાત નહીં હો સકતી.
 હઝરતકે ઇલ્મકા યેહ હાલ થા કે મામુન
 ઇમ્તેહાનન અકસર ચીઝેં પુછા કરતા થા

और आप सबका जवाब आयाते
कुरआनीसे दिया करते थे. मोहम्मद
बिन इसा कहते है के, मैंने इन
मसाइलको जो हजरतसे पुछे गये और
आपने जवाब दिये अेक किताबमें
जम्अ किया था अठारा हजार मसअले
थे और मामुन कुल मअहिबके
ओलमाअको जम्अ कराता था. और
हजरतसे मुबाहेसा कराता था और आप
अेक अेक का जवाब दते थे, यहां तक के
वोह शप्स जामोश हो जाता था.

हजरतके अज्लाकमें लिज्जा है के,
कभी किसी पर जुल्म नहीं किया. किसीके
कलामको कत्अ नहीं इरमाते थे. किसीकी
हाजत रद नहीं करते. किसीके सामने
दोनों पाँउं इयलाके नहीं बयठते थे.
कभी अपने लोंडी गुलामोको बुरा न
कहा. बलके उनके साथ अेक दस्तरखान
पर बयठके जाना जाते थे. शबको कम
सोते थे. अकसर तमाम शब छुवाएतमें
बसर करते थे. रोजे बहोत रખते थे,
लोगोंके साथ अेहसान करते थे और

અકસર શબહાએ તારીકમં સદકા કિયા કરતે થે, ચટાઇ પર બચઠતે થે ઔર મોટા લિબાસ પહેનતે થે. અલબત્તા જબ લોગોંકે પાસ જાતે થે તો ઉમદા લિબાસ પહેન લેતે થે.

કિતાબે મનાકિબમં કુતુબે એહલે સુન્નતસે મનકુલ હૈ કે, મોહમ્મદ બિન કાઅબ કહેતા હૈ કે મૈં મકામે જોહ્શમં જો મીકાતે એહલે શામ હૈ સો રહા થા. ખ્વાબમં જનાબે રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.)કો દેખા કે એક મકામ પર

તશરીફ રખતે હૈ. મૈં પાસ ગયા તો
 ફરમાયા : અય શખ્સ ! જો નેક સુલુક તું
 મેરી ઔલાદસે કરતા હૈ ઉસસે મૈં બહોત
 ખુશ હું. મૈંને અઝ કી અગર દુન્યામૈં મૈં
 ઉનકે સાથ નેકી ન કરુંગા તો કિસસે
 કરુંગા ? ફરમાયા : આખેરતમે તુઝે મૈં
 ઉસકા એવઝ દુંગા ઔર હઝરતકે સામને
 એક તબકમૈં મદીનાકે ખુરમે, જીનકો
 સયહાફી કહેતે હૈ, રખ્ખે હુવે થે, ઉનમૈંસે
 એક મુઠ્ઠી ઉઠા કર મુઝે દિએ. મૈંને જો
 ગિના તો અઠારા ખુરમે થે. ઇસકે બઅદ

मैं बेदार हो गया. मैंने उसकी तबलीर
 ली के, मैं अठारा बरस जिंदा रहूंगा. चंद
 दिनोंके बाद मैंने सुना के जनाबे
 इमाम रज़ा (अ.) मदीनासे तशरीफ़
 लाये है. मैं भी गया. देखा के लोगोंका
 हुजूम है और वोह हज़रत उसी जगह
 बयठे थे जहां मैंने रसूले पुदा
 (स.अव.)को देखा था. और वैसी ही
 यटाह है जिस पर पयगम्बरे पुदा
 तशरीफ़ रखते थे और हज़रतके सामने
 एक तबकमें सवहाड़ी पुरमे रखे हुवे

થે. મૈને સલામ ક્રિયા આપને જવાબ
 દિયા ઓર એક મુઠ્ઠી ખુરમે ઉઠા કર મુઠ્ઠે
 ઇનાયત ફરમાયે. મૈને જો ગિને, તો
 વોહી અઠારા ખુરમે થે. મૈને અઝ કી :
 યબ્ન રસુલિલ્લાહ ! ઓર ભી દિજીયે.
 ફરમાયા : અગર મેરે જદે બુઝૂર્ગવારને
 ઝિયાદા દિયે હોતે તો, મૈ ભી ઝિયાદા
 દેતા. હઝરાત સુના આપને ! કે ઇમામે
 આલી મકામ ગયબકા કિત્ના ઇલ્મ
 જાનતે થે ! ઓર પયગમ્બરે ખુદાસે
 કૌલો ફેઅલમે કિત્ને મુશાબેહ થે. ઇસી

लिये तो रसूले जुदा (स.अ.व.)ने
इरमाया था अव्वलोना मोहम्मद,
अवसतोना मोहम्मद, आभेरोना
मोहम्मद व कुल्लोना मोहम्मद. हमारा
अव्वल और आभीर सभी मोहम्मद.
हमारा अव्वल और आभीर सभी
मोहम्मद है.'

मगर अइसोस मोअमेनीन
जिलाइतके हवा ज्वाहोने छन मुकदस
हउरातको यैनसे न बयठने दिया.
तबरेसी अलयरहमा आपकी शहादतके

બારેમં લિખતે હૈ કે અગરચે મામુન
ઝહિરમં આપકી તઅઝીમોં તકરીમ
કરતા થા, મગર બાતીનમં અદાવતે
કલ્બી રખતા થા. હમેશા ઇસી ફિક્કમં
રહેતા થા કે, કિસ તરહ આપકો શહીદ
કરાયેં. અદાવતકા એક સબબ વેહ ભી
લિખ્ખા હૈ કે, કભી આપ અમે હકમે
ઉસકી રિઆયત ન કરતે થે. મગર
અકસર તખ્લિયોમં વાએઝો નસીહત
કરતે થે. ખોફે ખુદા યાદ દિલાતે થે. એક
રોઝ હઝરતને દેખા કે મામુન વઝુ કરતા

है और गुलाम उसके हाथ पर पानी
गीरा रहा है. आपने इरमाया : छ्वाएते
भुडामें किसीका शरीक न कर तब
मामुनने भुड वजु किया. हजरतके
इआधल रोज बरोज आहीर होने लगे
और हकीकत साबीत होने लगी. येह भी
मामुनकी अदावत बडहानेका बाधस
हुं.

अबु सलत हैरवी बयान करते है
के, अेक रोज हजरत लिबास पहन कर
मस्जिदमें तशरीफ इरमा थे के धत्नेमें

मामुनका गुलाम आपको बुलाने आया.
आपने नअलयन पहने और रीटा
ओढली और रवाना हो गये मैंभी
हजरत के साथ साथ था. मामुनने जब
हजरतको देखा उठ पडा हुवा और
मोआनेका किया और हजरतको अपने
पास बिठाया. उसके पास मेवोके तबक
रप्पे हुवे थे किसीमे अंगुर थे, किसीमें
अनार और उस शकीके हाथमें अेक
भोशा अंगुरका था जिसके चंद दाने जहर
आलुद थे. रइये तोहमतके लिये वोह

દાનેં જિસમે ઝહર નહીં મિલા થા ખુદ
ખાએ ઔર બાકી હઝરતકી તરફ બડા
કર કહેને લગા, નોશ કિજીએ. દેખીએ
કયા ઉમદા અંગુર હૈ. આપને ફરમાયા :
બેહિશતકે અંગુર ઇસસે કહીં બહેતર હોંગે.
મૈં ન ખાઉંગા. ઉસને ઇસરાર કિયા,
આપને ઇન્કાર કિયા. ઉસ વકત બરહમ
હોકે કહેને લગા મૈં તો આપસે મોહબ્બતો
ઇખ્લાસ રખતા હું ઔર આપ મુઝસે
બદગુમાની કરતે હૈ. મજબુરન હઝરતને
વોહ ખોશા લે લિયા ઔર ઉસમેંસે તીન

દાને નોશ ફરમાયે થે કે, હાલ
મોતગયર હો ગયા બાકી ફેંક દિયે.
ઔર ફૌરન ખડે હો ગયે. મામુન કહેને
લગા : કહાં ચલે ? ફરમાયા, જહાં તુ
ભેજના ચાહતા હૈ, વહાં જાતા હું. યેહ
ફરમા કર અપને મકાનમેં તશરીફ લાયે
ઔર ફરશેખાક પર સો ગયે ઔર હુકમ
દિયા કે દરવાઝા બંધ કર દો. અબુ
સલત બયાન કરતા હૈ કે, મૈં નિહાયત
ગમગીન સેહન ખાનામેં ખડા થા કે
ઇત્નેમેં દેખા એક નવજવાન ખુશરુ

ગુરાની સુરત જો ઇમામ રઝા (અ.)સે
 મુશાબેહ થા ઝહિર હુવા. મૈને
 તઅજજુબસે પુછા કે, દરવાજા તો બંધ હૈ
 આપ કયું કર આએ ? ફરમાયા જિસને
 મુઝે એક લેહજેમેં મદીનેસે યહાં
 પહોંચાયા, ઉસને ઇસ મકાન મુકફફલમેં
 ભી પહોંચા દિયા. અય અબુ સલત, મૈ હું
 તુમ્હારા ઇમામ, હુજજતે ખુદા, મોહમ્મદ
 બિન અલી. યેહ ફરમા કર અપને પિદરે
 બુઝૂર્ગવારકે પાસ ગએ, હઝરતને ઉઠ કર
 અપને નૂરે નઝરકો ગલેસે લગા લિયા

और पेशानी पर बोसा दिया और इर्श
पर बिठा कर देर तक असरारे एमामत
ताअलीम इरमाये, जिसे मैं भी न
समजा, उसके बाद हजरतने रेहलत
इरमाए. तकिये जवाएने गुस्लो कइन्
किया, नमाजे जनाजा पडी, दरवाजा
जोलनेका हुकम दिया और आप ओलल
हो गये. एमामकी पेशीनगोएके मुताबिक
आपको हाइनेके आगे दइन् किया गया.

एमाम रजा (अ.)की बहेन जनाबे
इतेमा (सला.) एमाम (अ.)से मिलनेके

लिये मंटीनेसे भुरासान आ रही थीं,
शेहरे कुममें पहोंची तो लोगोंके सोगवार
पाया, देभा के शेहरवाले काले कपडे
पेहने हुये है, टिलकी घऽकन बऽ गध,
टिल ही टिलमें बाछकी बलायें ली,
सेहतो जिंदगीकी टोआयें मांगी, काले
कपडे पेहननेका सबब पुछा. लोगोंने
दई मंटीसे माजरा बयान किया. मगर
येह लोग आग लेकर नहीं आये थे,
ताअजियत पेश की, नेजे नहीं लगाये,
सब्रकी तलकीन की, यादर नहीं छिनी.

आह जनाबे झतेमा सुनते ही बेहोश हो
गछ, कुछ दिनो बिमार रही और उसी
सदमेमें शेहरे कुममें रहलत इरमा गछ.
अरे जनाबे झतेमाने तो भाछकी
शहादतका हाल सुना था. भाछको अडिया
रगड कर मरते तो न देखा था. हाथरे,
अयनब ! तेरा सब्र ! अजादारो,
अयनबके दिलका क्या हाल होगा,
हुसयन पल्लाके आलमका आपेरी
सजदा अदा कर रहे है शिम्र मलउन,
पुश्त पर यडा हुवा सर तनसे जुदा कर

रहा है, और अयनब देवती है कभी
भाषकी तरङ्ग, कभी नजङ्गी तरङ्ग, कभी
मदीनेकी तरङ्ग, कभी आसमानकी तरङ्ग,
धन्नेमें झेजे दुश्मनमें इहो अङ्कके
नककारे बजे और हातिङ्गी सदा आध,
“अला कोतेलल हुसयनो बे अर्जे
करबला.”

अला लाअनतुल्लाहे अलल
कवमिअ आलेमीन.

મજલિસ : ૧૧

હ. ઇમામ મોહમ્મદ તકી (અ.સ.)કી

શહાદત

કાલલ્લાહો તબારક વ તઆલા
કી કેતાબે હિલ્મજીદ વ કુરકાનેહિલ
હમીદ : ઇન્નલ્લાહ યઅમોરોકુમ અન
તોઅદદુલ અમાનાતે એલા અહલેકા વ
એઝા હકમતુમ બયનન્નાસે અન તહકોમુ
બિલ્અદલે ઇન્નલ્લાહ નેઇમ્મા યએઝોકુમ
બેહી ઇન્નલ્લાહ કાન સીમઅમ બસીરા.

ખુદાવંદે હમીદ કુરઆને મજીદમે
ઇરશાદ ફરમાતા હૈ કે, બતહકીક ખુદા
હુકમ કરતા હૈ કિ તુમ લોગોંકી અમાનતોં
કો અદા કરો, ઉન લોગોં કો જો ઉસકે
એહલ હૈ ઓર જબ હુકમ કરો, દરમિયાન
લોગોં કે, તો અદાલતકે સાથ હુકમ કરો.
ખુદા તુમ લોગોં કો ઇસ બાતકી કેસી
અચ્છી નસીહત કરતા હૈ ઓર બેશક,
ખુદા સુનનેવાલા ઓર દેખનેવાલા હૈ.

તફસીરે એહલેબયતમેં હૈ કે યેહ
આયત ખુલફાએ રસૂલે મુખ્તાર

અઇમ્મએ તાહેરીન (અ.)કી શાને બા
 બરકાતમેં વારિદ હુઇ હૈ ઓર કે વોહ
 અમાનતસે મુરાદ ઇમામત હૈ કે એક
 દુસરેકો સોંપતે જાએ. યહાં તક કે વોહ
 અમાનત સાહેબુલ અમ્ર તક પહોંચ જાએ
 ઓર ઉસકે બાદ ખુદાને ફરમાયા 'વ
 એઝા હકમતુમ બયન્નાસે અન તહકોમુ
 બિલ્અદલે' ઉસસે ભી ઇસકી તાઇદ
 હોતી હૈ. ઇસ લિએ કે અદલ ઓર
 ઇન્સાફકે સાથ હુકમ કરના જિસસે કિસી
 તરહકી ખતા ન હો, સિવાએ અઇમ્મએ

माअसुमीनके दुसरे हो नहीं सकते.
 युनान्ये हदीसमें है के, एमामने इरमाया
 : कुरआनमें एो आयत है. ऐक हम
 ऐहलेबयतके लिये, दुसरी तुम लोगोंके
 लिये. हम लोगोंके लिये पुदाने इरमाया
 है, 'एन्नल्लाह यअमोरेकुम अन
 तअददुल अमानाते ऐला अहलेहा.'
 बतहकीक पुदाये तआला तुमको हुकम
 ऐता है के अमानतें उनके ऐहलोंको
 पहोंया एो और तुम लोगोंके लिये
 इररमाया है 'अती उल्लाह व अती

ઉર્સુલ વ ઓલીલ અમે મિનકુમ' તુમ
અલ્લાહકી ઇતાઅત કરો ઓર રસૂલકી
ઇતાઅત કરો ઓર સાહેબાને અમ્રકી, જો
તુમહીમેંસે હો. હમ પર વાજિબ હૈ કે,
અદાએ અમાનત કરેં યઅને ઇમામતકો
અપને જાનશીનકો સુપુર્દ કરેં ઓર તુમકો
લાઝિમ હૈ કે, કુલ અવામિરો નવાહીમેં
હમારી ઇતાઅત કરો. હઝરત દાઉદકો
ભી ખુદાને રૂએ ઝમીન પર ખલીફા ક્રિયા
થા ઓર હક પર ઇન્સાફકે સાથ હુકમ
કરનેકા ઇરશાદ ફરમાયા થા. 'યા દાઉદો

ઇન્ના જઅલ્નાક ખલીફતન ફિલ અર્હે
ફહકુમ બયનન્નાસે બિલ્હકક' અય દાઉદ
બિત્તહકીક હમને તુમકો ઝમીનમેં ખલીફા
મુકર્રર ક્રિયા. પસ તુમ લોગોંકે મા બયન
ઇન્સાફસે હકુમત કરના.'

દેખીએ, જનાબે ઇમામે મોહમ્મદ
તકી (અ.) સે જો હમારે નવેં ઇમામ ઓર
હુજજતે ખુદા હૈ બાવજુદ કમસીનીકે
જૈસા કે, જનાબે યહ્યાકે બારેમેં ખુદાને
ફરમાયા હૈ 'વ આતયનાહુલ હુકમ
સબીયા' ઓર હમને બચપનહીમે ઉન્કો

કુવ્વતે ફેસલા અતા કરદી થી' કૈસે કૈસે
 મોઅજેઝાત જાહિર હુએ ઔર કૈસે કૈસે
 મુનાઝેરે મુખાલેફીનસે હુવે. ઔર
 હઝરતને કિસ કિસ તરહ દીને હકકા
 ઇસબાત કિયા, ઔર વોહ સબ કૈસે
 લાજવાબ હો ગએ. બલકે આપકે ફઝલો
 કમાલકે મોઅતરીફ હુએ 'વલ ફઝલો મા
 શહેદત બેહિ અઅદાઉ' ઔર ફઝીલત તો
 વોહ હૈ જિસકી દુશ્મન ભી ગવાહી દે.

જબ જનાબે ઇમામે મોહમ્મદ તકી
 (અ.) દરજએ ઇમામત પર ફાઇઝ હુએ,

ઉસ વકત આપકા સિન નવ દસ સાલકા
 થા. લોગોંકો શક કરનેકા મૌકા મિલા.
 દુશ્મનોંકો સિલ સિલએ ઇમામતમેં ખલલ
 ડાલનેકા હીલા હાથ આયા. કુછ લોગોંકા
 મુન્તાખબ ગિરોહ મુનાઝેરેકે લિએ
 આસતાનએ મુબારક પર હાઝિર હુવા.
 આપને ઉનસે જનાબે ઇસાકે બારેમેં
 સવાલ ક્રિયા. જવાબ દિયા વોહ નબીએ
 ખુદા થે. રૂહુલ્લાહ થે. હઝરતને સુબુત
 પુછા : ઉન્હોંને અઝ કી 'વયોકલ્લેમુન્નાસ
 ફિલ મહદે વ કહેલંવ વ મેનસ્સાંલેહીન.'

हउरतने इरमाया, 'अस येही हुजुत मेरे वासते काड़ी है.' (सलवात)

कशकुल गुम्मा वगयरहमें मनकुल है. अली बिन आलिद कहेते है, मैं सामर्रांमें था, के सुना अेक शप्सको कैद करके अंजुर पहेनाके शामकी जानिबअे लाअे है. जब पुछा के किस जुर्म पर कैद किया गया है, तो लोगोंने कहा के, वोह नबुव्वतका दअवा करता है और अजुब अजुब बातें बयान करता है. अली बिन आलिद कहेते है, मैं कैदआनेकी तरइ

ગયા. ઔર નિગેહબાનોંસે છુપકે ઉસકે પાસ પહોંચા. મૈંને જો દેખા તો ઉસે નિહાયત સાહિબે અકલો સલીમ ઔર ફહમે મુસ્તકીમ પાયા. જબ ઉસને કિસ્સા દરયાફત કિયા તો ઉસને બયાન કિયા કે, મૈં શામમેં ઉસ મકામ પર થા, જહાં ઇમામ હુસયન (અ.)કા સરે અતહર નસ્બ, કિયા ગયા થા, ઇબાદતે ખુદા કિયા કરતા થા ઔર જાએ મુતબરીક સમઝકે વહીં કી મુજાવરત ઇખ્તેયાર કરલી થી. એક શબમેં મહેરાબે ઇબાદતમેં બચઠા

ઝિકરે ખુદા કરતા થા કે ઇતનેમેં એક
 શખ્સકો સામને ખડા દેખા. ઉસને મુઝસે
 કહા ખડા હો ઔર મેરે સાથ ચલ. મૈં
 થોડી દુર ઉસકે સાથ ગયા થા કે, અપને
 આપકો મસ્જિદે કુફામેં પાયા. ઉસને કહા
 ઇસ મકામકો પહેંચાનતા હૈ ? મૈંને કહા
 જી હાં યે મસ્જિદે કુફા હૈ. ઇસકે બાદ
 ઉસને વહાં નમાઝ પઢી ઔર મૈંને ભી
 નમાઝ પઢી. ફીર વહાંસે ચલા થોડી દુર
 ગયા થા કે મકકેમેં પહોંચ ગયે. ઉસને
 ભી ખાનયે કાઅબાકા તવાફ ક્રિયા ઔર

मैंने भी किया. फिर वहांसे यला थोड़ी
दूरमें फिर शाममें जहां मशगुले छुआदत
था पहोंच गया और वहांसे वोह शप्स
मेरी नज़रोंसे गायब हो गया. मैं साल
भर तक निहायत तअज्जुबमें रहा. जब
दूसरा साल आया. फिर उसी शप्सको
देखा, मैं बहोत भुश हुवा और वोह मुझे
फिर साले गुज़िस्ताकी तरह हर, मकाममें
ले गया और फिर शाममें पहोंचा दिया.
जब वोह रुप्सत होने लगा, तो मैंने
दरयाइत किया के आपको उसी कादरे

मुतलककी कसम जिसने आपको येह
इजीलत और कुदरत अता की है. ये तो
बताइये आप कोन है ! इरमाया : मैं
मोहम्मद बिन अली बिन मूसा बिन
जअइर बिन मोहम्मद बिन अली बिन
अली बिन अबूतालीब हूं.

अल-हासिल मैंने येह बात, उन
लोगोंसे जो मेरे पास आया करते थे
बयानकी, येह जबर मोहम्मद बिन
अब्दुल मलेक अय्यातको पहोंची, उसने
मुझे पकडवाके अंजुरमें कैद किया. और

यहां धराक बेज दिया. मैंने हरगीळ
नबुव्वतका दअवा नहीं किया है. अली
बिन आलिद कहते है मैंने कहा के, मैं
तुम्हारे हालसे मोहम्मद बिन अब्दुल
मलेक अथ्यातको ખબર करता हूं के, सब
तोहमत है. उसने हरगीळ हरगीळ
नबुव्वतका दअवा नहीं किया, तुं उसे
रेहा करदे उसने कहा बहेतर गरळ. मैंने
कुल किस्सा लिखकर उसके पास बेजा.
उसकी पुश्त पर उसने जवाब लिखा
के, उसे कहे दो के, जिस शप्सने तुं अेक

शब्दमें शामसे कुछ और कुछसे मदीना
और मदीनेसे मकका और मककेसे फिर
शाम पहोंया दिया उससे केह के वोह
तुझे एस कैदसे भी निकाल दे. अली बिन
आलिद कहेते है, मुझे एसका ये जवाब
देभकर बहोत रंज हुवा और सुब्हको
केदखानेकी तरफ चला के उसे ખत के
हालसे ખबर करदुं. और कलमाते सब्रसे
उसकी तसकीन करुं. जब केदखानेके
करीब पहोंया, तो क्या देખता हुं के,
लोगोंका हुजूम है जिसमें झेजके लोग भी

है और क़ेदमानेका निगेहबान रहेनेवाला
बी. मैंने माजरा पुछा तो लोगोंने
बताया के, वोह शप्स जो शामका
रहेनेवाला था, शबके वकत क़ेदमानेसे
गायब हो गया है. नहीं मअलुम जमीन
उसे निगल गछ, या ताछर उसे ले गये.
अली बिन ખालिद येह सुन कर बहोत
भुश हुवे. और समज गये के ये बी
जनाबे छमामे मोहम्मद तकी (अ.)का
येअजाज है, के वोह हजरत अपने
दोस्तके आजाद इरमा कर ले गये.

अली बिन आलिद पहले यअदी थे.
जब हजरतका ये मोअजेअ देआ, तो
मअहबे हमामियामें दाखिल हो गये.
(सलवात)

अली बिन आलिक रिवायत करते
है के, उसके अेक साल बाद मैं शाम गया
तो उस शप्सकी मुलाकात हुअ. जब मेंने
कयडीयत पुछी, तो कहा उसी शब वोह
हजरत जिसने मुअे तमाम मकामाते
मुकदसाकी सयर कराअ थी, तशरीफ लाये
और मुअे कहा साथ चल जब मैं उठा

તો હાથ પાઉંકી ઝંઝીર અલગ હો ગઈ
ઔર મેં ઉનકે સાથ ઝિંદાનસે બાહર
આયા. મેં પાસબાનોં કો દેખતા થા મગર
મુઝે કિસીને ન દેખા. યહાં તક કે વોહ
બુઝૂર્ગવારને મુઝે યશમે ઝદનમેં શામ
પહોંચા દિયા. (સલવાત)

મનકુલ હૈ કે, જબ મામુન
મલઉનકો ઇમામ રઝા (અ.)કી શહાતદકે
બાદ લોગોંને લઅનત મલામત કી, તો
ઉસને યાહા કે, કિસી તરહ ઇસ
ઇલઝામસે બરી હો જાયે. જબ વોહ

ખુરાસાનસે બગદાદ આયા, તો ઇમામે
મોહમ્મદ તકી (અ.)કો ખત લિખ કર
ઇઝઝતો ઇકરામકે સાથ બુલા ભેજા.
હઝરત તશરીફ લાએ, અભી મુલાકાત ન
હુઇ થી, ઇસી અસનામે એક રોઝ મામુન
શિકારકો નિકલા. રાસ્તેમેં એક જગહ ચંદ
લડકે ખેલ રહે થે. જબ મામુનકી સવારી
વહાંસે ગુઝરી, તો ઉસકી શાહાના શાન
દેખકે સબ લડકે ભાગ ગએ. એક લડકા
અપની જગહ પર દટા રહા. મામુન ઇસ
લડકેકી જસારત દેખ કર હૈરાન રહ

गया. उसने सवारी रुकवा कर उससे
पुछा, 'कयुं साहेबजादे ! सब लडके तो
भाग गये, तुम कयुं षडे रहे ? लडकेने
निहायत मतानतसे जवाब दिया 'अय
बादशाह ! रास्ता तंग न था के मैं
अलाहेदा हो जाता. न मेंने कोष षता की
थी के भाग जाता, न तो तुजहसे यैसा
गुमान था के तु बेजुर्म किसीको
सतायेगा. फिर मैं कयुं भागता ? जवाब
सुनकर मामुन इडक गया और समजा के
येह कोष होनहार हस्ती है. पुछा 'आपका

नाम क्या है?’ इरमाया, ‘मोहम्मद एब्ने
अली रज़ा.’ इसके बाद मामुन
शिकारको चला गया और एक शिकारी
बाज़को शिकार पर छोडा बाज़ कुछ देर
बाद वापस लौटा, उस वकत उसकी
मिनकारमें एक मछली थी. शिकारीने
मुतअज्जब हो कर बादशाहको
दिखलाया. मामुनने वोह मछली अपनी
मुठ्ठीमें दबा ली और वापस हुवा, जब
उसी मकाम पर पहुँचा, जहां हज़रत
पहेली मरतबा मिले थे. उस मरतबा

ફિર લડકે ભાગ ગયે. આપને તવકકુક
ફરમાયા. મામુનને કરીબ આ કર સવાલ
ક્રિયા, 'સાહેબઝાદે બતલાઇએ મેરે હાથમે
કયા શય હૈ ?' આપને ફરમાયા,
'હકતઆલાને ચંદ દરિયા ખલક ક્રિએ હૈ,
અબ્ર ઇન દરિયાઓસે બલંદ હોતા હૈ,
ઔર છોટી મછલિયાં અબ્રકે સાથ ખીંચ
જાતી હૈ, બાદશાહોં કે બાઝ ઉનકો શિકાર
કરતે હૈ ઔર બાદશાહ ઉસે હાથમે છુપા
કર ફરઝંદે એહલેબયતસે ઉસકી
માહિયતકા સવાલ કરતે હૈ.' મામુન વેહ

સુનકર બોલ ઉઠા, 'અન્ત ઇબ્નુરેઝા
હકકા'. બેશક આપ ઇમામ રઝા (અ.)કે
ફરઝંદ હૈ. (સલવાત)

ઇમામ (અ.)કો દારૂલ અમારામૈ લે
ગયા ઔર અપને સાથ રખને લગા
ઉસને ઇરાદા ક્રિયા કે અપની બેટી
ઉમ્મુલ ફઝલસે આપકા અકદ કરે. જબ
અરાકીને દવલતને, જો બની અબ્બાસ થે
યેહ ખબર સુની તો ઉન્હે બહોત
નાગવાર હુવા. આપસમૈ મશવેરા કરકે,
મામુનસે જા કર કહા. 'અય અમીર હમને

સુના હૈ કે આપકા ઇરાદા ઉમ્મુલ
ફઝલકા મોહમ્મદ તકી બિન અલી રઝા
(અ.)સે મન્સુબ કરનેકા હૈ. હમ લોગોંકી
નાકિસ રાએમેં કઇ વજહસે યે અમ્મ
ખિલાફ ઔર ગયર મુસ્તહસન મઅલુમ
હોતા હૈ. એક તો યેહ કે વોહ દવલતે
ખિલાફત જો ખુદાને અપને ફઝલો
કરમસે દુદમાને બની અબ્બાસમેં અતા
ફરમાઇ હૈ, યેહ બેહતર નહીં કે, ખાનદાને
બની અલીમેં ચલી જાયે. દુસરે મોહમ્મદ
બિન અલી રઝા (અ.) હનુઝ દસ સાલકે

ભી નહીં હૈ કિસી ઇલ્મકી તઅલીમ નહીં
પાઇ. ઇલ્મે શરઅસે ભી વાકિફ નહીં.
મુનાસીબ નહીં હૈ કે, શેહઝાદીકા અકદ
ઇસ તિફલે બે ઇલ્મસે કર દિયા જાએ.
મામુનને કહા, યે તુમ કયા કહેતે હો ? યે
ખાનદાન વોહ ખાનદાન હૈ કે, જિસ
ખાનદાનમેં ખુદાને અપને હુકમસે
ખિલાફત કરાર દી હૈ, મગર તુમ લોગોંને
નાહક ઉસે અપની તરફ મુન્તકીલ કર
લિયા ઔર મોહમ્મદ બિન અલી ઉસી
ખાનદાને નબુવ્વત ઔર એહલેબયતે

रिसालतसे है, तुम नहीं जानते के, उनके छोटे और बड़े सबके सब एल्मो इजलमें यकसां है. उनका एल्म जुदाकी जानिबसे होता है. किसीकी तअलीमसे नहीं होता. अगर तुम्हें एम्तेहान करना हो तो मुश्कीलसे मुश्कील मसअला उनसे पुछो और उनकी मअइरेत और कमाल तुम पर अहिर हो जायेगा. येह सुनकर वोह लोग चुप हो गये और कहेने लगे के, ये राये सुलतानी है और हमे भी पसंद है. हम उनसे किसी मजलिसे आममें कोछ

મુશ્કીલ શરઠ મઅસલા પુછેંગે અગર જવાબ શાફી મિલા તો લોગોંકો એઅતરાઝકી ગુંઝાઇશ ન રહેંગી. અલગરઝ ઉન લોગોંને મશવેરા કરકે વહ્યા બિન અકસમ જો ઉસ ઝમાનેકા કાઝીયુલ કુઝઝાત ઔર આલીમે બેમિસ્લ જાના જાતા થા તજવીઝ કિયા કે, વોહ દરબારે આમમેં ઇમામ મોહમ્મદ તકી (અ.)સે કોઇ મુશ્કીલ મસઅલા પુછે ઔર આપકો લાજવાબ કરે. ઉસે કસીર માલ ઔર ઝમીને દેનેકા વઅદા કિયા.

અલ-ગરઝ એક રોઝ મોઅવ્યન કરકે મામુનસે દરબાર આરાસ્તા ક્રિયા ઔર અપની મસનદકે પેહલુમેં એક મસનદ પર હઝરતકો બિઠલાયા ઔર યહ્યા બિન અકસમ આપકે સામને આ કર બેઠા ઔર મામુનસે કહેને લગા. અગર ઇજાઝત હો તો મેં સાહેબઝાદેકો કોઇ મસઅલા પુછું. ખલીફાને કહા તુમ ઉનહીસે ઇજાઝત લો. જબ યે ઇઝન દે, તો જો કુછ પુછના હો પુછ લો. ઉસ વકત યહ્યા બીન અકસમને હઝરતસે

ઇજાઝત લે કર સવાલ ક્રિયા કે, આપ
ઇસ મસઅલેમે કયા ફરમાતે હૈ કે ક્રિસી
શખ્સને હાલતે એહરામમેં શિકાર ક્રિયા,
ઉસકા કફફારા શરએ અન્વરમે કયા હૈ ?
ઇમામે મોહમ્મદ તકી (અ.)ને ફરમાયા :
અય યહ્યા ! તુને યે સવાલ મોહમલ
ક્રિયા. યેહ તો બતા કે, ઉસ મોહરીમને
કહાં શિકાર ક્રિયા ? હીલમે યા હરમમેં ?
ઔર વોહ આલીમ થા યા જાહીલે
મસઅલા ઔર અમદન કતલ ક્રિયા યા
ખતાસે, વોહ શખ્સ આઝાદ થા યા

गुलाम ? और बालीग था या नाबालीग
? और उसने हालते अहराममें पहली
मरतबा येह शिकार किया था और बी
कबी शिकार कर चुका था ? और वोह
शिकार परींटोंमेंसे था या वहुश मेंसे
और वोह जानवर छोटा था या बडा ?
और अब वोह मोहरीम अपने डेअल
पर मुसीर है या नाहीम ? और ये
शिकार शबके वकत किया था या दीनमें ?
और अहराम हजका बांधे हुवे था या
उमरेका ? ये सुनकर यहा बिन अकसम

મબહુત હો ગયા. ઉસકે ચેહરેકા રંગ ઝંદ
પડ ગયા. ઝબાનમેં લુકનત પયદા હો
ગઇ કુછ કેહ ન સકા. ઉસ વકત
મામુનને હઝરતસે મુખાતીબ હો કર કહા,
અય અબુ જઅફર ! મેરી જાન આપ પર
કુરબાન હો બહોત અચ્છા હોતા અગર
આપ ઇસ મસઅલેકે એહરામ તફસીલકે
સાથ બયાન કર દેતે, તાકિ હમ સબ ભી
ઉસસે મુસ્તફીઝ ઓર બેહરાયાબ હોતે.
હઝરતને ફરમાયા : મોહરીમ જીસ વકત
હલમેં શિકાર કરે ઓર વોહ સૈદ તયુરમેં

से हो और बडा भी हो तो उसका
कड़कारा अेक बकरी है, और इसी
किसमका शिकार हरममें किया है तो उस
शाब्दको दो बकरीयां देनी होंगी और
अगर तयुरमें से किसी बच्चको हीलेमे
कत्ल किया हो तो उसके अेवजमें अेक
दुम्बेका बच्चा जो अपनी मांका दुध
छोड युका हो कड़कारा देगा और अगर
हरममें मार डाला हो तो अेक दुम्बा
मअे उस बच्चकी किंमत के जोसे मार
डाला है कड़कारेमें देगा. और अगर वोह

सैद वहुशमें से हो, तो उसकी कछ सुरतें
है. अगर वोह जानवर वहशी गधा है
तो अेक गाय और अगर शुतर मुर्ग है
तो अेक ठोट कड़कारा देगा. और अगर
हिरन है तो बकरी उसके अेवळमें देगा.
और अगर ये कड़कारे उस वकत के है के
जब हीलमें शिकार किया हो और अगर
हरममें शिकार किया हो तो येही कड़कारे
दो चंद देने होंगे और छन जानवरों को
जुन्हें कड़कारेमें देगा अगर अेहराम उमे
का था तो जानअे काअबा तक पहोंयाना

होगा और मककेमें कुरबानी करेगा और
अगर अहराम हजका बांधा था तो उन
जानवरों को मीनामे कुरबानी करेगा
और उन कइशारोमें आलीमो जहील
दोनो बराबर है और अमदन शिकार
करनेमें इसके अलावा गुनेहगार भी
होगा और हालते ખतामें उस पर
गुनाह नहीं है और आआद के लिये
कइशारा ખुद उसकी आत पर है और
गुलामका कइशारा उसके आका के जीम्मे
है. और तीइले सगीर पर कोछ कइशारा

नहीं है और बालीग पर कड़कारा देना
वाजिब है और जो शप्स अपने सैद
करने पर नादीम हो तो उससे अजाबे
आभेरत मआइ हो जायेगा और अगर
अपने इअल पर मुसीर हो तो उस पर
आभेरतमें भी अजाब होगा.

हजरतका ये कलामे बलागते
निआम सुनकर तमाम येहले मजलीस
बिल एत्तेझाक आपकी मदहो सना करने
लगे और आपके एल्मो इअलके
मोअतरीफ और मुकीर हुवे.

મામુનને સબ એહલે મજલીસસે મુખાતીબ હો કર કહા કે, અબ ભી તુમ લોગોંકી ઉનકી નિસબત કુછ કલામ બાકી હૈ ? સબને એક ઝબાન હો કર કહા કે અય ખલીફા ! યે ખાનદાને નબુવ્વત ઔર મઅદને વહીયે રિસાલત હૈ. બેશક, ઇનકા ઇલ્મો ફઝલ ઔર ફહેમો ઝકા મીન જાનીબીલ્લાહ હૈ. અબ હમ લોગોંકો કોઇ જાએ એઅતેરાઝ નહીં. જૈસી રાએ સુલતાની હો વૈસા અમલ ક્રિયા જાએ. પસ ઉસ વકત ઔર ઉસી જગહ

મામુનને અપની બેટી ઉમ્મુલ ફઝલકા
અકદ ઇમામે મોહમ્મદ તકી (અ.)સે કર
દિયા. કુછ દીનોં બઅદ હઝરત મએ
અપની ઝવજાકે વહાંસે મદીનએ
મુનવ્વરા તશરીફ લાએ ઓર વહીં રહા
ભી કરતે થે. જબ સને ૨૧૮ હીજરીમેં
મામુન મર ગયા તબ ઉસકા ભાઇ
મોઅતસીમ ખલીફા હુવા. વોહ શકી
હઝરતકે દરપએ હલાકત હુવા. આપકો
બગદાદમેં તલબ ક્રિયા. ઉસ વકત
આપને ઇમામે અલી નકી (અ.)કો

अपना वसी किया और कुल तबईकात
अम्बीया उनके सुपुई किये और रवअये
जनाबे रसूले भुदासे इम्सत हुये और
अपनी शहादत पर आमादा हुये के
बगदाद तशरीफ ले गये. अष्टासवीं
मोहर्म्म सन २२० हीजरीमें वहा पहोंये
और उसी साल मोअतसीमने आपको
अहरसे शहीद किया.

हदीसमें वारीद हुवा है के छामे
अली नकी (अ.) उस वकत सात बरस
और चार महीने के थे. आप अेअजाअसे

મદીનએ મુનવ્વરા સે બગદાદ તશરીફ
લાએ ઓર અપને પિદરે બુઝૂર્ગવારકો
ગુસલો કફન દે કર બગદાદમેં મકાબરે
કુરયશમેં ઇમામે મૂસા કાઝિમ (અ.)કે
પહેલુમેં દફન કિયા. જો મકામ અબ
કાઝમયનકે નામસે મશહુર હૈ. ઓર ફિર
ઉસી રોઝ મદીના વાપસ ચલે ગએ.

સોગવારો ! ઇમામકો ઇમામને
દફન કિયા. ઇમામે અલીયુન્નકી (અ.)
વાલીદે મોહતરમકે ગુસ્લો કફનકે લિએ
એઅજાઝસે મદીનેસે બગદાદ આએ મુઝે

ઇસ વકત એક ઔર ઇમામકા એઅજાઝે
ઇમામતસે અપને મઝલુમ બાપકો દફન
કરનેકા વાકેઆ યાદ આ ગયા. દસમી
મોહર્રમકા દીન ઢલ યુકા. હુસયનકે
સાથી શહીદ હો યુકે, અલી અસગરકી
કબ્ર ભી બનાઇ જા યુકી, ખોદી ભી જા
યુકી, માઅસુમકી લાશ સે નન્ને સરકો
જુદા કરકે નોકે નેઝે પર ચડાયા ભી જા
યુકા, હુસયનકા સરે અકદસ કટ યુકા,
લાશ પામાલ હો યુકી, ખેમોંમે આગ
લગાઇ જા યુકી, મોહમ્મદે અરબીકી

नवासीयां बेरीदा हो चुकी, आले
मोहम्मद असीर हो कर अपने वारिसोंकी
बेगोरो कइन् मय्यतोंको देख चुकी,
यज़ीदी इश लाशों को उरियान छोड कर
मयदाने करबलासे बहोत दूर पहोंच
चुकी, बनी असदकी औरतें मयदानमें
आछ, उरियान लाशोंको देख कर अपने
मर्दोंको जाकर केहने लगी, अरे, तुम क्या
बेठे हो, इतेमाका बरा घर लुट चुका,
अरे, इतेमाके लालकी मय्यत बेगोरो
कइन् पडी है, अरे तुम्हें क्या हो गया,

અરે તુમ્હારી ગયરત કયા હુઇ ? ઉઠો,
ઔર યેહ બેગોરો કફન લાશોં કો દફન
કરો. બની અસદ મયદાનમેં આએ
લાશહાએ શોહદાકો દફન કરનેકો
આમાદા હો ગએ, મગર ઉનસે મય્યતે
પેહયાની ન ગઇ, અરે કિસી લાશ પર
સર હી ન થા, કેસે પેહયાને ? સબ હૈરાન
થે, ઇત્નેમેં એક સવાર કુફેકી તરફસે
આતા હુવા દિખાઇ દિયા, ઉસને આકર
પુછા, તુમ લોગ કિસ ફીકમેં હો ? બની
અસદને માજરા બયાન કિયા, યેહ

સુનકર વોહ ઘોડેસે ઉતરે ઓર બની
અસદકો લેકર કતલગાહમે આએ, એક
જગાસે કુછ મિટી હટાઇ, એક તૈયાર કબ્ર
દિખાઇ દી, ફિર ઇમામે હુસયન (અ.)કી
લાશકો ઉસ કબ્રમેં દફન કિયા, બાદ
હરએક શહીદકી બની અસદકો પેહચાન
કરવાતે થે ઓર દફનકા હુકમ દેતે થે,
અલગરઝ, તમામ શોહદાકો દફન કર
ચુકે, આપ ઘોડે પર સવાર હોના ચાહતે
થે કે બની અસદને દામન પકડ કર
અઝ કિયા, આપકો ઉસી મઝલુમકી

કસમ હૈ, જિસ મઝલુમકો અભી આપને
દફન કિયા, આપ બતાઇએ કે આપ કૌન
હૈ ? આપને જવાબ દિયા, અય બની
અસદ, મૈં ઇસી મઝલુમકા મઝલુમ બેટા
હું. મેરા નામ અલીયુબ્નુલ હુસયન હૈ,
બની અસદ તુમહારા શુક્ર ગુઝાર હું કે
તુમને મેરે ગરીબ બાપકે દફનો કફનમેં
મેરા સાથ દિયા, અલ્લાહ તુમ્હેં જઝાએ
ખેર દે. મુઝે રૂખ્સત કરો, અભી મુઝે કુફેકે
કેદખાનેમેં પહોંચના હૈ.

અલા લાઅનુલ્લાહે અલલ
કવમીઝઝાલેમીન.

મજલિસ : ૧૨

હ. ઇમામ અલીયુન્નકી (અ.સ.)કી

શહાદત

કાલલ્લાહો તબારક વ તઆલા ફી
કિતાબેહીલ મજુદ વ કુરકાનેહીલ હમીદ
: 'વ લવ અન્ન માફિલ અર્હે મિન
શજરતીન અકલામંવ વલ બહરો
મયુદદોહુ મીમ બઅદેહી સબ્અતો

અબહોરીમ માનફેદત કલેમાતુલ્લાહે ઇન્ન
લ્લાહ અઝીઝુન હકીમ.’

ખુદાવંદે તઆલા કુરઆને મજીદમેં
ઇરશાદ ફરમાતા હૈ કે : ‘જીત્ને દરખ્ત
રુચે ઝમીન પર હૈ અગર વોહ સબ
કલમ હો જાયેં સારે સમંદર જો મોહીતે
કુર્ચે અઝ્ હૈ વોહ સબ સીયાહી હો જાયે
ઔર વોહ સબ ખત્મ હો જાયે તો ઉસકે
બાદ ફિર સાત સમંદર ઔર ભી સીયાહી
કા કામ દેં તો ભી કલેમાતે ખુદા તમામ

नहीं हो सकते बतहकीक के जुदा गालीब
और हीकमतवाला है.'

यहां कलेमाते जुदासे क्या मुराद
है. एस बारेमें मोइस्सेरीनमें एप्तेलाइ
है. बाअजोंका कहेना है के, कलेमाते
जुदासे मुराद एल्म या मअलुमाते बारी
तआला है. बाअजोंने कहा है के,
कलेमातसे मुराद मुकदराते हक तआला
है या मज्लुकाते जुदा है. जोसको
दुनियामें पयदा किया है और आपेरतमें
पयदा करेगा. या वोह नेअमात मुराद

है, जो दुनियामें अपने बंदोको अता करेगा. मगर तइसीरे अहलेबयत (अ.)में है के कलमाते छलाहीसे मुराद इआयेले अहलेबयत है, जउनका कोछ अहाता नहीं कर सकता. जैसे के जनाबे रसूलेभुदा (स.अ.व.)ने इरमाया है, 'लवकान रेंयाओ अकलामव वलछ बोहुरो मेदाएंव वल जन्नो हुस्साबंव वल छन्सो कुत्ताबंव मा अहसव इआयेल अलीयुब्ने अबी तालेबीन.' यअने अगर दुनियाके तमाम दरभ्त

કલમ હો જાયે ઔર તમામ દરિયા
સીયાહી હો જાયે ઔર તમામ જુન
હિસાબ કરે ઔર તમામ ઇન્સાન લીખ્ખે
તો ભી ફઝાઇલે અલી ઇબ્ને અબી
તાલીબકા એહાતા નહીં કર સકતે.

મનકુલ હૈ કે મુફઝઝલને જનાબે
ઇમામે જઅફરે સાદિક (અ.)સે દરીયાફત
કિયા : યા મૌલા ! વોહ કોનસે કલેમાત
હૈ જુનસે ખુદાએ તઆલાને હઝરત
ઇબ્રાહીમકા ઇમ્તેહાન લિયા ? ફરમાયા :
વોહી કલેમાત હૈ જુનકી વજહસે

આદમકી તવબા કબુલ હુઇ. ‘ઇલાહી
 અસ્અલોક બેહકકે મોહમ્મદિંવ વ
 અલીયીંવ વ ફાતેમત વલ હસને વલ
 હુસયને ઇલ્લા તુબ્તો અલય્ય’ યા
 અલ્લાહ ! મેં તુજહસે મોહમ્મદ, અલી,
 ફાતેમા, હસન ઓર હુસયનકે હકકા
 વાસ્તા દે કર સવાલ કરતા હું મેરી
 તવબા કબુલ ફરમા લે’ જબ આદમને
 યે કલેમાત ઝબાન પર જારી કિયે,
 ફોરન ખુદાયે તઆલાને ઉંકી તવબા
 કબુલ કર લી. મુફઝઝલને પુછા : ફ

अतम्महुन्न से क्या मुराद है ? इरमाया
पुदाने उस एमामतको पुरा किया और
बारा एमामों पर अत्म किया के एनमेंसे
बारेवें कायमे आले मोहम्मद होंगे.
(सलवात)

अब सुनीये, जिसके सदकेसे पुदा
लोगोंकी दुआ कबुल करता है उनकी
दुआमें क्या असर होती है.

‘रवजतुल अहबाब’ में है के एक
मरतबा इसकेहानका रहेनेवाला
अब्दुर्रहेमान नामी एक शप्सको कुछ

લોગોંને પુછા, 'તુમ ઇમામ અલીયુન્નકી (અ.)કી ઇમામત પર કિસ વજહસે ઇમાન લાએ હો ? ઉન્હોંને જવાબ દિયા. 'મૈંને હઝરતસે એક ઐસા અમ્મ મુશાહેદા કિયા હૈ, જો ઉનકી ઇમામતકી રવશન દલીલ બનનેકે લિએ કાફી હૈ.' લોગોંને પુછા વોહ કયા હૈ ?' જવાબમેં અબ્દુર્રેહમાનને કહા : મૈં એક નિહાયત તંગદસ્ત આદમી થા, મગર તલાકતે લેસાનકી સિફત મેરે અંદર અઅલા પયમાને પર મૌજુદ થી. બાઅઝ લોગોંને

मुझे मशवेरा दिया के मुतवककीलके
दरबारमें जाकर उससे अपना हाल
बयान करूं. युनांये अेक रोज मैं वहां
पहोंया. मुतवककील तप्त प्रक बेठा था,
मगर गुस्सेसे उसका चहेरा सुर्ष हो रहा
था. मैं जोड़लदा हो कर अेक तरफ़ ञडा
हो गया, उसने अपने ञादीमोंसे कहा,
'झौरन अली बिन मोहम्मदके मेरे
सामने हाजिर करो.' मैंने अपने पास
वाले शप्ससे पुछा. 'येह कोन शप्स है
जिसके मुतअल्लीक ञलीझाने हुकम दिया

है ?' उसने कहा, 'એક મદદ અલવી છે, ખલીફાને ઇસ લિએ બુલાયા છે કે ઉનકો કતલ કર દે !'

યેહ સુનકર મૈને દિલમેં સોચા કે, જબ તક યેહ બુઝૂર્ગ ન આએ, મુઝે યહાંસે જાના ન ચાહીએ. દેખુ તો મુતવકકીલ કયા કરતા હૈ ? થોડી દેર કે બાદ હઝરત તશરીફ લાએ, લોગોંકી નિગાહેં આપકી તરફ ઉઠીં, મૈને ભી હઝરતકો હસરતસે દેખા. ખુદા જાને કયા મોઆમેલા થા, કે દેખતે હી આપકી

મોહબ્બત મેરે દિલમેં પચદા હો ગઇ.
મૈને ચુપકે ચુપકે ખુદાસે દોઆ કી કે,
“ખુદાવંદા મુતવકકીલકે શરસે ઇનકો
મહકુઝ રખ.’ જબ હઝરત મેરે કરીબ
પહોંચે તો મેરી તરફ મુતવજજેહ હો કર
ફરમાયા, ‘ખુદાને તેરી દોઆ કબુલ કી
ઔર ઇસકે સીલેમેં તેરી ઉમ્ર તુલાની કી,
માલકો બડા દિયા ઔર અવલાદકો
ઝીયાદા કર દિયા.’ હઝરતસે વેહ સુનતે
હી મેરા બદન થર થર કાંપને લગા.
લોગોંને વેહ હાલ દેખકર સબબ પુછા,

मैंने कहा, 'उन बुजूर्गकी शाने जलालत और तकईबे अेअदीने मेरा येह हाल बनाया है.'" मैं सभ्त हैरान था के, जो बात मेरे दिलसे निकली ही न थी, वोह उनको किस तरह माअलुम हो गछ ?

अल-गरअ जब मुतवककीलके सामने आप तशरीफ लाअे, तो उस पर हजरतका अैसा रोअब तारी हुवा के, अबानसे कुछ केह न सका और तअजीमके लिअे उठ ढडा हुवा थोडी देर आपसे बातें करके रुअसत कर दिया. मैं

જબ વહાંસે ઇસ્ફેહાન પહોંચા તો હઝરત
કી દોઆકા વેહ અસર પાયા કે, મેરી
હાલત દુરસ્ત હોને લગી. ઓર ફીર ઇસ
તરહ તરકકી હુઇ કે હઝાર રૂપીયેકા
કીમતી સામાન મેરે ઘરમેં નઝર આને
લગા, ખુદાને દસ બેટે ભી મુઝે અતા
ફરમાયે ઓર ઉમ્રમેં ભી ઇઆફા ક્રિયા.
યુનાન્યે અબ મેં અસ્સી બરસકા હે ચુકા
હું. (સલવાત)

હમારે દસવેં ઇમામ (અ.)કી
વિલાદતે બાસઆદત મામુન રશીદકે

એહદે હુકુમતમેં હુઇ મામુનકે બાદ
મોઅતસીમકા દૌરે હુકુમત શુરુઅ હુવા.
ઉસકે ઝમાનેમેં ઇમામે મોહમ્મદ તકી
(અ.)કી શહાદત હુઇ ઔર હમારે
ઇમામકી ઇમામતકા ઝમાના શુરુઅ હુવા.
મોઅતસીમ અપની સલતનતકે બખેડોમેં
કુઇ ઐસા ઉલજા હુવા થા કે, ઉસે
હઝરતકી તરફ મુતવજજેહ હોનેકા મૌકા
હી ન મિલા. હિજરી ૨૨૮ મેં મોઅતસીમ
મર ગયા ઔર ઉસકા બેટા વાસીદ
બીલ્લાહ અપને બાપકી જગહ

તખ્તનશીન હુવા. વાસીક બીલ્લાહકે
બાદ મોઅતસીમકા બેટા મુતવકકીલ
તખ્તનશીન હુવા. યે બડા ઝાલીમો
જાબીર બાદશાહ થા. ઇમામ (અ.)સે લે
કર તમામ સાદાતે બની હાશમકા યેહ
સખ્ત દુશ્મન સાબીત હુવા, મુતવકકીલકે
તખ્તનશીન હોનેસે ચાર બરસ બઅદ
તક ઇમામ (અ.) મદીનેમેં મુકીમ રહે.
ઉસ ઝમાનેમેં મુતવકકીલને આપસે કોઇ
તઅરૂઝ ન ક્રિયા. લેકિન ઉસકે બાદ
ઇઝા-રસાની પર કમર બાંધી. ઉસકી

ખાસ વજહે યેહ હુઠ કે સોલા સાલસે
આપ મદીનેમેં કયામ-ફરમા હો કર
લોગોંકો બરાબર હિદાયત ફરમા રહે થે.
ઇસી વજહસે આપકી શોહરત ઔર
રૂહાની ઇકતેદારકા દાયેરા રોઝ બરોઝ
બઢતા હી ચલા જા રહા થા. ઇરાક,
હીજાઝ, મીસર વગયરહ કે લોગ બરાબર
આપકી ખીદમતમેં હાઝીર હો કર ઇલ્મી
ફવાએદ હાસીલ કરતે થે. હાસીદ લોગ
ઇસ આલમગીર અસરકો બરદાશત ન
કર શકે. ઉન સબકા પેશરવ અબ્દુલ્લાહ

બીન હાકીમ વાલિએ મદીના થા. ઉસને
મુતવકકીલકો લીખ્ખા કે ઇમામ
અલીયુન્નકી ઘરમેં બેઠે બેઠે અસ્બાબે
હુકુમત ઔર ઝરૂરીયાતે સલ્તનતકો
જમ્અ કર રહે હૈ, ઉનકે ખઝાને સોને-
ચાંદીસે પુર હો ચુકે હૈ. જંગકે હથિયાર
ખરીદે જા રહે હૈ, ઉનકે માનનેવાલોંકા
એક બહોત બડા ગીરોહ જાનીસારીકે
લિએ કમરબસ્તા હૈ. અન કરીબ
ખલીફએ વકતસે મુકાબલા કરનેવાલા

है. आप इस तरहसे होशियार रहे
वगयरह.

धमाम (अ.)को वालीये मदीनाके
इस षतकी षबर भील गध. आपने भी
अपनी बराअत और हाकीमे मदीनाकी
गलत बयानीका इन्केशाङ्क किया और
उसकी इआ रसानीका हाल मुङ्गस्सल
तेहरीर इरमाया, येह दोनो षत यके
बअद दीगरे सामरामें मुतवककीलके
पास पहोंये. हाकीमे मदीनाकी तेहरीरके
सामने वोह धमाम (अ.)की तेहरीरका

ભલા કયું યકીન કરતા ? ઉસકે દિલમેં
કૌરન યેહ બાત બેઠ ગઈ કે ઇમામ
અલીયુન્નકી મેરી સલ્તનતકે બદખ્વાહ હૈ,
મગર ઉસને કૌરન હઝરતકો ગિરફતાર
કરના મસ્લેહતે વકતકે ખીલાફ
સમજકર, વોહી તદબીર ઇખ્તીયાર કી,
જો મામુનને ચાલીસ બરસ પેહલે
હઝરત ઇમામ રઝા (અ.)કે મુકાબીલ
ઇખ્તીયાર કી થી. યઅને અપની ઝાહેરી
મોહબ્બતો અકીદતકી આડમેં ઉસને
હઝરતકો અપને પાસ બુલાકર ઉમ્રભર

નઝરબંદ કરનેકી અપને દિલમેં ઠાન
લી. ફૌરન આપકો ખુશામદકી બાતેં
લિખકર સામરામેં તલબ કિયા.

જબ ઉસકા ખત ઇમામ (અ.)કો
મિલા તો આપ ફૌરન હકીકત સમજ
ગયે. મગર મઆમલેકી નઝાકત પર
ગૌર કરતે હુએ ઇન્કાર કરના મસ્લેહત
ન સમજા ઔર મદીના છોડને પર
આમાદા હો ગયે. ખતકે સાથ બાકાએદા
ફૌજ ભેજના વેહ બતા રહા થા કે
ઇન્કારમેં ખયરીત નહીં. હઝરતને અપની

दुर अंदेशीसे उसकी झौंजको जुल्मो सितम
करनेका मौका ही न आने दिया. अेक
हइतेकी मोहलत ले कर हउरत सइरकी
तैयारीमें मसइइ हो गये.

मुतवककीलकी बेजु हुँइ झौंजके
सरदार यह्या बिन हरमसा बयान
करता है के जिस दिन कुयका छरादा था,
मैं आपकी भिदमतमें हाळीर हुवा. मैंने
देखा के सामाने सइर दुरस्त हो रहा है.
नोकर याकर बडे इँइ भरे लेहाइ और
अबायेँ, गरळ तमाम जाडे के सामान

બાંધ રહે છે ! મੈં એહ સામાન દેખ કર
દિલમેં કેહને લગા. એહ હિમાકત છે કે
એસી સખ્ત ગરમીમેં જાડે કે સામાન
સાથ જા રહા છે !

અલ-ગરઝ, મદીનેસે રવાનગી
હુઇ. યહ્યા કેહતા છે કે અસ્નાએ રાહમેં
એક દિન હમ લોગોંકા કયામ એક એસે
વિરાન મયદાનમેં હુવા, જહાં કોસોં તક
રેગિસ્તાનકે સિવા ઓર કુછ નઝર હી
નહીં આતા થા. કહીં નામકા ભી દરખ્ત
ન થા. મੈં નાકિસ અકીદેકા આદમી થા.

मगर मेरा मुन्शी जानदाने रिसालतका
जास मोहिय था और मेरा अक जास
मूसाहीब उसके बिलाइ जानदाने
रिसालतका बडा दुश्मन था. धन दोनोंमें
अकसर मुबाहेसे हुवा करते थे. और मैं
उनकी बाते सुना करता था. अक रोज
अस्नाअे गुइतगुमें मेरे मूसाहिबने
मुनशी से कहा, 'तुम्हारे बलीइअे बिला
इसल अलीने कहा है के, दुनियामें कोछ
मकाम अैसा नहीं जहां कबरे न हों.
अगर येह कौल सय्या है तो बताओ के,

ઇસ લકોદક મયદાનમેં જહાં આદમીકા
કયા ઝિક, જાનવરકી ભી રસાઇ નહીં,
કબરેં કૈસે બની હોંગી ? ઉસકી યેહ બાત
સુનકર સબ લોગ હંસ પડે ઓર વોહ
બિચારે મોહિબ્બે એહલેબયતકા મઝાક
ઉડાને લગે.

અભી થોડી દેર ન ગુઝરી થી કે
આસમાન પર બાદલ નમુદાર હુવે. ઠંડી
હવા ચલને લગી. મગરીબકા વકત હોતે
હોતે હર વકત અબ્ર છા ગયા ઓર હવા
તેઝ હો ગઇ. આધી રાત ન ગુઝરને

पाछथी के मुसलाधार पानीके साथ वोह शदीद ओला-बारी हुँ के लोग थर थर कांपने लगे और जयादतीसे हलाकतका अंदेशा कवी से कवीतर होने लगा. उस वकत मेरा हाल बहोत तबाह था. कोछ जाडेका कपडा ऐसा न था जिससे बदनकी हिफाजत कर सकुं. निस्फ़ रात गुजरनेके बाद एमाम अलीयुन्नकी (अ.)का नोकर कुछ कपडें लिये हुये मेरे पास आया और कहा, 'येह आपको और आपके मुनशीको एमाम (अ.)ने भेजे है.

ઇનસે અપને જિસ્મકી હિફાઝત કરેં.' મૈને
 ઉસ વકત ઉન કપડોંકો બહોત ગનીમત
 સમજા ઔર હઝરતકી ઇનાયતકા
 શુક્રગુઝાર હુવા. અબ મેરી સમજમેં
 આયા કે હઝરતને ચલતે વકત શરદીકે
 કપડેં કયું સાથ લિએ થે.' હમ તો ઉન
 કપડોંકી વજહસે બચ ગએ, લેકિન મેરે
 સાથીઓંમેંસેં લોગોંકી ઝિયાદા તાઅદાદ
 ઇસ રાતમેં હલાક હો ગઇ. ઉન
 મરનેવાલોંમેં મેરા મૂસાહિબ જો
 એહલેબયત (અ.)કા દુશ્મન થા, વોહ ભી

था. मैं सुब्हको छमाम (अ.)की षिदमतमें
 हाज़ीर हुवा. आपने इरमाया, यहा !
 जाओ और अपने साथीओंको दफ़न करो
 और येह यकीन कर लो के षुदाये
 काटिरो तवाना इये अमीनको छसी तरह
 कबरोसे पुर कर देगा. हमारे जददे
 नामवरक़ कौल गलत नहीं हो सकता.
 उस शप्सको यहां कबरे होने पर किस
 कदर तअज्जुब था ! लेकिन येह षबर
 न थी के उस जैसे कित्ने लोगोंकी कबरे
 यहां बन चुकी होंगी !' (सलवात)

लिप्पा है के जब मुवतकडीलने
हजरतको कैद किया और अली बिन
करकरके हवाले किया तो हजरतने
इरमाया : मेरा भरतबा जुदाके नजदीक
नाकये सालेहसे कम नहीं है. तीन दीन
तुम लोग और येन कर लो. ये बात
मिलाइ न होगी ब रिवायते दिगर
आपने इरमाया के मेरे अक नापुनका
टुकडा जुदाके नजदीक नाकये सालेह और
उसके बय्ये से गिरामी तर है.

ઝરાકા કહેતા હૈ મૈને અપને
મકાન પર આ કર અપને બેટેકે
મોઅલ્લીમસે કે, વોહ શીઆ મઝહબકા
થા યે ઝિક ક્રિયા, ઉસને કહા : અગર
ઇમામકી ઝબાનસે યે કલમા નિકલા હૈ
તો મુતવકકીલ તીન દીનકે બઅદ જરૂર
મારા જાએગા. ઇસ લિએ કે જિન લોગોને
નાકાએ સાલેહકો પય ક્રિયા થા તીન
દિનકે બઅદ વોહ સબ હલાક હો ગાએ
થે. મૈને ઉસકે કલામ પર કુછ ભરોસા ન
ક્રિયા. તીસરે દિન મુન્તસીર બિન

मुतवककील बहोतसे तुरको और गुलामोंको लेके घरमें घुस गया और अपने बाप मुतवककीलको मर्य उनके वजीर इतह बिन भाकानके टुकडे टुकडे कर डाला. उस वकत मुझे हजरतकी एमामतका यकीन हुवा और आपके पास जाके मोअल्लीमकी हिकायत बयान की. इरमाया उसने सय कहा था. मेंने मुतवककील पर नइरीन की थी. और हक तआलाने मेरी दोगा मुस्तजाब की.

અલ્લાહો અકબર ! મોઅમેનીન,
 જનાબે અલીયુન્નકીને ભી ઓર ઇમામોંકી
 તરાહ અઝિય્યત ઓર કૈદકી તકલીફ
 ઉઠાઇ. એક રિવાયતમેં હૈ કે
 મુતવકકીલને ઝરાકા હાજિબકે ઘરમેં
 ઓર દુસરી રિવાયતમેં હૈ કે સઇદ
 હાજિબકે મકાનમેં ઇમામ (અ.)કો
 મુકય્યદ ઓર નઝરબંદ કિયા થા. મુદતે
 દરાઝ તક વોહ જનાબ મહસુર ઓર
 નઝરબંદ રહે ઓર હરચંદ મુતવકકીલ
 લઇને અપની ઝિંદગીમેં આપકી

हलाकतके लिये बहोतसे हिले क्रिये
मगर आप महकुल रहे आपर मोअतल
अब्बासीने हजरतको जेहर देके शहीद
किया. शहादतके वकत अजीजोंमें आपके
पास एमाम हसन असकरी (अ.)के सिवा
और कोछ मौजूद नहीं था. आपहीने
अपने पदरे बुर्गवारको गुस्ल दिया,
कड़न पहेंनाया और नमाजे जनाअ पढ
कर, आपकी एबादतगाहमें मकामें
सामरामें आपको दफन कर दिया और
उन हजरतके जनाजेके साथ कुल

ઓલમાઅ, ઓમરાઅ ઓર અશરાફ
જમ્અ થે, ખલીફાકે અરકાને સલતનત
ભી સબકે સબ જનાઝેકી મુશાયેઅતમે
હાઝીર થે.

ઇમામ કે સોગવારો ! આલમે
ગુરબતમે મરના ઓર ઝેહરે જફાસે મોત
ઓર કેદખાના તો ઇસ ખાનદાને
મીરાસમે પાયા થા ! મગર દોસ્તો, હમારે
દસવેં ઇમામકે લિએ ચંદ દિલઆઝારી
મખ્સુસ હો ગઇ ઓર આપકે કલ્બે
મુબારકકો ચંદ ઇઝાએ ઐસી પોંહચી જો

બની ઉમઝ્યા ઓર બની અબ્બાસકે કિસી
અહદમે કિસી ઇમામકો નહીં પોંહચીં.
અરે, રોનેવાલો ! તેરા બરસકી અસીરીમેં
રાત દિન ઇમામકો રોતે હી ગુઝરા અરે
કભી યેહ સુનકર રોએ કે આજ
મુતવકકીલકા લશ્કર કરબલા પર કબ્રે
હુસયનકા નિશાન મિટાને ગયા હૈ. અરે
કભી યેહ સુનકર તડપે કે આજ કબ્રે
હુસયન પર હલ ચલાયા જાએગા, અરે,
કભી યેહ સુનકર મચલ ગએ કે પ્યાસે
શહીદકી કબ્ર પર નેહરે કુરાત કાટ કર

લા રહે છે. અરે, કભી યેહ સુનકર આહ કી
કે આપકે જદે મઝલુમકે ઝાએર માર
માર કર કબ્રસે જુદા કિયે જાતે છે. અરે
કભી સુના કે ઝાએરીનકે હાથ કાટે જાતે
છે. અરે કભી સુના કે ઝાએરોંકી જમાઅતે
કસીર કરબલામેં કતલ કી ગઇ છે.

અલા લાઅનુલ્લાહે અલલ
કવમિઝ ઝાલેમીન.

મજલિસ : ૧૩

હ. ઇમામ હસન અસ્કરી (અ.સ.)કી

શહાદત

કાલલ્લાહો તબારક વ તઆલા ફી
કેતાબેહીલ મજ્હદ વ કુરકાનેહીલ હમીદ
: ઇન્નલ્લા હસ્તફા આદમ વ નૂહંવ વ
આલે ઇબ્રાહીમ વ આલે ઇમરાન અલલ
આલમીન ઝુરીયતમ બઅઝોહા મિમ
બઅઝ વલ્લાહો સમીઉન અલીમ.

ખુદાવંદે હમીદ કુરઆને મજ્હદમેં
ઇરશાદ ફરમાતા હૈ કે બતહકીક

બરગુઝીદા કિયા ખુદાને વાસ્તે
નબુવ્વત, ઇમામત ઓર ખિલાફતકે
આદમકો ઓર નૂહકો ઓર આલે
ઇબ્રાહીમકો ઓર આલે ઇમરાનકો તમામ
આલમ પર કે, બઅઝ ઇન્કે બઅઝકી
ઝુરીયત ઓર નસ્લસે હૈ. ખુદા
સુનનેવાલા હૈ ઓર જાનનેવાલા હૈ.

વાઝેહ હો કે ઇમરાન તીન
શખ્સોંકા નામ ગુઝરા હૈ. એક તો મૂસા
ઓર હાઝનકે બાપ ઇમરાન બિન યસહર
થે પસ યેહ મઅને હોંગે કે ખુદાને મૂસા

(અ.) ઔર હાઝન (અ.)કો બરગુઝીદા ક્રિયા નબુવ્વતકે સાથ ઔર કલામ કરને કે ઔર મોઅજેઝાતે ગરીબાકે. દુસરે ઇમરાન બિન માસાન થે જો હઝરતે ઇસાકે નાના ઔર જનાબે મરયમકે બાપ થે. પસ વેહ મઅની હોંગે કે મરયમકો બરગુઝીદા ક્રિયા ઝનાને આલમ પર જૈસા કે ફરમાયા હૈ. યા મરયમો ઇન્નાલ્લા હસ્તીફાકે વ તહહરકે વસ્તફાકે અલા નેસાઇલ આલમીન. અય મરયમ ! બિત્તહકીક અલ્લાહને તુમકો બરગુઝીદા

किया और तुमको पाक किया और तुमको
तमाम आलमकी औरतोंसे मुन्ताफ़ कर
लिया और हज़रत इसाको इस बातके
साथ बरगुज़ीदा किया के बग़ायर बापके
पयदा हुये. और गेह्वारेमें कलाम किया
और अम्बीयाये उलुल अज़मसे हुये
जैसा के उन्होंने इरमाया था. 'छन्नी
अब्दुल्लाहे आतानेयल केताब
वज़अलनी नबीय्या.' बेशक, में
अल्लाहका बंदा हुं उसने मुझे किताब दी
है और मुझे नबी बनाया है. तीसरे

ઇમરાન બિન અબ્દુલ મુત્તલીબ હઝરત
રસૂલ (સ.અ.વ.)કે ચચા છે, જિનકી
કુન્નીયત અબુ તાલીબ થી. ઔર વોહ
હઝરત અલી (અ.)કે વાલીદ છે ઔર
ઉનકી આલમેં અલી બિન અબી તાલિબ
ઔર ગ્યારહ ઇમામ હુએ. ઔર અગર
ઇમરાનસે પિદરે જનાબે અમીર (અ.)
મુરાદ ન ભી હો, તો ભી રસૂલે ખુદા
(સ.અ.વ.) ઔર અલી મુરતઝા (અ.)
ઔર ફાતેમા ઝેહરા (સલા.) ઔર
અઇમ્મએ હોદા આલે ઇબ્રાહીમમેં તો

ઝરુર દાખીલ હૈ. જિસકા કોઇ ઇન્કાર
નહીં કર સકતા. પસ બેશક, યેહ
બુઝૂર્ગવાર બરગુઝીદએ ખુદા હૈ ઓર
જિનકો ખુદાને બરગુઝીદા ક્રિયા ઉસકા
માસુમ હોના જરૂરી હૈ. જો ગુનેહગાર હો
ઉસકો ખુદા તમામ ખલાઇકસે કચુંકર
બરગુઝીદા કર સકતા હૈ ઓર અવલાદે
ઇબ્રાહીમમં સિવાએ અમ્બીયાએ સાબેકીન
ઓર ખાતેમુન્નબીયીન ઓર અઇમ્મએ
તાહેરીનકે કોઇ દુસરા ગુનાહોંસે મહકુઝ
ઓર મઅસુમ નહીં ગુઝરા.

हमारे पांचवे एमाम मोहम्मद
 बकिर (अ.) इरमाते है के, जनाबे रसूले
 पुदा (स.अ.व.)ने इरमाया : अजब
 हाल है उन लोगोंका के जब आले
 एब्राहीम और आले एमरानका ठिक
 करते है, तो पुश होते है और जब आले
 मोहम्मदका ठिक करते है, तो पुश
 गिरइता हो जाते है. उस पुदाकी कसम
 जिसके कब्जये कुदरतमें मेरी जान है,
 अगर ऐसे लोगोंमे से कोछ शप्स
 कयामतमें सत्तर पयगम्बरोंके बराबर

ઇતાઅત કિએ હુભે ભી આએગા, તો ભી ખુદા કબુલ ન કરેગા. જબ તક મેરી ઓર અલી બિન અબી તાલિબ કી મોહબ્બત ઓર વિલાયત ઉસકે દિલમેં ન હોંગી.

મનકુલ હૈ કે કિસીને જનાબે ઇમામે હસન અસ્કરી (અ.)સે 'ઝુરીયતમ બઅઝોહા મિમ બઅઝ' કી તફસીર પુછી તો ફરમાયા : મૈં હું અસ્કરી બેટા અલીકા, જિનકા લકબ ઝકી હૈ ઓર વોહ હૈ બેટે મોહમ્મદકે, જિનકા લકબ હાદી હૈ

और वोह है बेटे अलीके जिनका लकब
रजा है और वोह है बेटे मूसाके, जिनका
लकब काज़िम है और वोह है बेटे
जाअदरके, जिनका लकब सादिक है और
वोह है बेटे मोहम्मदके, जिनका लकब
बाकेर है और वोह है बेटे जयनुल
आबेदीनके, जिनका लकब सज्जाद है
और वोह है बेटे हुसयनके, जिनका लकब
शहीदो मजलुम है और वोह है बेटे
अलीके, जिनका लकब अमीरुल
मोअमेनीन है और वोह है बेटे अबु

तालीबके, जिनका लकब सय्यदुल अरब
है. येह मअने है 'जुरीयतम बअओहा
मिम बअअ' के. (सलवात)

धमामे हसन अस्करी (अ.)ने कम
उम्र पाछ थी और आपकी हयाते पाछ
का जियादह तर हिस्साह नजरे जिंदान
रहा. बल्के हिसाब लगानेसे मअलुम
होता है के अष्टाधस सालकी उम्रमें
अेककीस-बाधस साल केदधानेमें गुजरे !
कयुं के मोअतबर तारीफें शाहीद है के
आप दौ सालके थे जब अपने पिदरे

બુઝૂર્ગવાર ઇમામ અલીયુન્નકી (અ.)કે સાથ અહદે મુતવકકીલમેં મદીનેસે તશરીફ લાએ ઓર અપને વાલીદે બુઝૂર્ગવારકે સાથ કેદમેં મુનિસે તન્હાઇ થે. ઓર અપને અહદમેં તીન મરતબા અસીર હુએ. ફિર ભી આપકી મુખ્તસર હયાતમેં સાબીત કર દિયા કે, ઇમામ જામેઉસ સિફાત હો, ઝેવરે ઇલ્મસે આરાસ્તા હો, જવહરે હુનરસે મુજહય્યન હો, મેહરાબે ઇબાદતમેં આબીદે શબ-ઝિંદાદાર હો, માહીરે ઓલુમો વાકીફે

ફોનુન હો, યૈસે યૈસે અવસાફ કે હામીલ
ઇમામ હોતે હૈ. (સલવાત)

હસન બીન ઝરીફ કહેતા હૈ, એક
મરતબા મેરે દિલમેં યે બાત આઇ કે,
ઇમામે હસન અસ્કરી (અ.)કો ખત
લીખ્નું કે, કાઇમે આલે મોહમ્મદ જબ
ઝહુર ફરમાયેંગે, તો કિસ ઉનવાનસે
લોગોંકે મઆમેલતકા ફેંસલા કિયા કરેંગે
ઔર યેહ ભી પુછું કે, હુમ્માએ નોવબાકા
કયા ઇલાજ કરું, મગર ઇન દોનોં
મસઅલોંમેંસે એક તો લિખ્ખા ઔર

દુસરા ભૂલ ગયા. જબ હઝરતકા જવાબ
આયા તો ઉસમેં લિખ્ખા થા કે તુને
કાઇમે આલે મોહમ્મદકો જો પુછા હૈ કે
કિસ તૌરસે કઝાયા ફયસલા કિયા કરેંગે
તો વોહ અપને ઇલ્મસે જિસસે સબ બાતેં
ઉન પર ઝાહીર હોંગી ફેંસલે કઝાયા
કિયા કરેંગે ઉનકી શરીઅત બાતિની
શરીઅત હોગી. કોઇ ગવાહ વગયરહકી
જરૂરત ન હોગી. જિસ તરહ હઝરત
દાઉદ ફેંસલે કઝાયા કિયા કરતે થે. ઔર
હુમ્માએ નવબા જો પુછના ભુલ ગયા તો

જિસકો વેહ બુખાર આતા હો એક કાગઝ
પર વે આયત લિખકર ઉસકે ગલેમેં વેહ
તઅવીઝ લટકા દેના. 'યા નારો કુની
બરદંવ વ સલામન અલા ઇબ્રાહીમ.'

મોહમ્મદ બિન અય્યાશ કહેતે હૈ
કે, એક મરતબા હમ લોગ આપસમેં
મોઅજેઝાતે ઇમામે હસન અસ્કરી
(અ.)કા ઝિક કર રહે થે. ઉસ જલસેમેં
એક શખ્સ નાસબી ભી થા. કહેને લગા
કે, મેં કુછ મસાઇલ કાગઝ પર ખાલી
કલમસે બગવર સિયાહીસે લિખતા હું.

हअगर सबका जवाब दिया तो,
अलबत्ता में समजुंगा के वोह धमामे
बरहक है, मोहम्मद बिन अय्याश कहते
है के, हमने कुछ मसाएल लिख्जे. उसने
बी बेसियाहीके लिख्जा और हजरतके
पास भेज दिया. मसअलोका जवाब
आया और उसके कागज पर बी जवाब
लिख्जा था. और पतेके वासते उसका
और उसके मांबापका नाम बी हजरतने
लिख दिया था. देखते ही वोह शप्स
हैरान हो गया और बेहोश हो गया.

જબ ઇફાફા હુવે મઝહબે હક ઇખ્તાર
ક્રિયા.

અબુ હાશિમ જઅફરી કહેતા હૈ કે,
મેં ઇમામે હસન અસ્કરી (અ.)કી
ખિદમતમેં બઠયા થા કે અબુ મોહમ્મદ
જોહફકીને ઉન હઝરતસે સવાલ ક્રિયા ?
કયા વજહ હૈ કે ઔરતેં બિયારી કમઝોર
મખ્લુક હૈ, ફિર ભી ઉનકો મિરાસમેં એક
હિસ્સા ઔર મદ જો કવી ઔર તવાના
હૈ, ઉનકો દો હિસ્સે મિલતે હૈ ? આપને
ફરમાયા : ‘ઇસ લિએ કે ઔરતોં પર

જેહાદ નહીં હૈ ઓર ન ઉનકો ખાને ઓર કપડેકી ફિક્ક હૈ. બલકે ઉનકો નાનો નફકેકા ભાર મર્દો પર હૈ. ઇસ લિએ ઓરતોં કે વાસતે એક સહમ કાફી હૈ. ઓર મર્દો કે વાસ્તે જિહાદ હૈ, સવારી હૈ ઓર બહોતસે અખરાજાત હૈ ઇસ લિએ ઉનકે વાસતે દો સહમ હુએ.' ઉસ વકત મેરે દિલમં યે બાત આઇ કે યેહ સવાલ અબુલ અવજાને ઇમામે જઅફરે સાદિક (અ.)સે પુછા થા ઓર હઝરતને બ અવનેહી યેહી જવાબ દિયા થા. ફોરન

ઇમામ હસન અસ્કરી (અ.) સમજ ગયે
ઔર ફરમાયા : 'હાં, અય અબુ હશિમ !
યેહી સવાલ થા. ઔર યેહી જવાબ થા.
હમ એહલેબયતકા કલામ ભી હોતા હૈ
જવાબ ભી એક હોતા હૈ. હમારા ઇલ્મ
ઔર જનાબે અમીરુલ મોઅમેનનીકા
ઇલ્મ સબ વકસાં હૈ, મગર અલબત્તા
હઝરતકા મરતબા સબસે ઝિયાદા હૈ.

હમારે યેહી અઇમ્મા હૈ કે જિન્હોંનો
ઇસ્લામ પર આઇ હુઇ હર મુસીબતકો
દુર ક્રિયા, હર બલાકો ટાલા, મગર યેહ

दुनियाके हवसभोर और हासिदोंने कभी
उनको यथनसे ब्रेठने न दिया.

हजरतको केदमानेमें अेक शप्सके
सुपुई किया था. वोह आपको निहायत
अजियत दिया करता था. उसकी
जवला नेक थी उसने नसीहत की और
कहा भुदासे डर. अवलाटे रसूलको
अजियत पहोंयाता है ? कहीं तुज पर
भुदाका कहेर नाजिल न हो. उसने कहा
तुं येही कहेती है. में तो उनको शेरों और
दरिंदोके दरमीयान डाल दूंगा. गरज

ਉਸਨੇ બાદશਾહસે ઇજાઝત લે કર યૈસા
હી ક્રિયા. સબ લોગોં કો યકીન થા કે
દરિંદે હઝરતકો ફાડ ખા જાયેંગે, મગર
લોગોંને કયા દેખા કે હઝરત ખડે હુવે
નમાઝ પઢ રહે હૈ ઓર સબ શેર
હઝરતકે ઇર્દ ગિર્દ સર જુકાયે ખડે હૈ.
(સલવાત)

મોહમ્મદ બિન ઇસ્માઇલ અલવી
કહેતે હૈ કે બની અબ્બાસમેંસે કુછ લોગ
સાલેહ બિન વસફકે પાસ ગયે, જિસકે
યહાં ઇમામ હસન અસ્કરી (અ.) કેદ થે

और कहेने लगे के, एनके साथ बहोत सभ्तीसे पेश आना और कुछ रहम न करना. वोह कहेने लगा के, मेंने तो जैसे दो शब्सों को मुकर्रर किया था जो निहायत सभ्त और बेरहम थे. मगर वोह दोनों तो उसके मुतीअ हो गये और कदम चुमने लगे और शबोरोऊ उसके साथ एबादते भुदा करने लगे. उसके बाद सालेहने एन दोनों गुलामों को कैदभानेसे बुला बेजा और कहेने लगा, ये क्या बात है जो हम सुनते है ?

वोह कहेने लगे हम क्या बयान करें उस
शाब्दकी हालत जो दिनमें रोजा रખता है
और तमाम शब छुटते मुटामें बसर
करता है. सिवाये छुटतेके न किसी
काममें मशगुल होता है न किसी से कुछ
कलाम करता है. जब हम लोग उसके
येहरये नुरानीको देखते है तो यैसा
रोखब तारी हो जाता है के, हम उसके
साथ कोछ बेअदबी नहीं कर सकते.

अइसोस, मोअमेनीन ! यैसे
बुजूर्गवारको मोअतमद लछनने जहरसे

शहीद किया. अबु अदयान कहते हैं के, मैं
अक्सर हमाम हसन अस्करी (अ.)के
मतुत शहरोंमें ले जाया करता था. एक
रोज आपने मुझे यंद मत मदाधन ले
जाने के लिये दिये और इरमाया के,
पंदरह दिनके बाद फिर तुम यहां
आओगे तो मेरे मकानसे रोकनेकी आवाज
सुनोंगे और मुजहको तप्तये गुसल पर
पाओंगे. मैंने अर्ज की आपके बाद कौन
हमाम होगा ? इरमाया : जो तुमसे
जवाबे नामाजात तलब करे और मेरे

જનાઝેકી નમાઝ પઢાયે ઓર કીસેકી અંદરકી ખબર દે. અલગરઝ મેં પંદરહવેં રોઝ મદાઇનસે સામરાં પહોંચા તો હઝરતકે હરમસરાસે રોનેકી આવાઝ સુની. ઓર દરવાઝે પર જફ્અરે તવ્વાબકો ખડે દેખા. કુછ લોગ ઉસે વફાતકી તઅઝીયત ઓર ઇમામતકી તેહનીયત દે રહે થે. મૈને અપને દિલમેં ખિયાલ ક્રિયા કે, યેહ કયુંકર ઇમામ હો સકતા હૈ ? ઇસ હૈરતમેં થા કે અકીદ નામી ખાદિમ બાહર આયા ઓર જઅફરે

તવ્વાબસે કહા કે, તુમ્હારે ભાઇકો કફન દે
ચુકે ચલો નમાઝ પઢો, વોહ લોગોં કે
સાથ અંદર ગયા. મેંને દેખા કે લાશે
અકદસ સેહનમેં રખી હૈ. જઅફર આગે
ખડા હુવા ઔર પીછે સર્ફે દુરસ્ત હુઇ.
ચાહતા થા કે નમાઝકી તકબીર કહે કે
ઇત્નેહીમેં એક સાહબઝાદા ગંદુમ ગું,
પેચીદામું જિસકી પેશાનીસે નૂર હુવયદા
થા હુજરે સે બાહિર આયા ઔર
જઅફરકો હટાકે કહેને લગા ચયા પીછે
ખડે હો કે બાપકે જનાઝે પર નમાઝ

पढानेका मैं तुमसे जियादा हकवार हुं.
उस साहबजादेने आगे षडे होके नमाजे
जनाजा पडाए और मुजसे उन षतोंका
जवाब तलब किया. मेंने हवाले किया
और हमामतकी ये दोनों अलामतें पाके
किस्सेकी अलामतका मुन्तज़ीर रहा.
हाज्ज नामी अेक शप्सने जअइरसे
पुछा के, येह लडका कोन था? उसने कहा
में वाकिइ नहीं और आज के सिवा न
कभी देजा है. एस अरसेमें कुमसे अेक
काइला आया और उनको जब मअलुम

हुवा के एमाम हसन अस्करी (अ.)ने
वक़ात पाए है तो ऐहले काफ़ेला
जअफ़रके पास आके कहेने लगे के, हमारे
पास ખતુत और माल है, બતાઓ के
ખતુत किस किस के है और माल किस
कदर है ? जअफ़रने कहा गयबका एल्म
ખુદाके सिवा किसीको नहीं. उस वक़त
એક ખાદિમ અંદરसे બાહिर आया और
साहिबुल अम्रकी तरफ़से ऐहले काफ़ेलासे
कहा : तुम्हारे साथ कुलां कुलां शप्सके
ખતુत है और तुम्हारे पास कीसेमें हजार

અશરફિયાં હૈ કે ઇનમૈંસે દસ અશરફિયાં
ઐસી હૈ જિનકે નુકુશ મિટ ચુકે હૈ. એહલે
કાફેલાને ખતુત ઔર કીસા ખાદિમકે
હવાલે કર દિયા ઔર સમજે કે જિસ
બુઝૂર્ગવારને ઇન્હેં ઇસ કામ કે લિએ
ભેજા હૈ બેશક વોહી ઇમામ હૈ.

અલગરઝ, જબ ઇમામ (અ.)ને
રેહલત ફરમાઇ ઔર યેહ ખબર
સામર્રામૈં મુશ્તહર હુઇ તો તમામ લોગ
દોડ પડે ઔર થોડી દેરમૈં તમામ અહલે
શેહર દરે દવલત પર જમ્અ હો ગયે.

કસરતે ગિર્યાસે લોગ બેતાબ થે.
મુઅતમિદ મલઊન ભી અપની
બરાઅતકે લિએ હાઝિર હુવા. થોડી દેરમેં
હઝરતકા જનાઝા તૈયાર હે કર
દોલતસરાસે બરઆમદ હુવા. તમામ
એહલે શેહર ગીરેબાં યાક જનાઝેકે સાથ
થે, બીસ હઝારસે ઝાએદ મજમાઅ
જનાઝેકે સાથ થા. ઇસ એહતેમામસે
સામર્રામેં કિસીકા જનાઝા ન ઉઘા થા.
સબકે સબ હઝરતકી જવાનીકો યાદ
કરકે રોતે થે. અરે કડિયલ જવાનકા

જનાઝા થા. અરે, ગિરફતારે મુસીબતકા
જનાઝા થા. હમારે ગ્યારવેં ઇમામકે
લિએ વતનસે દુર પરદેશમેં ભી જવાની
ઔર મુસીબત પર રોનેવાલે પયદા હો
હી ગએ. મગર આહ રોનેવાલો ! જબ
હમારા તીસરા ઇમામ કરબલાકે બનમેં
તીન દિનકા ભુકા પ્યાસા ઝુલ્મો જફાસે
શહીદ ક્રિયા ગયા તો ઉન પર કોઈ
રોનેવાલા ન થા. અરે રોનેવાલી બેહનેં
ઔર બેટીયાં હમરાહ થીં. મગર ઉન્હેં
રોને ન દિયા.

અલા લાઅનતુલ્લાહે કવમિઝ
આલેમીન.

મજલિસ : ૧૪

હ. ઇમામે ઝમાના (અ.સ.)કા

અહવાલ

કાલલ્લાહો તબારક વ તઆલા ફી
કેતાબે હીલમજીદ વ કુરકાનેહિલ હમીદ :
'વ નોરીદો અન્ન મુન્નલ અલલ્લઝીનસ
તુઝએકુ ફીલ અઝે વ નજમઅલહુમ
અઇમ્મતંવ વ નજઅલ હોમુલ વારેસીન
વનોમકકેન લહુમ ફીલ અઝે વ નોરેય

डिरअवन वहामान व जोनुदहोमा
मिनहुम माकानु यहअरुन.'

भुटावंटे हमीद कुरआने मजुदमें
छरशाद इरमाता है के हम चाहते है के
अहसान करें उन लोगों पर जो रुअे
अमीन पर अछइ समझे गये है. और
उन लोगोंको अमे दीनमें पेशवा गरदाने
और उन लोगोंको वारिस करार दें और
रुअे अमीन पर उनको तसल्लुत और
तमकीन अता करें और डिरओनो
हामान और उनके लश्करोको वोह थीअ

જિસસે ડરા કરતે થે. ઇન ઇમામોંકી જાનિબસે દિખા દેં.

અહાદિસે અઇમ્મએ માઅસુમની (અ.)મેં મનકુલ હૈ કે યે આયએ વાફી હિદાયા ઇમામુલ ઇન્સો વલ જાન, ખલીફતુર્હેમાન હઝરત સાહેબુઝઝમાન (અ.)કી શાનમેં વારિદ હુઇ હૈ કે હક તઆલા કુલ રુએ ઝમીનકો મશરીકસે મગરીબ તક ઉનકે તસરૂંક ઓર હકુમતેં અતા કરેગા ઓર જિતને કુફર ઓર મુનાફેકીન જિનસે રાસો રઇસ ફીરઔનો

हामान (उस जमानेके) होंगे वोह मकहुरो
मगलुब होंगे. दुनियामें मुप्पलीस
मोअमेनीनके सिवा कोछ नहीं रहेगा.
जैसा के अेक मकाम पर हक तआला
इरमाता है. 'वलकद कतबना इीअअबुरे
मिम्बअदीअ जीकरे अन्नल अर्ज वरेसोहा
अेबादेव्यस्सालेहुन.' याअने हमने
अबुरमें जिंक के बाद ये लिप्पा है के
जमीनके वारिस मेरे नेक बंदे होंगे.

हमारे बारहवें छमाम (अ.)की
विलादते बासआदत सुरेमनराव

(सामर्रा)में १५ शाब्दान हिजरी २५५ में
सुब्हके वकत हुँ. आपका ईस्मे गिरामी
मोहम्मद और मशहुर तरीन लकब
महेदीये आप्पेउल्लमान, साहेबुल अम्र,
कायेमे आले मोहम्मद, एमामे गायेब
वगयरह है. आपके पिदरे बुजूर्गवार
हमारे ग्यारहवें एमाम हजरत हसन
अस्करी (अ.) है आपकी मादर
गिरामीका नाम मलेका था, जिनको
सोसन रयहाना और नरजिस जातुन
बी कहते है. येह मोअज्जमा कयसरे उमडी

પોતી થીં ઉનકો ખ્વાબમેં જનાબે સવ્યદા
(સલા.)ને મુસલમાન ક્રિયા થા. ઉનકી
વાલેદા જનાબે શમઉનુસ્સફા વસીએ
જનાબે ઇસા (અ.)કી અવલાદસે થે.

ઇમામે અલીયુન્નકી (અ.)કી બહેન
જનાબે હકીમા ખાતુન ફરમાતી હૈ કે, જબ
મેરે ભાઇ ઇમામ અલીયુન્નકી (અ.)ને
રેહલત ફરમાઇ ઔર ઇમામ હસન
અસકરી (અ.) ઇમામ હુએ તો મૈં
આદતકે મુવાફિક અપને ભતીજેકે પાસ
જાયા કરતી થી. એક રોઝ જો શામકે

વકત પલટનેકા કસ્દ ક્રિયા તો હઝરતને
ફરમાયા : અય કુફી અમ્માં આજ શબકો
યહીં રેહ જાઓ કયું કે, મેરે યહાં વોહ
ફરઝંદે ગિરામી કદર પયદા હોનેવાલા હૈ
જિસસે ખુદાવંદે આલમ ઝમીનકો ઇમાન
ઔર હિદાયતસે મઅમુર કરેગા. ગરઝ
મૈં રાતકો નરજિસ ખાતુનકે પાસ સો
રહી. ઔર ઉસકે પેટ ઔર પુશ્તકો જો
દેખા મુતલક હમલકે આસાર નહીં પાચે.
મૈંને આપસે આ કર કહા. હઝરત
મુસ્કુરાચે ઔર ફરમાયા જબ સુબ્હ હોગી

તો અહિર હોગા. ઔર ઉનકા હાલ માદરે
મુસા કે માનિંદ હૈ કે હંગામે વિલાદત
તક કિસી કિસમકા તગય્યુર ઉન પર
અહિર ન હુવા ઔર કોઇ ઉનકે હાલસે
વાકેફ ન હુવા. હકીમા ખાતુન ફરમાતી હૈ
કે, જબ મૈં નમાઝે શબ પઢકે મશરૂફે
દુઆ હુઇ તો નરજિસ ખાતુનને ભી વઝૂ
કિયા ઔર નમાઝે શબ પઢી. ઇત્નેમૈં
સુબ્હ કાઝિબ હુઇ. ઉસ વકત તક કોઇ
અસર વઝએ હમલકા મઅલુમ ન હુવા.
મેરે દિલમે શક ગુઝરા. નાગાહ ઇમામને

બચેઅજાઝ મઅલુમ કર લિયા ઔર
સદા દી, અય કુફી અમ્માં, શક ન કરો
વકત કરીબ આયા હૈ. ઉસી વકત
નરજિસ ખાતુનકો એક ઇઝતેરાબ પયદા
હુવા મૈં અસમાચે ઇલાહી પઢકે દમ
કરને લગી. હઝરતને ફરમાયા : સુરચે
ઇન્ના અન્ઝલના પઢો. જબ મૈંને સુરા શુરુ
કિયા બચ્ચેને ભી અપને માં કે બતનસે
સુરેકે પઢનેમૈં મેરી હમરાહી કી. મૈં
ખાચેફ હુઇ, ઇતનેમૈં નરજિસ ખાતુન મેરી
નઝરસે ગાઇબ હો ગઇ. મૈં ફરિયાદ

કરતી હુઠ હઝરતકે પાસ ગઇ, આપને
 ફરમાયા કુછ અંદેશા ન કીજીએ. વહીં
 જાઇએ જબ મેં વહાં ગઇ તો નરજિસ
 ખાતુનકો મૌજુદ પાયા ઔર ઉસ વકત
 ઉનકે ચેહરે પર ઐસા નૂર થા કે આંખેં
 ખીરગી કરતી થીં. ઔર દેખા કે એક
 બચ્ચા રૂ બ કિબ્લા સજદએ ખુદામેં
 આયાતે શહાદતૈન પઢ રહા હૈ બચ્ચદ
 ઇસકે એક એક ઇમામકા નામ લિયા.
 જબ અપને નામ તક પહોંચા તો કહા
 “ખુદાવંદા જો તુને નુસરતકા વચ્ચદા મેરે

साथ किया है, उसको वफ़ा इरमा और
 मेरे अमे खिलाइत और एमामतको
 तमाम कर और मेरे सबबसे उमीनको
 अदलो एन्साइसे भर दे." फिर एमामे
 हसन असकरी (अ.)ने इरमाया अथ
 कुड़ी ! मेरे इरअंदको ले आओ. हकीमा
 ખાતુન કહેતી હૈ કે, જબ મૈને ગોદમેં
 લિયા દેખા કે પાકો સાફ ખત્ના કિયે હુએ
 નાફ બુરીદા હૈ और दाहने हाथ पर ये
 लीખ्मा है- 'जाहल हकको वअहकल
 बातेल एन्नल बातेन कानअहुका' 'हक

आया और बातील गया. यकीनन
बातील ञछल होनेवाला है.' मैं बच्येको
हजरतके पास ले गछ. उन्होंने बच्येको
अपने सीने पर लिटा कर ञबान उनके
मुंहमे टे टी और तमाम अअअये
बदन पर अपना हाथ डेर कर डरमाया
: अय डरअंड ! कुछ बोलो. बच्येने
भुटाकी वहादानियत, रसुल (स.अ.व.)की
रिसालत और अछम्माकी छमामतकी
गवाही टी. उसके बाद छमामे हसन
अस्करी (अ.)ने मुअसे डरमाया अय

કુફી અમ્માં ! અબ બચ્ચેકોં માં કે પાસ
લે જાઓ ઓર સાતવેં દિન ફિર આના.

મૈં હસ્બે ઇરશાદ સાતવેં રોઝ
દોબારા આઇ. દેખા કે આપ બચ્ચેકોં
ગોદમેં લિએ હૈ ઓર બચ્ચા ઇસ
આયતકી તિલાવત કર રહા હૈ. 'વ
નોરીદો અન્ન મુન્ન અલલ લઝીનસ
તુઝએકુ ફિલ અઝે વ નજઅલહુમ
અઇમ્મતંવ વ નજઅલ હોમુલ વારેસીન.
મુઝે યેહ સુન કર બહોત ખુશી હુઇ. કઇ
રોઝકે બાદ ફીર જો મૈં ગઇ પરદા ઉઠા

કર દેખા તો નરગીસ ખાતુનકે પાસ ઇસ બચ્ચેકો ન પાયા. મૈને બેચેન હો કર અપને ભતીજેસે પુછા, બચ્ચા કહાં હૈ ? આપને ફરમાયા : અય કુફી ! હમને ઉસકો ઉસી તરહ ખુદાએ હફીઝો કદીરકે સુપુર્દ કિયા હૈ, જિસ તરહ માદરે મૂસાને જનાબે મૂસા (અ.)કો કિયા થા. ચંદ રોઝ બઅદ ફિર મૈં અપને ભતીજેકે ઘર ગઇ, દેખા કે સાહેબઝાદે દોડે દોડે ફિરતે હૈ મૈને હઝરતસે કહા, યેહ બચ્ચા તો દો બરસકા મઅલુમ હોતા હૈ ! ઇમામ

(अ.)ने इरमाया : अय कुडी ! अम्भीया
व अवसीयाके जो बय्ये पयदा होते है
उनकी नशोनुमा आम लोगों के षिलाइ
होती है, हमारा अेक माहका बय्या अेक
सालके बराबर होता है और शिकमे
मादरमें कलाम करता है और कुरआनकी
तिलावत करता है. इरिश्ते उसकी
धताअत करते है और हर सुब्ह उसके
पास आते है.

अलगरअ थोडे ही अरसेमें
हअरत जवान माअलुम होने लगे.

હમારે ઇમામ સાહેબુઝઝમાં કો પાંચ
સાલ અપને પિદરે બુઝૂર્ગવારકે સાથ
આતેફતમેં રેહનેકા મૌકા મિલા. જબ
૨૬૦ હિજરી માહે રબ્બીઉલ અવ્વલકી
૮-વી તારીખકો ઇમામે હસન અસ્કરી
(અ.)કી શહાદત વાકેઅ હુઇ તો ઉસકે
બાદ આપ ઇમામે ઝમાના હુવે. ઉસ
વકત આપકી ઉમ્ર ચાર બરસ ચાર માહ
ઔર તેઇસ દિનકી થી. હમારે અઇમ્મા
(અ.)કે મુતઅલ્લીક ઉમરકા ઝિયાદા
હોને યા કમ હોનેકા કોઇ સવાલ હી નહીં.

ઉનકા કયાસ આમ લોગોં પર નહીં ક્રિયા
જાતા. યેહ તો 'સગીરોના કબીરોના
સવાઅ-છોટે બડે સબ યકસાં હૈ.' યેહ
આલમે તિફલીહીમેં લવહે મહેકુઝકા
મુતાલેઆ કરનેવાલે હૈ. યુંકે હમારે
ઝમાનેકે ઇમામ નવ રબીઉલ અવ્વલકો
મનસબે ઇમામત પર ફાએઝ હુએ,
લેહાઝા યેહ દિન હમારે યહાં બડી
ખુશીકા ઓર ઇદકા દિન હૈ.

યુંકે દુશ્મનોંકી તરફસે કત્લકા કવી
અંદેશા થા, લેહાઝા ઇમામે હસન અસ્કરી

(અ.)ને ઇસ કદર એહતિયાતસે કામ લિયા કે, જબ હઝરત પયદા હુએ તો ઇસ મોઆમેલેકો સબસે પોશીદા રખ્યા ઔર સિવાએ મખ્સુસ લોગોંકે કિસી શખ્સ પર ઇસ અમ્રકો ઝહિર હોને ન દિયા. યહાં તક કે અપને ભાઇ જાઅફરસે ભી છુપાયા. પાંચ બરસ તક હઝરતે હુજજત આપકે સામને રહે. લેકિન ઇસ મુદતમેં પસે પરદા હી રખ્યા, કયું કે આપકો યેહ ખૌફ થા કે અગર દુશ્મનોંને યેહ ખબર બાદશાહ તક પહોંચાદી તો

વોહ ઝરૂર ઇસ હુજૂતે ખુદાકો કત્લ કર
ડાલેગા ઓર ઇસ હદીસે રસૂલકો
ઝુઠલાનેકી કોશિશ કરેગા કે મેરે બાદ
મેરા બારા જાનશીન હોંગે.

નૂરે એહલેબયતકો બુઝાનેકે લિએ
બહોત કોશિશોં કી જા રહી થી. અઅદાએ
દીન અઇમ્મએ એહલેબયતકો યકે બઅદ
દિગરે કિસીકો તલવારસે તો કિસીકો
ઝહરસે બરાબર શહીદ કરતે ચલે આ
રહે થે. અબ્બાસી ખલીફા મોઅતમીદને
વેહ હદીસ સુની થી કે, હઝરત ઇમામે

હસન અસ્કરી (અ.)કે ફરઝંદ હુજુતે ખુદા હોંગે. ઇસ લિયે વોહ આપકો કિસી હાલતમેં ભી કેદસે રેહા કરના ચાહતા ન થા. મગર એક મરતબા સામરેમેં કેહત પડા, ઉસ બલાકો ટાલનેકે લિયે ઇમામ (અ.)કો રેહા કિયા ઓર જબ બલા ટલ જાનેકે બાદ જબ ઇમામ (અ.) વાપસ ઝિંદાનમેં તશરીફ લે જાને લગે તો બાદશાહને પુછા, કહાં તશરીફ લે જા રહે હૈ ? જવાબ દિયા જહાં તુમને મુઝે રખ્યા હૈ. બાદશાહ નાદિમ હુવા ઓર કહેને

લગા. યબ્ન રસુલિલ્લાહ ! આપ અપને ઘર તશરીફ લે જાઇએ. ઇમામ (અ.) અપને ઘર આએ ઔર ઉન્હી દિનોમેં જનાબે નરજિસ ખાતુન હામેલા હુઇ.

વાઝેહ હો કે, હઝરતકા ઇમામ ઔર ખલીફએ બરહક હોના બહોતસી કિતાબોંસે સાબિત હૈ. મસ્નદે અબી દાઉદ ઔર તિરમીઝીમેં ઇબ્ને મસઉદસે મનકુલ હૈ કે, “જનાબે રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.)ને ફરમાયા કે, અગર અથ્યામેં દુનિયામેં સે એક રોઝ હી બાકી રહેગા

तो हक तआला उस रोजको बढा देगा
यहां तक के, उस रोज मेरी अहलेबयतमें
से एक शप्स मब्उस होगा, जिसका नाम
मेरे नामके मुवाडिक होगा. वोह शप्स
जीमनको अदलो एन्साइसे भर देगा
जिस तरह के वोह जुल्मो जवरसे लरी
होगी.”

आअज अहले एस्लाम कहते है के
मेहदीअे मवउद अब पयदा होंगे. हालां
के अैसा नहीं है; बलके वोह हजरत
पयदा हो चुके, जैसा के मुल्ला जामीने

शवाहेदुन्नबुव्वहमें और जमालुट्टिन
 मोहट्टीसने रवअतुल अहबाबमें लिप्पा
 है के, वोह अभी तक जिंदा बाकी है मगर
 चंद मस्लेहतकी बिना पर पुदाने उनको
 जलायेककी नजरोसे-वकते मअलुम के
 टिन तक पोशीदा रप्पा है और
 हजरतके मौजूद होनेकी दलील कछ
 तरहसे है, अव्वल येह के हटीसे मुत्तडिक्क
 अलयह बयनल इरीकयन है के, जनाबे
 पयगम्बर पुदा (स.अ.व.)ने इरमाया :
 'मम्मात वलम यअरीक्क षमाम

ઝમાનેકી ફકદ માત મિયતતન જાહેલિવ્યહ.' જો શખ્સ મર જાએ ઓર અપને ઇમામે ઝમાનેકો ન પહેયાને વોહ ફુફરકી મોત મરતા હૈ. ઇસસે મઅલુમ હુવા કે હર ઝમાનેમેં ઇમામકા હોના ઝરૂરી હૈ. કોઇ ઝમાના ઇમામસે ખાલી નહીં હો સકતા, કયું કે ઝમાનેકો હઝરતને શખ્સકી તરફ મુઆફ ફરમાયા હૈ. ઇસસે આહિર હુવા કે, હર શખ્સકે ઝમાનેમેં એક ઇમામકા હોના ઝરૂરી હૈ. ઓર યે બગાયર ઉસકે નહીં હો સકતા કે, હઝરત

સાહેબુઝઝમાં કે, મૌજુદ હોનેકે કાઇલ હો.
અકસર લોગ યેહ શુબ્હ કરતે હૈ કે, યૈસા
ઇમામ જો નઝરોંસે ગાઇબ હો, ઉસકે
હોનેસે કયા ફાયદા ? દુસરે યેહ કે કયુંકર
હો સકતા હૈ કે, કોઇ શખ્સ ઇતની મુદત
તક હજારોં બરસ ઝિંદા રહે.

પહેલે શુબ્હેકા જવાબ યેહ હૈ કે
યેહ બાત સાબિત હૈ કે, હઝરત
પયગમ્બરે ખુદાને ફરમાયા કે જો બાતેં
ઉમમેં સાબેકામેં વાકેઅ હુઇ ઉસી તરહ
ઇસ ઉમ્મતમે ભી વાકેઅ હોંગી. પસ યેહ

अहिर है के हजरत अब्राहीम अेक
अमानअे दरअ तक ढौके नमरुदसे
गारमे रहे. और वहीं परवरिश पाछ.
और इसी तरह हजरत मूसाने बी
मअ्डी विलादत पाछ और जब
दिरअौनके ढौकसे भागे तो सालहा साल
हवालिये मिसमें मअ्डी रहे. इसी तरह
पयगम्बरे आभेरुअअमान अब्तेदाअमें
बहोत दिनों तक ढौके कुङ्कारसे शोअबे
अबी तालिबमें मस्तुर रहे. और जब
मककेसे हिजरत डी तो कछ रोज तक

गारमें पोशीदा रहे. पस एस तरह
अम्बीया (अ.)के एत्ने रोज तक पोशीदा
रहेनेमें क्या शयदा हुवा. जो शयदा
वहां समजोगे वैसेही यहां भी समजो.
दुसरे येह बात अहिर है के, जिस तरह
अम्बीया (अ.)को और पयगम्बरे
आपेरुअमानको भुदाने अकसर बंदोकी
सरकशी से बयानेके लिये उन्की नजरोसे
कुछ दिनों पोशिदा रब्बा. जब मस्तेहत
हुए तब अहिर किया, उसी तरह हमामे
आपेरुअमानको भी पिलकत के मुल्मो

उदवान से मेहकुल रफनेके लिये फुदाने
लोगोंकी नऊरोंसे पोशीदा किया है. जब
मस्लेहत होगी तो अहिर करेगा. और
हऊरतके पोशीदा रहेनेमें यैसाही शायदा
है, जैसे आइताबके अब्रमें रहेनेसे,
मफ्लुकको नइअ पहोंयता है. और
अमीन पर हुजुते फुदाके कदमकी
बरकतसे लोगोंमें अम्नो अमान रहेता
है, जैसे के पयगम्बरे फुदाने इरमाया है
के, मेरी येहलेबयत येहले अमीनके
लिये उसी तरह बाधसे अमान है जिस

तरह सितारे येहले आसमानके लिये
बाधसे अमान है.

अब रहा दूसरे शुद्धेका जवाब के
छत्ने दिनों को छ क्युंकर जिंदा रह सकता
है ? ये को छ तअजजुबकी बात नहीं. नेक
लोगोंमेंसे हजरत भिजर, छदरीस,
छलियास और इसा (अ.)के जिंदा होनेके
तमाम मुसलमान का छल है. और
अश्रियामें से दज्जाल और छब्लीस
अब तक मौजूद है और हजरते नूहकी
उम्र हजार बरसकी थी. उन लोगोंके छस

કદર ઝિંદગાની કરને પર તઅજજુબ
નહીં હોતા ઓર એક શખ્સ જો કે
ઝુરિંચતે પયગમ્બરે આખેરૂઝઝમાન મેંસે
હે ઉસકે ઇસ કદર ઝિંદા રહેને પર
તઅજજુબ હોતા હૈ?

હઝરતે ઇમામે હસન અસ્કરી
(અ.)કે બાદસે હઝરતે હુજજતકી
ગયબતે સુગરાકા ઝમાના શરૂઅ હુવા.
ઉસ વકત ફયઝ રસાનીકી યેહ સુરત
રહી કે હુઝૂર કિસી શખ્સકો અપના
વકીલ મુકર્રર ફરમા દેતે થે, વોહી

लोगोंके मसाखेल हजरतकी जिदमतमें पेश करते थे और हजरतके जवाबत उन तक पहुंचाते थे, किसीको तेहरीरी, किसीको ज़बानी. सत्तर साल तक येह सुरत रही और एस ज़मानेमें आपके चार नाखेबीन हुवे. तीनसो उन्तीस (328) हीजरीसे हुज़ूरकी गयबते कुबराका ज़माना शरूअ हुवा. उसके बख़द फिर कोछ हजरतकी जिदमतमें जान सका. अगरये हमारे आका हमारी नज़रोसे गाखेब है मगर हमसे दूर

नहीं. हमसे वोह पोशीदा है. हम उनसे पोशीदा नहीं. हमे वोह टिभाध नहीं देते मगर वोह हमारे हालतसे आगाह है. हमारे अरीजे उनकी बारगाहमें बराबर पहोंचते है. आप अरीजोंमें अर्ज की हुध हाजतोंसे वाकिफ़ भी होते है. जो हाजत बर आनेके काबिल होती है उन पर अपनी महोर भी करते है और येह सब कारोबारमें जनाबे सलमाने झरसी बलके सलमाने मोहम्मदी हुज़ूरका हाथ बटाते है.

આકા મિર્ઝા ઇબ્રાહીમ શીરાઝી
 બયાન કરતે હૈ કે, મૈં શીરાઝમૈં રહેતા
 થા. મેરી કુછ હાજતૈં થીં, જિનકે પુરા ન
 હોનેકી વજહસે મૈં હમેશા ઉદાસ રહ
 કરતા થા. ઉન હાજતોંમે એક હાજત
 ઇમામે હુસયન (અ.)કી ઝિયારતકે લિએ
 કરબલાએ મોઅલ્લા પહોંચનેકી ભી થી.
 જબ કિસી તરહ ભી હાજતૈં લીખ કર
 સાહેબુઝઝમાંકી ખિદમતમૈં ઇમદાદ
 ચાહનેકા કસ્દ કિયા. અરીઝા લિખ્ખા.
 સબ હાજતૈં તેહરીર કી. ફિર વોહ

અરીઝેકો પાક મિટીમેં લપેટા. શામકો શહેરસે દુર એક બહોત અમીક કુંવા થા, ઉસમેં પાની ભી કસીર થા, ઉસમેં ડાલ કર શહેરમેં વાપસ આ ગયા. મેરે ઇસ અરીઝેકી સિવાએ ખુદાકે કિસી ઔર કો ખબર ન હુઇ.

દુસરે દિન જબ મેરે ઉસ્તાદકે પાસ દર્સ લેને ગયા ઉસ વકત ઔર તોલોબા ભી વહાં બેઠે થે. હમારે ઉસ્તાદે મોહતરમને મેરા નામ લે કર ફરમાયા, 'મિર્ઝા ઇબ્રાહીમ ! તુમ્હારા અરીઝા

ઇમામ (અ.)કી ખિદમતમેં ભિજવા દિયા
ગયા હૈ.' મુઝે બડી મસરૂત હુઠ મગર
મૈને સોચા કે હમારે ઉસ્તાદકો કેસે પતા
ચલા કે, મૈને અરીઝા લિખ્ખા હૈ ! મૈને
અપની યેહ ઉલ્ઝન ઉસ્તાદસે અઝ કી
તો ઉન્હોને ફરમાયા, 'આજ રાત મૈને
ખ્વાબમેં જનાબે સલમાને ફરસીકો દેખા,
ઉનકે પાસ બહોતસે આદમી થે ઔર
ઉનકે સામને કાગઝાતકે ઢેર પડે હુવે થે.
જિન્હેં વોહ દેખ રહે થે. જબ જનાબે
સલમાને ફરસીને મુઝે દેખ લિયા તો

ફરમાને લગે, મિરઝા ઇબ્રાહીમ કે અલવાહ ચંદ ઔર નામ બતા કર કહા ઇન સબકો ખબર દે દો કે ઉનકે અરીઝે હુઝૂરકી ખિદમતમેં પહોંચા દીએ ગએ હૈ. અબ જો મૈને દેખા તો જનાબે સલમાનકે હાથમેં કુછ કાગઝાત થે ઔર ઉસકે ઉપર ઇમામે ઝમાના (અ.)કી મહોર ભી લગી હુઇ થી. મૈં સમજા કે જો અરીઝા મકબુલિયતકા શરફ હાસિલ કરનેકે લાયક હોતા હૈ ઉસ પર ઇમામ (અ.) અપની મહોર કર દેતે હોંગે.

मिर्जा अब्राहीम कहते है के, बाद में
उस्तादसे मेने अपने अरीजेका हाल
बयान किया. उनको अपने ज्वाबकी
तसदीक हो गय. उस्तादके एस ज्वाबके
बाद कुछ अरसेमें मेरी सब हाजते बर
आय और मैं हजरत हमामे हुसयन
(अ.)की जियारतसे भी मुशर्रफ हुवा.
(सलवात)

अल्लाहुम्म सल्ले अल्ले
मोहम्मदिं व व आले मोहम्मद.

अथ्यामे गम संपुर्ण

અધ્યામે મસરૈત

મજલિસ : ૧

હઝરત રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.)કી

વિલાદત

કાલલ્લાહો તબારક વ તઆલા ફી
કેતાબેહિલ મજુદ વ કુરકાને હિલ હમીદ.
“ઇન્નલ્લાહ વ મલાએકતહુ યોસલ્લુન
અલન્નબી, યા અય્યોહલ્લઝિન આમનુ
સલ્લુ અલયહે વ સલ્લેમુ તસ્લીમા.”

બિરાદરાને ઇમાની એક
મુખ્તસરસી આયતકી મૈને આપકે
સામને તિલાવત કી ઇઝઝત હાંસિલ કી,
આયત ચંદ જુમ્લોંમેં ખત્મ હો ગઇ અબ
ઇસકા તરજુમા ભી ચંદ જુમ્લોંમેં સુન
લિજીએ. “ખુદા ઓર મલાએકા સલવાત
ભેજતે હૈ નબી પર. અય ઇમાન
લાનેવાલો ! તુમ ભી સલવાત ભેજો ઉસ
નબી પર જો હક સલામ ભેજનેકા હૈ.
(સલવાત)

આયતમે લફઝે સલવાત એક હૈ.
મગર તિન મકામાતકી હેસિયતસે તિન
માઅનોં પર ઇસ્તેઅમાલ હોતી હૈ. જબ
ખુદાકી તરફ સલવાતકી નિયત દી
જાએ તો ઉસ્કે માઅને રહમતકે હૈ.
મલાએકાકી તરફ નિસ્બત દી ગઇ તો
ઉસ્કે મઅને તાઅરીફ કે હોતે હૈ. જબ
સલવાતકી નિસ્બત ઇનસાન કી તરફ દી
ગઇ તો ઉસ્કે માઅને તલબે રહમતકે
હોતે હૈ, ઇસ બિના પર મઅને યેહ હુવે
કે, ખુદા અપની રહમત નાઝિલ કર રહા

है और मलायका तअरीफ़ो तवसीफ़में
मशगुल है, या दुआ कर रहे है. अथ
धमानदारो ! तुम भी अगर धन
गिरोहमें शामिल होना चाहते तो नबी
के वास्ते तलब करो.

सहीह मुस्लिमकी रिवायत है के
धस आयतके नाज़िल होनेके बाद
लोगोंने हुज़ुरे अकरम (स.अ.व.)से पूछा
के, “या रसूल्लिलाह ! आप पर दृष्ट
किस तरह भेजे.” आपने जवाब दिया के,
“कहो अल्लाहुम्म सल्लेअला मोहम्मदिंव

व आले मोहम्मद, कमा सल्लयत अला
 एब्राहीम व आले एब्राहीम." एस्से येह
 साबित होता है के, दुइदमें आले नबी
 बी शामिल है और बाअदे नबी उन्का
 मरतबा सबसे बलंदो बाला है. मगर
 बुराहो तअस्सुब का के दुइदमें से आले
 नबीको हटाने की हरकतें मुजालेईन
 करते ही रेहते है.

जुदावंदा नामी बादशाहके
 दरबारमें अल्लामा हिल्ली और दुसरे
 ओलमाओमें मुबाहेसा हुवा. अल्लामा

હિલ્લીને હર તરહસે હકીકતે મઝહબે
એહલેબયત પૂરે તોરસે સાબિત કર
દિયા. આખિરમેં આપને નિહાયત
શાનદાર ખુત્બા પઢા, જો હમ્દે ખુદા ઔર
મદહે મોહમ્મદ પર મુશ્તમિલ થા. ઉસ
મજલિસમેં સચ્ચદે મુરસલીન ભી થા,
ઉસ્ને ભી મુનાઝેરેમેં મુખાલેફીનકા સાથ
દે કર મુંહકી ખાઇ થી. નાકામિયાબીકી
શર્મ મિટાને કે લિએ બોલ ઉઠા કે
“અલ્લામા સાહેબ ! આપને કિસ
દલીલસે ઇમામોં પર સલવાત ભેજો.”

अल्लामाने जवाबमें झौरन आयये
कुरआनकी तिलावत की, “अल्लज़िन
येअ असाबत हुम मोसीबतुन कालु
छन्नाल्लिाहे व छन्ना अलयहे राजेउिन.
ओलायेक अलयहिम सलवातुम
मिर्ब्बेहिम व रहमनुन. जिन लोगों पर
मुसीबते पडती है और वोह कहेते है,
“छन्नालिल्लाहे व छन्ना अलयहे
राजेउिन.” वोही लोग वोह है जिन पर
भुटाकी जानिब से सलवात और रहमत
है. ये सुन कर उसने कहा, “कोनसी

मुसीबत आले रसूल पर पडी थी.
 जिसके सबबसे सलवातके मुस्तहक हुवे
 ?” अब्दलामाने झौरन जवाब दिया के,
 “छस्से बऽकर और क्या मुसीबत होगी
 के भ्रुए उन्की अवलाह उन्से झिर गछ !
 तुं उन्की नस्ल में है और अपने को
 सय्यह केहलाता है. मगर उन्की इज़ीलत
 नहीं सुन सकता ! गयरोंको उन पर
 तरजुह देता है, अरे तुं तो उन्के लिये
 तलबे रहमतका भी मुन्डिर है !”
 (सलवात)

મોઅમેનિન ! દરૂદ પડીએ કભી યે
ન સોંચઇએ કે, કહાં હમ ઓર કહાં હમારી
દુઆએ. ઓર સરકારે અંબિયાકે હકમેં !
ઉન્કે વાસ્તે કોનસા મરતબા ઉઠા રખ્યા
હે, જો હમારી દુઆકે બાદ મિલ જાયેગા
! નહીં દોસ્તો ! યેહ બાત નહીં હે. આઇને
પર જિલા એક સિફત, ઉસ્કો સોનેકે ફેમમે
જડ દેના દુસરી ઝીનત, જવાહેરાતસે
આરાસ્તા કર દેના નઇ બાત ઓર ફિર
ઉસ પર આનેવાલી ગુબારકો પોંછતે
રેહના ભી ઝરૂરી. બેશક, હમારે રસૂલ હર

तरहसे आरासता. वोह पास यहे
कुदरत बनाया हुवा मुरककअ, बे मिस्लो,
बे नज़ीर, जिस्में आरास्तगीकी अरुरत
नहीं. मगर हां, एस मुरककेअ पर गुब्बार
पडता है. वोह एस तरहसे के जळ आप
अपनी उम्मतके लोगोंके गुनाहों में
मशगुल पाते है तो आपका आधनये
टिल गर्हे मलालसे मुकदर हो जाता है.
एस गर्दको दूर करना येह हमारा काम
है.

સાદિકે આલે મોહમ્મદ ઇરશાદ ફરમાતે હૈ : જો કોઈ ખુદાસે અપની હાજત તલબ કરે તો યાહિએ કે પેહલે મોહમ્મદ વ આલે મોહમ્મદ પર દુરુદ ભેજે ઉસ્કે બાદ દુઆ માંગે ઔર આખિરમેં ફિર દુરુદ ભેજે. પસ ખુદાએ કરીમ ઐસા કયું કરેગા કે અવ્વલો આખિરકો કબૂલ કરે ઔર દરમિયાનકો છોડ દે ! સલવાત મોહમ્મદ વ આલે મોહમ્મદ પર ઝરૂર કબૂલ હોગી ઉસ્કે

સદકેમેં ઉસ્કી દુઆ ભી મકબુલિયતકા શરફ હાસિલ કર લેગી.

ઔર ફિર આજકી તારીખ યઅને સતરહ રબીઉલ અવ્વલકે વિલાદતે બાસઆદતે સરવરે કાએનાત હૈ, એહલે ઇસ્લામકે વાસ્તે આજસે બડ કર કોનસા ઇદકા દિન હોગા ? હાં, હાજરીને બઝમ ! મૈં તઝકરએ વિલાદત શરૂ કરતા હું. મગર શર્ત યેહ કે આપ પેહલે નાઅરએ સલવાત સે અપને કોલુબકો રવશન કીજીએ. જનાબે આમેના નાકિલ હૈ કે

જબ રિસાલત મઆબ (સ.અ.વ.)
બસૂરતે હમલ મેરે બતનમેં થે તો મેરી
પેશાનીસે એક નૂર સાતેઅ હોતા થા કે
ઉસ્કી રવશની મેં શબકો સુઇ તલાશ કર
લી જાતી થી. જબ આપ પચદા હો ચૂકે
તો વોહ નૂર ગાયબ હો ગયા લેકિન જહાં
મોહમ્મદ હોતે થે વહાં નૂર ચમકતા થા.
(સલવાત)

ઇસી નૂરે મોહમ્મદીકી બદવલત
જનાબે અબ્દુલ્લાહકે હુસ્નો જમાલકા
અરબ ભરમેં ચર્ચા થા. જનાબે

અબ્દુલ્લાહસે શાદી કરના અરબકી
હસીન લડકીયોંકા રંગીન ખ્વાબ થા,
સુનિએ યુરોપકા મશહુર મોઅરરીખ
ઇરવીન વાશિંગ્ટનને અપની કિતાબ
'લાઇફ ઓફ મોહમ્મદ' કે સફેહ તેરાહ
પર લિખ્ખા હૈ કે, "આપકી વાલિદે
માજેદાને દર્દે ઝેહકી કોઇ તકલીફ
મુતલક નહીં મેહસુસ કી. જિસ વકત
હઝરત પયદા હુવે તો એક નૂર ઐસા
ચમકા કે જિસ્ને ગીર્દો પેશકો ઝગમગા
દિયા ઔર બચ્ચેને આસમાનકી તરફ

सर बलंद करते हुवे ६रशाद इरमाया
के, “लाअेलाह ६ल्लाह मोहम्मदर
रसूलिल्लाह.” आगे यल कर उसी सइहे
पर लिखते है के, “अब्दुल्लाह ६स कदर
हसीन और ખुબ सूरत थे और उन्में
वोह अवसाइ कमालके दरजजे पर थे,
जे औरतोक़ी मोहब्बतको मईकी तरइ
मौड देते है. अगर मुसलमानो की
अहादीसका अेअतेबार किया जाअे तो
येह पता चलता है के जिस रातको
आपका अकद हजरत आमेना के साथ

हुवा उस रातको दोस्रो औरतें कुरेशकी
दिल शिकस्ताह हो कर मर गध.”

बहरहाल, जब आप पयदा हुवे
तो आसमानसे एक आवाज आध,
“जाअल हकको वजहकल बातेलो छन्नल
बातेल कान उहुका. हक आया और
बातिल गया, बातिल तो मिटनेवाला ही
है.” तमाम दुनिया रवशन हो गध और
मअलुम होता था के अमीनका ऊर्ा ऊर्ा
मुस्कुरा रहा है और जुमजुम कर तस्बीहो
तकदीसे छलाही कर रहा है.

मुसलमानोंकी तारीफोंमें है के इसके बाद शयतानने रो रो कर केहना शुरुअ किया के, “अयउल उममे व अयउल अलके व अकरमुल अबिदे व अअउमुल आलमे मोहम्मद.” शयतान भी आपको पयदा होते ही पेहयान गया के तमाम दुनियासे अइउलो अअला मोहम्मद ही है. शयतान तो अयपनही में सूरत देअ कर एत्ना पेहयान ले, अइसोस है एन्सान तुजह पर, के तेरे दिलमें नबीकी तरइसे शक बाकी रहा. लयकिन, जहां

ઐસે નાદાનોંકી કમી ન થી વહાં ઐસે
લોગ ભી મૌજુદ થે જિનકા ઇમાન
પગગમ્બરકે સાથ કવીસે કવીતર હોતા
થા. મગર દુનિયામેં અગર તલાશ
કિજિએ તો ભી મોહમ્મદકો
પેહયાનનેવાલે ઐસે ન મિલેંગે કે જો
પયદા હોતે હી નૂરે રિસાલતસે રસૂલકો
પેહયાન લેતે હોં, સિવાએ મવલુદે હરમકે
જો આગોશે રસૂલમેં આતે હી આંખ ખોલ
કર પેહયાન કે પુકાર ઉઠા, 'યા

रसूलिल्लाह ! अस्सलामो अलयक'
(सलवात)

हां येहले बजम ! आज तो दृष्ट
का सिलसिला तूटने न पाये. दिल
याहता है के इस मेहडिले पुरनूरमें कुछ
हुजुर (स.अ.व.)के इआयेल बयान
करनेका शरफ हासिल करूं. मगर आप
दृष्ट पडीये.

हां हमारे रसूलको जुदाने येक
ऐसा मोअजिआ अता किया जो आज
तक मौजूद है और कयामत तक बाकी

રહેગા. યાઅને કુરઆને મજીદ. ઝમાનએ
રસૂલસે આજ તક કુરઆને મજીદકા
મિસ્લ કોઇ નહીં લા સકા. ફિર ભી અગર
મુખાલેફીન આપકી નબૂવ્વતકી તસ્દીકમેં
કુરઆનકો આપકા મોઅજિઝા ન માને
ઔર ઉન તીન હજાર મોઅજિઝાતકો જો
આપકી ઝાતે ગિરામીસે ઝાહીર હુવે.
તસ્લીમ ન કરે તો મેં આપકો એક યૈસા
મોઅજિઝા પેશ કરતા હું કે જિસ્સે કોઇ
ઇન્કાર હી નહીં કર સકતા.

વોહ મોઅજિઝા આપકા અખ્લાક
હૈ. ખુદ હુઝુરે ખત્મી મરતબ (સ.અ.વ.)
ફરમાતે હૈ કે, “બો ઇસ્તો લે ઓતમ્મેમ
મકારેમલ અખ્લાક. મૈં ઇસ લિયે
મબઊસ હુવા હું કે, લોગોંકે લિયે અચ્છે
અખ્લાકકી તકમીલ કરું.” લોગોંકો લિયે
અચ્છે અખ્લાકકી તકમીલ કરના કોઇ
એયરે ગેયરેકા તો કામ નહીં. વોહી
ઇન્સાન અચ્છે અખ્લાકકી તકમીલ
અચ્છી તરહ કર સકતા હૈ જો મેઅરાજે
ખુલ્ક પર પહોંચા હુવા હો. લોગ ઉસ્કી

બાતેં માનેં યા ન માનેં, ઉસ્કે નકશે કદમ
પર ચલેં યા ન ચલેં, ઉસ્કા ઇત્તેબાઅ કરેં
યા ન કરેં. મગર ઉન્કે કોલુબ તો ઉન્કે
સામને સરબસજુદ રહેતે હૈ, ઉન્કી ઝબાનેં
ઉસ્કે અખ્લાક કી કસીદહ ખ્વાં રેહતી હૈ.
વકત નહીં વરના આપકી નબૂવ્વતકી
તસ્દીક ન કરનેવાલે બડે બડે
મોઅર્રેખીનકે કૌલ પેશ કરતા. મુખ્તસર
વેહ કે આપ મરીઝોં કી અયાદત કો જાતે
થે, જનાઝેકી મુશાયેઅત કરતે થે,
ગુલામોંકી દઅવત કબૂલ ફરમાતે થે,

જબ આપ ઘરસે બાહેર તશરીફ લાતે થે તો બચઠે હુવે અસ્હાબકા તઅઝીમ કે લિએ ઉઠના આપકો નાગવાર ગુજરતા થા. ઇસ સબબસે લોગ આપકી તશરીફ આવરી પર બચઠે રેહતે થે. યેહી સબ અખ્લાક આપકે ઐસે હૈ, જો કે ગિરોહકે ગિરોહ આતે થે, દસ્તે હક પરસ્ત પર બચઅત કરતે થે ઔર મુસલમાન હોતે થે. (સલવાત)

ફત્હે મકકા કે બાદ આપ મકકેમેં દાખિલ હુવે ઔર મસ્જિદુલ હરામમેં

તશરીફ લાએ, દેખા કે કુરેશ કે બડે બડે
 સરદાર વહાં મૌજુદ હૈ. આપને ઉન્સે
 ફરમાયા કે, “અય ગિરોહ કુરેશ ! તુમ
 લોગ ખુદાકે નબીકે કયા બુરે પડોસી થે
 કે ઉસ્કો કાઝિબ ભી સમજે, અઝિયતે ભી
 પહોંચાઇ, ઘરસે બાહેર ભી નિકાલા. ઇસ
 પર ભી તુમને ઇકતેફા નહીં કી. જિસ
 શહેરમેં હમને જા કર પનાહ લી વહાં ભી
 હમસે જંગ કરનેકે લિએ આ પહોંચે. અબ
 બતાઓ, હમ તુમસે કિસ તરહ બદલા
 લે?” સબને કહા, “ખયરૂન અખુન કરીમુન

વબ્ન અખીન કરીમીન. હમ લોગ આપકે સાથ અચ્છી હી ઉમ્મીદ રખતે હૈ. અથ બિરાદરે કરીમ ઓર બિરાદરે કરીમ કે ફરઝંદ ! મકારેમે અખ્લાક કે ઊમ્મેદારને ફરમાયા, “ઇઝહબુ અફનતોમુલ તોલકાઅ. અચ્છા, હમને તુમ્હેં મુઆફ ઓર આઝાદ ક્રિયા.”

યેહ ફરમા કર આપ કોહે સફાકે પાસ આ કર બચઠે, ફિર તો લોગ જુક જુક કર આતે થે ઓર મુસલમાન હોતે થે. મર્દ ભી આએ ઓર ઓરતેં ભી આઇ

और इस्लामका बोलबाला हो गया. येह
सब मुल्के रसूल की बदौलत हुवा.
(सलवात)

सादिके आले मोहम्मद इरमाते है
: हजरत रसूले मुदा (स.अ.व.)के पास
એક શખ્સ આયા, ઉસ્ને દેખા કે આપકે
જિસ્મે અકદસ પર જો લિબાસ है वोह
बिलकुल पुराना और बोसीदाह है. उस्ने
बाराह दिरहम आपकी मिदमतमें नजर
કિએ. आपने કબૂલ इरमाया. जनाबे
अमीरको दिये और कहा, “या अली !

બાઝારસે એક કપડા ખરીદ લાઓ.”
જનાબે અમીર ગયે ઓર બારાહ
દિરહમકા એક પચરહન ખરીદ લાએ.
હુઝુર (સ.અ.વ.)ને પચરહન દેખા ઓર
ફરમાયા, “યા અલી ! હમે તો યેહ પસંદ
નહીં, કયા મુમકીન હૈ કે દુકાનદાર ઇસ્કો
વાપસ લે લે ?” જનાબે અમીર પચરહન
લે કર ગયે ઓર દુકાનદારસે ફરમાયા,
“ખુદા કે રસૂલકો યેહ નાપસંદ હૈ, ઇસ્સે
કમ કીમતકા યાહતે હૈ. કયા હો સકતા હૈ
કે તુમ ઇસ્કોલ વાપસ લે લો ?” ઉસ્ને

પયરહન લે લિયા ઔર બારાહ દિરહમ
વાપસ કર દિએ. જનાબે અમીર હુઝુર
(સ.અ.વ.)કી ખિદમતમેં આએ. ઉસ
વકત આપ ખુદ ઉઠે ઔર જનાબે અમીર
(અ.સ.)કે સાથ બાઝારકી તરફ તશરીફ
લે ગએ.

નબીઓ વસી જા રહે થે. રાસ્તે મેં
દેખા કે એક કનીઝ સડક પર બેઠી રો
રહી હૈ. આપ રૂક ગએ. કનીઝકે પાસ
આએ, બડી શફફકતસે રોનેકા સબબ
પૂછા. ઉસ્ને કહા, “મેરે માલિકને ચાર

दिरहम कुछ चीज़ें खरीदने को दिये थे.
वोह कहीं गिर गये. अब हिम्मत नहीं
पडती के ખાલી હાથ જાઉં” ફોરન હુઝુરને
ચાર દિરહમ કનીઝકો દે દિયે, ઓર
આગે બસ ગયે. દુકાનપે જા કર ચાર
દિરહમકા એક પચરહન આપને ખરીદ
ફરમાયા ઓર પહેન કર શુકરે ખુદા બજા
લાયે. વાપસ હુયે તો દેખા કે એક શખ્સ
કેહ રહા હૈ કે, “જો મુઝે લિબાસ
પહેનાયેગા ખુદા ઉસ્કો જન્નત કા લિબાસ
પહેનાયેગા.” હઝરતને વોહ પચરહન

जिस्मे मुबारकसे उतार कर उसको पहना
दिया. दोबारा हजरत बाजारमें आये.
दूसरा पयरहन चार दिरहमकी कीमत
पर ખरीदा, उसे पहन लिया और शुकरे
भुटा किया. अब जो वापस आये तो
वोही कनीज वहीं सडक बचठी से रही
है. आपने कनीज से पूछा, “अभी तक तुं
घर वापस नहीं गछ?” उसने दस्तबस्ता
अर्ज की के, “बडी देर हो गछ. या
रसूलिल्लाह ! ખૌફ मअलुम होता है के
वोह लोग मुझे मारेंगे.”

માલિકે ખુલ્કે અઝીમ કા દિલ તડપ ગય. આપને ફરમાયા, “ગભરા નહીં, ઉઠ, હમ તેરે સાથ ચલતે હૈ.” ઔર આપ કનીઝકે સાથ ઉસ્કે ઘર પહોંચે. આપને આવાઝ ઈ, “અસ્સલામો અલયકુમ યા અહલદદાર !” મગર જવાબ ન આયા, આપને દુબારા સલામ કિયા, ફિર ભી જવાબ ન આયા. હુઝુરને તીસરી મરતબા સલામ કિયા. અબ આવાઝ આઇ, “વઅલયકસ સલામો, યા રસૂલિલ્લાહ વ રહમતુલ્લાહે વ

બરકાતોહ” દરવાઝા ખુલા, મકાનકા માલિક ખિદમતમેં હઝિર હુવા. આપને પૂછા, “પેહલે સલામકા તુમને જવાબ કયું ન દિયા ?” અઝ કી, “હમે અચ્છા મઅલુમ હોતા થા કે આપકી સલામ મુકરર સુને.” ઔર કહા : હુઝુરને યહાં આનેકી ઝેહમત કયું ગવારા કી ?” આપને ફરમાયા, “યેહ તુમહારી કનીઝને તુમહારા હુકમ બજા લાનેમેં તા’ખીર કી હૈ. અબ ઇસ્સે મોવાખેઝા ન કરના ઔર ઇસ્કો અઝિયત ન દેના.” ઉસ્ને કહા, “યા

રસૂલિલ્લાહ ! આપ હમારે ઘર તશરીફ
 લાએ, હમે બડી ઇઝઝત બક્ષી. હુઝુર !
 આપકી તશરીફ આવરીકે સદકેમેં હમને
 ઇસ કનીઝકો આઝાદ કર દિયા.” યેહ
 સુન કર આપને શુકરે ખુદા બજા લાતે
 હુવે ફરમાયા, “ઇસ બારાહ દિરહમમેં કિસ
 કદર બરકતથી કે ખુદાને ઇસ્સે દો શખ્સોં
 કો લિબાસ પેહનાયા ઔર એક મખ્લુકકો
 આઝાદ કિયા.”

અલ્લાહુમ્મ સલ્લે અલા
 મોહમ્મદિં વ આલે મોહમ્મદ.

મજલિસ : ૨

હ. અમીરુલ મોઅમેનીન (અ.સ.)કી વિલાદત

કાલલ્લાહો તબારક વ તઆલા ફી
કિતાબેહિલ મજીદ વ કુરઆનેહિલ હમીદ
: “ઇન્ન અવ્વલ બયતિન વોઝેઅ લિન્નાસે
લલ્લઝી બેબકકત મોબારકંવ વહોદલ
લિલ આલમીન.”

ઇરશાદે કુદરત હૈ કે, “સબસે
પહેલા ઘર જો મકકેમં લોગોંકે લિએ
બનાયા ગયા વોહ મુબારક ઔર તમામ

આલમોંકે લિએ બાએસે હિદાયત હૈ.”
(સલવાત)

ખાનએ કાઅબા વોહ મુકદ્દસ ઘર
હૈ, જિસ્કો હઝરતે ઇબ્રાહીમ જેસે
બરગુઝીદા નબીને અપને હાથોંસે
તાઅમીર કિયા થા. જનાબે ઇસ્માઇલ
ઔર હઝરતે જિબ્રઇલ પત્થર લાતે થે.
ખલીલુલ્લાહ ઇમારતકો તઅમીર
ફરમાતે થે. ઉસ્કી બરકતકા કયા કહેના ?
કયામત તકકે લિએ ઇબાદત ગુઝારોંકા
કિબ્લા બન ગયા. કયા મુબારક ઔર

મુકદ્દસ વોહ ઘર હૈ જો ખુદાકે નામ પર
બના ઔર ઇબ્રાહીમો ઇસ્માઇલ જૈસે
મુકદ્દસ નબીઓને બનાયા ઔર ઇબાદતે
ઇલાહી કે લિએ બનાયા ગયા, જબ તો
ઉસ ઘરકી તાઅરીફમે કહા ગયા હૈ કે,
“મુબારકવં વ હોદન લિલ આલમીન.
વોહ તમામ આલમોંકે લિએ સરતાપા
હિદાયત ઔર બાએસે બરકત હૈ.”

દુનિયામેં કોઇ એક ભી ઐસા ઘર
ન મિલેગા, જિસ્મેં યેહ ખસુસિયત હો કે,
“મન દાખલ હુ કાન આમેના. જો ઇસ્કે

અંદર દાખલ હો ગયા વોહ અમન ઔર
અમાનમેં આ ગયા” યઅને કેસાહી જુમો
કસુર કરને કે બાદ કોઇ ઇસ ઘરમેં
દાખલ હો જાએ, જબ તક ખુદ હી ન
નિકલે કિસી હક્કમતકી તાકત નહીં કે
ઉસ્કો ઉસ ઘરકે અંદરસે નિકાલ સકે !
દુનિયામેં બેશુમાર ઇબાદતખાને
મુખ્તલીફ મઝહબકે પયરવોને બનાએ,
લેકિન જો ખસુસિયાત મુસલમાનોકે ઇસ
ઇબાદતખાનેકો હાસિલ હુઇ, વોહ કીસીકો
ન હુઇ.

જબ જનાબે ઇબ્રાહીમ (અ.સ.)ને ખાનચે કાચબેકી બુનિયાદેં ઉચી કર લીં ઔર દીવારેં ઇત્ની બુલંદ હો ગઇ કે કિસી ચીઝ પર ખડે હો કર ઉન્કો બનાયા જાયે, તો આપ હઝરત ઇસ્માઇલ (અ.સ.)કી મદદસે એક પત્થર ઉઠા કર લાયે ઔર ઉસ પર ખડે હો કર દીવારોંકો બુલંદ કરના શુરુઅ કિયા. યેહ પત્થર મકામે ઇબ્રાહીમ કહા જાતા હૈ. જિસ વકત જનાબે ઇબ્રાહીમ (અ.સ.)કે પેર ઉસ પત્થર પર રખે ગયે તો ઉસ

પત્થરને સરકારે ઇલાહીમેં અઝકી કે,
“પાલનેવાલે ! ચંદ મિનિટકે લિએ મેરે
અંદર મોમકી ખાસિયત પચદા કર દે, તા
કે ઇસ વકત મેં તેરે ખલીલકે મુબારક
પૈરોંકા નકશ અપને સીને પર લે લું.”
ઉસ્કી યેહ દોઆ કબૂલ હુઇ ઓર
ઇબ્રાહીમ (અ.સ.)કે પાએ મુબારકકા
નકશ ઉસ પર જમ ગયા. ખુદાકો ઇસ
પત્થરકી ખલીલ-નવાઝી પસંદ આઇ.
ઉસ્કે સિલેમેં ઉસ્કો હરમેં કાઅબાકે અંદર
જગહ દી, ઓર હાજીઓંકો હુકમ દિયા કે

જબ હજ કરનેકે લિએ યહાં આએ તો દો
રકઅત નમાઝ ઉસ પથર કે પીછે ભી
પઢા કરો.

ઇસ તરહ એક પથર ઔર ભી
થા, જિસ્ને ઝિકરે ઇલાહીકી પસંદગીકે
સિલેમેં ઉસ મુબારક ઘરમેં જગહ પાઇ હૈ,
ઔર વોહ હજરે અસવદ હૈ. જબ હઝરતે
આદમ (અ.સ.) જન્મતમેં થે તો ઉસ
પથર પર બચઠ કર ઝિકરે ઇલાહી ક્રિયા
કરતે થે. જબ જન્મતસે ચલે તો યેહ
પથર રોને લગા. ખિતાબે રબ્બુલ

ઇઝઝત હુવા કે, “તું કયું રોતા હૈ?” ઉસ્ને અઝકી કે, “ખુદાવંદા ! મુજહ પર બયઠ કર તેરા ઝિક કરનેવાલા અબ યહાંસે જા રહા હૈ. અબ મૈં કિસસે તેરી તસ્બીહ વ તહલીલ સુનુગા ?” જબ ઉસ્કો અપને નબીકા ઐસા કદ્રદાં ઔર અપને ઝિક કા ઇત્ના વાલા વ શૈફતા પાયા તો ઉસ્કો ભી અપને ઘરમેં જગહ દે કર હાજીઓકો હુકમ દિયા કે, “જબ યહાં આયા કરેં તો બગૈર ઇસ્કો બોસા દિએ ન જાયા કરેં.” ખુદાકી સરકારમેં મોહબ્બતો ખુલુસકી કદ્ર

है. जब उसने पत्थरको बे अजर करके न
रખ्खा तो भला किसी इन्सानको कयुं
रખ्भेगा ? यूँके वोह बेजान थे,
माअरेइतमें पस्तु थे, लेहाजा उन्को
हरममें जगह दी और उस आतको जो
आगे चल कर नइसुल्लाहका लकब
हासिल करनेवाली थी, अपने घरके
अंदर जगह दी और उसको मवलुदे
काअबा करार दिया. (सलवात)

हर शअ्स जानता है के कोह घर
किसी मकीके लिये और कोह बयत किसी

એહલેબયતકે લિએ બનાયા જાતા હૈ.
પસ ખુદા, જિસ્કી તરફ યેહ ઘર મનસુબ
હૈ વોહ તો ઇસ્કા મકીં નહીં કરાર પા
સકતા. કયું કે વોહ જિસ્મો જિસ્માનિયાત
ઔર મકાનો મકાનિયાતસે મોબર્રા ઔર
મોનઝઝા હૈ. લેહાઝા ઝરૂરત હુઇ કે ઉસ્કે
સિવા ઇસ ઘરકા કોઇ ઔર મકી હો, ઇસ
બયતકા કોઇ એહલેબયત હો. યેહ ભી
ઝહીર હૈ. યેહ ઘર જનાબે ઇબ્રાહીમ
(અ.સ.)ને અપને લિએ તો બનાયા ન
થા પસ, લા મહાલા ઇસકા એહલેબયત

કોઈ ઔર હૈ, ઔર વોહ ઉસ્કે સિવા દુસરા
કોઈ નહીં હો સકતા, જો ઇસ ઘરમેં
પયદા હુવા હો. જિસ્કો ઇસ ઘરને ખુદ
અપને અંદર બુલાયા હો. દુનિયા જાનતી
હૈ કે વેહ શરફ રોઝે અઝલસે ખલ્લાકે
આલમને હમારે ઔર આપકે મૌલા વ
આકા અમીરૂલ મોઅમેનિન હઝરત અલી
(અ.સ.)કે લિયે મખ્સુસ ફરમા દિયા થા.
(સલવાત)

યાદ રખિયે, સદફકી કદ્ર મોતીસે
હોતી હૈ, નાફાકી મુશ્કસે, ફૂલકી ખુશબુસે,

ચમનકી ગુલસે, ઘરકી ઘરવાલેસે, પસ
ઉસ ઉસુલકે લેહાઝસે બયતુલ્લાહ
એહલેબયતકી વજહસે મોઅઝઝમો
મોહતરમ બના. (સલવાત)

કાઅબા ખુદાકા ઘર હૈ, ચૂં કે ખુદ
ખુદા ઉસ્મે રેહતા નહીં, લેહાઝા ઝરૂરત
હુઇ કે ઉસ્કા કોઇ મુહાફિઝ હો. તા કે
ખાના ખાલી પા કર કિસી ગયર
મુસ્તેહકકા કબ્ઝએ મુખાલેફાના ન હો
જાએ. ઇસ કાઅબેકો દો તર્હકે મુહાફીઝોં
કી ઝરૂરત થી. અવ્વલ ઐસે લોગ, જો

उस्के माअदी तअल्लुकातकी हिशअत करें.
दुसरे जैसे लोग, जो उसकी हिदायत और
इहानी बरकातकी हिशअत करें. पहली
किसमके मुहाडिओंका तअव्युन बंदोसे
मुतअल्लिक हुवा के वोह जिस्को याहे
जानये काअबा का कलीद बरदार बना
हैं, और दुसरी किसमके मुहाडिओंका
तकरूर भुदाने अपनी कुदरतमें लिया.
उस्में बंदोको कोछ दजल नहीं. मादी
मुहाडिअ उन दरवाओंसे दाजिल होनेका
मोहताज होता है जो पेहलेसे बनाये

જાતે છે. રૂહાની મુહાફિઝ આમ ગુઝરગાહોંસે દાખિલ નહીં હો સકતા, બલકે ઉસ્કે લિએ એક નયા રાસ્તા બનતા હૈ, તા કે વોહ ઉસ્કી ગવાહી હો કે ઉસ્કો ખુદાને બુલાયા હૈ ઓર યેહ ખુદાકા નામઝદ કરદાહ હૈ. બંદોકે ઇન્તેખાબકા ઉસ્સે કોઇ તઅલ્લુક નહીં. બસ યેહી એક દલીલ ઉસ્કે ફઝલો શરફ કે લિએ કાફી હોતી હૈ. રૂહકો માદા પર જો ફઝીલત હોતી હૈ, વોહી ઉસ રૂહાની મુહાફિઝકો માદી મુહાફિઝ પર હોતી હૈ.

काअबा जअसे बना, बेशुमार
हामेला औरतें उस्के अंदर दाभिल हुध
और साहेबाने हकूमतकी अऊवाज
दाभिल हुध. अगर वोह चाहते तो
भानये काअबामें किसी बच्येकी
विलादत करा देते. लेकिन, अव्वल तो
येह इजीलत किसीके भ्यालमें न आछ,
अगर आछ तो उस्को हासिल करने की
जुरअत न हुध, अगर जुरअत करते भी
तो येह पयदाछश भवलुदके लिअे
बाअेसे शरइ न बनती कयुं के वोह

અપના એક ઇખ્તેયારી અમ્ર હોતા.
ખુદાઇ ઇન્તેખાબકો ઇસ્મેં દખલ ન હોતા.
બુત પરસ્તોને બેશુમાર બુત કાઅબે મેં
જો રખ્ખે થે. ઉસ્સે ઉન બુતોંકી કયા
ફઝીલત સાબિત હુઇ ? ઉસી તરહ અગર
કોઇ ઔરત વહાં જા કર બચ્યા જન
દેતી તો યેહ અમ્ર ન ઉસ ઔરત કે લિએ
વજહે ફઝીલત હોતા, ન ઉસ મવલુદ કે
લિએ. હાં, જિસ્કે લિએ દીવારે કાઅબા
શક હો ઔર હાતિકે ગયબ ઉસ્કો અંદર
આનેકી હિદાયત કરેં, વોહ ઔરત હી

साहेबे शरफ़ कहेला सकती है और उसका
बय्या भी !

मनकुल है के जब झतेमा बिनते
असद अेक रोज़ ब गळें तवाइ
बयतुल्लाह तशरीफ़ लाछ, अस्नाअे
तवाइमें आपको दईअेह आरिअ हुवा.
आपने दुआ की, “परवरदिगारा ! मैं
तुअे अपने जद जनाबे ખલીलका वास्ता
देती हुं के इस मुश्किलको मेरे उपर
आसान कर.” उसके बाद आप दीवारे
काअबा कों अपने बदने मुबारकसे मस

કરને કો આગે બઢી. જું હી કરીબ પહોંચી
યકાયક દીવારે કાઅબા શક હો ગઠ ઓર
ઇત્ના રસ્તા બન ગયા કે આપ ઉસ્સે
કાઅબે કે અંદર તશરીફ લે જાએ.
આપકો યેહ દેખ કર તાઅજજુબ હુવા
ઓર પીછે હટી. નાગાહ એક હાતિકે
ગયબ કી આવાઝ આઇ કે, “ઉદખોલી
ફીલ બયત. એ ફાતેમા ! ઘરકે અંદર
દાખિલ હો જાઓ.” યેહ આવાઝ સુનતેહી
આપ અંદર આ ગઠ ઓર દીવાર
બદસ્તુર વૈસી હી હો ગઠ. (સલવાત)

જક વકતે વિલાદત આયા તો
આપને કુછ નૂરાની પયકર બીબીયોં કો
વહા મૌજુદ પાયા. ઉન્મેંસે એક બીબીને
યું અપના તાઅરુફ કરાયા કે, “મૈં સારા,
ઝવજએ ઇબ્રાહીમ હું, યેહ આસિયા બિન્તે
મઝહીમ, ઝવજએ ફિરઝૌન હૈ, યેહ
મરિયમ, માદરે ઇસા હૈ. હમ સબ ઇસ
લિએ આએ હૈ કે ઇસ મવલુદે મસઊદકી
વિલાદતકે વકત મૌજુદ રહે ઔર
દાયાગિરી કી ખિદમત અંજામ દેં !”

અલ ગરઝ, જનાબે અમીરુલ
મોઅમેનિન (અ.સ.) શિકમં માદરસે
આગોશમં આચે તો આપને ફૈરન
અપની જબીં મુબારક ખાક પર રખ દી
ઔર સિજદચે ખાલિક અદા કિયા.
ફાતેમા બિન્તે અસદને દેખા કે બચ્ચે કે
પયદા હોતે હી વોહ તમામ બુત જો
કાઅબે કે અંદર તાકોં મં રખે હુવે થે,
સરનિગું હો કર ઝમીન પર ગિરને લગે.
વોહ સમજો કે મેરા બચ્ચા ગયર
માઅમુલી બચ્ચા હૈ. ઇસ પર તો બહોત

ખુશ હુઠ. લેકિન, ઠો બાતેં દેખ કર સખ્ત મુતફકકર વ પરેશાન હુઠ. અવ્વલ તો યેહ કે બચ્ચે કી આંખે બિલકુલ બંધ પાઠ. દુસરે દૂધ કી તરફ રાગિબ ન પાયા. બારબાર દૂધ પિલાનેકી કોશિશ કી મગર બચ્ચેને અપના મુંહ હી ન ખોલા.

યહાં તો યેહ હો રહ થા, વહાં રસૂલ (સ.અ.વ.) પર ઇલકા હુવા કે, “ખાનચે કાઅબા મેં જાઓ ઓર અપને ચચાઝાદ ભાઇ ઓર વસી કો દેખો.”

आपने अपने यया अबु तालिबको
साथ लिया और जानाये काअबामें
पहोंये, आपने इरमाया के, “ययी !
लाओ, मेरे भाए और मेरे वसीको मुजे दे
दो.” इरमाया, “बेटा ! एस बय्येने न तो
अब तक आंभे भोली है और न दूध
पिया है.” येह केह कर अपने बय्येको आं
हउरत स.की गोदमें दे दिया. बुये
रिसलातका मुशामे एमामत में पहोंयना
था के हउरत अली (अ.स.)ने झैरन
आंभे भोल दी और दुनिया में जिस

ચીઝકી પહેલે ઝિયારતકી વોહ જમાલે
 જહાંઆરાએ મોહમ્મદ મુસ્તુફા (સ.અ.વ.)
 થા, કયું ન આંખ ખોલતે, જિસ દુરે
 મુદદુઆકી તલાશ થી વોહ નઝર કે
 સામને થા. ઇસ્કે બાદ હુઝુરે સરવરે
 અંબિયા (સ.અ.વ.)ને અપની ઝબાને
 મુબારક હઝરત અલી (અ.સ.)કી મુંહમે
 દે દી. સબસે પહેલે ગિઝા જો મવલુદે
 કાઅબાને દુનિયામેં હાસિલ કી વોહ
 લોઆબે રસૂલ થા, લોઆબે રસૂલ કહું યા
 સરયશ્મએ ઇલ્મો હિદાયત કહું. જિસ્કા

ધારા એક સીનેસે દુસરે સીનેમેં જા રહા
 થા ! ઉસ્કે બાદ અમીરુલ મોઅમેનિનને
 આસમાની કિતાબો ઔર સહીફેં કી
 તિલાવત કીં. લોગ યેહ એઅતરાઝ કરેંગે
 કે આસમાની કુતુબકા આલિમ એક
 બચ્યા બગવર પડહે કૈસે કર સકતા હૈ ?
 બિલ ખુસુસ કુરઆનકા, જો અબી નાઝિલ
 ભી ન હુવા થા ! મૈં કહુંગા કે યેહ અદમે
 તદબ્બુરકા નતીજા હૈ, યેહ કુરઆન સે
 બેખરીકી અલામત હૈ, બયતુલ્લાહ મેં
 પયદા હોનેવાલે બચ્યેકા ઝિક્ક હી કયા,

જો બચ્યા બચતુલ મુકદ્દસસે બાહેર
 પચદા હુવા થા, વોહ કયા ન બોલા થા ?
 કુરઆન મેં હઝરત ઇસા (અ.સ.)કા
 કિસ્સા દેખો, વોહ પચદા હોતે હી
 યહુદીયોંસે કિસ તરહ બેબાકીસે કલામ
 કર રહે થે ઓર કેહ રહે થે, “ઇન્ની
 અબ્દુલ્લાહે અતા નિયલ કેતાબ વ
 જઅલની નબિય્ય. મેં અલ્લાહકા બંદા હું,
 ઉસ્ને મુઝે કિતાબ દી હૈ ઓર નબી
 બનાયા હૈ.” પસ, અગર પચદા હોતે હી
 હઝરત ઇસા (અ.સ.) યૈસા આકેલાના

कलाम कर सकते है, यहूदियोंसे हमसुअन
हो सकते है तो मवलुदे काअबा
मोहम्मद मुस्तुफा (स.अ.व.) जैसी
हस्तीसे कयुं हमकलाम नहीं हो सकता?

अमीरुल मोअमेनिन हजरत
अली (अ.स.)के ज़ौरे बाजुका येह हाल
था के आपने गेहवारेमें कल्लये
अजदहको चीर डाला था. हमारे
मुआलिफ़ोंको हमारा येह बयान मजहक
जेअ मामलुम होता है. उन्को येह
इज़ीलत मुआलेगाकी अेक काबिले

અફસોસ દાસ્તાં નઝર આતી હૈ. ઇસ વજહસે કે ઉન્હોંને હાલાતે અંબિયાકો ઝરા ભી ગોરસે નહીં પડા. ઐસે લોગ હઝરત ઇસા (અ.સ.)કા યેહ વાકેઆ તારીખોં મેં કયું નહીં પડતે ? કે જબ યહુદી જનાબે મરિયમ સે અઝરાહે તન્ઝ કેહને લગે કે, “યા ઉખ્ત હારૂન, માકાન અબુકીમ રખ સવઇ વ વમા કાનત ઉમ્મોકે બગીયા. અય હારૂનકી બહેન, ન તો તેરા બાપ હી બુરા આદમી થા ઔર ન તો તેરી મા હી બદકાર થી, બ હુકમે

ઇલાહે જનાબે મરિયમને હઝરત ઇસા (અ.સ.)કી તરફ ઇશારા કરકે બતાયા કે ઇસ્સે પૂછો. ઉન્હોંને અઝરાહે તઅજજુબ કહા, “કયફ નોકલ્લેમો મન કાન ફિલ મહદે સબીયા. હમ ગોદકે બચ્ચેસે કયું કરબાત કરેં?”

ગરઝ, યેહ યહુદી હઝરત ઇસા (અ.સ.)કે પાસ આચે ઔર દરિયાફત ક્રિયા, આપ ઝુલેમેં લેટે હુવે થે, ઉન્કી લગ્વિયાતકા જવાબ દેને કે લિચ્ચે ગેહવારે મેં ઉઠ કે બચઠ ગયે. કયું

જનાબ ! એક નવઝાઇદા બચ્ચે મેં જો મુંહસે મખ્ખી ઉડાને કી તાકત નહીં રખતા, ઇત્ની કુવ્વત કિસને દે દી કે પયદા હોતે હી ગેહવારે મેં ઉઠ બચઠા ? બસ અગર હઝરત અલી (અ.સ.)ને ગેહવારે મેં કલ્લએ અઝદરહો ચીર ડાલા તો કયા તઅજજુબ હૈ ?

અલ્લાહને યેહ ઝોર જિસ બચપનમેં બક્ષા થા, અગર વોહ જવાની મેં ખયબરકા દરવાઝા ઉખાડ લે ઓર સિપરકી તરહ ઉસે હાથમેં લે કર ખંદક

में कुछ पडे तो क्या बघट अऊ अकल है ?

येह तो हजरत की शुजाअतका मुप्तसर बयान था. अब मिम्बरे सलुनी के एल्म को भी देख लीजिये 'सलुनी कब्ल अन तइकेदुनी. पूछ लो मुअसे जो कुछ पूछना हो, कब्ल एस्के के तुम मुअे न पाओ.' फिर इरमाया, 'वल्लाह, अगर मेरे लिये मसनदे हकूमत बिछा दी जाये और मैं उस पर बीठा दिया जाऊं तो मैं अेहले तवरेत के दरमियान तवरेतसे हुकम करूंगा. अेहले

ઝબુરકે દરમિયાન ઝબુરસે એહલે
ઇન્જીલકે દરમિયાન ઇન્જીલસે ઔર
એહલે કુરઆનકે દરમિયાન કુરઆનસે.
યહાં તક કે હર કિતાબ અપની ઝબાનસે
બોલ ઉઠેગી કે અલીને મેરે બારેમં વહી
ફેંસલા કિયા હૈ જો ખુદાઇ ફેંસલા હૈ.'

હઝરત યેહ ભી ફરમાયા કરતે થે,
“મુઝે હઝરત રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.)ને
હઝાર બાબ ઇલ્મ કે તાઅલીમ કિયે
ઔર મુજહ પર હર બાબસે એક એક
હઝાર બાબ ઇલ્મકે ઔર મુનકશફ હો

गये." आप येह भी इरमाते है के, "मुझे हुजुर (स.अ.व.)ने एस तरह तअलीम दी, के जब मैंने पूछा तो हजरतने जवाब दिया और मैं थूप रहा तो अपनी तरफसे बताने की छुटेदा की."

छुटे अब्बास कहा करते थे के, "अली जैसे आलिम है के उन्को रसूलिल्लाह (स.अ.व.)ने सिखाया है, और रसूलिल्लाह (स.अ.व.)को खुदाने सिखाया है. मेरा और आम अस्थाबे मोहम्मद का छल्म अली के छल्म के

मुकाबलेमें यैसा है के जैसे अेक कतरा
सात समंदरों के मुकाबिल !”

उब्ने अब्बास केहते है, मैंने
कआया इयसला करने में अलीसे
जियादा मशाक किसीको नहीं पाया. अेक
दिन हजरत उमरके सामने येह कजिया
आया के दो औरतोंमें अेक ही वकत दो
बच्ये जने. अेकने लडका और दुसरीने
लडकी. रातके वकत लडकेवालीको गाड़िल
पा कर लडकीवालीने उसका लडका उठा
कर अपने पेहलुंमे रभ लिया, और

अपनी लडकी उसके पास लिटा दी. जब सुब्ह हुँ और लडकेवालीने पेहलुं में लडकी देभी तो अपनी साथवालीसे केहने लगी के तुमने मेरा लडका कयुं उठा लिया ? तो उसने कहा के तुं दीवानी तो नहीं हुँ, लडका मेरा है. गरज के एस बारेमें एन दोनो के दरमियान निआअ हुवा और येह किस्सा हजरत उमरके पास आया. वोह हैरान हो कर रेह गये और कोँ हल समजमें नहीं आया. आपिर आपने तजवीज किया के एस्का

હલ હઝરત અલી (અ.સ.)સે કરાયા
જાએ.

જબ વોહ દોનોં ઔરતેં આપકે
સામને આઇ તો આપને એક ગુલામકો
હુકમ દિયા કે દો શીશીયાં એક હી કદ
ઔર એક હી વજનકી લાએ ઔર હર
એક શીશીમેં એક એક ઔરતકા દૂધ
ભરકે તોલો જિસ્કા દૂધ વઝની હો ઉસ્કો
લડકા દે દિયા જાએ. ઔર જિસ્કા દૂધ
હલકા હો ઉસ્કો લડકી. હઝરત ઉમરને
દરયાફત કિયા, વેહ ફેંસલા આપને

अपनी रायसे किया है या कुरआन से ?
इरमाया, कुरआन से. क्या तुमने आयत
नहीं पडी, 'वलिकक्रे मिस्लोक हक़िल
उनसीयेन. मईका हिस्सा औरतोसे दुग्ना
है' जब भुदाने मिरासहीमें लडकेका
हिस्सा लडकीसे दुग्ना करार दिया है तो
अरुर है के दूधमें भी इसका लेहाउ रण्णा
होगा. इस लिये ही तो हक़रत उमर को
केहना पडा के, "लवला अलीयुन लहलक
उमर. अली न होते तो उमर हलाक हो
जाता !"

આજ તેરહ માહે રજબ-રોઝે
વિલાદતે જનાબે અમીર (અ.સ.) હૈ. હમ
જિત્ની ખુશી મનાયેં કમ હૈ. આજ
દુનિયામેં ઉસ ઝાતકા ઝહુર હુવા હૈ
જિસ્કી ઝિંદગી રઝાયે ખુદાકે લિયે
વકફ થી. જો ખુદાહી કે ઘરમેં પચદા
હુવા ઔર ખુદાહી કે ઘરમેં શહાદત પાઇ
ઔર ઝિંદગી કા તમામ હિસ્સા ખુદાઇ
કામોમેં, દીને ઇસ્લાઘમ કી ખિદમતમેં
સફ ક્રિયા.

અલ્લાહુમ્મ સલ્લે અલા
મોહમ્મદિં વ વ આલે મોહમ્મદ.

મજલિસ : ૩

જનાબે સય્યદા (સલા.)કી વિલાદત

કાલ રસૂલિલ્લાહે સલ્લલ્લાહો
અલયહે જ આલેહી વ સલ્લમ.
“ફાતેમતો બિઝ અતુમ મિન્ની મન
અઝાહા ફ કદ અઝાની.”

સરવરે ખત્મી મરતબ સલ્લલ્લાહો
અલયહે વ આલેહી વસલ્લમકા ઇરશાદ
હૈ. “ફાતેમા મેરા એક ટુકડા હૈ, જિસ્ને

उस्को अजियत दी उस्ने मुजे अजियत
दी." येह हदीस तमाम मुसलमानोंमें
मुतफ़ेक़ा हेसियत रभती है. क्या कहेना,
कलामे रसूलकी बलागतका ? एन
मुभ्तसर अल्फ़ाज में अेक माअनीका
दफ़तर पोशीदा है. अगर गौर कीजिये
रसूलने सव्यदअे आलमीनके वोह
दरज्जा दिया है के जहांने आलमकी
रिफ़अतें पस्त नज़र आती है. दुन्यामें
मुभ्तलिफ़ किसमके रिश्ते होते है, कोध
आरज़ी, कोध दाधमी और हर रिश्तेके

લેહાઝસે જો લોગ ઇસ વકત રસૂલકે સાથ તાઅલ્લુક રખતે હોં. વોહ મુસલમાનોંકી નિગાહ મેં ઇઝઝતવાલે સમજે જાતે હૈ. મગર હર રિશ્તેમેં કુછ ન કુછ જુદાઇ ઓર ગયરિયત ઝરૂર હૈ. લેકિન રસૂલ (સ.અ.વ.)ને અપની બેટીકા અપની ઝાતકે સાથ જો તાઅલ્લુક ઝહિર કિયા હૈ ઉસ્મેં તફરેકા ઓર જુદાઇકા પેહલુ હી નહીં હૈ. જુઝવ કુલકા રિશ્તા એક એસે ગેહરે તાઅલ્લુકકા પતા દેતા હૈ, જહાં કુલકા

લેહાઝ બગચર જુઝકે મુઝ્કિન હી નહીં હૈ.
ફિર જો રસૂલકા ટુકડા હો ઉસ્મેં કિસી
તરહકા ગુનાહ કબ હો સકતા હૈ ? ઇસ
લિએ સવ્યદએ આલમ કી ઇસ્મત ઔર
તહારત ભી સાફ સાબિત હૈ. (સલવાત)

ઔર તહારત ભી કૈસી તહારત ?
જિસ તહારતકી ગવાહી ખુદ આયએ
તતહીર દેં. જનાબે મરિયમકી તહારતકા
ઝિક્ર કુદરત ઇન લફઝો મેં ફરમાતી હૈ,
“યા મરયમો ઇન્જલ્લાહ સ્તફાકે વ
તહહરકે વસ્તફાકે અલા નિસાઇલ

आलमीन. अथ मरयम, बेशक, अल्लाह
तआलाने तुमको यून लिया और तुमको
पाक किया और तुमको यून लिया
आलमकी औरतों के लिये.”

जनाबे मरियमकी तहारतका ठिक
ठस आयतमें “तहहरके” से किया गया
है. कहनेका मतलब येह है के तहारत तो
हुँ. मगर तहारते ताकीदी नहीं है और
आयये ततहीरमें जिस तहारते
अहलेबयत का ठिक है वोह ताकीद के
साथ है. याअने “योतहहेरोकुम ततहीरा”

ફરમાયા ગયા છે. યુકે જનાબે ફાતેમા
ઝેહરા (સલા.) એહલેબયતમેં દાખિલ છે,
લેહાઝા ઇસ તહારતે કામેલામેં વોહ ભી
શરીક છે. જનાબે મરિયમકી તહારત
મોતઅદી એલલગયર તો હુઇ, મગર
સિફ્ એક નસ્લ તક પહોંચ સકી, યઅને
હઝરત ઇસા (અ.) પર પહોંચ કર ખતમ
હો ગઇ. બરખિલાફ જનાબે ફાતેમએ
ઝેહરા (સલા.) કે ઉન્કી તહારતકા
સિલસિલા કયામત તક નસ્લન બઅદ
નસ્લન ચલતા રહા, ઓર એક દો નહીં

ગ્યારાહ માઅસૂમ ઉઝ્કી નસ્લમેં હો ગયે.
જનાબે મરિયમને સિક્કું એક હી
માઅસૂમકો અપની ગોદમેં ખિલાનેકા
શરફ હાસિલ ક્રિયા ઓર જનાબે સૈયદા
(સલા.)કો બ યક વકત દો દો માઅસૂમ
ગોદમેં પાલનેકા ફખ્ક હુવા. જનાબે
મરિયમકે બાપ એક માઅમુલી આદમી
થે. જનાબે ફાતેમા (સલા.)કે બાપ
સૈય્યદુલ મુરસલીન ઓર
ખાતેમુન્નબીય્થીન થે. જનાબે મરિયમકા
શરફ સિક્કું ઝાતી શરફ થા, ઓર જનાબે

झतेमा (सला.)का शरङ् अपने शवहरकी तरङ्से दोहरा हो गया था. जनाबे मरियमका शरङ् सिङ् बन छसराछलकी औरतोंका शरङ् था, और जनाबे सैयदा (सला.) कयामत तककी तमाम औरतोंके लिये !

अल्लाहुम्म सल्ले अला मोहम्मदिं व आले मोहम्मद.

हां, अेहले मेहङ्गिल ! आज हमारी शेहअदीकी विलादते बासआदतका दिन है, मुबारक है येह तारीख् के जुदाने

अपने मेहबूब रसूलको बेटी अता
इरमाध. साहेबे नासेभकी तेहकीकमें
बेअसतके पांच साल बाद 20
जमादीउस सानी वोह छे सछदथी के
भुदाने अपनी बरकतोंसे भुदयजाकी
गोद भर दी, रसूलके नस्लका जरीआ
बना कर आगोशे रसूलको जिनत दी,
जन्नतसे हुरें तश्तो आइताबा ले कर
हाजिर हुध. मरियमो आसिया व सारा
व हव्वा रिझाकत के लिये आध. गरज
अेक रसूलआदी और उम्मे अछम्मह के

લિએ સબ મુતબરિંક હસ્તીયાં જમ્અ
હુઇ. હર અંદાઝ હૈરતખેઝ થા, હર બાત
તઅજજુબખેઝ. જનાબે ખુદયજા કો
મરિયમો હવ્વાને તસકીન દી. 'તુમ
ગભરાઓ નહીં, અગર ઝનાને કુરયશને
તુમહારી રિક્કાકત તર્ક કર દી હૈ. હમ
ખિદમતકે લિએ હાઝિર હૈ, જનાબે
ખુદયજા પર આસરે વિલાદત તારી હુવે,
નિગાહૈં ઝપકી, અબ જો આંખ ખોલી,
દેખા એક પારએ નૂર ઝમીન પર સર બ

सुशुद्ध है, सारा मकान रोशन है.
(सलवात)

जनाबे मुदयजाने बर्यी को
गोदमें लिया, देखा तमाम कशाइतोंसे
पाकोसाइ है. साहेबआदीने बइसाहत
कहा, “अश्हदो अनलायेलाह छल्लल्लाहो
व अन्न अभी रसूलुल्लाहे सय्यदुल
अंबिया व अन्न बअली सय्यदुल
अवसियाये व वलदी सादतुल अस्बात.
डिर अेक अेक बीबी का नाम ले कर
सलाम किया. हुरोने गुलदस्तये जन्नत

और तबके जवाहिर निसार क्रिये.
गिलमानने ऊपीरा क्रिया, सबने बारी
बारी तेहनियत दी.

मुषददेरातो मोअऊऊमातने
बारी बारी गोदमें लिया और जनाबे
भुदयजाको तेहनियत दे कर कहा, 'लो
अपनी बेटी ताहेरा, मोतहहेरा, ऊक्रियह,
मयमुनह को, मुबारक हो तुमको और
तुम्हारी नस्ले तय्यब को.' येह केह कर
रुप्सत हुँ. जनाबे रसूले भुदा
(स.अ.व.) तशरीफ़ लाये, जनाबे

ખુદયજાને સબ કયફિયત બયાન કી.
આપને સજદએ શુક્ર અદા કિયા, બ હુકમે
ખુદા નામ 'ફાતેમહ' રખ્યા. (સલવાત)

જનાબે સૈયદા (સલા.) અખ્લાકો
આદાતમેં અપને પિદરે બુઝુર્ગવાર કા
બેહતરીન નમુના થીં. હઝરત રસૂલે
ખુદા (સ.અ.વ.) તમામ દુનિયાકી
હિદાયત કે લિએ ભેજે ગયે થે. ઉન્મેં
ઔરતે ઔર મદ દોનોં શામિલ થે. પસ
ઝરત થી કે આપ ઇન દોનોં સિનફોં કે
લિએ બેહતરીન ઇલ્મી વ અમલી નમુને

તૈયાર કરકે દુનિયામં છોડ જાએ. આપને
મદો કી હિદાયત કે લિએ હઝરત અલી
(અ.) ઔર ઇમામે હસન (અ.) ઔર
ઇમામ હુસયન (અ.)કો તૈયાર કિયા ઔર
ઔરતોંકી હિદાયતકે લિએ જનાબે
ફાતેમા (સલા.)કો. (સલવાત)

હકીકત યેહ હૈ જનાબે સૈયદા
(સલા.) અપને ફાએલો કમાલાતે
રૂહાની કી બિના પર એક ઔસી લડકી
થી કે અગર હઝરત અલી (અ.) ન હોતે
તો દુનિયામં ઉન્કા શવહર મિલના

મુશ્કીલ હોતા. હઝરત રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.) અગર યાહતે તો અરબકે બડેસે બડે માલદાર આદમી આપકી દામાદીકા શરફ હાસિલ કરના અપના ફખ્ર સમજતે. મગર આપકી નઝર માલો દવલતપે ન થી. ઇસ લિએ આપને અપનેહી જૈસા રૂહાની કમાલાત રખનેવાલા દામાદ તજવીઝ કિયા.

હઝરત અલી (અ.)કી માલી હાલત ઉસ ઝમાનેમેં બહોતહી નાઝુક થી. ઇન્તેહાં યેહ કે આપને અપની ઝિરહ

ફરોખ્ત કરકે જનાબે સૈયદા (સલા.)કા
મહેર અદા ક્રિયા થા, ઔર ઉસ માલે
મહેરસે હઝરત રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.)ને
અપની એકલોતી ઔર ખ્યારી બેટી કા
જહેઝ ખરીદા થા ! દુન્યાકે માઅમુલી
માઅમુલી લોગ અપની બેટીઓંકો
અપની હેસિયતસે કહીં ઝિયાદા જહેઝ
દેનેકા ઇરાદા ક્રિયા કરતે હૈ, તા કે
લોગોંમેં ઉન્કી બાત ઉંચી રહે ! મગર
હમારે રસૂલ (સ.અ.વ.)ને જો બાદશાહે
દીનો દુનિયા થે, અપની બેટીકો વોહ

જહેઝ દિયા જો ગરીબસે ગરીબ ભી દે
સકતા થા. યઅને સાત દિરહમકા એક
લિબાસ, ચાર દિરહમકા એક મકના, એક
સિયાહ રંગકી ચાદર જો દો પાટકી થી
ઔર બીચમેં ખુરમેકી છાલસે સિલી હુઇ
થી, દો મશકીઝે, ચાર ચમડે કે તકિએ,
એક ઉની પરદા દરવાઝે પર લટકાનેકે
લિએ, એક બેઠનેકે લિએ ચટાઇ, એક
ચકકી, એક તાંબેકા બાદિયા, એક ચમડેકા
પ્યાલા પાની પીનેકો, એક લકડીકા કાંસા
દૂધકે લિએ, એક સબ્ઝ રંગકા ગડા, મટ્ટીકે

ચંદ કુંઝે, લીજીએ જહેઝ તમામ હુવા !
અગર હુઝુર યાહતે તો સબ કુછ દે સકતે
થે, મગર યેહ જહેઝ ઇસ લિએ દિયા કે
કોઇ ગરીબ મોહતાજ અપની નાદારીકી
વજહસે અચ્છા જહેઝ ન દે સકે તો ઉસ્કે
ટૂટે હુવે દિલકો તસલ્લી દેનેકે લિએ મેરી
લડકી કે જહેઝ કી મિસાલ કાઝી હોગી.

મનકુલ હૈ કે જબ જનાબે સૈયદા
(સલા.)ને અપને સુસરાલમેં કદમ રખ્યા
તો ઉસ્મેં રેહમતો બરકતકે સિવા ઓર
થા હી કયા ? એક બોરિયા થા, જિસ પર

હઝરત અલી (અ.) સોચા કરતે થે. એક ખાલથી જિસ પર ઊંટ દાના ખાયા કરતા થા. એક મશક થી, જિસ્મેં પાની ભરા જાતા થા. એક લકડીકા કાંસા થા પાની પીનેકે લિએ, દો મિટ્ટીકે પ્યાલે થે ખાનેકે લિએ. જબ જનાબે સવ્યદએ આલમકા જહેઝ પહોંચા તો પહેલે કી નિસ્બત ઘર ભરાભરા મઅલુમ હોને લગા. જનાબે સૈયદા (સલા.)કો ઉમુરે ખાનાદારીમેં બડા સલીકા થા. આપને દુનિયાકી આમ ઔરતો કી તરહ વેહ ન

ખ્યાલ ક્રિયા કે મૈં નઇ દુલ્હન હું, સુસરાલ
આતે હી કામકાજ કયું કરું ? દુસરે હી
દિનસે આપ ઉમુરે ખાનાદારી મેં મશગુલ
હો ગઇ, ઔર અપને અવકાતકો કામે
લેહાઝસે તકસીમ કર દિયા. ઘરકા કોઇ
કામ ઐસા ન થા જો જનાબે સવ્યદા
(સલા.) અપને હાથસે અંજામ ન દેતીં.
મહોલ્લેકે જિન ઘરોમેં દો દો લોંડિયા થી,
વહાં ભી વેહ સફાઇ ઔર સલીકા ન થા,
જો જનાબે સવ્યદા (સલા.)કે ઘરમેં થા !
જનાબે સવ્યદા (સલા.) ઇસ ખ્યાલકી

બીબી ન થી જિન્કો અપને ગરીબ ઘરસે
શરમ આતી, ગુરબત ઔર તંગદસ્તી
ઉન્કી નઝરમેં કોઇ શરમાનેવાલી ચીઝ
ન થી, ઔર દવલતો સરવત ઇન્સાની
શરાફતકા મેઅયાર ન થા.

ચક્રિકયાં પીસતે પીસતે જનાબે
સય્યદા (સલા.)કે હાથ ઝખ્મી હો ગએ
થે. એક રોઝ હઝરત રસૂલે ખુદા
(સ.અ.વ.)કી ખિદમતમેં ઇસ ગરઝસે
હાઝિર હુઇ કે અપની ખિદમતકે લિએ
એક કનીઝ તલબ કરેં. મગર પાસે

હયાસે કુછ કેહ ન સકીં. હઝરત અલી
(અ.)ને આપકી તરફસે જનાબે રસુલ
(સ.અ.વ.)કો અર્ઝ કિયા કે ફાતેમા તન્હા
સારે ઘરકા કામ કરતી હૈ. ગનીમતમેં જો
કનીઝે આઇ હૈ ઉસ્મેસે એક કનીઝ હમેં
ભી અતા ફરમા દીજિએ. હઝરતને એક
કનીઝ ફિઝ્ઝા નામી જો જંગે ખયબર કે
બાદ કનીઝીમેં આઇ થી, આપકો દી, ઔર
યેહ ફરમાયા કે, ઘરકા આધા કામ
ફિઝ્ઝા કિયા કરે ઔર આધા કામ
સવ્યદા ! ચકકી પીસેં તો દોનોં. તન્જુર

રોશન કરે તો દોનોં, રોટિયા પકાએ તો દોનોં. જનાબે સવ્યદા (સલા.) બાપકે હુકમ પર ઝિંદગીભર અમલ કરતી રહી. એક રોઝ ખુદ ઘરકા સારા કામ કરતી થી, ઔર એક દિન ફિઝા.

ઉમ્મુલ મોઅમેનિન જનાબે ઉમ્મે સલ્મા ફરમાતી હૈ કે, આયએ તતહીર મેરે ઘરમેં નાઝિલ હુઇ. આં હઝરત (સ.અ.વ.)ને અપની યાદરમે અલીએ મુરતુઝા, ફાતેમા ઝહેરા ઔર હસનયન (અ.)કો દાખિલ કરકે ફરમાયા કે,

“અલ્લાહુમ્મ હા ઓલાએ એહલોબયતી.
 ખુદાવંદા ! મેરે એહલેબયત વેહ હૈ. તું
 ઇન્સે હર કિસમકી નજાતકો દૂર રખ”
 પસ, હઝરતકી વેહ દુઆ કબૂલ હુઇ, ઔર
 ઉસી વકત આયએ તતહીર “ઇન્ન મા
 થોરીદુલ્લાહે લે યુઝહેબ અન્કોમુર રિજસ
 એહલેબયત વ થોતહહરકુમ તતહીરા”
 (અલ્લાહુમ્મ સલ્લે અલા મોહમ્મદિંવ વ
 આલે મોહમ્મદ) નાઝિલ હુઇ.

જબ ફરિશ્તગાને મલાએ
 અઅલાને રહમતે ઇલાહીકા નોઝુલ દેખા

तो बारगाहे ऐजदीमें अर्की के
 पुदावंदा ! येह कोन लोग है, जिन पर
 आज तेरी रहमत तबक बर तबक
 नाजिल हो रही है ? भलाके आलमने
 इरमाया के, “हुम इतेमतो व अबुहा व
 बअलोहा व बनुहा. येह इतेमा है और
 उन्का बाप, उन्का शवहर और उन्के बेटें
 है.” अलाहो अकबर ! हमारी शेहआदी
 की इलीलतका कया ठिकाना है के अलाह
 तआलाने अपने रसूल की रिसालतका
 तआरुइ उन्की आतसे कराया ! मकसदे

બારી તઆલા વેહ મઅલુમ હોતા હૈ કે
 ઔરતોકા દરજજા મદ્દસે કમ હોતા હૈ.
 લેકિન ઇસ મજમેકી ઔરત ભી ઐસી
 હોતી હૈ કે ઉસ્કે ઝરીએસે રિસાલતો
 ઇમામતકા તઆરૂફ કરાયા જા સકતા હૈ.
 વેહ નુકતા ભી કાબિલે ગોર હૈ કે “બનુહા”
 ફરમાયા ગયા હૈ, જો જમ્અ હૈ. અગર
 “અબ્નાહા” ફરમાયા જાતા તો સિફ્ફ
 હસનયન (અ.)હી મુરાદ હોતે. લેકિન
 લફ્ફે “બનુહા” ફરમા કર વેહ બતાયા
 ગયા હૈ કે, ઇસ તહારતમેં સિફ્ફ હસનયન

(अ.)ही अवलाटे झतेमामेंसे शामिल नहीं, बल्के कुछ और भी मअसुम है, जिन्की ताअदाद ग्याराह है.

येक भरतबा अआबे दोऊअके मुतअल्लिक चंद आयतें नाजिल हुँ. हजरत रसूले पुदा (स.अ.व.) छत्ता रोअे के आपकी बेकरारी और गिर्यओ आरी देअ कर तमाम हाजरीन आर आर रोने लगे. जब हजरतका रोना किसी तरह न रुका और आपका गिर्याका अस्ती सबब मअलुम न हो सका तो

સબને મિલ કર જનાબે સચ્ચદા
(સલા.)કો બુલાનેકી તજવીઝ ઠેહરાઇ.
કયું કે યેહ મઅલુમ થા કે હઝરત રસૂલે
ખુદા (સ.અ.વ.) યાહે કિત્નાહી મલુલ
હોતે હો જનાબે સચ્ચદાકો દેખતે હી ખુશ
હો જાતે ઇસ બિના પર સહાબા
દરવાઝએ સચ્ચદા પર ગએ ઔર
તમામ માજરા સુનાયા. આપ અપને
પિદરે બુઝૂર્ગવારકા યેહ હાલ સુન કર
બેકરાર હો ગઇ, ફૌરન ઉઠી ઔર એક
કમ્બલ ઓડ લિયા ઔર હુઝુરકી

ખિદમતમે હાઝિર હુઘ, આપને જુઠ્ઠી
બેટીકો આતે દેખા તો ખામોશ હો ગચ્છે.
ઉઠે ઔર અપની પારચે જિગરકા
ઘસ્તિકબાલ કિયા, ઔર આનેકા સબબ
પૂછા, તો શાહઝાદીને સારા વાકેઆ
બયાન કિયા ઔર આપકી શિક્ષતે
ગિર્યાકા સબબ પૂછા. હુઝુરને વોહ
આયતેં તિલાવત કી જો અઝાબે દોઝખકે
મુતઅલ્લિક નાઝિલ હુઘ થી. આયતોકા
સુનના થા કે શેહઝાદી બેકરાર હો ગઘ.
બારબાર ઉઠ્ઠી તિલાવત ફરમાતી થી

और रोती जाती थी. शेहआदीकी
बेकरारीने कायेनातमें बडी हलचल
मया दी. आभर कुदरतको आयये
रहेमत का नोजूल इरमाना ही पडा तब
बाप और बेटीको सुकुन हुवा.

अेकबार मस्जिदे रसूलमें अेक
साधल आया और कहेने लगा, कोन
अैसा अल्लाहका प्यारा है जो मुअे
जुदाकी जुशनुदी के लिये दो ठोट दे,
बरहेना-तन हुं, तनको छूपाने के लिये
कपडा दे ? येह सुन कर हजरत अली उठे

और अपना अमामा उसके सर पर रख
दिया, सअद बिन अब्बाहने अपनी
ठोटनी दे दी. अब अडे राहका सवाल
था. जनाबे सलमान ठे और उस
साधलको लिये हुये चंद दरवाजों पर
पहोंये ता के उसके लिये अडे राह
इराहम कर दे. जब किसीसे कुछ न मिला
तो मायुस हो कर जनाबे सय्यदा
(सला.)के यहां आये और वाक्या
बयान किया. इरमाया अय सलमान !
बभ्रुदा मेरे घरमें झाका है. दोनों बच्ये

ભૂખસે બિલબિલા રહે છે. લેકિન દરવાઝે પર આચે હુએ સાઇલકો રદ ભી નહીં કર સકતી. લો મેરી યેહ એક યાદર છે. ઇસ્કો લે કર શમઉન યહુદી કે પાસ જાઓ ઓર ગિરવી કર દો. જનાબે સલમાન વોહ યાદર લિએ હુએ શમઉનકે પાસ પહોંચે ઓર સારા હાલ બયાન કિયા. વોહ દેર તક બોસીદા ઓર પચવન્દદાર યાદરકો દેખતા રહા. ફિર દફઅતન એક ખાસ કેફિયત ઉસ પર તારી હુઇ, કેહને લગા અય સલમાન, આજ મદીનેમેં યેહી

વોહ લોગ હૈ જિન્કી ખબર હમારે
પયગમ્બર હઝરત મૂસા (અ.)ને
તવરેતમેં દી હૈ. મેં ફાતમાકે બાપ પર
ઇમાન લાતા હું, ઔર સચ્ચે દિલસે
મુસલમાન હોતા હું. ઉસકે બાદ ઉસ્ને
થોડાસા અનાજ જનાબે સલમાન કો દે
દિયા ઔર ચાદર ભી વાપસ કર દી.
વોહ ઇસ અનાજકો લિચે હુચે જનાબે
સચ્ચદા (સલા.)કે પાસ આચે, આપને
અપને હાથસે ઇસ અનાજ કો પીસા ઔર
રોટી પકા કર જનાબે સલમાન કો દી.

ઉઠ્ઠોને અઝ કી કે, “ઁસ્મેંસે થોડી બચ્ચોકે લિએ ભી લે લીજીએ.” ફરમાયા, ‘અય સલમાન, જો ચીઝ રાહે ખુદામેં ઢી જા ચૂકી હૈ ઉસ્મેંસે અબ મેરે લિએ બચ્ચોંકે લિએ લેના મુનાસિબ નહીં હૈ.

સખાવતકા માદા કુદરતને જનાબે સય્યદા (સલા.)મેં બચપનહીસે કુટકુટ કર ભર દિયા થા. અભી આપકી દસ સાલકી ઉમ્ર થી કે મુલ્કે શામકી એક બડી દવલતમંદ ખાતુન ફાતેમા શામિયા જો નિહાયત ઢીનદારો ઇબાદત ગુઝાર થી

और आसमानी किताबोंकी आलेमा बी
थी. जनाबे सय्यदा (सला.)की ખુદાદાદ
અકલો ફિરાસતકી તાઅરીફ સુન કર
મિલને આઇ और બહોતસે તોહફે અઝ
કિસ્મેં ઝેવરો જવાહેરાત, મેવે, કપડે और
ખાને પીનેકી ચીઝેં અપને સાથ લાઇ.
જનાબે સય્યદા (સલા.)ને બડી ખન્દા
પેશાનીસે ઉસ્કા ખેરમકદમ કિયા. જબ
ઉસ્ને વોહ તોહફે આપકે સામને પેશ
કિયે તો જનાબે ફાતેમા (સલા.)ને ઉસ્કી
ઇજાઝત લે કર વોહ સબ ખિદમતે

ઇસ્લામકે લિએ અપને પિદરે
બુઝૂર્ગવારકો દે દિએ. બાદ કપડે ઓર
ખાને પીનેકી ચીઝેં ઉન મુસલમાનોંકે
પાસ ભીજવા દી જો ગરીબો નાદાર થે.
ફાતેમા શાનિયા જનાબે સય્યદા
(સલા.)કા યેહ ઇસાર દેખ કર હૈરાન હો
ગઇ ઓર જનાબે સૈયદાકો અપને સીનેસે
લગા લિયા.

મોઅમેનિન ! આજ જનાબે
સય્યદાએ આલમકી વિલાદતકા મુબારક
વ મસઉદ દિન હૈ. હમ આજ જિસ કદર

મસરૂત કરે કમ હૈ. બિલ ખસુસ હમારી
ઔરતે. કયું કે જનાબે સય્યદા (સલા.)કી
વજહસે તબકચે નિસ્વાંકી ઇઝઝત
બહોત બડ ગઇ, ઝનાને અલામ જિત્ના
ફખ્ર કરે કમ હૈ.

અલ્લાહુમ્મ સલ્લે અલા
મોહમ્મદિં વ વ આલે મોહમ્મદ.

મજલિસ : ૪

હ. ઇમામ હસન (અ.સ.)કી

વિલાદત

કાલ રસૂલુલ્લાહે સલ્લલલ્લાહો
અલયહે વ આલેહી વ સલ્લમ, “મસલો
એહલેબયતી કમસલે સફીનતે નૂહ મન
રકબહા નજા વ મન તખલ્લફ અન્હા
ગરેક વ હવા.”

ઇરશાદે રસૂલે મકબુલ
સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વ
સલ્લમ હૈ કે, “મેરે એહલેબયતકી મિસાલ

કશ્તીએ નૂહ જૈસી હૈ જો શખ્સ ઇસ પર સવાર હુવા ઉસને નજાત પાઇ ઓર જિસ્ને ઉસ્કો છોડા વોહ ગરક ઓર હલાક હુવા.”

હઝરાત, જીસ એહલેબયતકી આં હઝરતને કશ્તીએ નૂહસે તશબીહ દી હૈ, ઉસીકા એક ફર્દ યાઅને ઇમામે હસને મુજતબાકી વિલાદતકી તારીખ પર આજ હમ ઓર આપ ઇઝહારે મસરૂતકે લિએ જમા હુવે હૈ.

आपकी विलादते बासआदत
पंटरवी माहे रमआनुल मुबारक हिजरी
3 को मदीनये मुनव्वरामें हुँ. आज ह.
रसूलेभुदा (स.अ.व.)के घरमें हमाम
हसन (अ.स.)की विलादतकी पेहली छद
है. माहे सियामका मुतब्रिक अमाना,
नीमये रमआनकी सुब्हे सादिक, नूरे
छलाहीका अहुर, रसूलकी मसरतकी हद
नहीं. आपकी भुशयोंकी छन्तिहा नहीं, मां
के लिजे छस्से बडकर और कौनसा वकते
सोडर होगा ? भुदाने बडी दवलत दी,

નખ્લે ઉમીદકા પેહલા સમર આગોશે
આરઝૂમેં આયા, ઘરમેં એક ગૈરમાઅમુલી
આસારે શાદી પયદા હુવે. પયગમ્બરે
ઇસ્લામકા ફરઝંદ હૈ. અસદુલ્લાહકા બેટા
હૈ. હુરેં ખિદમતકે લિએ, મલાએકા
તેહનિયતકે લિએ જુકદર જુક આ રહે હૈ.
દરીયાએ આસમાન ખુલે હૈ. તુબા દુરો
જવાહિર બરસા રહા હૈ. મોઅમેનિન ઔર
મોહિબ્બીન નારાએ દુરુદ બલંદ કર રહે
હૈ.

બાપ ખુશી ખુશી ઘરમેં દાખિલ
 હુવા. સલમા બિન્તે ઉમેસને ખુદાકી દી
 હુઇ દવલત આપકી ગોદમેં દી. બચ્ચે
 પાક સાફ, નાફ બુરીદા મખ્તુનો મસઉદ
 હૈ. જનાબે સય્યદા (સલા.)ને હઝરત
 અલી (અ.સ.)સે કહા કે, “બચ્ચેકા કોઇ
 નામ તઝવીઝ કિજીએ.” હ. અલી (અ.)ને
 ફરમાયા, મેં રસૂલ પર સબકત નહીં કર
 સકતા.”

એક રિવાયતમેં યું ભી હૈ કે
 હઝરત સફરમેં થે. તીસરે રોઝ તશરીફ

લાએ, જિબ્રઇલ હઝરતકો ખબર દે ચૂકે
 થે, જબ ઘરમેં આએ સલમાને એક ઝદ
 કપડેમેં લપેટ કર હઝરતકી ગોદમેં દેના
 ચાહા ઓર અઝ કી કે, “લીજીએ, નવાસા
 મુબારક હો.” ફરમાયા, “મેંને મન્ચ કિયા
 થા કે ઝદ કપડા કમાતમેં ઇસ્તેમાલ ન
 કરના. જાઓ, દુસરે કમાતમેં લાઓ.”
 સલમા સફેદ પારચેમેં લપેટ કર
 શેહઝાદેકો લાઇ. આપને પેહલે દાહને
 કાનમેં અઝાન દી ફિર બાએં કાનમેં
 એકામત સુનાઇ, ફિર હઝરતને અપની

ઝબાન દહને શીરખ્વારમેં દે દી. મિસ્લે
શીરકે દેર તક બચ્યા ચુસ્તા રહા.

અમીરૂલ મોઅમેનિન (અ.સ.)ને
અર્ઝ કી કે, અય અલ્લાહકે રસુલ
“બચ્યેકા કોઇ નામ રખ દીજીએ” આપને
ફરમાયા, મેં ખુદા પર સબકત નહીં કર
સકતા” જીબ્રઇલકો હુકમ હુવા હમારે
હબીબકે યહાં બેટા પચદા હુવા હૈ. જાઓ
હમારી જાનિબસે સલામ કહો ઔર
મુબારકબાદ દો ઔર કહો કે, “હમારે
નઝદીક અલીકો તુમસે વોહ મન્ઝેલત હૈ,

જો હાઝનકો મૂસાસે થી. બસ વોહ નામ
 રખ દો જો હાઝનકે ફરઝંદકા નામ થા.”
 હઝરત રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.)ને પૂછા કે,
 “હાઝન કે બેટેકા કયા નામ થા.?”
 જીબ્રઇલને કહા કે, “શબ્બર” આપને
 ફરમાયા, જીબ્રઇલ, જા કર અઝ્ કરો કે
 હમારી ઝબાન તો અરબી હૈ. જીબ્રઇલ
 ગએ ઔર પયામ લાએ કે, “અય હબીબ
 ! તુમ ઇસ શેહઝાદેકા ‘હસન’ નામ
 રખો, ઇસ્કે ભી વહી માઅને હૈ.”
 (સલવાત)

કાબિલે ગૌર બાત યેહ કે ખુદાને
નામ રખ્યા તો હાઝનકે બેટેકા, કયું કે જો
મન્ઝેલતો મુશાબેહત હાઝનસે જનાબે
અમીરકો થી ઉસ્કો પૂરા કરના થા.
હાઝનકે બાપકા નામ ઇમરાન થા.
હાઝનકે મૌલાકે વાલીદે બુઝૂર્ગકા નામ
ભી ઇમરાન થા. અબુ તાલિબ તો
આપકી કુન્નિયત થી. નામ નહીં. નામ તો
ઇમરાન થા. હાઝનકે બેટેકા નામ
“શબ્બર” થા. અલીકે બેટેકા નામ ભી

“શબ્બર” રખ્યા ગયા. કયું ન હો, ખુદાકી
દી હુઇ મુશાબેહત હૈ. (સલવાત)

હાં, દોસ્તો ! રસૂલકી રિયાઝતકા
પેહલા ફલ થા. ઇસ્મેં હર સિફત રસૂલકી
મૌજુદ થી. વોહી રસૂલકે અબરુ, વોહી
ગેંસુ, વોહી ખતોખાલ, વોહી જાહો જલાલ,
વોહી કદો કામત, વોહી અન્દાઝે
તબસ્સુમ, વોહી ઉન્વાને તકલ્લુમ ગોયા
રસૂલકે રુએ મુબારક કા મુરકકા
આઇનએ ઇમામતમેં ઉતર આયા થા.
ઉમ્મુલ મોઅમેનિન જનાબે આએશાકો

જબ દીદારે રસૂલકા શોક હોતા થા ઇસ
નૂરાની તસ્વીહરકો દેખ કર તસ્કીઆન
કર લેતી થી.

સરકારે ખત્મી મરતબતકે બડે
નવાસેકી વિલાદતકા હાલ તો આપને
સુના, વજદ ભી કિયા, દુરુદકે નાઅરે ભી
લગાએ. અબ ઝરા ઇન્કી સખાવતકા
હાલ ભી સુનિએ.

એક સાઇલ આલે અલીકી
સખાવતકા શોહરા સુન કર આયા.
ઇમામ હસન (અ.સ.)ને ઉસ્કો ચારસો

दिरहम देनेके लिये अपने कातिबसे
छशारेमें कहा, कातिब छशारा न समजा,
चारसो दिनार दे दिये. साछल अपनी
हाजतसे जियादा पा कर शुकीया अदा
करनेके लिये हजरतके पास आया.
हजरतने पूछा के, “क्या मिला?” अर्ज की,
“चारसो दिनार.” आपने इरमाया के,
“येह तो कातिबकी सभावत थी.” अरु,
उस्को बुलाओ, जब कातिब आया तो
पूछा, “मैंने चारसो दिरहम देनेको कहा
था, तुमने चारसो दिरहम दिये ?”

કાતિબને અર્ઝ કી કે, “મૌલા ! મૈને તો ચારસો દિનાર દિયા કયું કે મેં તો ચારસો દિનાર સમજા થા.” સખી ઇબ્ને સખી, ઇમામ ઇબ્ને ઇમામને ફરમાયા કે, “અચ્છા, ચારસો દિરહમ ભી ઇસ્કો દે દો. મેરી ખુશીસે દિરહમ ઇસ્કો મિલે, ઓર તુમ્હારી ખુશીસે દીનાર મિલે !”

ચું કે એહદે મોઆવિયામેં દુનિયા અહિર પરસ્ત થી. હઝરતકો ભી ઝરૂરત હુઇ કે લિબાસ ઓર અહેરી સામાનમેં તકલ્લુફકો દખલ દે. એક મરતબા

हजरत अेक कबा निहायतही कीमती
पेहने हुवे थे. कुछ शोअरा हजरतके
दरबारमें बेठे हुअे थे. अेक शाअेरको
हजरतकी कबा पसंद आछ. अंद शेअर
उस्नेअ हजरतकी मदहमें पडे और कहा
के, “अब्न रसूल्लिाह ! मैंने ज्वाबमें देजा
के मैं आपकी मदह कर रहा हुं और
आपने येही कबा जो इस वकत अयबे
जिस्म है, मुजे जिलअतमें दी है.”
हजरतने वोह कबा उतार कर उसको दे
दी, और उससें बेहतर कबा मंगा कर

પહેની. મગર હઝરતકો ગુસ્સા આ ગયા.
દુસરે શાયરને અઝ કી કે, “મૌલા !
મુજકો ઇત્ના વકફા દીજીએ કે મૈં ભી
ખવાબ દેખ લું.” યેહ કેહ કર ઉસ્ને ચંદ
શેઅર ઉસ્સે બેહતર હઝરતકી શાનમેં
પડે. હઝરત ઇસ બરજસ્તા જવાબ પર
ખુશ હો ગએ ઔર યેહ કબા ઉસ્કો અતા
કી ઔર કુછ દીનાર ભી દિયે ઔર
ફરમાયા કે, “તું સચ બોલા યેહ ઉસ્કા
ઇન્આમ હૈ. તુને લિબાસ ભી ઉસ્સે
બેહતર પાયા, નકદ ભી મિલા ઔર ખુદા

और उसके सालेह बंटोको जुश ली
किया.”

हजरतने सभावतकी कोठ किस्म
बाकी न रખी. जो अपने नामके साथ
दुनियामें न छोडी हो. अेक मरबा कस्ट
कर लिया के अपने कुल माले दुनियाका
आधा हिस्सा राहे जुदामें दे दुंगा,
युनान्ये अैसाही किया. असासुल
बयतको दो हिस्से किये, यहां तक के
नाअलयन मुबारक ली दो हिस्सों पर
कर दी. अेक हिस्सा मसाकीनको दे दिया

और अेक हिस्सा अयालके लिये बाकी
रज्जा. रिवायतसे माअलुम होता है के
अपनी उम्रमें दो भरतबा अैसा ही
किया. (सलवात)

अवलाए अली और आले रसूलके
लिये येह कुछ बघट नहीं. न छन्का हाथ
कभी देनेसे थका. न हिम्मत पस्त हुं.
मोहताजो कुकराको तो बराबर मिलता
ही रहा था, और अब भी जो ब पुलुसे
निव्यतसे मांगता है, अरुर पाता है. बुरा
कहेनेवालो को भी दिया, दुशनाम

દેનેવાલોંકો ભી દિયા, દુશ્મનોકો ભી દે
કર અપના કલમા પડવાયા.

એક રોઝ હઝરત એક ઉમદા ઘોડે
પર સવાર બતજમ્બુલો વકારે ઇમામત
જા રહે થે. એક શામીને પૂછા વેહ કોન હૈ
? જવાબ મિલા, ફરઝંદે રસૂલે ઝૂલમેનન
ઇમામ હસન (અ.સ.) હૈ. શામીને ઉસ
વકત કલેમાતે નાસઝાવાર કેહના શુરૂઅ
કિયે. હઝરતને શામીકે અલ્ફાઝ સુને,
ઘોડેકી બાગ રોક લી ઔર ફરમાયા કે,
“અય શેખ ! મઅલુમ હોતા હૈ કે તુ

બદલી અરબ હૈ, તુ આલે રસૂલકે
મનાકિબ ઓર મેરે મરાતિબસે નાવાકિફ
હૈ. તુજકો ગલત બાવર કરાયા ગયા હૈ.
મેરે સાથ અપને અસ્બાબકો લે કર આ.
મૈં તુજકો હર ઉસ બાતસે રઝામંદ કર દું
જો તેરી ખ્વાહિશ હો. અગર કોઇ હાજત
રખતા હો તો મૈં પૂરી કર દું, અગર
સવારી મત્લુબ હો તો ઘોડા દું. અગર
ભૂખા હૈ તો તુજકો સૈર કર દું. અગર
લિબાસકી ઝરૂરત હૈ તો તુજકો ખિલઅતે
ફાખેરા દું. જાદએ ઇમાનકી તલાશ હૈ તો

તુજકો રાહે નજાત પર લગા દું. ચલ, મેરે ઘર ચલ. જબ તક તેરા દિલ યાહે કયામ કર, મૈં તેરી ખિદમત કરુંગા. યેહ તેરે હકમેં બેહતર હૈ. બનિસ્બત ઉસ્કે તું જિસ આલમમેં હૈ.” હઝરતને ઇસ ફસાહતો બલાગતસે ઇરશાદ ફરમાયા કે, ગોયા દરિયા મૌજે માર રહા થા શામી હૈરતમેં આ ગયા. કુછ દેર અપની અસા પર તકિયા કિએ ખડા રહા. ફિર અપની ઝમ્બીલ ઉઠાઇ ઓર કહા કે, “બેશક મૈં ગલતી પર થા. ઇસ્કે કબ્લ મૈં આપકા

और आपके वालिडे बुजुर्गवारका दुश्मन
था. अब रईको जानिसार हुं. 'अश्हदो
अन्नक जलीइतुल्लाहे इी अरजेही. बेशक,
आप दुनियामें जलीइये बरहक है.'
अच्छा यलिये, मैं आसतानये मुबारक
पर यलता हुं और अब उम्र भर जुदा
न हुंगा. (सलवात)

पयगम्बरे जुदा (स.अ.व.)
अपने एस बडे नवासेको बहोत चाहते
थे. अनस बिन मालिक कहते है के, अेक
रोज हजरत रसूले जुदा (स.अ.व.) सो

રહે થે કે હસન બિન અલી દાખિલ હુવે,
ઔર હઝરતકે સીને પર બચઠ ગએ.
મૈને શેહઝાદેકો હટાના યાહા. હઝરત
બેદાર હો ગએ, ઔર ફરમાયા કે, “એ
અનસ ! યેહ મેરા ફરઝંદ મેરે દિલકા
ચયન હૈ, ઇસે હટાઓ નહીં. બચઠા રહેને
દો. જિસ્ને ઇસે ઇઝા દી, ઉસ્ને મુઝે ઇઝા
દી.

એક દિન હઝરત સરવરે અંબિયા
(સ.અ.વ.) મિમ્બર પર ખુટ્બા બયાન
ફરમા રહે થે કે ઇમામ હસન (અ.સ.)

મસ્જિદમાં તશરીફ લાએ. દામનમાં
આપકા પથર ઉલજા તો ગિર પડે.
હઝરત જલ્દી જલ્દી મિમ્બરસે ઉતરે
ઔર શેહઝાદેકો ગોદમાં લે કર ફિર
મિમ્બર પર તશરીફ લે ગએ ઔર
ફરમાયા કે, “જો કોઈ મુઝે દોસ્ત રખતા
હૈ, ચાહિએ કે ઇસે ભી દોસ્ત રખ્ખે.
હાઝેરીન પર લાઝિમ હૈ કે મેરા યેહ કૌલ
ઉન લોગોં તક પહોંચા દો, જો ઇસ વકત
મૌજુદ નહીં.”

ઇમામ હસન (અ.સ.)કા બચપના
 આમ બચ્ચોંકા સા ન થા, બલકે આપ
 બચપનમેં ભી સાહેબો ઇલમો ફઝલ થે
 ઔર ફિકહકે તમામ મસાએલસે વાકિફ
 થે. એક અઅરાબીને દરબારે ખિલાફતમેં
 મસઅલા પૂછા કે, “મૈને હાલતે
 એહરામમેં શુતર મુઠકિ અંડે ભુન કર
 ખાયે હૈ. ઉસ્કા કફફારા કયા હૈ ? જવાબ
 બન ન પડા. હઝરત ઉમરસે પૂછા તો
 ઉન્હોંને અબ્દુલ્લાહ બિન ઓફસે
 દરિયાફત કરનેકો કહા. ઉન્હોંને ભી

લાઇલ્મી ઝહિર કી. આખિર બાબુલ
ઇલ્મકી તરફ રુજુઅ ક્રિયા ગયા. લોગ
જનાબે અમીર (અ.સ.)કે પાસ આચે
ઔર સારા માજરા બયાન ક્રિયા. દોનોં
શેહઝાદે વહાં બેઠે થે. આપને ફરમાયા
કે, “ઇન દોનોંમેંસે કિસીકો ભી પૂછ લો.”
લોગોને ઇમામ હસન (અ.સ.)કી તરફ
રુજુઅ ક્રિયા. આપને અઅરાબીસે પૂછા કે,
“તેરે પાસ ઊંટ હૈ?” જવાબ દિયા ‘હા’.
ફરમાયા, “જિત્ને અંડે ખાચે હૈ ઉત્ની હી
ઉંટનિયાં કો જુફત કરા, જો બચ્ચે પચદા

હોં ઉન્કો ખાનએ ખુદાકે લિએ બતૌરે
 કુરબાની ભેજ દે." જનાબે અમીર
 (અ.સ.)ને ફરમાયા કે, "બેટા ! કુછ
 ઝરૂરત નહીં કે સબ હામેલા હોજાયેં ઔર
 હામેલા હો ભી ગઇ તો બાઅઝ કે બચ્ચે
 ગિર ભી જાતે હૈ!" ઇમામ હસન
 (અ.સ.)ને કહા કે, "બાબાજાન ! બાઅઝ
 અંડે ભી તો ગંદે હોજાયા કરતે હૈ.
 (સલવાત)

એક મરતબા અબુ સુફિયાન
 અપને ઝમાનએ કુફ્રમેં અમીરુલ

મોઅમેનિન હઝરત અલી (અ.સ.)કે
પાસ આયા ઔર કેહને લગા કે “અય
અબુલ હસન ! મૈં આપકે પાસ એક
હાજત લેકર આયા હું.” ફરમાયા, “વોહ
કયા હૈ ?” ઉસ્ને કહા, “આપ સાથ ચલેં
ઔર પયગમ્બરસે સિફારિશ કરે કે મેરે
વાસ્તે એક અહદનામા ઔર નવિશ્તા
લિખ દેં કે મેરે હાલસે કોઇ મુસલમાન
મોઅતરિઝ ન હો. આપને ફરમાયા, અય
અબુ સુફિયાન ! જનાબે રસૂલે ખુદા

(स.अ.व.) तेरे बारेमें अहद कर यूके है
वोह हरगिळ उससे न झीरेंगे.

उस वकत जनाबे सैयदा (सला.)
परदेके अंदर थी. एमाम हसन
(अ.स.)का सीन उस वकत यउदा
महीनेका था. सामने ખेल रहे थे. अबु
सुफियान केहने लगा के, “अय दुप्तरे
मोहम्मद ! एस बय्येसे कहो के अपने
नानासे मेरे लिखे सिफारिश करें.”
अल्लाह-अल्लाह ! काफ़िरो मुश्रिक बी
यकीन रખते है के अगर सैयदा

(સલા.)કે બચ્ચે સિફારિશ કર દે તો આનકી આનમેં કામ બન જાતા હૈ. અભી તો બચ્ચે થે મગર આગોશે ઇસ્મતકી તરબિયત પાચે હુચે થે. આપ ફૈરન અબુ સુફિયાનકી તરફ મુતવજજેહ હુચે ઔર ફરમાયા અય અબુ સુફિયાન ! કહે, 'લાઇલાહ ઇલ્લાહ વ અન્ન મોહમ્મદન રસૂલિલ્લાહ. અલબત્તા, મૈં તેરી સિફરિશ કરુંગા.' અમીરૂલ મોઅમેનિન (અ.સ.)ને ફરમાયા કે, "ખુદાકા શુક્ર હૈ કે ઉસ્ને ઝુરિંચતે આલે મોહમ્મદમેં ભી મિસ્લે

यह्या बिन अकरियाके पयदा किया,
जिन्होंने बयपनमें बातें की थी.”
(सलवात)

हजरतका कमाले एसारे नइस येह
था के दोस्तों की हिफाजत और बकाये
दीनके लिये अपनी आतको हकूमतो
एमामतोसे मेहइम करके अमीर शामसे
सुल्ह कर ली और सलतनतसे दस्तकश
हो गये. जहादे नइस और एसार एसीको
तो केहते है के एस्लाहकी सूरत
मसालेहतमें देभी तो अपने मझादे

आतीको तर्क किया और शराब्येते सुल्ह
वोह मुकर्रर क्रिये के उस्में दोस्तोंको और
दीनको झायेदा पहोंये और दुनियामें
कोध येह न केह सके के रसूले भुदा
(स.अ.व.)ने जिस तरह होटेबियहमें
सुलेह कर ली और भूनरेजीसे
किनाराकशी की, इरअंटे रसूल हमाम
हुसयन (अ.स.)ने उस सूरत पर अमल
कयुं न किया ? पेहले सुल्ह करके देष लेते
अगर उस्में इस्लाह न होती तब
तलवार भेंयते ! इस लिये पेहले

ઇમામ હસન (અ.સ.)ને ફલાહે
મુસ્લેમીનો હિફાઝતે દીનકે શરાયત પર
સુલ્હ કર લી, ઔર જબ યેહ હુજજત ભી
બાકી ન રહી ઔર બજાયે ઇસ્લામકે
બદઅહદ કોમકે હાથોંસે કતલ મોઅમેનિન
ઔર ઝિયાએ દીનકી નોબત આ ગઇ.
ઉસ વકત કરબલામેં દુસરી સૂરત
રસૂલકે દુસરે ફરઝંદને ઇખ્તેયાર કી.

ગોયા સુલ્હો જંગ દોનોં શકલોકી
દોનોં ભાઇઓને તકસીમ કરકે દિખલા
દિયા કે હમ હિફાઝતે દીનો ફલાહે

मुस्लेमीनके लिये नइसकशी करके
आमोश भी बेठ सकते है और जब इसमें
मइर न हो तो मयदाने कारआरमें गला
कटा कर अपने नइसकी कुरबानी भी कर
सकते है. (सलवात)

उमाम हसन (अ.स.)ने माहिल
पर नजर करते हुवे अभीरे शामसे सुल्ह
कर ली. जुद हजरत रसूले जुदा
(स.अ.व.)ने सुल्हेहोटेबियहकी अेक
मिसाल कायम करके अपनी अवलादसे
इस अेअतेराजको हटा दिया. मगर

हमारा तो धमान येही है के हमारे
धमामका इअल हुकमे जुदा और रसूलके
ताबेअ है. जिस अम्र पर जो मामूर हो
उस्ने उस पर अमल किया. येह
सियासते एलाहियाह है के किसीको
सुल्हका हुकम दिया. किसीको जंगका.
सियासते दुनिया भी एसी उसुलकी
पाबंद है के पेहले नरमीसे और
एन्केसारसे काम निकाले, और जब सुल्ह
और आहिस्तगीसे काम न चले तो फिर
सभ्ती और दुइस्ती एप्तैयार करे. एसी

उसुल पर षुदाने अपने रसूलको
अबरदस्त आलह अता इरमाये. अेक
को लिबासे हिल्म अता इरमाया के वोह
अपने अहदको सलाहियत और नरमीसे
रसूलकी सुल्ह-जू सुन्नत पर अमल करें.
दुसरेको जहाटे सैइके लिये गयुर और
मनयला बना कर पयदा किया. कयुं के
नरमीके बाद सप्ती की अरुरत हुवा
करती है. (सलवात)

हाजरीने मेहडिल ! आजकी पुरकेइ
मेहडिले मीलाहमें रसूलके बडे नवासेका

એક મોઅજીઝ અઝ કરકે મેરે બયાનકો
ખત્મ કરું. મુઆવિયાને ઇમામ હસન
(અ.સ.)કે તમામ શરાએત કબૂલ તો
કિએ મગર એક પર ભી ઇમાનદારીસે
અમલ નહીં કિયા. કિસી શખ્સને ઇમામ
હસન (અ.સ.)સે પૂછા, “યબ્ન
રસુલિલ્લાહ ! કયા સબબ હૈ કે આપ
મુઆવિયાકે ઝુલ્મ પર ઇસ કદર
તહમ્મુલ ઔર સબ્ર કરતે હૈ ?” આપને
જવાબમેં જો કુછ ઇરશાદ ફરમાયા ઉસ્કા
ખુલાસા યેહ હૈ કે, “મેં આજિઝ નહીં હું.

અગર દુઆ કરું તો ખુદાવંદે આલમ
 મુલકે ઇરાકકો શામ કર દે ઔર મુલકે
 શામકો ઇરાક કર દે. ઔરતોકો મર્દ કર
 દે ઔર મર્દકો ઔરત કર દે.” એક શામી
 વહાં બેઠા હુવા થા, કેહને લગા કે, “કોન
 ઐસા હૈ, જો ઇસ મહાલ કુદરત રખતા
 હો?” શામીકે વેહ મઝહકા ખેઝ અલ્ફાઝ
 સુન કર હઝરતને ફરમાયા કે, “ઉઠ, ખડી
 હો, અય ઔરત ! તુઝે શર્મ નહીં આતી કે
 મર્દોમેં બેઠી હૈ ?” અબ જો શામીને ખ્યાલ
 ક્રિયા તો અપને અંદર ઔરત પાઇ.

निहायत गभराया, आपने इरमाया के,
“गभराती क्युं है ? तेरी ञवजा मई हो
गछ और तुझे उस्से हमल ली रहेगा,
और तुजहसे जो बय्या पयदा होगा
वोह पुनसा होगा.” जैसा हजरतने
इरमाया था वयसा ही हुवा. बाद उस्ने
और उस्के अयालने अपने इसिद
अेअतेकादसे तौबा की, और दोनों
तालिअे अइव हुवे. रहीमो करीम
छमामने दुआ की, उसी वकत दोनों

અપની અપની અસલી હાલત પર હો
ગયે.

અલ્લાહુમ્મ સલ્લે અલા
મોહમ્મદિં વ વ આલે મોહમ્મદ.

મજલિસ : ૫

હ. ઇમામ હુસયન (અ.સ.)કી

વિલાદત

કાલલ્લાહો તબારક વ તઆલા ફી
કેતાબેહિલ મજ્દ વ કુરકાનેહિલ હમીદ:
'કુલ ઇનકુમ તુમ તોહિબ્બુલનલ્લાહ
ફત્તબેઉની યોહબિબ્કો મુલ્લાહો વ

यगद्विर लकुम ओनुबकुम वल्लाहो
गकुदुर रहीम.'

अल्लाह तआला कुरआने करीममें
छरशाह इरमाता है के, "केह दो, (अथ
मोहम्मद स.अ.व. ! उन लोगोंसे) के
अगर तुम जुदाको दोस्त रखते हो तो
मेरी पथरवी करो, के जुदा भी तुमको
दोस्त रखेगा और तुम्हारे गुनाह बप्श
देगा और जुदा बडा बप्शनेवाला
मेहरबान है."

आपके सामने मैंने जिस आयये
मुबारेकाकी तिलावत की, उसकी शाने
नुज़ूलमें मुइस्सेरीनके दरमियान कुछ
छप्तेलाइ है. कोछ केहता है के येह
यहुदीओके बारेमें नाजिल हुछ है. कयुं के
वोह कहा करते थे के, “नहन्तो
अब्नाउल्लाहे व अहिब्बा ओहु. हम
भुदाके इरअंद है और भुदाके दोस्त !”
दुसरा कौल येह है के नसाराके बारेमें
छस्का नुज़ूल हुवा है. बात येह है के
नजरानके नसारे केहते थे के, “छन्ना

नोअउअेमुल मसीह हुब्बन लिब्लाह.
 हम लोग मसीहकी ताअजीम पुदाकी
 मोहब्बतकी राहसे करते है. अेक कौल
 येह बी है के कुइइारे कुरेशके बारेमें येह
 आयत आछ है. मस्जिदुल हराममें
 बुतोंकी छबाएत करते थे और उन्को
 सिजदा करते थे, हजरत रसूले पुदा
 (स.अ.व.)ने इरमाया के, “अे गिरोह
 कुरेश ! पुदाकी कसम, तुम लोगोंने
 मिल्लते छब्राहीमको छोड दिया और
 बुतोंकी परस्तिश करने लगे.” जवाबमें

કહા, “હમ તો ઇન બુતોંકી ઇબાદત ખુદાહીકી મોહબ્બતસે કરતે હૈ.
“માનઅબોદોહુમ ઇલ્લા લેયોકરેબુનહા એલલ્લાહે. હમ લોગ સિફે ઇસ વાસ્તે ઇન બુતોંકી પૂજા કરતે હૈ કે યેહ સબ ખુદાકી બારગાહમેં હમારા તકરૂબ બડા દેંગે !

ચૌથા કૌલ યેહ ભી હૈ કે યેહ આયત આમ હૈ. ખ્વાહ મુસલમાન હો યા કુફરાર, યહુદ હો યા નસારા. સબકે વાસ્તે હુકમ હૈ કે જો કોઇ ખુદાસે

मोहब्बतका दाअवेदार है, उसे चाहिये के
रसूलकी पथरवी करे. अगर पथरवीये
रसूलमें वोह अटल रहा तो भुदा उसे
दोस्त रभेगा और उसके. गुनाह भी बक्ष
देगा.

मोहब्बत, मवदत और भुल्लत
सबके करीब करीब अेक ही माअने है.
बाअअ केहते है. बाअअ केहते है के
मोहब्बत आम है. ज्वाह नेकुकारके साथ
हो, या बुरेके साथ. उसे मोहब्बत कही
जायेगी. मगर मवदत तो अख्छोंके साथ

ही हो सकती है. उसी लिये षुएाने
मोहब्बते अेहलेब्बयतके बारेमें बजाअे
मोहब्बतके मवदतका मुतालेबा अपने
रसूलसे कराया के, “कुल लाअसुअलोकुम
अलयहे अरजन ँल्लल मवदत डिल
कुरबा.” केह एो (अय रसूल !) उन
लोगोंसे के अजरे रिसालातके अेवअ हम
तुम लोगोंसे कुछ नहीं याहते मगर येह
के हमारे अेहलेब्बयतके साथ मवदत
रब्बा करो.”

દોસ્તો ! જબ સાઇલ કોઇ ચીઝકા
 સવાલ કરતા હૈ તો ઉસ્કે સવાલકો પૂરા
 ન કરનેમેં દો બાત પેશે નઝર હોતી હૈ.
 એક યેહ કે યા તો સાઇલ જિસ ચીઝકા
 સવાલ કરતા હૈ વોહ ચીઝ ઉસ્કે પાસ
 નહીં હૈ. દુસરી બાત યેહ કે યા તો ઉસ્કો
 ઉસ ચીઝકા વોહ મુસ્તહક નહીં જાનતા.
 મોહબ્બતે એહલેબયતસે જી
 ચૂરાનેવાલોંકે પાસ યા તો રસૂલ ઔર
 આલે રસૂલકે લિએ મોહબ્બત હૈ હી નહીં,
 યા તો વોહ (મઆઝલ્લાહ) આલે

रसूलको मोहब्बतका मुस्तहक नहीं
जानते !

हां, येहले बजम ! आज बडी
पुशीका दिन है. हमारे रसूलने जिन्की
मोहब्बतका सवाल ब हुकमे पुदा किया
उन्हीमेंसे अक इर्दका यव्मे विलादत है.
यअने शाहआदीये कोनेनके छोटे
साहेबआदेकी विलादते बासआदतका
जशन मनाने हम सब यहां जम्आ हुवे
है. हमारे लिये आजका दिन बडी
मसरतका दिन है. आजके दिनको हम

યવ્ને નજાત કહેં તો બેજા ન હોગા, યેહ
નવ મવલુદકે સદકેમેં આજ ફિતરુસકા
ઇતાબ દૂર હો ગયા, ઉસ્કો બાલોપર
દિએ, આજ દરદાઇલ તર્કે અવલાકી
વજહસે ગિરફતાર થા વોહ નજાત પા
ગયા. દરે સય્યદા પર હમ ભી હમારે
ગુનાહ હુસયનકે સદકેમેં મુઆફ કરા લેં.
શર્ત હૈ તોહફયે દરૂદ લેકર જાયે,
નાઅરયે દરૂદ લગાતે જાયે.

જન્મતમેં ધુમ મય ગઇ, રસૂલકી
બેટીકે યહાં બેટા પયદા હુવા. તેહનિયત

દેને ચલો. બેહિશ્ત આરાસ્તા હુઇ,
ગિલમાનને લિબાસે ઝેબા ઔર ખિલઅતે
ફાખેરા પેહને, જહન્નમકી આગ સદ્ હો
ગઇ, કાતિબાને અઝાબને કલમ રોક
દિયા, મલઅે અઅલામેં મસરતકી ધુમ,
ખાનઅે ફાતેમામેં મલાયકકા હુજુમ,
અજવાઝે રસૂલ ઔર બનાતે અબ્દુલ
મુત્તલિબ જમ્અ હૈ. સૌફિયહે ખ્વાહરે
જનાબે હમઝા કેહતી હૈ. જબ હુસયન
પયદા હુવે તો મૈં મૌજુદ થી, જનાબે
પયગમ્બરે ખુદા (સ.અ.વ.) તશરીફ

लाये और इरमाया के, “हलुम्मी अेलव्य
बेधव्नी. मेरे इरळंडको मेरे पास
लाओ.” मैंने अर्ज की के, “अभी तो मैंने
नेहलाया भी नहीं, आपको कयुं कर दूं ?
इरमाया के, “कुड़ी ! तुम उसको क्या पाक
करोगी. जुदाने उसको पाको पाकीअ
पयदा किया है.”

बहर हाल, मुवाड़िके रिवायते
सलमा बिनते उमेस.

ह. रसूले जुदा (स.अ.व.)ने
बय्येको आगोशमें ले कर अेक कानमें

અઝાન ઔર દુસરેમેં એકામહ કહીં. ફિર
 અમીરૂલ મોઅમેનિનસે પૂછા કે, “ઇસ્કા
 કોઇ નામ તજવીઝ કિયા હૈ? અઝ કી કે,
 “મેરી કયા મજાલકે મૈં આપ પર સબકત
 કરું ? પયગમ્બરે ખુદા (સ.અ.વ.)ને
 ફરમાયા કે, “મૈં ખુદા પર સબકત નહીં
 કર સકતા.” ઇત્નેમેં જિબ્રઇલ વહી લે કર
 આ ગયે, ઔર કહા કે, “ખુદાવંદે આલમ
 બાદ તોહફયે દુરૂદો સલામ ઇરશાદ
 ફરમાતા હૈ કે હમને તુમ્હારે ફરઝંદોકે
 વોહી નામ રખ્ખે જો હાઝનને અપને

બેટોંકે નામ રખ્ખે થે.” હઝરતને પૂછા કે,
“વોહ નામ કયા થે?” જિબ્રઇલને અઝ કી
કે, “શબ્બર ઔર શબ્બીર” ફરમાયા કે, “મૈ
તો અરબ હું, નામ મેરી ઝબાનમેં હોને
ચાહિએ.” જિબ્રઇલને બારગાહે રબ્બુલ
ઇઝઝતમેં યેહ ઉજર પેશ કિયા. જવાબ
મિલા કે, “તુમ હુસયન રખ દો.”
(સલવાત)

ફિર આપને સલમા બિન્તે ઉમૈસસે
દરિયાફત કિયા કે, ફાતેમાને ઇસ્કો દૂધ
તો નહીં દિયા ?” સલમાને અઝ કી કે,

“જી નહીં.” હઝરતને અપની ઝબાન હુસયનકે મુંહમેં દે દી. દેર તક નવાસા નાનાકી ઝબાન ચુસતા રહા. ગોયા ચશ્મએ શીર થા કે નવાસા સયરાબ હો ગયા. ફિર આપને અપની જવઝા સલમાકો ફરમાયા : વોહ હુસયનકી નિગરાની કરે. ખુદાકી તરફસે જન્નતકી એક હુર મુકર્રર કર દી ગઈ થી કે તમામ ખિદમાત અંજામ દે જો દાયા અંજામ દેતી હૈ.

હાં, એહલે મેહફિલ ! દુરુદકે મોતી
 અપને શેહઝાદે પરસે નિછાવર કરકે
 સુનિએ, મલાએકા ઇસ મસરૂતમેં દુરુદકે
 જવાહિર નિસાર કરતે હૈ ઓર હુરેં લુંટતી
 હૈ. ફરિશ્તોકી ફૌજે ઇસ કદર આસમાનસે
 તેહનિયતકે લિએ નાઝિલ હોતી હૈ કે
 જિસ્કા શુમાર ઇલમે ખુદામેં હૈ, યા રસૂલસે
 પૂછિએ, જિન્કે પાસ મુબારકબાદ દેને
 આએ, યા અલીસે દરિયાફત કીજિએ, જો
 આસતાનએ નબૂવ્વત પર શુમાર કરતે
 થે. મલાએકએ મોકરેંબીન આએ,

तेहनियत ले कर आये, हदिया देनेके
लिये आये, दरदाछल अपना दर्दे दिल
ले कर आया, झितरस अपनी भता (तर्के
अवला) मोकुड़ करानेके लिये आया.

छप्ने बाबवयसे रिवायत है के
झितरस अेक मलक था जो तवाड़े अर्श
पर मोतवककल था. अपनी बुजूगी पर
नाअ हुवा. भुदाको उस्का उम्ब पसंद न
आया. सअ व जअका नशेबो इराअ
दिभलाना मन्जुर था, भिलअते बालो
पर जिस्मसे उतार कर अेक जमीरामें

ડાલ દિયા ગયા. કે કુછ રોઝ તર્કે
અવલાકા મઝા ચખ લે. સાત સો સાલ
તક તૌબા વ એનાબત કરતા રહા, મગર
વોહ નુસ્ખા હાથ ન આયા, જિસ્કી
બદવલત આદમકી દુઆ કબૂલ હુઇ થી.
આખિર નારાઝગીકી મુદત ખત્મ હુઇ
ઔર ખુશનુદીકા ઝમાના આ હી ગયા
આસમાનકે દરવાઝે ખુલ ગયે જન્નતસે
ઠંડી ઠંડી હવાએ આને લગીં, કવસરમેં
જોશ પચદા હુવા. સલસબીલને કરવટ
લી. મલાએકાને સફબંદી કી. ફૌજ દર

ફૌજ ફરિશ્તોંકા લશ્કર તેહનિયતકે લિએ
રવાના હુવા. કુદરતકા ઇશારા થા યા
ફિતરસકે જઝબાતે એનાબતકે જિબ્રઇલ
ઉસી જઝીરેકી તરફસે ગુઝરે જહાં
ફિતરસ બેબાલો પર નાલાં વ મુઝતર
પડા થા. ફૌજે મલકકો દેખ કર
તઅજજુબ હુવા, પૂછા કહાં જાતે હે ?
જિબ્રઇલ સબકે આગે થે. ઉન્હોંને જવાબ
દિયા કે, “અહમદે મુજતબાકે યહાં ફરઝંદ
પયદા હુવા હૈ, જો ઉસ્કે વસીકા ફરઝંદ
હૈ. ઉસીકી નસ્લસે ઇમામત તાકયામત

બાકી રહેગી. હમ ઉસ પર મામુર હુવે હૈ
કે ઉસ્કી ખિદમતમેં જા કર તેહનિયત દે.
ફિતરસને કહા કે, જિબ્રઇલ ! વાસ્તા
મોહમ્મદો આલે મોહમ્મદકા, હમકો ભી
લેતે ચલો.” ફરિશ્તોને ઉસ્કો ઉઠા લિયા.

જબ રૂહુલઅમીન મએ કૌજે
મલાએક ખિદમતે બસઆદતે રસૂલમે
પહોંચે, ખુદાકી તરફસે રસ્મે તેહનિયત
અદા કી ઔર ફિતરસકા માજરા અર્ઝ
કિયા. હઝરતને ફિતરસકો કરીબ બુલાયા
ઔર ફરમાયા કે, “ઇસ મવલુદસે અપના

જિસ્મ મસ કરો ઔર અપને મકામ પર
પલટ જાઓ.” ફિતરસને જું હી અપના
જિસ્મ શાહઝાદેસે મસ કિયા ફૈરન જોશે
નોમુ ઓદકર આયા, બાલો પર પયદા
હો ગયે, બાઝુઓમેં કુવ્વત, શેહપરમેં
તવાનાઈ આઈ ઔર અપને મકામકી
તરફ યહ કહતા હુઆ પરવાઝ કર ગયા.
“મેરા મિસ્લ કૌન હો સકતા હૈ, મૈં
આઝાદ કરદયે હુસયન ફરઝંદે ફાતેમાહ
હું.”

येह दुनिया भी अजुबसी है,
वाक्यात पर नजर ही नहीं करती. बस
ले दे के कर हमारी मुआलेफ़त करने पर
ही षडी हुँ है, हमे लोग कहेते है के, येह
लोग अपने अछम्के बारेमें हमेशा गुलु
करते है, अपने अछम्माके येह लोग
अंबियासे भी मरतबेमें बडाते रहेते है,
मगर सच बात येह है के गुलु करना
कयसा हमारे अछम्माके हककी मरतिबको
भी हम नहीं समज सकते. नुह नबीका
किस्सा तो सबने सुना है. केहते है के

सेंकडो साल आपने तब्लीगे दीने जुदा
की. आप जब हिदायत कर रहे थे तो
आपकी उम्मत आपकी बात सुनने के
लिये तैयार न थी. बल्के आपको पत्थर
वगयरासे झप्पी कर देते थे. यहां तक
के आप पत्थरोंके नीचे दब जाते थे, उस
वकत जोब्रहल आते थे. पत्थर हटाते
थे, अपने परों को नूह नबीके झप्पोसे
मस करते थे, नूह नबीके झप्प अछे हो
जाते थे. येह नबीका किस्सा है. अेक
इरिश्तेके बालोपरसे मस होनेकी वजहसे

નૂહ નબીકે ઝખ્મ મુનદમીલ હો જાતે થે
ઔર એક કિસ્સા અભી અભી આપને ભી
સુના, એક ફરિશ્તેકે બાલોપર નોંચ લિએ
થે, ઉસ્કો હુસયનકે જિસ્મસે મસ કરાયા
ઔર ફરિશ્તેકે બાલોપરને રજઅત કી.
નબી કે ઝખ્મોંકે ઇલાજ ફરિશ્તેકે
બાલોપરસે હોતા હૈ ઔર ફરિશ્તેકા
બાલોપર અગર એતાબે ઇલાહીસે ગિર
જાએ તો એક માઅસુમ બચ્યેકે જિસ્મે
અકદસસે મસ કરનેંસે અઝ સરે નવ

પયદા હો જાયે. અબ ઇન્સાફ કીજિયે કે
નબી ઓર ઇમામમેં કયા ફર્ક હૈ ?

અલ્લાહો અકબર, કયા મરતબા હૈ
ઇમામ હુસયન (અ.સ.)કા ? કિસકી
ઝબાનમેં તાકત હૈ કે ઉન્કે ફઝાએલો
મરાતિબ બયાન કર સકે ! અભી આપ
સુન ચૂકે હૈ કે ખુદાવંદે આલમને
હુસયનકા નામ રખ્યા. તવરેતમેં આપકા
નામ શબ્બીર હૈ ઓર ઇન્જીલમેં તવ્યબ
ઓર આપકી કુન્નિયત અબુઅબ્દિલ્લાહ
હૈ.

આજકી પુરનૂર બઝમમેં મૈને જિસ
 આયતકી તિલાવતકા શરફ હાસિલ કિયા
 હૈ ઉસ્કા મતલબ યેહ થા કે, અગર
 ખુદાકી મોહબ્બતમેં તુમ સચ્ચે ઔર
 પકકે હો તો રસૂલકી પચરવી કરો.
 યઅને હ. રસૂલેખુદા (સ.અ.વ.) જિસ્સે
 નફરત કરતે હૈ, ઉસ્સે નફરત કરો, જિસ્સે
 મોહબ્બત કરતે હૈ ઉસ્સે મોહબ્બત કરો.
 અબ મૈં આપકે સામને યેહ અઝ્ઝ કરના
 ચાહતા હું કે રસૂલકો હુસયનસે કિત્ની
 મોહબ્બત થી ? બાવજુદ ઇસ જલાલતો

મરતબકે જો હઝરતકો હાસિલ થી
ઇમામ હુસયન (અ.સ.)કે સાથ મિસ્લ
બચ્યોકે ખેલતે થે. હાં, દેખો જનાબેવાલા
! મૈને કેહ દિયા 'મિસ્લ બચ્યોકે ધોકા ન
ખાના, જૈસા કે લફઝે 'બશર' સે ધોકા ખા
કર મઆઝલ્લાહ રસૂલકો હમ જૈસા
સમજ લિયા ! હકીકતમેં તો હમારે
શેહઝાદેકા બચપના કુછ ઔર થા.
રસૂલકા ઉન્સે ખ્યાર કરના ભી કુછ ઔર
થા. હમારા રસૂલ તો બગયરે હુકમે ખુદા
કુછ કેહતે હી ન થે.

એક મરતબા હઝરત રસૂલેખુદા
(સ.અ.વ.) કહીં તશરીફ લે જા રહે થે.
રાસ્તેમેં હુસયનકો બચ્ચોંકે સાથ દોડતે
ભાગતે દેખા. આપને યાહ કે ઉંકો પકડ
લે. મગર શેહઝાદા ઇધર ઉધર દોડતા
રહા. હઝરત ભી નવાસેકે પીછે પીછે
દોડતે રહે. આખિર હુઝુરને શેહઝાદેકો
પકડ લિયા ઔર મુંહકે બોસે લે કર
ફરમાને લગે કે, “હુસેનુમ મિન્ની વઅના
મેનલ હુસયન. હુસયન મુજસે હૈ ઔર મેં
હુસયનસે હું. ખુદાવંદા ! તું ઉસ્કો દોસ્ત

रभ ञो हुसयनके ढोस्त रभ्भे, हुसयन
अस्व्वातमेसे अेक सिव्त है.”

आं हउरत (स.अ.व.)के
हुसयनसे बडी मोहव्वत थी. आप
हुसयनके रोनेकी आवाउ भी नहीं सुन
सकते थे. अेक रोउकी ब्वात है के हुउरने
हुसयनके रोनेकी आवाउ सुनी, आप
झैरन ञनाबे सैयढाके धरमें तशरीङ
लाअे. ढेभा के हुसयन रोते थे. आपने
गोढमें ले लिया और ञनाबे सव्यढा
(स.अ.)से इरमाया : बेटी ! ँस्को न

इलाया करो. इसके रनेसे मुझे सप्त
अजियत होती है. हर चीजके वास्ते
धन्सानके दिलमें ओक जगह होती है.
लेकिन दुनियामें ओध चीज औसी नहीं
ओ हुसयनकी जगह मेरे दिलमें ले सके.”
किसीने हुज़ूर (स.अ.व.)को पूछा के,
“आपको हुसयनसे बडी मोहब्बत है?”
आपने इरमाया, “हा, अल्लाहने मुझे
हुसयनसे मोहब्बत करनेका हुकम दिया
है.” (सलवात)

કહાં તક યેહ નાના ઓર નવાસેકી
 મોહબ્બતકા ઝિક કિયા જાએ ? નાના
 જાનતે થે કે યેહી નવાસેકી બદૌલત
 મેરી મેહનત કારગર બનેગી ઓર
 ખુદાકા દીન તાકયામત બાકી રહેગા.
 જબ હી તો કભી આપ સિજદેમં હોતે
 ઓર હુસયન આ કર પુશ્ત પર સવાર
 હો જાતે થે તો આપ સિજદેકો તુલ દેતે
 થે. મગર હુસયનકો ઉતારના ગવારા ન
 કરતે થે. નમાઝમં તાખિર હો તો હો;
 મગર કલ્બે હુસયન રંજુદા ન હો. એક

મરતબા હઝરત રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.) મસ્જિદમાં જાતે થે. ઇમામ હુસયન (અ.સ.) આપકી પુશ્ત પર સવાર હો ગયે ઔર દોનોં પાઉં ફયલા કર 'હિલ હિલ' કેહને લગે. હુઝુર (સ.અ.વ.) ઉઠાના યાહતે થે તો આહિસ્તાસે ઉતાર કર બિઠા દેતે થે. જબ ફિર મસ્જિદકી તરફ જાતે થે તો વોહ ફિર સવાર હો જાતે થે, ઔર કેહતે જાતે થે 'હિલ હિલ' યેહી હાલતમાં આપ મસ્જિદકી તરફ જાતે થે વોહ ફિર સવાર હો જાતે થે, ઔર

કેહતે જાતે થે 'હિલ હિલ' યેહી હાલતમેં
આપ મસ્જિદમેં પહોંચે ઔર નમાઝ પડી.
એક ચહુદી યેહ સબ માજરા દેખ રહા
થા. જબ આં હઝરત (સ.અ.વ.)
નમાઝસે ફરિગ હુવે તો ઉસ્ને કહા કે,
“અય મોહમ્મદ (સ.અ.વ.) ! આપ
બચ્ચોંસે ઇત્ના પ્યાર કરતે હૈ ? હમ તો
ઐસા નહીં કરતે.’ આપને ફરમાયા કે,
“અગર તુમ લોગ ખુદા ઔર રસૂલ પર
ઇમાન લાએ હોતે તો અપને બચ્ચોંકે
સાથ ઇસી તરહ મોહબ્બત કરતે.’ જબ

ਉਸਨੇ ਯੇਹ ਕਲਾਮ ਸੁਨਾ ਔਰ ਆਂ ਹਝਰਤ
(ਸ.ਅ.ਵ.)ਕੇ ਖੁਲਕਕੋ ਏਯਾ ਤੋ ਕੇਹਨੇ ਲਗਾ
ਕੇ, “ਯਾ ਰਸੂਲਿਲਲਾਹ ! ਅਯ ਮੈਂ ਓਮਾਨ
ਲਾਤਾ ਹੁੰ. ਅਸ਼ਹਏ ਅਨ ਲਾਓਲਾਹ
ਓਲਲਲਾਹ ਵ ਓਜ਼ਕ ਰਸੂਲੁਲਲਾਹ.”
(ਸਲਵਾਤ)

ਸਾਇਕੇ ਆਲੇ ਮੋਹਮਮਦ ਝਰਮਾਤੇ ਹੈ.
ਏਕ ਮਰਤਯਾ ਹਝਰਤ ਰਸੂਲੇ ਖੁਏ
(ਸ.ਅ.ਵ.) ਨਮਾਝਕੇ ਵਾਸਤੇ ਯਏ ਹੁਵੇ. ਆਂ
ਹਝਰਤ (ਸ.ਅ.ਵ.)ਕੇ ਪੇਹਲੁਮੇਂ ਓਮਾਮ
ਹੁਸਯਨ ਭੀ ਥੇ. ਉਸ ਵਕਤ ਆਪ ਯਹੋਤ

કમસિન થે. હઝરત રસૂલે ખુદા
(સ.અ.વ.)ને નમાઝ શરૂઆ કી ઔર
ફરમાયા કે, “અલ્લાહો અકબર ઔર યેહ
ચાહા કે હુસયન ભી અલ્લાહો અકબર
કહે. મગર ઇમામ હુસયનને તકબીર ન
કહી. હુઝૂરને ઉસી ખ્યાલસે ફિર તકબીર
કહી, લેકિન ફિર ભી હુસયનને તકબીર ન
કહી. હુઝૂરને ફિર તકબીરકો દોહરાયા,
હુસયન બોલતે હી નહીં. યહાં તક કે
આપને બખાતિરે હુસયન સાત મરતબા
તકબીર કહી તો ઉસ વકત ઇમામ

હુસયન (અ.સ.)ને ભી કહા, ‘અલ્લાહો અકબર’ નાનાને અપને નવાસેકે લિએ જો સાત તકબીરે કહી તો અલ્લાહને ભી હુસયનકે ખાતિર યેહ તકબીરેં, જિન્હે ‘તકબીરાતે ઇફતેતાહિયહ’ કેહતે હૈ. ઇબ્તેદાએ નમાઝમેં સબકે વાસ્તે કયામત તકકે લિએ મુસ્તઅહબ કરાર દે દી. (સલવાત)

યેહ થી તરબિયત જો હઝરત રસૂલ (સ.અ.વ.) ને અપને ઇસ છોટે નવાસેકો દી. જબ હી તો આપકો

ઇબાદતકા શૌક હદ દરજજા થા. શબે આશૂર આપને મહઝ ઇબાદતકે લિએ એક રાતકી મોહલત લી થી. શબે આશૂર જિસ કદર મસાએબકા હુજુમ થા મોહતાજે બયાન નહીં. મગર ઐસી હાલતમેં ભી આપને વોહ તમામ રાત ઝિકે ઇલાહીમેં ગુઝારી. ઇસ્મેં ભી ઝાઇદ સખ્ત રોઝે આશૂર નમાઝે ઝોહરકા થા, કૌજે મુખાલિફસે તીરોંકી બારિશ હો રહી થી, લેકિન હુસયન ઐસી હાલતમેં નમાઝ અદા ફરમા રહે થે. ઇસ્સે ભી ઝિયાદા

सप्त वक्त नमाजे असका था. जब के हर तरफसे वार पर वार हो रहे थे ऐसी हालतमें आपने धशारेहीसे नमाज अदा की.

आप भुशामदसे हद दरजजाकी नफरत रખते थे. भुशामद करनेवालोको सय बात उसके मुंहसे सुना देते थे. अक मरतबा उमर बिन आसका बेटा अब्दुल्लाह आपने घरके पास बेठा हुवा था, धमाम (अ.स.)का वहांसे गुजर हुवा. आपको देख कर वोह ખडा हो गया और

ખુશામદકે લેહજેમેં કેહને લગા કે,
“આપકી નિસ્બત હઝરત રસૂલે ખુદા
(સ.અ.વ.)ને ફરમાયા હૈ, અગર ઐસે
શખ્સકો દેખના યાહતે હો, જિસે એહલે
આસમાન સબસે ઝિયાદા મેહબૂબ રખતે
રખતે હૈ તો ઇસ જાનેવાલે (યાઅને
ઇમામ હુસયન અ.સ.)કો દેખ લો.”

આપને ફરમાયા કે, “અગર તું
મુઝે આસમાનો ઝમીનકી તમામ
મખ્લુકસે અફઝલ જાનતા હૈ તો ફિર
તુને સિફફીનમેં મેરે ઔર મેરે બાપકે

સાથ જંગ પર ક્યું કમર બાંધી થી ?
 હાલાં કે તુઝે માઅલુમ થા કે મેરે પિદરે
 બુઝૂર્ગવાર મુજસે ફઝીલતમેં કહીં
 ઝિયાદા થે !” ઉસ્ને જવાબ દિયા કે,
 “અપને બાપકે હુકમસે મજબુર થા. આં
 હઝરત (સ.અ.વ.)ને બાપકી ઇતાઅતકા
 હુકમ દિયા હૈ.” આપને ફરમાયા કે, “તું
 સમજા કે ખુદા ઔર રસૂલકા હુકમ ઇસ
 માઅમલેમેં કયા હૈ ? કયા તુને યેહ
 આયત નહીં પડી, ‘વ ઇન જાહદાક
 લેતુશરેકબી માલયસ લક બેહી ઇલ્મુન

ફલા તોતેઅહોમા. અગર તેરે માં બાપ શિક્કી તરફ લે જાના યાહેં તો ઉન્કી ઇતાઅત ન કર. મેરે નાનાકા ભી ફરમાન હૈ. 'મખ્લુકકી ઇતાઅત યૈસી સૂરતમેં જાએઝ નહીં. જબ કે ખાલિક કી માઅસિયત લાઝિમ આએ.' યેહ સુન કર અબ્દુલ્લાહ સખ્ત નાદિમ હુવા.

ઇમામ હુસયન (અ.સ.) અપને નાના ઔર બાપકી તરહ બડે રહમદિલ થે. અનસ બિન માલિક કહેતે હૈ કે એક દિન મૈં આપકી ખિદમતમેં બેઠા થા, એક

કનીઝને દસ્તરખાન બિછાયા ઓર ખાના
લા કર રખ્યા. ઇત્તેફાકન એક પ્યાલા
ઉસ્કે હાથસે છૂટ ગયા ઓર હઝરતકે
લિબાસ પર ગિરા. કનીઝ બડી
મિઝાજદાં થી ફૌરન દસ્તબસ્તા અઝ
કરને લગી કે, “અલ કાઝેમીનલ ગયઝ.
આપ ગુસ્સેકો પી જાનેવાલે હૈ.” “જા, મૈં
તુઝે ઇસ ગફલતકી કોઇ સઝા ન દુંગા.”
કનીઝને આયતકા દુસરા ટુકડા પડા,
“વલ આફીન અનીન્નાસ. લોગોંકે
બક્ષનેવાલે હૈ.” ફરમાયા “જા, મૈંને મુઆફ

કિયા.” કનીઝને આયતકે તીસરે ટુકડેકી તિલાવત કી, ‘વલ્લાહો યોહિબ્બુલ મોહસેનીન. અલ્લાહ એહસાન કરનેવાલોંકે દોસ્ત રખતા હૈ.’ ફરમાયા, “જા, મૈને તુઝે રાહે ખુદામેં આઝાદ કિયા ઔર જો કુછ તુઝે મિલા કરતા થા, આઇન્દા ઉસસે ઝિયાદા મિલા કરેગા.’ (સલવાત)

એક મરતબા આપને ચંદ ફકીરોકો દેખા, સુકી હુઇ રોટીઓંકે ટુકડે અપની ફટી હુઇ અબાકે દામન પર રખ્ખે હુવે

ખા રહે છે. ઉઢ્હોને આપકો દેખ કર
ખાનેકી દાઅવત દી. હઝરત ફૌરન ઉઢ્હો
પાસ બચઠ ગએ ઔર નિહાયત
મોહબ્બતો શફકકતસે ફરમાયા કે,
“અગર યેહ તુમ્હારી ગિઝા સદકા ન
હોતી તો મૈં ઝરૂર ખા લેતા. તુમ તો
જાનતે હો કે સદકા હમ એહલેબચત પર
હરામ છે. ઇસ લિએ મૈં મજબૂર હું.” ફિર
ઉન સબકો સાથ લેકર અપને ઘર
તશરીફ લાએ ઔર ઉઢ્હો અચ્છા ખાના
ખિલાયા, પહેનનેકે લિએ લિબાસ દિયા

और कुछ टिरहमो दीनार भी अता किये.
(सलवात)

येहले मेहडिल ! येक दो वाकेये
धमाम हुसयन (अ.स.)की सभावतो
इथ्याजीके अर्ज करके अपने बयानको
जातेमे पर पहोंयाउं. येक मरतबा येक
अअराबी मदीनेसे आया और पूछने
लगा के, “इस वकत मदीनेमें सबसे
जियादा सपी कोन है ?” लोगोंने हजरत
धमाम हुसयन (अ.स.)का नाम बताया.
वोह हजरतकी जिदमतमें आया, देजा के

હઝરત ઇબાદતમે મશગુલ છે. ઉસ્ને
હઝરતકી તાઅરીફમે તીન શેઅર પડે.
જબ હઝરત ઇબાદતસે ફારિગ હુવે તો
અપને ખાદિમસે પૂછા, 'હિજાઝકે માલમે
સે તેરે પાસ કયા બાકી છે ?' અઝ કી,
'ચાર હજાર દીનાર.' ફરમાયા, 'હમસે
ઝિયાદા ઇસ માલકા મુસ્તહક આ ગયા
હૈ.' પસ આપને વોહ તમામ રકમ એક
રૂમાલમે લપેટી ઓર ખાદિમસે ફરમાયા
કે, "ઉસ સાહેબે હાજતકો દરવાઝે પર
બુલા લા." વોહ શખ્સ હાઝિર હુવા તો

આપને દરવાઝેકી આડસે વોહ રકમ
અતા કી ઓર તીન શેઅર ઉસ્કો શેઅરોંકે
જવાબમેં ઇરશાદ ફરમાયે. જિન્કા
મતલબ વેહ થા કે, ઇસ્કો લે લે ઓર મેં
તુજસે ઇસ કલીલ રકમકે લિઅ
મુઆફીકા ખ્વાસ્તગાર હું. મગર ચકીન
કર કે મુઝે તેરે હાલ પર શફકત ઝરૂર
હૈ. અગર હક્કુમત હમારે હાથમેં હોતી તો
તું દેખ લેતા કે હમારી બક્ષિશકા બદલા
કિસ તરહ તેરે ઉપર બરસતા હૈ ? મગર

હાલાતે ઝમાના બદલતે રેહતે હૈ, મેરા હાથ ઇસ વકત તંગ હૈ.

એક મરતબા ઇમામ હુસયન (અ.સ.)ને દેખા કે, એક ગુલામ કુત્તેકો અપને સાથ ખાના ખિલા રહા હૈ. આપને ઉસ્સે સબબ પૂછા તો ઉસ્ને અઝ કી, “યબ્ન રસૂલિલ્લાહ ! મૈં આજકલ નિહાયત ગમઝદા હું. યાહતા હું કે ઇસ કુત્તેકી ખુશીસે ખુદાવંદે આલમ મુજસે ભી ખુશ હો જાએ. મેરા માલિક એક યહુદી હૈ ઓર મૈં ઇસ ફિક્કમં હું કે મૈં ઉસ્સે આઝાદ

હો જાઉં.” યેહ સુન કર આપ ઉસ ગુલામકે માલિક યહુદીકે પાસ તશરીફ લે ગયે ઔર કહા કે, “ઇસ ગુલામકો દો સો અશરફીયોં પર મેરે હાથ બેચ ડાલ. યહુદીને કહા, “આપ મેરે ઘર તશરીફ લાએ. મૈંને ઇસ ગુલામકો આપકે કદમોં પર નિસાર કિયા, ઔર યેહ બાગ જો મેરા હૈ યેહ ભી દિયા ઔર યેહ દો સો અશરફીયાં ભી મૈંને આપકો વાપસ દી.” આપને ફરમાયા કે, “તો અચ્છા, મૈંને સબ અશરફીયાં તુઝે હિબા કી”ઉસ્ને અઝ કી,

“મૈને કબૂલ કી ઔર યેહ સબ ઇસ ગુલામકો દે દી.” હઝરતને ફરમાયા :
“અચ્છા, અબ મૈને ઇસ ગુલામકો આઝાદ કિયા ઔર યેહ સબ ચીઝેં જો દર હકીકત આકાકી હૈ વો ભી દે દી.”

યહુદીકી ઝવજા યેહ સબ સુન રહી થી, ઉસ્ને જબ યેહ ખુલ્કો કરમ દેખા તો કેહને લગી કે, “મૈ ઇસ્લામ લાઇ ઔર અપને શવહરકો અપની મેહર બક્ષ દી.” યેહ સુન કર યહુદીને ભી ઇસ્લામ કબૂલ

કરતે હુએ અપની ઝવજાકો અપના
મકાન બક્ષ દિયા.

અલ્લાહુમ્મ સલ્લે અલા
મોહમ્મદિં વ વ આલે મોહમ્મદ.

મજલિસ : ૬

હ. ઇમામ ઝયનુલ આબેદીન

(અ.સ.)કી વિલાદત

કાલ રસૂલિલ્લાહો સલ્લલ્લાહો
અલયહે વ આલેહી 'માઅરફનાક હકક
મઅરેફતેક વમાઅબદનાક હકક
ઇબાદતેક'

હઝરત સરવરે ખત્મી મરતબત
(સ.અ.વ.)કા ઇરશાદ હૈ કે, જિસ
અઝમતો શાનકા તું ખાલિક હૈ, વૈસી તેરી
માઅરેફત હમસે ન હો સકી, ઔર જૈસા
તું માઅબુદ હૈ વૈસી હમસે તેરી ઇબાદત
ન હો સકી.' જબ સરકારે અંબિયા ઐસા
ફરમાયેં તો કિસ્કી તાકત હૈ કે ઉસ્કી
માઅરેફતો ઇબાદતકા હક અદા કર સકે
?

આજ મૈં ઐસે વલીએ ખુદાકા ઝિક્ર
સુનાના યાહતા હું, જિસકી વિલાદતસે
યેહ તારીખ મખ્સુસ હૈ, ઔર જિસ્ને

ખુદાકી ઇત્ની ઇબાદત કી કે ઉસ્કે
અલ્લાબ 'આબિદ' , 'સજજાદ' ઓર
'ઝયનુલ આબેદીન' હો ગયે ! હર વકત
ઇબાદતમેં આપ પર ઇસ તરહ ખૌફ
તારી હોતા થા કે ચેહરએ મુબારકકા રંગ
ઝંદ પડ જાતા થા ઓર શુરૂઅસે આખિર
તક યેહી હાલત રહેતી થી. વઝુ કરતે
વકત ભી યેહી કેફિયત તારી હોતી થી.
એક મરતબા કિસીને સબબ પૂછા તો
ફરમાયા કે, "મેં ઉસ વકત એક ઐસે
જલીલુલ કદ્ર શહેનશાહકે હુઝુરમેં ખડા

होता हूं जो तमाम आलमोंका पयदा करनेवाला है. तमाम मज्जुककी जऊा व सऊा जिस्के हाथमें है. कया तअज्जुबकी बात है अगर उसके षौइसे मेरी येह हालत हो जाती है !

એક મરતબા આપ હજકો તશરીફ લે ગયે. જબ મકામે એહરામ પર પહોંચે ઓર યાહા કે લબ્બેક-લબ્બેક કેહ કર એહરામ બાંધે તો યકાયક રંગ મુતગયર હો ગયા ઓર જિસ્મે મુબારકમેં લરઝા પડ ગયા. આખિર

આપસે લબ્બેક-લબ્બેક ન કહા જા સકા.
કિસીને પૂછા, “આપને તલબિયા કયું તર્ક
ફરમાયા ?” હઝરતને જવાબ દિયા કે,
“ઇસ ખૌફસે ઝબાન ન ખુલી કે મૈં
લબ્બેક કહું ઔર ખુદાકી તરફસે લા
લબ્બેકકા જવાબ આએ !” યેહ કેહ કર
આપ ઇસ કદર રોએ કે બેહોશ હો ગએ.
તમામ અરકાને હજ આપને ઉસી તરહ
ખૌફકે સાથ અદા ફરમાએ.

હઝરત ઇમામ મોહમ્મદ બાકર
(અ.સ.) ફરમાતે હૈ કે, હમારે પિદરે

બુઝૂર્ગવાર ખુદાકી કિસી નેઅમતકા ઝિક
કરતે થે તો સિજદા કરતે થે. જબ કોઇ
આયત તિલાવત ફરમાતે થે તો આમ
ઇસે કે વોહ સિજદા વાજિબ હો વા
સુન્નત ઝરૂર સિજદા કરતે થે. જબ કિસી
મુસીબતસે નજાત મિલતી થી તબ ભી
સિજદા કરતે થે. જબ કોઇ મક્સદ પૂરા
હો જાતા થા તબ ભી સિજદા કરતે થે.
જબ નમાઝે વાજિબસે ફરાગત હાસિલ
કરતે થે તબ ભી સિજદા કરતે થે.
સિજદાકા બહોત વાઝેહ અસર આપકે

મકામાતે સિજદા પર નુમાયા થા. ઇસી લિએ આપકો 'સજજાદ' યાઅને બડા 'સિજદા કરનેવાલા' કેહતે હૈ.

ઇબાદતમેં ખોઝુઅ ઓર ખોશુઅકા યેહ આલમ થા કે એક રોઝ આપ સિજદેમેં થે. ઘરમેં આગ લગ ગઇ, ઘરવાલે શોરોગુલ મયાને લગે, મગર હઝરતને સિજદેસે સર ન ઉઠાયા. યહાં તક કે આગ બુઝા દી ગઇ. કિસીને કહા કે, "આપકો ઘરમેં આગ લગને તકકી ભી ખબર ન હુઇ, ઇત્ના બેખબર કિસ ચીઝને

બના દિયા?" ફરમાયા, "આખેરતકી આગને !"

આધી રાત ગુઝર જાનેકે બાદ આપ અપની ઇબાદતગાહમેં તશરીફ લાતે થે ઔર બાઆવાઝે બુલંદ બારગાહે ઇલાહીમેં યું મુનાજાત કરતે થે કે, "પરવરદિગારા ! મુજહકો હશ્રમેં તેરે સામને ખડે હોનેકે ખૌફને બિસ્તર પર ન ઠેહરને દિયા ઔર મેરી નીંદ ઉડા દી" યેહ કેહ કર અપને રૂખ્સારકો ઝમીન પર રખ દેતે થે ઔર ઇસ કદર રોતે થે કે

ઝમીન આંસુઓંસે તર હો જાતી થી !
હઝરતકી વેહ હાલત દેખ કર ઘરવાલે
આપકે ગિર્દ જમા હો જાતે થે. લેકિન
આપ ઉન્કી તરફ કોઈ તવજજોહ ન
ફરમાતે ઔર બરાબર રો રો કર વેહી
કેહતે જાતે થે કે, “ખુદાવંદા ! મૈં યહાં
રાહતકા તલબગાર નહીં, બલકે ઉસ
વકત જબ તેરે દરબારમેં બુલાયા જાઉં
તો ઉસ રોઝ અપની રેહમતકી નઝર
મુજહ પર કરના.”

ताउस बयान करते है के मैंने
 एमाम अयनुल आबेदीन (अ.स.)को
 हजके उमानेमें देखा के आप हजरे
 असवदके पास अपने रुप्सारोंको भाक
 पर रगड रहे है और मुनाजात करते है.
 'अबीदोक बेइनायेक, मिस्कीनोक
 बेइनायेक, इकीरोक बेइनायेक, सगीरोक
 बेइनायेक, सायेलोक बेइनायेक.
 जुदावंदा ! तेरा बंदा तेरे घर आया है,
 तेरा मिस्कीन तेरे घर आया है, तेरा
 इकीर तेरे घर आया है, तेरा साधल तेरे

ઘર આયા છે.” તાઉસે યમાની કેહતે છે,
મૈને જબ કભી ઇન કલેમાતકે સાથ દુઆ
કી તો ઝરૂર કબૂઇ હુઇ.

આપ અપને બદનકો બહાલતે
ઇબાદત સખ્ત મેહનતમેં ડાલતે થે. એક
દિન ઇમામ મોહમ્મદ બાકિર (અ.સ.)ને
અઝ્ક કી કે, “બાબા આપ ઇત્ની શદીદ
રિયાઝત કયું કરતે હૈ ? આપ તો
માઅસૂમ હૈ.” ફરમાયા કે, “કયા મૈં
ખુદાકી નઝદીકીકા શરફ હાસિલ ન કરું?”

गरीबों पर शक़्त और उन्की
हाजत बरआवरीका येहहाल था के
बावजूद तंगदस्ती के हज़रत झेकराये
मदीनाकी बराबर छम्दाद करते रेहते थे.
अपने कांधे पर भुरमे और रोटीयां लाद
कर उन्के घरों पर पहोंयाया करते थे.

छब्ने छस्हाक केहते है के मदीनेमें
बहोतसे गरीब लोग रोअना जाना
पाते थे. लेकिन उन्को येह पता न
चलता था के कोन उन्को जाना देता है ?
जब हज़रतने रेहलत इरमाथ और

રાતકો ગરીબોંકે ઘર ખાના ન પહોંચા
તબ પતા ચલા કે મુંહ છુપા કર રાતોંકો
દે જાનેવાલે અલી ઇબ્ને હુસયન થે !
લિખ્ખા હૈ કે જબ હઝરતકો ગુસલ દેને
લગે તો એક સિયાહ દાગ આપકી પુશ્ત
પર નઝર આયા. કિસીને પૂછા કે, “યેહ
કયા હૈ?” ઇમામ મોહમ્મદ બાકિર
(અ.સ.)ને ફરમાયા કે, યેહ નિશાન ઉસ્કા
હૈ જો મેરે પિદરે બુઝૂર્ગવાર રાતોંકો
આટેકી બોરી ઉઠાકે ફોકરાએ મદીનાકો
તકસીમ કરનેકે લિએ જાયા કરતે થે.”

આપકા રહમો કરમ સિફ્ ઇન્સાનોં
 હી તક મેહદુદ ન થા, બલકે આપ
 જાનવરોં પર ભી બેહદ શફીક ઓર
 મેહરબાન થે. ઇમામ મોહમ્મદ બાકિર
 (અ.સ.) ફરમાતે હૈ કે, “મેરે પિદરે
 બુઝૂર્ગવારને અપની વફાતકે કરીબ
 ફરમાયા કે, “મેરે નાકેકો ઉસ્કી મોઅય્યન
 જગહ પર બાંધ દો ઓર ઉસકે
 ખાનેપીનેકી ખબર લો.” ઇસ વફાદાર
 જાનવરકે મુતઅલ્લિક ઇમામ જાઅફર
 સાદિક (અ.સ.)સે મનકુલ હૈ કે જબ

ઇમામ ઝયનુલ આબેદીન (અ.સ.)કો દફન કર ચૂકે તો વોહ નાકા રસ્સી તોડ કર અપની જગહસે નિકલ આયા ઔર કબ્રે મુબારક પર પહોંચ કર અપના સર ઉસ્કે ઉપર રખ દિયા. ઉસ્કી આંખોસે આંસુ જારી થે, ઔર દર્દનાક આવાઝ અપને મુંહસે નિકાલ રહા થા. જબ ઇમામ મોહમ્મદ બાકિર (અ.સ.)કો ખબર મિલી તો આપ ઉસ્કે પાસ તશરીફ લાએ ઔર ફરમાયા કે, “અય હૈવાને હકશનાસ ! સબ્ર કર ઔર ઘરકો વાપસ જા.

अल्लाह तेरे ઉપર अपनी रहमतो
બરકત નાઝિલ કરે." येह सुनते ही वोह
कब्र परसे उठा और अपनी जगह
वापस आ गया. थोडी देर के बाद फिर
आया और उसी तरह रोने और कराहने
लगा. जब येह हाल हमाम मोहम्मद
बाक़िर (अ.स.)से बयान किया गया तो
आपने इरमाया के, "उस्को उसीके हाल
पर छोड दो के वोह मेरे पिदरे
बुज़ूर्गवारकी जुदाइमें सप्त बेताब है."

तीन रोजके बाद वोह नाका वहीं मर गया.

डिस्की मजाल है के हजरतके छल्मो इजलका हाल बयान कर सके ? एमाम ओहरी कहा करते थे के, “अली बिन हुसयन (अ.स.)से बऽकर हमने किसीको आलिम व इकीह नहीं पाया.” एमाम मालिक कहा करते थे के, “अली बिन हुसयन (अ.स.) साहेबाने इजीलतमेंसे है, वोह बडे सेकाह और बडे अमीन है, बहोतसी हटीसोके रावी है, बडे बलंद

મરતબા, મુકદ્દસ, આબિદ ઓર ખુદાસે
ડરનેવાલે હૈ.

‘સહીફચે કામેલા’ જિસ્કો ‘સહીફચે
સજજાદિયહ’ ભી કેહતે હૈ. આપકે કમાલે
ઇલ્મી ઓર ફઝલે બાતેનીકા નમૂના હૈ.
ઉસ્કી ઇબારત, મઝામીનકી ખુબી,
મુનાજાત ઓર પુરઅસર ફિકરાત પર
ગૌર કિયા જાચે તો ઇમામે ઝયનુલ
આબેદીન (અ.સ.)કે ઓલુમ, માઅરેફત,
પાકીઝગીચે નફસ, રવશન દિલી, ઝોહદ,
પરહેઝગારી વગયરહકા પૂરા પતા

यलता है. येह वोह मुकद्दस किताब है
जिस्की अऊमतो शान पर नजर रखते
हुवे ओलमाये इरीकयनने उसको 'अबुरे
आले मोहम्मद' का पिताब दिया है.

आपका बारगाहे छलाहीमें येह
तकईफ़ था के अेक भरतबा मदीनेमें
सप्त केहर पडा, हरयंद लोगोंने दुआये
की, लेकिन कुछ असर न हुवा.
आपिरकार लोग हजरत हमाम अयनुल
आबेदीन (अ.स.)की पिदमतमें हाजिर
हुवे, और निहायत आहो अरीसे अऊ

કી કે, “મૌલા ! ખલકુલ્લાહકી હાલત
 બહોત તબાહ હોતી જા રહી હૈ, અબ
 હુઝુર બારગાહે એઝદીમેં દુઆ કરે.”
 હઝરતને વઝુ ફરમાયા, નમાઝે હાજત
 પડી, ફિર રો રો કર બારગાહે એઝદીમેં
 અઝ કી કે, “પાલનેવાલે ! મેં ઉસ
 મોહબ્બતકા વાસ્તા દે કર કેહતા હું જો
 તુજહકો અલી બિન હુસયનસે હૈ કે ઇસ
 સખ્તીકો દૂર કર ઔર ઉન લોગો પર
 બારાને રેહમતકો નાઝિલ ફરમા.”
 હઝરતકી યેહ દુઆ કબૂલ હુઇ ઔર

ઐસા મુસલાધાર પાની બરસા કે જલ
થલ હો ગયા. (સલવાત)

યેહ સબ અસર થા, ઉસ ઘરમે
પરવરિશ પાનેકા, જિસ્મે સબ ખુદાકે
મેહબૂબ બંદે થે. હઝરતકે વાલિદે
ગિરામી કદ્ર, રસૂલે સકલયનકે ફરઝંદ થે,
ઔર માદરે ગિરામી જનાબે શેહરબાનુ
બિન્તે યઝદજર્દ (બાદશાહે ઇરાન) થીં
ઔર કમાલે ઇમાનકે દરજજે પર ફાયેઝ
થીં. જબસે ઇમામ હુસયન (અ.સ.)કે
અકદમે આઇ તો શબો રોઝ ઇબાદતે

ઇલાહીમેં મશગુલ રેહતી થી, ઔર યેહ ફરમાયા કરતી થી કે, “યેહ ખુશનસીબી હૈ કે ઐસે ઘરમેં આઇ કે જહાં રેહમતે એઝદીકા હર વકત નુઝૂલ હોતા હૈ.”

એક દિન કિસી કનીઝને આપસે કહા કે, “આપ બાદશાહી મહલાતકી પરવરિશ યાફતા હૈ, ઔર યહાં આપકે લિએ કોઇ રાહત નહીં, ઝરૂર આપકો યેહ ઝિંદગી ગરાં ગુઝરતી હોગી !” આપને ઉસે ડાંટ કર ફરમાયા કે, “ખામોશ હો જા, યેહ બાત તેરે કેહનેકે લાએક ન થી. તું

क्या जाने के मैं कहांसे कहां आ गछ ! मैं
दोऊअमें थी, रेहमतमें आछ, आतिश
परस्तोंसे निकल कर षुदा परस्तोमें
आछ. वोह दवलतके षअने मेरी
नअरसे गिर गअे, वोह मेहलातका अेश
मेरी निगाहमें हेय हो गया, दुनिया और
दुनियाका अेश क्या ? यंद रोऊकी बहार
है. इरअंदे रसूलके सदकेमें दीनकी वोह
दवलत मिली जिस्का शुक्रिया उम्र भर
अदा नहीं कर सकती !”

आपके धरानसे आनेका वाकेआ
मोअर्रेभीनने गलतीसे हजरत उमरके
अमानेमें लिखा है. 'रबीउल अबरार
शहशरीमें लिखा है के हजरत अली
(अ.स.)ने अपने अमानये पिलाइतमें
हरीस बिन जाबीर जोड़ीके मशरकी
शहेरोंका हाकिम बना कर भेजा था. वहां
शाहे यअदेजर्टकी दो लडकियां उन्के हाथ
लगीं. उन्होने अभीरुल मोअमेनीन
(अ.स.)की पिटमतमें कुड़े भेज दिया.
उन्मेंसे अेकका नाम शेहरबानु और

દુસરીકા નામ ગયહાનબાનુ થા. હઝરત અલી (અ.સ.)ને જનાબે શહરબાનુ ઇમામ હુસયન (અ.સ.)કો અતા ફરમાઇ ઔર ગયહાનબાનુ મોહમ્મદ બિન અબુ બકરકો. હઝરત શેહરબાનુસે ઇમામ ઝયનુલ આબેદીન (અ.સ.) પયદા હુએ ઔર ગયહાનબાનુસે કાસિમ બિન મોહમ્મદ.

ઇમામ ઝયનુલ આબેદીન (અ.સ.)કી પરવરિશ પૂરે દો સાલ હઝરત અલી (અ.સ.)ને કી. આપકો

અપને ઇસ પોતેસે બડા ઉન્સ થા.
અકસર છાતીસે લગા કર ફરમાયા કરતે
થે કે, “યા બોનવ્ય, અન્ત ઝયનુલ
આબેદીન. અય બેટા, તુ આબિદોંકો
ઝિનત દેનેવાલા હૈ.” એક રોઝ જનાબે
અમીર (અ.સ.) નમાઝ પડ રહે થે.
ઇમામ ઝયનુલ આબેદીન જિન્કા સિન
સાલ ડેઢ સાલકા થા. મુસલ્લે પર આપકે
પાસ બયઠે થે. જનાબે અમીર (અ.સ.)
સિજદેમેં જાતે તો ઇમામ ઝયનુલ
આબેદીન (અ.સ.) ભી સિજદેમેં જાતે

और जब आप सर उठाते तो वोह भी सर उठाते. हजरतने ખત્में नमाज़के बाद इरमाया के, “सय इरमाया है रसूले ખुदाने, सगीरोना व कबीरोना सवाउन. हमारे छोटे और बडे सब बराबर है.”
(सलवात)

हजरत अली (अ.स.)की शहादतके बाद एमाम हसन (अ.स.)ने एक रोज़ एमाम हुसयन (अ.स.)से इरमाया के, “भाए, मैं याहता हुं के आजसे तुम्हारे इरअंद अली बिन हुसयनकी

परवरिशकी जिदमत में अंजाम हु.
धमाम हुसयन (अ.स.)ने मुस्कुरा कर
जवाब दिया के "हुजुरको छप्तेयार है."
गरज के दो बरसके सिनसे ले कर दस
बरस तक हजरत धमाम अयनुल
आबेदीन (अ.स.) हजरत धमाम हसन
(अ.स.)के साथ रहे. हजरत धमाम हसन
(अ.स.) इरमाते है के, "मैंने देखा के
निस्के शबके बाद अली बिन हुसयन हर
रातको अपने बिस्तरसे उठ कर उबादते
उलाहीमें मसड़इ हो जाते थे, और इस

કદર ખૌકે ઇલાહીમેં બેચેન હો કર રોતે
થે કે મુસલ્લા આંસુઓસે તર હો જાતા
થા!" બચપનહીસે અલી બિન હુસયનકો
ખલકુલ્લાહકી ખિદમતકા બડા શોક થા.
હમસાએમેં અગર કોઇ બીમાર હો જાતા
તો અલી બિન હુસયન હર રોઝ ઉસ્કી
અયાદતકો જાતે ઔર જો ખિદમત
મુખ્કિન હોતી બજા લાતે.

એક દિન ઉસ હમસાયાને જિસ્કી
તીમારદારી કરનેમેં આપ મશગુલ થે,
સેહતયાબ હોનેકે બાદ આપકા શુક્રિયા

અદા કરના યાહ તો આપને ફરમાયા
કે, “અથ ભાઈ ! મૈને તો યેહ ખિદમત
કુરબતન એલલ્લાહ અંજામ દી હૈ,
લાનોરીદ મિનકુમ જાઅંવ વલા શકુરા.
હમ તુમસે ન બદલા યાહતે હૈ, ન શુક
ગુઝારી.” ઉસ્ને અર્ઝ કી કે, “મૌલા ! મેરા
તો દિલ તો યાહતા હૈ.” આપને ફરમાયા
કે, “અગર તુમ મુઝે બદલા દેના યાહતે
હો ઓર શુક ગુઝારીસે ખુશ કરના યાહતે
હો તો જૈસે મૈં કહું વૈસે કરો.” ઉસને ખુશ
હો કર કહા, “ફરમાઈએ.” આપને ઇરશાદ

કિયા કે, “અગર તુમહારે પડોસમેં તુમહારી તરહ કોઇ બીમાર હો યા કોઇ મુસીબતમેં મુબ્તેલા નઝર આએ તો જિસ તરહ મૈને તુમહારી ખિદમત કી હૈ, તુમ ભી ઉસી તરહ ઉસ્કી ખિદમત કરના. યેહી ખિદમતકા અઝર હૈ.”

અલ્લાહુમ્મ સલ્લે એલા મોહમ્મદિં વ વ આલે મોહમ્મદ.

મજલિસ : ૭

હ. ઇમામ મોહમ્મદ બાકિર

(અ.સ.)કી વિલાદત

કાલલ્લાહો તબારક વ તઆલા
કીકિતાબેલ મજીદ વ કુરકાનેહિલ હમીદ:
“અફમન યહદી એલલ હકકે અહકકો
અંવ્યુત્તબઅ અમ્મલ લા યહદી ઇલ્લા
અવ્યોહદા ફમા લકુમ કયફ તહકોમુન.”

ઇસ કલામે કુદરતકા ખુલાસા યેહ
હૈ કે, “આયા વોહ શખ્સ જો હક તક
પહોંચાદે ઉસ્કા ઝિયાદા મુસ્તહક હૈ કે

ઉસ્કી પયરવી કી જાએ ? યા વોહ શખ્સ
જિસ્કો રાસ્તા નહીં મિલતા, જબ તક કોઇ
ઉસ્કો બતાએ નહીં. પસ તુમકો કયા હો
ગયા હૈ ? તુમ કૈસા ફેંસલા કરતે હો ?

આપને દેખ લિયા, આયત
તફ્સીરો શરહકી મોહતાજ નહીં. સાફ
સાફ ઔર આમ ફહમ લફઝેં હૈ. અકલકે
મુવાફિક એક ઉસુલ ખુદા ઝિક ફરમાતા
હૈ કે આદમીકો ઉસ્કી મુતાબેઅત કરના
ચાહિએ. જો હક તક પહોંચા દે ? યા
એસેકા મહકુમ હોના ચાહિએ, જો ખુદ

રાહસે ભટકા હુવા હો ઓર ખુદ દુસરેકા
 મોહતાજ હો? તારીખે ઇસ્લામકે વાકેઆત
 તાએરાના નઝરસે આપ ઝરા દેખ
 લીજિએ. સાફ પતા ચલ જાએગા કે કોન
 સેરાતે મુસ્તકીમસે અજનબી થા ઓર
 કિસ્ને ભટકે હુવેકો સેરાતે મુસ્તકીમ પર
 ગામઝન કિયા? સચ હૈ ઓર બિલ્કુલ
 સચ હૈ, જો રાહે હકસે ભટકા હુવા હો
 મન્ઝીલે મકસુદ તક કયું કર પહોંચ
 સકતા હૈ? સીધી સાદી બાત હૈ. મગર
 'અલ હકકો મુર્ફન. સચ કડવા હોતા હૈ,'

કી મિસ્દાક હૈ. હમકો કોઇ સચ્ચાઇ તલ્ખ
માઅલુમ હો મગર હલાવતે કલામે
રબ્બાનીકા ઝાએકા ચખનેવાલે શેહદસે
ઝિયાદા શીરીન, શીરે માદરસે ઝિયાદા
ખુશગવાર, આબે હયાતસે ઝિયાદા
ફાએદા રસાં સમજતે હૈ, ઓર વોહ
ઉસીકા ઇત્તેબાઅ કરેગેં જો કુરઆન
તાઅલીમ દે. કુરઆનને અપના હકકે
હિદાયત અદા કર દિયા અબ ભી કોઇ ન
પેહચાને તો હમારા કયા કસુર ?
અલ્હમ્દોલિલ્લાહ હમને તો વોહી

હાદીઓંકા ઇત્તેબાઅ ક્રિયા જો સેરાતે
મુસ્તકીમકો પેહયાને હુવે હૈ, ઓર
કુરઆનને ભી જિન્કી પયરવીકા હુકમ
ક્રિયા હૈ. (સલવાત)

આજ મેં આપકે સામને એક ઐસે
હાદીકા ઝિક્ક કરનેકા શરફ હાસિલ કરના
ચાહતા હું, જો કુરઆની ઝબાનમેં સચ્ચે
હાદી હૈ, જો ઓલુમે અંબિયાકે નાશિર
ઓર ઓલુમે અઇમ્માકે વારિસ હૈ. જિનકો
બાકેરૂલ ઓલુમકા સરકારે રિસાલતસે
લકબ મિલા થા, ઇસ્સે મેરી મુરાદ હમારે

પાંચવે ઇમામ હઝરત ઇમામ મોહમ્મદ બાકિર (અ.સ.) હૈ, જિન્કી વિલાદતે બાસઆદતકા જશન મનાને આજ હમ જમ્અ હુવે હૈ.

હઝરત ઇમામ મોહમ્મદ બાકિર (અ.સ.)કે વાલિદે માજિદ હઝરત ઇમામ ઝયનુલ આબેદીન (અ.સ.) ઔર વાલેદાએ માજિદા જનાબે ઉમ્મે અબ્દુલ્લાહ બિન્તે હઝરત ઇમામ હસન હૈ. વાકેએ કરબલામેં આપકા સીન મુબારક તીન સાલકા થા, વાકેએકે બાદ

આપ પેંતીસ સાલ અપને બુઝૂર્ગવારકે
હમરાહ રહે.

આપકી જલાલતો કદ્ર ઔર
રિક્કઅતો શાનકે મુતઅલ્લિક ઇત્ના હી
કેહના કાફી હૈ કે હઝરત રસૂલે ખુદા
(સ.અ.વ.)ને આપકો સલામ કહા.
યુનાન્યે આં હઝરત (સ.અ.વ.)કે મુકદ્દસ
સહાબી જનાબે જાબીર બિન અબ્દુલ્લાહ
અન્સારી ઇમામ મોહમ્મદ બાકીર
(અ.સ.)કી કમસિનીમેં એક રોઝ ઉન્કે
પાસસે ગુઝરે. ઇમામ (અ.સ.)કો દેખા તો

જનાબે જાબિરને અર્ઝ કી, “સાહેબઝાદે !
ઝરા મેરે કરીબ આઓ. જબ વોહ
તશરીફ લાએ તો કહા, ઝરા પીછે હો
જાઓ.” જબ ઇમામ (અ.સ.) પીછે હટે તો
જાબિરને કહા, “વલ્લાહ, યેહી ચાલ ઢાલ
પયગમ્બરે ખુદાકી થી, સાહેબઝાદે,
આપકા કયા નામ હૈ?” ફરમાયા,
મોહમ્મદ. જાબિરને પૂછા, આપ કિન્કે
સાહેબઝાદે હૈ ? ફરમાયા, અલી બિન
હુસયનકા બેટા હું. જાબિરને કહા, મૈ
આપ પરસે ફિદા હું, આપ હી બાકિર હૈ ?

હાં, મેં હી બાકિર હું. જો પયામ તુમકો
મેરે જદદે બુઝૂર્ગવાર રસૂલે ખુદા
(સ.અ.વ.)ને દિયા હૈ, વોહ પહોંચા દો.
જાબિરને યેહ સુન કર સરે અકદસકો
બોસા દિયા ઓર અઝ્ કી, આપ પર મેરે
માં બાપ ફિદા હોં. રસૂલે ખુદા
(સ.અ.વ.)ને આપ પર સલામ કહા હૈ.
આપને ફરમાયા, હમારા ભી રસૂલે ખુદા
(સ.અ.વ.) પર સલામ હો. જબ તક
આસમાનો ઝમીન કાયેમ હૈ, ઓર અય
જાબિર ! તુમને જો સલામ પહોંચાયા તો

તુમ પર ભી હમારા સલામ હો. અબ તો જનાબ જાબિરકા યેહ માઅમુમ હો ગયા થા કે હઝરત ઇમામ મોહમ્મદ બાકિર (અ.સ.)કી ખિદમતમેં રોઝાના હાઝિર હોતે થે ઔર જબ તક મુલાકાતકા શરફ હાસિલ ન કર લેતે થે વાપસ ન જાતે થે.

મોઅમેનીન ! મેં આજકે જશને મસરૂતમેં આપકે ઇલ્મકે મુતઅલ્લિક કુછ તઝકેરા કરના યાહતા હું.

કિસી શખ્સને એક શીરખ્વાર લડકીસે અકદ કિયા, ઉસ્કી ઝવજાને ઉસ

લડકીકો દૂધ પિલાયા થા. ઉસ્કે બાદ
ઉસ્કી દુસરી ઝવજાને ભી લડકીકો દૂધ
પિલાયા. ઇબ્ને શુબરમાકે પાસ જબ યેહ
મસઅલા પેશ હુવા તો ઉસ્ને કહા, ઉસ
શખ્સ પર વોહ લડકી હરામ હો ગઇ.
ઇસ લિએ કે ઉસ્કી બેટી હો ગઇ, ઔર
દોનોં ઝવજાભી હરામ હો ગઇ. ઇસ લિએ
કે વોહ દોનું ઉસ્કી સાસ હો ગઇ ! ઇમામ
મોહમ્મદ બાકિર (અ.સ.)ને જબ યેહ
સુના તો ફરમાયા, ઇબ્ને શુબરમાને
ગલતી કી. ઉસ પર વોહ લડકી ઔર

वोह औरत जिस्ने पहेले दूध पिलाया
हराम हो गछ. मगर बादमें जो औरतने
दूध पिलाया है, वोह हराम न होगी. एस
लिये के उसने तो अपने शवहरकी
बेटीको दूध पिलाया है. अल्लाहुम्म सल्ले
अला मोहम्मदिं व आले मोहम्मद.

अबु बसीर जो हजरतके
अस्हाबमेंसे थे और नाबीना थे. ओक
मरतबा उमानये हजमें एमाम
(अ.स.)के साथ थे. हुज्जाजकी कसरत
और शोरो गुल सुन कर केहने लगे,

अल्लाहो अकबर ! किस कदर हाज्जोंकी
कसरत और कित्ना शोरो गुल है ?
आपने इरमाया, अबु बसीर ! यैसा
नहीं है बल्के शोर जियादा है और
हुज्जज्ज कम है ? एत्ना इरमा कर हुजुरने
अबु बसीरकी आंजो पर अपना दस्ते
मुबारक डेरा. कुछ दूआ पडी और
इरमाया, अबु बसीर ! अब देजो, अबु
बसीरकी आंजे रवशन हो गछ और
अब उन्होंने देजा तो अजब समा था.
यारो तरङ्ग बंदर और सुव्वर ही टिजाछ

देंते थे. आदमी बहोत कम थे ! अबु
बसीरने अर्ज की, मौला ! आपने सच
इरमाया था के शोर जियादा है और
हुज्जज्ज कम. हजरतने फिर दूआ पडी.
अबु बसीर केहते है के, मैं उसी तरह हो
गया, जैसा के पेहले था. (सलवात)

जब अब्दुल मलिकका बेटा
हशाम बादशाह हुवा तो लोगोंने येह
ज्वाहिश की के शामो छराकसे आनेवाले
मककेके हुज्जज्जको रास्तेमें अेक मन्जील
पर पानी न मिलनेकी वजहसे सप्त

તકલીફ હોતી હૈ, અકસર લોગ ખ્યાસસે તડપ તડપ કર મર જાતે હૈ. લેહાઝા, વહાં એક કુવા ખુદવા દિયા જાએ.

હશ્શામને યેહ દરખ્વાસ્ત મંઝુર કી ઔર કુવા ખુદવાનેકા ઇન્તેઝામ હોને લગા. લેકિન ઝમીન ઐસી સખ્ત થી કે દિનભર ખુદાઇ હોતી થી, મગર હાથ દો હાથસે ઝિયાદહ ન ખુદ સકતી થી ! ખુદા ખુદા કરકે લગાતાર કોશિશોંકે બાદ પાનીકી તેહ તક પહોંચે લેકિન કુદરતે ખુદા દેખો, બજાએ પાનીકી વહાંસે ઐસી

ગરમ ઔર જલા દેનેવાલી હવા નિકલી
કે જિત્ને મઝદુર કામ કર રહે થે, સબ
હલાક હો ગયે ! તેહકીકે હાલકો જો નીચે
ઉતરતા થા મર જાતા થા.

જબ યેહ ખબર હશ્શામકો પહોંચી
તો સખ્ત મુતફકકીર હુવા. અરકાને
સલ્તનતસે મશવેરા ક્રિયા, મગર ક્રિસીકી
સમજમેં કુછ ન આયા. હશ્શામ સખ્ત
પરેશાન થા કે અબ કયા ક્રિયા જાએ ?
હજકા ઝમાના કરીબ આ રહા થા. ઇસી
પરેશાનીમેં દમિશ્કસે મકકે આયા, ઔર

हर तबकके के लोगोंको जम्अ करके
मशवेरा किया. एमाम मोहम्मद बाकिर
(अ.स.)से भी राय ली. आपने कुल
माजरा सुन कर इरमाया, येह अेक सिरे
पुटा है. मैं जगहको पहले अपनी
आंभोसे टेभलुं, तब कुछ कहुं. हजरत
वहां तशरीफ ले गये और उस जगहको
टेभ कर इरमाया, येह अेहले अेहकाइके
रेहनेकी जगह है. येह वोह गिरोह था के
जिस पर गुलिश्ता अमानेमें अआबे
एलाही नाजिल हो यूका है. येह वोही

મકામ હૈ જહાં ઉઝ્કી આબાદી થી. યહીં વોહ અઝાબે ખુદામેં ગિરફતાર હો કર તબાહો બરબાદ હો ચૂકે હૈ. હવા જો યેહ ગરમ હૈ વોહી રીહે અકીમ હૈ. જો ખુદાકી તરફસે ઉસ બદકિરદાર કૌમકો તબાહો બરબાદ કરનેકે લિએ મુસલ્લત કી ગઈ થી. જિસ્કા ઝિક્ક કુરઆનમેં મૌજુદ હૈ. અબ બેહતર યેહ હૈ કે ઇસ કુવેકી ખુદાઇકા કામ બંદ કર દિયા જાએ ઔર યહાંસે કુછ ફાસલે પર દુસરા કુંવા ખુદાયા જાએ. ઇન્શાઅલ્લાહ વહાં કોઇ

दुश्चारी पेश न आयेगी और
आसानीसे पानी निकल आयेगा और
वैसा ही हुवा जो छमाम (अ.स.)ने
करमाया था.

युं तो छस्लामी दुनियामें अब्दुल
मलिक, हश्शाम और वलीदका उमाना
बडा तेहकीकाती उमाना समजा जाता है.
उन्के दरबारोमें बडे बडे मोहददेसीन
और ओलमाओ झेजला जम्अ थे.
मगर किस कदर हैरत अंगेज बात है के
उन्मेंसे कोछ अेक बी रीहे अकीमके न

સમજા. ન એહલે એહકાફકે બારેમેં કુછ
બતા સકા ! કયા ઉન્હોને સૂરએ
એહકાફકો પડા ન થા ? કયા રીહે
અકીમકા લફઝ કુરઆનમેં ઉન્કી નઝરસે
ગુઝરા ન થા ? એહ તો એહલેબયત
(અ.સ.)કી હી ખુસુસિયાત હૈ. યૈસી
મુશ્કિલોકો તો સિફ્ એહલેબયત
(અ.સ.)ને હી હમેશા દફેઅ કી હૈ. જબ હી
તો હમ બરાબર કેહતે ચલે આએ હૈ કે,
જનાબ, કુરઆન તો ઉન્હીકે દરસે સીખો,
કલામે ખુદાકી તફસીર ઉન્હીંસે લો,

એહકામે ખુદા વ રસૂલ ઉન્હીસે માંગો.
(સલવાત)

હજકે મોકે પર સાદિક આલે
મોહમ્મદને એક ખુત્બેકે દવરાનમે
ફરમાયા, “મેં ઉસ ખુદાકા શુક અદા
કરતા હું, જિસ્ને હઝરત મોહમ્મદ મુસ્તુફા
(સ.અ.વ.)કો અપના નબી વ રસૂલ
બનાયા ઔર હમકો હઝરતકે સબબસે
ગિરામી કરાર દિયા. પસ, હમ ખુદાકે
પસંદીદા ઔર મુન્તાખબ બંદે હૈ, રૂએ
ઝમીન પર ઉસ્કે ખલીફા હૈ. જો શખ્સ

हमारी धतायत करेगा वोह सधद है
और जो मुझालेइत करेगा वोह शकी है।”

जब हशशामको येह जबर पहोंयी
तो उसको ना गवार गुजरा, उसने हाकिमे
मदीनाको लिखा के मोहम्मद बाकिर और
उन्के साहेबज्जदेंको हमारे पास दमिशक
भेज दे. उसने ताअमीले हुकम की और
दीनोंको दमिशक रवाना कर दिया. हजरत
धमाम जाअइर सादिक (अ.स.) इरमाते
है. हम दमिशक पहोंये, तीन रोज तक
हशशामने हमको हाजिरहोनेकी धजाजत

न दी. योथे दिन हमको बुलाया. हमने
देखा के वोह तप्त शही पर बेठा है
और सिपाही उसके दायें बायें ञडे है.
महलके अंदर ही अेक तीरअंदाजीका
तोदाह बना हुवा है. जिस पर उसके
अरकाने सलतनत बारी बारी
तीरअंदाजी कर रहे है. मेरे पिदरे
बुजुर्गवार आगे थे और मैं पीछे.
छत्नेमें हशामने उनसे कहा, आप भी
उन लोगोंके साथ तीर लगाछयें. आपने
इरमाया, मैं अछड़ हो गया हुं. अब

મુજસે તીરઅંદાઝી નહીં કી જા સકતી.
ઉસ્ને ઇસરાર ક્રિયા સરદારાને બની
ઉમવ્યાસે એક કી તરફ ઇશારા ક્રિયા કે
અપના તીરો કમાન ઉન્કો દે દે.
હઝરતને મજબુરન લે લિયા ઔર તીર
જો કમાનમેં જોડ કર બઝોરે ઇમામ
નિશાને પર લગાયા. તીર સીધા બીચમેં
જા કર બેચઠા. ફિર દુસરા તીર જોડ કર
પહેલે તીરકી પચકાન પર મારા, ઇસી
તરહ હઝરતને ચકે બાદ દીગરે નવ
તીર મારે. હર તીર અપને તીર પર

पडता था और उसको शक कर देता था !
हशामने दांतोंमें उंगली दे दी और
केहने लगा, अय अबु जाअइर ! आप
क्या भुब निशाने पर तीर लगाते है !
डिर आप येह कयुं केहते थे के अबु मैं
ओअइ की वजहसे कादिर नहीं. आपने
इरमाया, दुनिया हमको उलीलो ज्वार
करना चाहती है. मगर भुदा नहीं
चाहता. वोह तो हमारे वकारको
बरकरार रभना चाहता है. अल्लाहुम्म

सल्ले अला मोहम्मद्विं व आले
मोहम्मद.

धमाम जअइर सादिक (अ.स.)
इरमाते है के, मेरे पिदरे बुजूर्गवार कुछ
देर तक वहां ढडे रहे. उसके बाद आपको
तैश आया, आपका माअमुल था के
गुस्सेकी हालतमें आसमानको देखने
लगते थे, और गळबके आसरा येहरे
पर नुमायां हो जाते थे. हश्शाम ताअड
गया, उसने अपनी दाहनी जानिब तप्त
पर धमाम (अ.स.)को जगह दी और

મુઝે બાંચે તરફ બિઠાયા, ઔર કેહને
લગા આપકી કોઈ હાજત હો તો બયાન
કિજિયે. ફરમાયા, હશ્શામ ! મેરી
ખ્વાહિશ યેહી હૈ કે મુઝે મદીને વાપસ
જાનેકી ઇજાઝત દે. યુનાન્યેં, ઉસ્ને
ઇજાઝત દી.

જબ હઝરત દમિશ્કસે રવાના હુવે
તો પહેલી હી મન્ઝીલ પર એક જગહ
બહોતસે લોગ નઝર આયે. પૂછને પર
પતા ચલા કે યેહ નસરાની રાહેબોંકી
જમાઅત હૈ જો અપને બડે આલિમકી

ઝિયારતકો જમ્અ હુઇ હૈ. યેહ આલિમ
 સાલમેં સિફ્ એક મરતબા
 ઇબાદતખાનેસે નિકલતા હૈ. આપ વહાં
 ઠેહર ગએ. જબ વોહ આયા તો એક
 પુરતકલ્લુફ મસનદ પર બેઠ ગયા. ઉસ્ને
 ચારોં તરફ નઝર દોડાઇ, સારે મજમેંમેં
 ઇમામ મોહમ્મદ બાકિર (અ.સ.) ઓર
 ઇમામ જાઅફર સાદિક (અ.સ.)હી
 અજનબી નઝર આએ. રહિબને ઇમામ
 (અ.સ.)સે મુખાતિબ હો કર પૂછા “આપ
 હમ લોગોંમેંસે હૈ યા ઉમ્મતે

મરહુમામેંસે?” આપને ફરમાયા, “મੈ
ઉમ્મતે મોહમ્મદિયહમેંસે હું.” ફિર ઉસ્ને
સવાલ કિયા, “આપ જાહિલોમેંસે હૈ યા
આલિમોંમેંસે?” આપ યેહ નહીં કેહતે કે, મੈ
આલિમોંમેંસે હું. મગર આપ જવાબમેં
ફરમાતે હૈ, “મੈ જાહિલોંમેંસે નહીં હું,”
રાહિબને પૂછા, “આપ મુઝસે કુછ પૂછને
કે લિયે આયે હૈ?” ઇમામ (અ.સ.)ને
ફરમાયા, “નહી” ઉસ્ને કહા, “ઇજાઝત હો
તો મੈ આપસે કુછ પૂછું.” ખતીબે મિમ્બરે

સલુનીકે વારિસને ફરમાયા, “પૂછો, ઝરૂર પૂછો.”

અબ રાહિબને સવાલ કિયા, “વોહ વકત કોનસા હૈ, જો ન દિનમં શામિલ હૈ, ન રાતમં ? ઇમામ (અ.સ.)ને ફૈરન જવાબ દિયા, “સૂરજ નિકલનેસે પેહલેકા વકત. યેહ અવકાતે બેહિશ્તમંસે હૈ. ઇસ્મં બીમારોકો હોશ આ જાતા હૈ. દર્દકો સકુન હો જાતા હૈ. જિસે તમામ રાત નીંદ નહીં આતી, વોહ બી સો જાતા હૈ.”

રાહિબને દુસરા સવાલ કિયા,
 “મુસલમાનોંકા અકીદા હૈ કે
 બેહિશ્તવાલોંકો બોલો ગાયતકી હાજત
 નહીં હોતી, કયા દુનિયામેં ઉસ્કી કોઇ
 નઝીર હૈ ?” ઇમામ (અ.સ.)ને જવાબ
 દિયા, “કયું નહીં, જો બચ્ચે શિકમેં
 માદરમેં રેહતે હૈ, ઉન્કી ખોરાકકા કુઝલા
 નહીં બનતા ઓર જો પીતે હૈ વોહ
 બસૂરતે પેશાબ ખારિજ નહીં હોતા.” અબ
 રાહિબને એક ઓર સવાલ પૂછા,
 “મુસલમાનોંકા અકીદા હૈ કે બેહિશ્તકા

मेवा जानेसे कम नहीं होता, दुनियामें
भी उसकी कोश नहींर आप टिप्पा सकते
है ?” हुजुरने इरमाया, “अेक यिरागसे
हजार यिराग रवशन किये जाते है,
मगर उसके नूरमें ऊर्ा बराबर भी कमी
नहीं होती.”

राहिल पूछता है, “वोह कोनसे दो
भाध है के साथ साथ पयदा हुवे और
साथ साथ मरे. मगर अेक की उम्र
पयास बरस की हुध और दुसरेकी देढसो
बरस की ?” उजाने हमामतसे जवाब

मिला, “राहिल, वोह एो बाध अजीज और ओजेयर पयगम्बर है. येह एोनों बाध दुन्यामें ऐक रोज पयदा हुवे, और ऐक ही दिन रेहलत की. पयदाएशके बाद तीस बरस तक साथ रहे. फिर भुदाने जनाब अजीजको मार डाला और सो बरसके बाद फिर जिंदा इरमाया. उसके बाद वोह अपने बाध के साथ बीस बरस और जिंदा रहे. पस जनाब अजीज दुन्यामें पचास बरस रहे और जनाबे ओजेयर देढसो बरस !”

અબ તો રાહિબ ઇલ્મે ઇમામતસે
 બહોત મુતાઅસ્સિર હુવા ઓર ઉસ્કે હોશ
 ઉડ ગયે, કરીબ આયા ઓર પૂછા,
 “આપકા નામ કયા હૈ ?” ફરમાયા,
 “મોહમ્મદ બિન અલી બિન હુસયન.”
 ઉસ્ને પૂછા, “મોહમ્મદ રસૂલિલ્લાહ ખુદ
 આપ હી હૈ ?” ઇમામ (અ.સ.)ને ફરમાયા,
 “નહીં, વોહ મેરે જદ થે.” રાહિબને અઝ
 કી, “કયા આપ એલિયાકે સાહેબઝાદે હૈ?
 જિન્કો અલી કેહતે હૈ?” આપને ફરમાયા,
 “હાં” રાહિબને ફિર પૂછા, “આપ શબ્બર હૈ

या शब्बीर ?” हुजुरने इरमाया, “मैं शब्बीरका इरलंड हूं !” येह सुन कर राहिय भुश हुवा और केहने लगा, “मैंने अपनी मुराद पाली.” उसके बाद वोह मुसलमान हो गया.

येह है अहलेबयते मोहम्मदके इस्लाम और इस्लामवालोंपे अहसानात, तब्दीगे इस्लाम इन्हींकी कोशिषो काविशका नतीजा है. इर भी मुसलमानोंने न इन्की कुछ कद्र की, न इन्को पेहयाना, न अच्छे तरीकेसे पेश

આએ. નસરાની રાહિબકે મુસલમાન
હોનેકા વાકેઆ જબ શામકે
નસરાનીઓને સુના તો ઉન્મેં બડી
ખલબલી મચી. ઉન્કા એક વફદ
હશ્શામકે પાસ ગયા ઓર ઇમામ
મોહમ્મદ બાકિર (અ.સ.)કી શિકાયત કી.
હશ્શામને ઉસકે પીછે નાકા-સવારકો
દોડાયા કે જહાં કહીં રાહમેં મીલ જાએ.
ઉન્કો વાપસ દમિશ્ક લે આએ.

અલગરઝ હઝરતકો ફિર દમિશ્ક
જાના પડા. હશ્શામને હીલોંસે આપકો

દમિશ્કમેં નઝરબંદ કરના યાહ, કેહને
 લગા મેં યાહતા હું કે, આપ જૈસે બુઝૂર્ગ
 મેરે પાસ રહે. આપને ફરમાયા, “મેં કેસે
 રેહ સકતા હું ? મેરે એહલોઅયાલ
 મદીનેમેં હૈ.” ઉન્હે ભી બુલા લીજિએ.
 ઇમામ (અ.સ.)ને ફરમયા, “મુઝે હરમે
 ખુદા વ રસૂલકો છોડના ગવારા નહીં.
 ઉસ્ને ઔર ઇસરાર કરતે હુવે કહા,
 આપકો યહાં કોઇ તકલીફ ન હોગી.”
 ઇમામ (અ.સ.)ને પૂછા, “આખિર મેરે
 યહાં રેહને પર કયું ઝોર દિયા જાતા હૈ?”

હશ્શામને કહા, “આપકે યહાં રેહનેસે આપકે ઇલ્મકા ફયઝ પહોંચેગા.” આપને ફરમાયા, “યેહ બાત તો વહાં રેહનેસે ભી મુમ્કિન હૈ. અગર મૈં યહાં રહા તો એહલે મદીના વ મકકા મેરે ઇલ્મી ફયઝસે મેહરુમ હો જાએંગે.”

અલગરઝ હશ્શામને ઝિયાદા ઇસરાર ક્રિયા તો આપ વહાં મજબુરન રુક ગએ. લેકિન હશ્શામકા મકસદ હાસિલ ન હુવા. રોકા તો ઇસ ગરઝસે થા કે યેહ નઝરબંદ રેહ કર લોગોં પર

અપના અસર ન ડાલ સકેંગે, આઝાદીકે
સાથ લોગ આપકો મિલ ન સકેંગે.
લેકિન માઅમેલા કુછ ઔર હી હો ગયા.
હઝરતકે ઝમાનએ કયામમેં એહલે
શામકી રુજુઅ આપકી તરફ બહોત હો
ગઇ. લોગોંકે ગિરોહકે ગિરોહ સુબ્હો શામ
આપકી ખિદમતમેં હાઝિર હોતે થે.
હશશામને જબ એહ હાલ દેખા તો
મજબુરન આપકો મદીને જાનેકી
ઇજાઝત દે દી.

જબ હઝરત શામસે રવાના હુવે
 તો હશ્શામને કુછ લોગ દોડાએ કે વોહ
 રાહકી તમામ બસ્તીઓમેં કેહતે ચલે
 જાએં કે, ઇન્કો કોઇ અપને ઘરમેં જગહ
 ન દે. કયું કે યેહ અવલાદે અબુ તુરાબસે
 હૈ ઔર (મઆઝલ્લાહ) બડે જાદુગર હૈ !
 સાદિકે આલે મોહમ્મદ (અ.સ.) ફરમાતે
 હૈ કે જબ હમ મદાયન પહોંચે તો વહાંકે
 લોગોંને હમસે અચ્છા સલુક ન ક્રિયા,
 જિસ મોહલ્લેમેં હમ પહોંચતે થે લોગ
 અપને ઘરોંકે દરવાઝે બંધ કર લેતે થે,

और जाना-पानी बतोरें मेहमान देना
कर किनार अगर हम बकीमत ખરીदना
चाहते तब भी न देंते. यहां तक કે
हमको ठहरनेकी जगह भी न मिली.

येह हाल देख कर मेरे पिदरे
बुजुर्गवारने कहा. हश्शामके आदमीओंने
जो तुमसे कहा है, अगर हम वैसे ही है
और तुम हमको दर हकीकत जादुगर
जानते हो, तब भी तुम्हारे लिये कोछ
नुकसान नहीं. दीने इस्लाममें तो अहले
किम्मा और अहले जजियासे भी

લેનદેનકે માઅમેલાત જાએઝ હૈ. ઉન્હોને
કહા, હમ તુમકો ઉન્સે ભી બદતર જાનતે
હૈ! યેહ સુન કર ઇમામ (અ.સ.)કો ગુસ્સા
આ ગયા. શહેરકે કરીબ એક પહાડ થા,
આપ ઉસ પર તશરીફ લે ગયે ઓર
બાઆવાઝે બલંદ વોહ આયત જો
હઝરત શોઅયબકે હાલમેં હૈ તિલાવત
ફરમાઇ, ‘વ બકેયતુલ્લાહે ખયરુલ લકુમ
ઇનકુન્તુમ મોઅમેનીન.’ ફિર ઇરશાદ
ફરમાયા, અય એહલેમદાયન ! આગાહ
હો કે હમ બકીયતુલ્લાહ હૈ.

આપકી આવાઝકો બકુદરતે ખુદા તમામ શહેરને સુના ઓર ઉન પર કુછ ઐસા ખૌફ તારી હુવા કે, અપને છતોં પર ચડ ગયે. અબ જો ઉન્કી નઝર હઝરતકે ચેહરે પર પડી તો બકુદરતે ખુદા ઉન્કે દિલ ખૌફસે કાંપને લગે. એક બુડહે આદમીને શહેરવાલોંકો પુકાર કર કહા, લોગોં ! અઝાબે ખુદાસે ડરો, ચેહ શખ્સ પહાડ પર ઉસ જગહ ખડા હૈ, જહાં જનાબે શોઅયબને ખડે હોકર ઇસ તરહ શહેરવાલોં પર નફરીન કી થી ઓર ઉન

સબ પર અઝાબે ઇલાહી નાઝિલ હુવા
થા. અગર હમ લોગ ઉન પર અપને
દરવાઝે ન ખોલેંગે તો ઝરૂર અઝાબે
ખુદામેં ગિરફતાર હો જાયેંગે. ઉસ
બુડહેકી વેહ તકરીર સુનતેહી વોહ લોગ
ઝિયાદહ ડરે ઓર સબને અપને દરવાઝે
ખોલ દિએ. જબ શહેરકા દરવાઝા ખુલ
ગયા તો આપ શહેરકે અંદર દાખિલ હુએ
ઓર ફિર વહાંસે કુચ કરકે મદીને આ
ગએ.

યેહ થા એહલેબચત (અ.સ.)કા
રૂહાની ઇકતેદાર, દુનિયાકી કોનસી તાકત
ઇસ્કો મિટા સકતી થી?

અલ્લાહુમ્મ સલ્લે અલા
મોહમ્મદિં વ વ આલે મોહમ્મદ.

મજલિસ : ૮

હ. ઇમામ જાઅફર સાદિક
(અ.સ.)કી વિલાદત

કાલલ્લાહો તબારક વ તઆલા ફી
કિતાબેહિલ મજુદ વ કુરકાનેહિલ હમીદ

: “इसअलु अहलळ ठिकरे धनकुम तुम
तअलमुन.”

अल्लाह तब्रारक व तआला
अपनी क़िताबे मोअजिळ बयानमें
धरशाह इरमाता है, ‘अगर तुम नहीं
जानते हो तो अेहले ठिकसे पूछो.’

न जानना जेहल है, और पुढा
येह नहीं चाहता के उसके बंदे जाहिल
बनके रेह जाये. इसी लिये वोह
इरमाता है, ‘अगर नहीं जानते तो
जानने वालोसे-अेहले ठिकसे पूछो.’

मगर सवाल येह है के, अल्लाह
तआलाने तो इरमा दिया के, 'येहले
जिकसे पूछो.' अब हम येहले जिकको
पहेयाने कैसे ? एस्का जवाब भी हमे
उसीकी किताबसे मिलता है, 'कह
अनअल्लाहो ऐलयकुम जिकरंर रसूला.
बतहकीक अल्लाहने तुम्हारी तरफ
जिकको रसूल बनाके नाजिल किया.' अब
तो माअमला बिलकुल साफ है. येहले
जिकको पा लेना अब तो बहोत आसान
हो गया. कयुं के एस आयतकी रोशनीमें

सिवाये अेहलेलयते रसूल और कोष
अेहले ञ्क हो ही नहीं सकता.

शाने नुजुल एस आयतकी
मनाकिले शहरे आशुलमें येह लिणी है के,
'अमानये पयगम्बरे ढुटा (स.अ.व.)मे
अेक मरतबा हजरत उमर बिन
अत्ताबके पास कुछ यहुदी आये और
उन्होंने कहा 'तुम्हारे कुरआनमें है के,
'वज्जातिन अरओहस समावाते वल
अर्ज. बेहिशत एत्ना बडा है के जिस्का
अर्ज आसमानो अमीनके बराबर है.' तो

જબ એક બેહિશ્ત સાતોં આસમાનો ઓર
ઝમીનકે બરાબર હૈ 'તો કુલ બેહિશ્ત
રોઝે કયામત કહાં હોંગે? ઉન્હોંને અપની
લાઇલ્મીકા ઇઝહાર કિયા. ઇત્નેમેં હઝરત
અલી (અ.સ.) તશરીફ લાએ. આપને
પૂછા, 'કયા ગુફતગુ હો રહી હૈ ? આપકે
સામને યહુદીને વોહી સવાલ પેશ કર
દિયા, આપને ફરમાયા, 'અચ્છા, હમેં
પેહલે તુમ લોગ જવાબ દો કે જબ રાત
હોતી હૈ તો દિન કહા જાતા હૈ ઓર દિન
હોતા હૈ તો રાત કહાં જાતી હૈ ? યહુદીને

કહાં, ખુદાવંદે આલમકે ઇલ્મમેં રહેતા હૈ.’
આપને જવાબ દિયા, ઇસી તરહ
બેહિશ્તકા હાલ ભી સમજ લો.’

વહાંસે હઝરત અલી (અ.સ.)
હઝરત રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.)કી
ખિદમતમેં આએ, માજરા બયાન કિયા.
ઉસ વકત યેહ આયત નાઝિલ હુઇ,
‘ઇસ્અલુ અહલઝ ઝિકે ઇન્કુનતુમ
લાતઅલમુન.’ ઇમામ મોહમ્મદ બાકિર
(અ.સ.) ફરમાતે હૈ કે, ઇસ આયતમેં
અહેલે ઝિકસે મુરાદ હમ એહલેબયતે

रसूल है. बाबे मदीनतुल एल्मको
किसीने ऐहले ठिकके मुतअल्तिक पूछा
तो आपने इरमाया, 'वल्लाहे एन्ना
लनहनो अहलुअ ठिके व नहनो अहलुल
एल्मे व नहनो मअदनुत तावीले
वतन्नील. कसम अल्लाहकी, हम ही
ऐहले ठिक है, हम ही ऐहले एल्म है
और हम ही मअदने तावीलो तन्नील
है. (सलवात)

जो सबसे ठियादा एल्म रખता
होगा वोही मुस्तहके एमामतो षिल्लाइत

હોગા, ઔર ઇસ્મેં તો શક હી નહીં કે
હમારે જિત્ને અઇમ્મા ગુઝરે હૈ વોહ સબ
અપને ઝમાનેમેં દુસરોંસે અઅલમ થે,
ઔર વોહી એહલે ઝિક્ક હૈ.

હઝરત ઇમામ જાઅફર સાદિક
(અ.સ.)કી વિલાદતે બાસઆદતકા દિન
હૈ. ઇન્હીકે મુબારક નામસે હમારા
મઝહબ પેહચાના જાતા હૈ. ઇન્હીકી
ઇલ્મી કોશિશોં ઔર જદદો જેહદસે હમારે
દીનને રિવાજ પાયા હૈ. ઇસી લિએ હમ
જાઅફરી કેહલાતે હૈ. ચાર હજાર

રાવીઓને આપસે અખઝે હદીસ ક્રિયા હૈ
ઔર ચારસો ક્રિતાબેં આપકે ઝમાનેમેં
લિખી ગઇ હૈ. વજહ યેહ થી કે વોહ
ઝમાના બની ઉમમ્યાકા આખરી ઔર
બની અબ્બાસકા ઇબ્તેદાઇ ઝમાના થા,
વોહ હક્કમતકે અંદર અટે હુવે થે. ઇસ
સબબસે આપકો મોહલત મિલી ઔર
નશરે એહકામે જનાબે રસૂલે ખુદાકા
મોકા હાથ આયા. ઇસી સબબસે દીને
જાઅફરી મશહુર હો ગયા. હાલાંકે સબ
ઇમામોંકા એકહી દીન હૈ.

હઝરાત ! મૈને અઝ કિયા કે સબ ઇમામોકા એકહી દીનો મઝહબ હૈ. અગર કિસીકો શક હો તો અબ ભી કુતુબે તારીખો ફિકાહ દેખ લેં. સબકા એક કૌલ, એક હુકમ, એક શરીઅત નઝર આએગી. જબહી તો આં હઝરાત (સ.અ.વ.)ને ફરમાયા, અવ્વલોના મોહમ્મદ, વ આખેરોના મોહમ્મદ વ કુલ્લોના મોહમ્મદ.

આપકી તારીખે વિલાદત ઔર રસૂલે મકબુલ (સ.અ.વ.)કી તારીખે

વિલાદત એકહી હૈ. દો નૂર એકહી
તારીખકે અંદર ઝહુરમેં આએ. એક નૂરને
ઝુલ્મતે જાહેલિયતકો દૂર કિયા,
તારીકીએ કુફકો બરતરફ કિયા, સફહએ
આલમ પર ઇસ્લામકા મુરકકઅ નઝર
આયા. દુસરેને ઇમામતકા રંગ ભર કર
મિટતે હુવે નિશાનાત ઉભાર દિએ,
ગુલઝારે હકીકતમેં નઇ શાનસે બહાર
આઇ, હર ફૂલમેં તાઝગીએ સદાકતકી
ખુશબુ પચદા હુઇ, એહલે ઇમામ
તેહનિયત દેનેકે લિએ આસતાનએ

ઇમામ પર હાઝિર હુવે, એક તરફ જદ્દે
મોહતરમ સય્યદે સજજાદ સજદએ
શુક્રમેં મેહવે ઇબાદત, દુસરી તરફ
બાકેરૂલ ઓલુમ ખુશીસે બાગબાગ, બની
હાશિમ મસરૂર હૈ કે રસૂલકા છઠા
જાનશીન, અમીરૂલ મોઅમેનીનકા સય્યા
કાએમ મુકામ પયદા હુવા, સનાદીદે
કુરેશકો નાઝ હૈ કે મોહમ્મદ બિન
અબીબકકા નવાસા ઉમ્મે ફરવાહકા
પારએ દિલ પયદા હુવા. મોહિબ્બાને
આલે મોહમ્મદ ખુશ હૈ કે, દીને

જાઅફરીકી બુન્યાદ મુસ્તહકમ હુઇ.
 ઉમ્મત શાદ હૈ કે રસૂલકે બાદ સાદેકુલ
 કૌલ ઇમામુલ મોહદ્દેસીન જહાનમેં આયા.
 બાપ વોહ બાપ જિસ્કો રસૂલ (સ.અ.વ.)
 બાકેરૂલ ઇલ્મકે લકબ્સે યાદ કરેં ઔર
 ખુદ સલામ કેહલાયેં. માં વોહ માં જો
 નૂરે ઇમાનસે આરાસ્તા, સિદકો ઇરફાનસે
 પયરાસ્તા, ઝેવરે ઇલ્મસે મુઝય્યન,
 અનવારે હકીકતસે મુરસ્સા, ગિરોહે
 ઓલમાઅમેં જિન્કા કૌલ મુસ્તનદ,
 ફોકહાયે સબ્અહમેં જિન્કા શુમાર ગરઝ

દો દરિયાએ અસ્મતોં તહારત ઔર
ચશ્મએ નજાબતો શરાફત જબ મિલે
તબ યેહ ગવહરે સદાકત વજુદમે આયા.
બારાહ સાલ અપને જદે બુઝૂર્ગવારકી
તરબિયતમેં ઓલુમે ઝહેરી વ બાતેનીકા
ઇકતેસાબ ક્રિયા, ઉન્નીસ સાલ તક અપને
વાલિદે બુઝૂર્ગવાર હઝરત બાકેરુલ
ઓલુમસે રમુઝે ઇમામત હાસિલ કરતે
રહેં. ફરીકયનકા ઇત્તેફાક હૈ કે, આપ
ઇલ્મકે બેહરે નાપયદા થે. સવાલ નૌકે
ઝબાન તક નહીં આને પાતા થા કે

સાઇલકો જવાબ મિલ જાતા થા.
(સલવાત)

યેહ ભી સિયાસતે ઇલાહિયા હૈ કે
આપકે વાલિદે માજિદ ઓર આપકો
ઇસ્કા મૌકા મિલા કે હદીસો કુરઆનસે
આજ હમારી હિદાયત હોતી હૈ. વરના ન
હમારી ફિકહ મુકમ્મિલ હોતી, ન હમ યેહ
સમજતે કે કુરઆનમેં આયતે
મુતશાબેહાત કૌનસી હૈ ? મોહકમાત
કૌનસી હૈ ? નાસેખ કૌનસી હૈ? મન્સુખ
કૌનસી હૈ ? યેહ તો ઇન્તેઝામે કુદરત થા

કે બની ઉમૈયા ખાનાજંગીઓમાં મસરૂફ
હો કર ઐસે કમઝોર હુવે કે મુલક હાથસે
નિકલ ગયા, ઔર ઉસ્કા તેરવાં ખલીફા
અહમદ સફફાહ અબ્બાસીકે હાથસે મારા
ગયા.

ફિલવાકેઅ, સાદિકે આલે
મોહમ્મદકે ઝમાનેમાં દીને નબીને જો
રિવાજ પાયા વોહ કિસી ઇમામકે
ઝમાનેમાં ન હુવા. આપકી ઝાતે
બાબરકાત નમુનએ કુદરતે ખુદા ઔર
મજમએ ફઝાએલે લાઇન્તિહા થી અબ મૈં

आपके एल्मका कुछ हाल अर्ज करना
चाहता हूं.

येहले सुन्नतके धमामे अअउम
अबु हनीफ़ा आपके शागिर्दोंमेंसे थे,
मोहम्मद बिन हसन भी शागिर्दोंमेंसे थे.
अबु यज़ीदी बस्तामी आपके सकका थे
और तेराह बरस हज़रतकी जिदमत की.
एब्राहीम बिन अदहम और मालिक
बिन दीनार आपके गुलाम थे. एक रोज़
सुफ़ियान सुरी आपकी जिदमतमें आया.
आपकी बातें सुन कर महव हो गया

और केहना लगा, 'यब्न रसूलिब्लाह !
येह कलेमात तो जवाहिर है !' आपने
इरमाया, जवाहिर तो पत्थर है, येह
जवाहिरसे कहीं बेहतर है. (सलवात)

એક મરતબા ઇબ્ને શીરમહ ઓર
અબુ હનીફા દોનોં હઝરતકે પાસ આએ.
આપને અબુ હનીફાસે ઇરમાયા,
'નોઅમાન ! ખુદાસે ડર ઓર દીનકી
બાતોંમેં કયાસ ન ક્રિયા કર. કયું કે પહેલે
જિસ્ને કયાસ ક્રિયા વોહ ઇબ્લીસ થા.
જબ ખુદાને ઉસ્કો આદમકોં સિજદા

करनेका हुकम दिया तो केहने लगा, 'अना
पयउम मिन्हो पलकनी मिन नारिंव व
पलकतहु मिन तीन. मैं आदमसे बेहतर
हूं, तुने मुजहको आगसे पयदा किया है
और उन्को मिट्टीसे पयदा किया है.'

बादमें आपने नोअमानसे बहोत
सवाल किये मगर वोह किसी अेकका
जवाब न दे सकें. आपने इरमाया, 'तुम
बहोत क्यास करते हो तो बताओ के
कतलका गुनाह जियादा है या जीनाका ?
जवाब दिया, 'हजरत ! कतलका गुनाह

બડા હૈ.' યેહ જવાબ પા લેને કે બાદ
આપને ફરમાયા, 'તો કહો કે કયા વજહ
હૈ કે કત્લમેં દો ગવાહ લિએ જાતે હૈ ઓર
ઝીનામેં ચાર ?' ઉસ્ને લાઇલ્મીકા ઇઝહાર
કિયા. ઇમામ સાદિક (અ.સ.)ને ફરમાયા,
'ઝીનામેં દો શખ્સકે બારેમેં ગવાહી દી
જાતી હૈ, ઝની ઓર ઝનિયહ દોનોં પર
હદ જારી કી જાતી હૈ, ઓર કત્લમેં ફકત
એક કાતિલકે બારેમેં ગવાહી હોતી હૈ.
એકહી શખ્સ પર હદ જારી હોતી હૈ.'
આપને ફિર પૂછા, 'અચ્છા તો યેહ

બતાઓ કે ઔરત કમઝોર હૈ યા મર્દ ?
અર્ઝ કી, 'ઔરત મર્દસે કમઝોર હૈ.'
આપને ફરમાયા, તો કયા વજહ હૈ કે
મિરાસમેં ઔરતકા હિસ્સા મર્દસે આધા
રખ્ખા ગયા ? વોહ ચૂપ હો ગયે, કોઇ
જવાબ ન બન પાયા, આપને ફરમાયા,
'ઇસ લિયે કે ઔરતકા ખર્ચ મર્દકે ઊંમ્મે
હૈ, મર્દકા ખર્ચ ઔરતકે ઊંમ્મે નહીં હૈ.'
(સલવાત)

ઇમામ (અ.સ.)ને ફરમાયા,
'પેશાબ ઊંચાદા નજિસ હૈ યા મની ?'

જવાબ દિયા, 'યબ્ન રસૂલિલ્લાહ !
મનીસે ઝિયાદા નજિસ પેશાબ હૈ !'
આપને ફરમાયા, 'તુમ્હારે કયાસકે
મુતાબિક પેશાબકે બાદ ગુસ્લ હોતા, ન કે
ખુરુજે મનીકે બાદ. હાલાં કે હુકમ ઇસ્કે
બરઅકસ હૈ ! ઐસા કયું ?' અઝ કી,
'યબ્ન રસૂલિલ્લાહ ! મૈં નહીં જાનતા.'
ફરમાયા, 'હમસે ઉસ્કી વજહ સુનો. મની
તમામ બદનસે નિકલતી હૈ ઓર યેહ
અમ્મ કભી કભી વાકેઅ હોતા હૈ. પેશાબ

તો શબ્દો રોઝમેં કઈ મરતબા હુવા કરતા
હૈ, કહાં તક કોઈ ગુસ્લઅ કર સકતા હૈ ?

એક મરતબા અબ્દુલ્લાહ
દયસાનીને ઇમામ જાઅફર સાદિક
(અ.સ.)સે પૂછા કે, 'ઇન્નલ્લાહ અલા કુલ્લે
શયઈન કદીર. બેશક, ખુદા હર ચીઝ પર
કાદીર હૈ.' તો કયા વેહ હો સકતા હૈ કે
ખુદા આસમાનકો અંડેકે અંદર સમા દે
ઔર ન આસમાન છોટા હો, ન અંડા બડા
હો !' આપને ઉસ્કી સમજકે મવાફિક
જવાબે ઇતનાઈ ઇરશાદ ફરમાયા કે,

‘તુમ આંખે ઉઠા કર ઉપરકી જાનિબ દેખો.’ અબ્દુલ્લાહને દેખા તો ફરમાયા, ‘કયા દેખા ?’ અર્ઝ કી, ‘આસમાન વગૈરહ.’ ફરમાયા, ‘નીચેકી જાનિબ નઝર દોડાવો’ ઉસ્ને ચારો તરફ દેખા, પૂછા, ‘કયા નઝર આયા ?’ અર્ઝ કી, ‘ઝમીનો જેબાલ અશ્જાર વગૈરહ.’ આપને ફરમાયા, ‘ખ્યાલ તો કરો જિસ કાદિરે મુત્લકને તુમહારી આંખમેં ઇત્ને બડે અર્ઝો સમાકો સમા દિયા ઉસ પર કુદરત નહીં રખતા કે આસમાનકો અંડેમેં સમા દે !’

हां, दोस्तो! अब मैं साटिके आले मोहम्मदकी मेहमांनवाळीका कुछ हाल अर्ज करना चाहता हूं. हमाम (अ.स.)को मेहमांनवाळीका बडा शोक था, आप मेहमानोंकी जातिर मदारात एस कदर इरमाते थे के लोग हैरतमें आ जाते थे.

आपका दस्तरख्वान कभी मिस्कीनो मुसाफ़िरोसे जाली न रहेता था. आप भी जलीलुल्लाहकी तरह बगैर मेहमानके तनहा जाना न जाते थे. आप अकसर इरमाया करते थे, 'अेक

લુકમા જો બિરાદરે મોઅમિન મેરે સાથ
ખાએ તો વોહ મેરે નઝદીક એક ગુલામ
આઝાદ કરનેસે બેહતર હૈ.'

અબુ હમઝા શિમાલી બયાન કરતે
હૈ : એક મરતબા હમ હઝરત ઇમામ
જાઅફર સાદિક (અ.સ.)કે દસ્તરખ્વાન
પર ખાના ખા રહે થે. તરહ તરહકે
લઝીઝ ખાને મૌજુદ થે. ઇસ કે બાદ
તાઝા ખુરમે આએ, હમને વોહ ભી ખાએ.
એક શખ્સને કહા, 'વેહ કિસ્મ કિસ્મકી
નેઅમતેં જો ઇસ વકત આપ ખા રહે હોં,

રોઝે કયામત ઉન્કા હિસાબ દેના પડેગા
 !' હઝરતને ઉસ વકત ફરમાયા, 'ખુદાવંદે
 કરીમકી ઝાત ઉસ્સે કહીં બુઝૂર્ગતર ઔર
 ગની હૈ કે જો તમામ તુમ્હારે હલકસે
 ઉતરે ઉસકા હિસાબ લે.' ઉસ્નેં કહા, 'યબ્ન
 રસૂલિલ્લાહ ! અલ્લાહ તઆલા
 કુરઆનમેં યેહ ફરમાતા હૈ, 'સુમ્મા લતુસ
 અલુન્ન યવમએઝીન અનિન નઇમ.'
 આપને ફરમાયા, 'ઇસ આયતમેં
 નેઅમતસે મુરાદ હમ એહલેબયત હૈ,
 રોઝે કયામત પૂછા જાએગા કે, તુમને

ઇસ નેઅમતકી કહાં તક કદ્ર કી ? ઇન્કે સાથ કૈસે સલુક કિયે ! દેખો, ઇસી નેઅમતકા દુસરે મકામ પર ઝિક કરતા હૈ, 'અલયવ્મ અકમલ્તો લકુમ દીનકુમ વઅત મમતો અલયકુમ નેઅમતી.' ઇસ નેઅમતસે ભી વજુદે ઇમામ હી મુરાદ હૈ.' (સલવાત)

આજ જબ હમ મૌલાકી વિલાદતે બાસઆદતકા જશન મનાને ઔર આપકે ફઝાએલ સુનનેકો જમ્અ હી હુએ હૈ તો કુછ હુઝુરકે તકવેકા હાલ ભી સુન

लीजिये. એક મરતબા મદીનેમેં કહર
પડા, ગલ્લા રોઝબરોઝ ગિરાં હોતા જાતા
થા. લોગ જૈસે ભી હો સકે ઝખીરા કર
રહે થે. હઝરતને અપને ગુલામ
મોઅતસબસે પૂછા, 'હમારે યહાં કિતના
ગલ્લા હોગા ?' ઉસ્ને કહા, 'બહોત કાફી હૈ.
હમે કહેરકા ડર નહીં.' ફરમાયા, 'ઉસ્કો
ફરોખ્ત કર ડાલો.' વોહ તો યેહ સુન કર
હૈરાન હો ગયા ઓર કહા, 'હુઝુર ! ઇસ
વકત ગલ્લા બેચના ખિલાફે મસ્લેહત હૈ,
લોગ તો ઝખીરા કર રહે હૈ ઓર આપ

इरोभ्त करनेका हुकम देते है ?' आपने
इरमाया, 'कुछ परवा नहीं जो हाल
ओरोंका होगा वोही हमारा होगा.' जब
सारा गल्ला इरोभ्त हो गया तो आपने
इरमाया, 'हररोज ओरोंकी तरह तुम भी
भरीद कर लाया करो और निस्क गन्दुम
और निस्क जव मिला कर रोटी पकाया
करो. ता के भल्लुल्लाहके साथ हम भी
तकलीफ उठाते रहें. (सलवात)

એક મરતબા હઝરતને અપને
એક ગુલામકો મિસરકી તરફ તિજારતકે

લિએ ભેજા. જબ વોહ વહાં પહોંચા તો
મઅલુમ હુવા કે જે જિન્સ વોહ લાયા હૈ
એહલે મિસર ઉસ્કે બહોત ઝરતમંદ હૈ.
પસ ઉસ્ને મઅમુલસે ઝિયાદહ નફઅ
લેના શૂરૂ કર દિયા. જબ વાપસ આયા
ઔર હઝરતકે સામને વોહ સબ મુનાફા
પેશ ક્રિયા તો આપને તાઅજજુબસે પૂછા,
'ઇત્ની કસીર રકમ કહાંસે આ ગઇ ?'
ઉસ્ને સબ હાલ બયાન ક્રિયા. યેહ સુન
કર આપકો ગુસ્સા આ ગયા. ફરમાયા,
'તુને બહોત સંગદિલી ઔર બેમુરૂવ્વતીસે

काम लिया, मैं एक हब्बा भी इस मुनाड़ेमेंसे न लुंगा. याद रख, तलवारकी धार पर चलना हलाल रोजी हासिल करनेसे ज्यादा आसान है।

एक मरतबा मनसुर अपने दरबारमें बेठा हुआ था, एक मज्जी आध और उसकी नाक पर बेठ गध. मनसुरने उसको अपने हाथसे उडा दिया, फिर आध और नाक पर बेठी. बादशाहने फिर उडा दिया, फिर आध, बादशाहने फिर उडा दिया, थोड़ी देर के

બાદ મખ્ખી ફિર નાક પર બેઠ ગઈ,
બાદશાહને હકાં દિયા. ઐસા કઈ મરતબા
હુવા. મખ્ખી વહાંસે હટતી હી ન થી, વોહ
તો બાદશાહે જાબિરકી નાકકો અપના
તખ્ત સમજ બેઠી થી. ઇત્નેમે સાદિકે
આલે મોહમ્મદ દરબારમેં તશરીફ લાયે.
આપકો દેખતે હી બાદશાહને પૂછા, ‘અબુ
અબ્દિલ્લાહ ! ખુદાને મખ્ખીઓંકો કિસ
વાસ્તે પચદા કિયા હૈ ?’ આપને ફૈરન
ઇરશાદ ફરમાયા, ‘જો બાદશાહ જાબિર
હૈ ઉન્કો ઝલીલો આજિઝ કરનેકે લિયે.’

અલ્લાહુમ્મ સલ્લે અલા
મોહમ્મદિં વ વ આલે મોહમ્મદ.

મજલિસ : ૯

હ. ઇમામ મુસીએ કાઝિમ (અ.સ.)કી
વિલાદત

કાલલ્લાહો તબારક વ તઆલા ફી
કેતાબેહિલ મજુદ વ કુરકાનેહિલ હમીદઃ
“અલ્લઝીન યુનફેકુન ફિસ્સરાંએ
વઝઝરાંએ વલ કાઝેમીનલ ગૈઝ વલ
આફીન અનિન્નાસે વલ્લાહો યોહિબ્બુલ
મોહસેનીન.

भुटावंटे आलम अपनी डिताबमें
छरशाह इरमाता है, “जो भुशहाली और
बदहालीमें ली (भुटाकी राह पर) भर्य
करते है और गुस्सेको रोकते है और
लोगों (की भता)से दरगुजरते है और
नेकी करनेवालोंसे भुटा उलझत रभता
है.”

आपके सामने मैंने जिस आयये
शरीफ़की तिलावत की उसमें बतदरीज
चंद सिफ़ातका ठिक है और उन सिफ़ातका
माभल अहसानको करार दिया है. अकल

ભી યેહી નતીજા નિકાલતી હૈ, હાલતે બેનિયાઝીમેં કિસીકે સાથ કુછ સલુક કરના ભી એહસાન હૈ, ઓર તંગદસ્તીહમેં મસ્લુક હોના ઓર અપને નફસ પર દુસરેકી હાજતકો મુકદ્દમ કરકે ઇનફાક કરના ઉસ્સે બડા એહસાન હૈ, ઓર અપને જઝબાતે નફસકો રોક કર ઓર ગૈઝો ગઝબકો તહમ્મુલ કરકે કિસીકે કસુરકો મઆફ કર દેના યેહ તો સબસે બડા એહસાન હૈ.

और उन सब अहसानातक
नतीजा यह है के जुदा उसका दोस्त हो
जाता है. जब जुदा उसका दोस्त हो गया
तो हर शय उसके लिये हाजिर है. जुदाकी
मरजी पर भी उसको छप्तेयार हासिल
हो गया, जन्नत पर भी, फिर कवसरो
सलसबील उसके छप्तेयारमे है. जिस
गुनेहगारको याहे बक्षवा दे, जिसको याहे
जन्नत दिलवा दे, उसका दोस्त जुदाका
दोस्त, उसका दुश्मन जुदाका दुश्मन,
दुनियामें कोन छंकार कर सकता है के

હમારે અઘમ્મામેં યેહ સિક્ષાત ન થે ? યેહ ખુદાકે દોસ્ત, હો ગએ, ખુદાકી હર શય ઉન્કી હોગી. (સલવાત)

બહરહાલ, સિક્ષતે હિલ્મ હમારે અઘમ્માકે ખાનદાનકા જવહર કરાર પાઇ. રસૂલકા હર જાનશીન ઇસ સિક્ષતકા હામિલ નઝર આતા હૈ. ઇસ લિએ ખુદાને જમ્અકા સીગા ઇસ્તેમાલ ક્રિયા, 'વલ કાઝેમીનલ ગૈઝ' લેકિન ઇસ સિલસિલએ તાહેરાકી એક આતમેં ઇસ સિક્ષતકા વોહ ઝહુર હુવા કે યેહી નામ હો

गया और आलुमेमें इस्लामने इमाम
(अ.स.)को 'क़ाज़िम' ही के लकबसे
पेहचाना. (सलवात)

गोया इस आयतकी आप
मुजस्सम तइसीर थे, सभावातमें आपका
लकब 'जवाद' हो गया. आज तक
आसतानये मुबारक पर हाजतें पूरी
होती है, और 'बाबुल हवायेज' के
नामसे रवज़ये मुबारक मोसुम है. आप
हमारे सातवें इमाम है, आज उन्की
विलादते बासआदतका मुबारक दिन है,

दिल चाहता है के मौलाके कुछ इआयेल
बयान करनेका शरफ हासिल करूं.

बनी अब्बासके रशको हसद और
अंदेशये मआलिमसे हजरतने अपना
शेवा येह छप्तेयार कर लिया था के
सिवाये छबादते भुटाके घरसे बहोत
कम निकलते थे और बिलकुल जामोश
जिंदगी बसर करते थे. मगर आवजुद
छस अहतियातके बी बनी अब्बास हर
जमानेमें दरपये आजार रहे. पहले
मेहदी बिन मन्सुरने मआलिमकी

ઇબ્તેદા કી અરે હઝરતકો ૧૨૪ હિજરીમેં
મદીનાસે બગદાદ લાયા ઓર લાકર
અસીર કર દિયા. એક સાલ હઝરતને
કેદખાનેમેં ગુઝારા. મેહદીને ખ્વાબમેં
હઝરત અમીર (અ.સ.)કો દેખા કે
ચેહરચે મુબારકસે આસારે ગઝબ પયદા
હે ઓર આપ ઇસ આયચે મુબારેકાકી
તિલાવત ફરમા રહે હૈ, “ફહલ અસયતુમ
ઇન તવલ્લયતુમ અન તુફસેદુલ ફિલ
અર્ઝ.” ચેહ ખ્વાબ દેખ કર મેહદીને
અપને વઝીર રબીઅકો તલબ કિયા

और हजरतको हाजिर करनेका हुकम
दिया. रबीअ केहता है के, जब मैं
केदखानेमें पहुँचा तो देखा के हजरत
मुनतजिर ञडे है और वोही आयत
तिलावत कर रहे है, “इहल
असयतुम.....” (सलवात)

आलमे रोयामें दादाके विरें
अबान जो आयतथी, केदखानेमें पोतेकी
अबानसे वोही आयत तिलावत हो रही
है. साबित हुवा के बादशाहने जो कुछ
ज्वाबमें देखा था, वोह पेशे नअर था.

जिस्के ओरे नजरका येह हाल हो के
अपने बिस्तरपे मेअराजे रसुलका
मुआयेना कर ले उस के जानशीन और
इरअंदके सामने आलमे रोअयाका परदा
कया बिसात रખता है ? (सलवात)

गरअ, उस वकत मेंहदीने कुछ
हदिये और तोहड़े देकर हअरतको
मदीना बेज दिया. और फिर अपनी
अंडगीमें हअरतको जेहमत न दी. उसके
बाद १५८ हिजरीमें हादी बिन मेहदीने
हअरतको केद कर लिया और अेक साल

આપને ફિર કેદ મેં ગુઝારા. ઉસ્ને ભી ઇસી તરહકા ખ્વાબ દેખા ઓર હઝરતકો રેહા કર દિયા.

મગર જબ ઉસ્કે છોટે ભાઇ હાઝન રશીદકા ઝમાના આયા, ઉસ્ને અપને બડે ભાઇસે બડ કર સાદાત પર દસ્તેખ ઝુલ્મ દરાઝ કિયા, ઓર સખ્ત મસાએબસે બની ફાતેમાકો કત્લ કિયા. ઉસ્ને હઝરતકો ફિર કેદ કર લિયા ઓર આપકો બસરા ભેજ દિયા. બસરેમેં હાઝનકા ચયાઝાદ ભાઇ ઇસા ઇબ્ને

જાઅફર હાકિમ થા, ઉસ્કે નામ ફરમાન
પહોંચા કે જિસ કદર તકલીફેં મુશ્કિન હોં
હમારે ઇસ કેદીકો પહોંચાના. ઇસાને
આપકો એક છોટેસે હુજરેમેં કેદ કિયા,
મગર આપને સબ્રો તહમ્મુલકો ઇખ્તેયાર
કરકે અપનેકો સરકે ઇબાદત કર દિયા.
ચંદ રોઝ યેહ આલમ રહા, રોઝ બરોઝ
અસીરીકી ઝેહમતમેં ઇઝાફા હોતા રહા.
શબ્રો રોઝમેં દો મરતબા કુછ આબે ગર્મ
ઔર નાને ખુશ્ક પહોંચાનેકે લિએ
દરવાઝા ખોલા જાતા થા. વર્ના હુજરએ

तारीकमें रोशनीका भी गुजर मुश्किल था.
केदधानेके गुलाम हर वकत एबादत या
तिलावते कलामे पाकडी आवाजें सुना
करते थे और रोजाना एसा बिन
जाअइरसे तमाम माजरा बयान करते
थे.

એક રોજ ખુદ ઇસાને તફતિશ
કીયા ઓર હર વકત આપકો ઇબાદતમેં
મસરૂફ પાયા ઓર સુના કે, હઝરત
મુનાજાતમેં ફરમાતે હૈ, 'ખુદાવંદા! તેરી
ઇબાદતકે લિએ જૈસા તનહાઇ ઓર

तप्लियाका मुकाम में याहता था, वोह तुने अता इरमाया.' येह सुन कर एसा कांपने लगा और हिलमे नाहम हो कर हाउनको लिप हिया के, तुमने किस अब्दे बेनियाऊको मेरे सुपुई किया है और उसकी तकलीफोंका मुझे हुकम हिया है के सिवाये एबादतके उसकी ऊबान शिकवेसे आशना ही नहीं ! वोह बिलकुल बेकसुर है. डरता हुं के कहीं मुज पर अऊब नाऊिल न हो. लेहाऊ अपने केदीको जल्दी अपने पास तलब कर लो, वरना

मैं उसे रिहा कर दूंगा. येह नामा लिख
कर हुजरेको ज़ोल दिया और हाज़िरे
मिदमत हो कर दस्तबस्ता अपनी छत्र-
रसानीओंकी मखाड़ी मांगने लगा.
हज़रतने कमाले ज़ंदा पेशानीसे छसाके
कसुरको मुख़ाफ़ इरमाया. येह तो वोह
आते पाक है के जिस्की शानमें कुदरत
छरशाद इरमा रही है, 'वल काज़ेमीनल
गैज़ वल आड़ीन अनिज़्ज़ांस.' (सलवात)

गरज़, इमाम (अ.स.)ने
केदखानेमें क्या क्या मुसीबतें ज़ेली

ઉસ્કા હમેં બયાન નહીં કરના હૈ. આજ આપકી વિલાદતે બાસઆદતકા દિન હૈ, જી યાહતા હૈ કે મૌલાકે કુછ ફઝાએલ બયાન કરું.

ઇમામ અપને યાહનેવાલોંકે બડે યાહનેવાલે થે, મોહિબ્બોંકા હર વકત આપકો ખ્યાલ રહા કરતા થા. મોહમ્મદ બિન ફઝલકા બયાન હૈ, કે એક મરતબા હમ લોગોંમે દોનોં પાઉં કે મસ્હમે બહોત ઇખ્તિલાફ હુવા કે ઉંગલિયોંસે ઘુટનિયોં તક કરના યાહિએ યા ઘુટનિયોંસે

ઉંગલિયો તક ? યહાં તક કે અલી બિન
યકતીનને ઇમામ મુસીએ કાઝિમ
(અ.સ.)કો ખત લિખા ઔર ઇસ
મસઅલેકો દરિયાફત કિયા. આપને
જવાબમેં તેહરીર ફરમાયા કે, તુમને
“વઝુમેં જો ઇખ્તિલાફ લિખા હૈ ઉસે મૈં
સમજા. અબ જિસ તરહસે મૈં લિખતા હું
ઉસી તરહ વઝુ કિયા કરના. તીન
મરતબા કુલ્લી કરના, તીન મરતબા
નાકમેં પાની ડાલના, તીન મરતબા મુહં
ઔર તીન મરતબા હાથોંકો ઉંગલિયોસે

कोहनी तक धोना, और तमाम सरका
मसह करना और कानोंका भी आहिरो
बातिन मसह करना, उसके बाद दोनों
पाँउं को घुटनियों तक धो डालना.
हरगिळ हरगिळ एस्के पिलाइ न करना.”
येह षत पहोंया तो अली बिन
यकतीनने निहायत तअजजुब किया के,
येह वजु तो हमारे मअहबमें नहीं!
मगर एमामका हुकम था, इरमानके
मुताबिक वजु करने लगे.

હારુનસે કિસીને કહા કે, 'અલી બિન યકતીન રાફઝી હો ગયે હૈ. વોહ મૂસા બિન જાઅફરકો ઇમામ જાનતે હૈ.' હારુનને કહા, 'મૈં ઉનકા ઇમ્તેહાન લુંગા. મૈં છુપ કર દેખુંગા કે વોહ કયું કર વઝુ કરતે હૈ.' એક દિન મવકા પા કર નમાઝકે વકત પર જહાં અલી બિન યકતીન નમાઝ પઢતે થે વહાં પહોંચા, ઔર ઐસી જગા પર ખડા હો ગયા કે, વોહ અલીકો દેખે, અલી ઉસ્કો ન દેખ સકે. ઇત્નેમૈં ઉન્હોંને વઝુકે વાસ્તે પાની

મંગાયા. પાની આયા હુકમે ઇમામકે મુતાબિક વઝુ કિયા. યેહ દેખ કર હરૂન બેઇખ્તેયાર સામને ચલા ગયા ઔર કેહને લગા, 'જુઠે હૈ વોહ લોગ, જો તુમ્હે રાફઝી કેહતે હૈ.' ઔર બહોત કુછ ખાતિર કરકે ચલા ગયા. ઉસ્કે બાદ બારગાહે ઇમામતસે એક દુસરા હુકમ ઉન્કે પાસ પહોંચા કે, 'અય અલી બિન યકતીન ! જિસ બાતકા ખૌફ થા જાતા રહા, અબ તુમ હમ લિખતે હૈ ઉસી તરહ વઝુ કિયા કરના.' ફિર હઝરતને બતરીકે

એહલેબયત વઝુ કરના ઉન્કો લિખ
ભેજા.

યેહ વાકેઆ ભી અલી બિન
યકતીન ઔર હાઝનકા હૈ. એક મરતબા
હાઝનને અલી બિન યકતીનકો
ખિલઅતહાએ ફાખેરા અતા કિએ થે.
જિસ્મેં એક પયરાહન ભી થા, જો
બિલકુલ ઝરકાર બાદશાહોંકે લિબાસસે
થા. ઇબ્ને યકતીનને બહોતસા માલ
ઔર વોહ પયરાહન ઇમામ (અ.સ.)કી
ખિદમતમેં ભેજ દિયા. આપને માલ તો

ले लिया मगर पयराहन वापस कर
दिया, और लिफ भेजा के, येह
पयराहनको हिंसातसे रभना, अेक दिन
काम आयेगा के तुम्हें उसकी बहोत
जरत होगी. कुछ अरसा गुजरा. एब्ने
यकतीन अेक मरतबा अपने किसी
गुलाम पर नाराज हुवे और उसको
घरसे निकाल दिया. गुलाम हाइनके पास
पहोंया और कहा के, अली बिन यकतीन
मूसा एब्ने जाअइरकी एमामतके कायल
है. वोह हर साल उनके पास भुसका

માલ ભેજતે રેહતે હૈ. વોહ પયરાહન જો
આપને ઇબ્ને યકતીનકો બતૌરે તોહફા
દિયા થા વોહ ભી ઉન્કે પાસ ભેજ દિયા
હૈ.” યેહ સુન કર હારૂન નિહાયત
ગઝબનાક હુવા ઔર કેહને લગા કે,
“અગર યેહ સચ હૈ તો અભી ઇબ્ને
યકતીનકો કતલ કરા દુંગા.” ઇબ્ને
યકતીન બુલાએ ગએ, વોહ આએ તો
હારૂનને ઉન્સે કહા કે, “જો પયરાહન મૈને
તુમકો દિયા થા, વોહ અભી મંગવાઓ.”
ઇબ્ને યકતીનને અપને નોકરકો કેહલા

ભેજા, “ઘરમેંસે કુલા સંદુક યહાં લે
આઓ.” કુફલ ખોલ કર વોહ પયરાહન
નિકાલ કર સામને રખ દિયા. હારૂન
બહોત ખુશ હુવા, ઔર બહોત કુછ
ઇન્આમો ઇકરામ ઇબ્ને યકતીનકો દિયા
ઔર ગુલામકો સઝાકા હુકમ દિયા.
(સલવાત)

સાદિકે આલે મોહમ્મદકા ઝમાના
હે, ઇમામ મૂસીએ કાઝિમ (અ.સ.)કા
બચપના હે, મગર હમારે અઇમ્મા બચ્ચે
હોં તો ભી ઇમામ હે, જવાન હે તો ભી

ઇમામ હૈ, ઝઇફ હો તો ભી ઇમામ હૈ. એક
 દિન અબુ હનીફા સાદિકે આલે
 મોહમ્મદકી ખિદમતમેં આએ, આપ
 ઇમામ અઅઝમ કેહલાતે હૈ, ઉન્હોંને અઝ
 કી, “એક રોઝ આપકે સાહબઝાદે મૂસા
 ઇસી તરહ નમાઝ પડ રહે થે કે લોગ
 ઉન્કે સામનેસે ગુઝર રહે થે. કયા વેહ
 બાત ખુઝુઅ વ ખુશુઅમેં ફર્ક પચદા
 કરનેવાલી ન થી ?” ઇમામ (અ.સ.)ને
 ફરમાયા, “ઠેહરો, મેં ઉન્કો બુલાતા હું,
 ઉન્હીસે પૂછ લેના.” ઇમામ મૂસીએ

કાઝિમ (અ.સ.) આયે, અબુ હનીફાકા એઅતેરાઝ ઉન્સે બયાન કિયા. આપને ફરમાયા, “મૈં જિસ્કી નમાઝ પડ રહા થા વોહ બનિસ્બત ઉન લોગોંકે મુજસે ઝિયાદા કરીબ થા. વોહ તો ફરમાતા હૈ, “નહનો અકરબો એલયકુમ મન હબ્લિલ વરીદ. હમ રગે ગરદનસે ઝિયાદા કરીબ હૈ.” યેહ જવાબે લાજવાબ સુનતેહી અબુ હનીફાકે યેહરેકા રંગ ફક હો ગયા. કયું કે ઉન્હોંને અપને ખ્યાલસે એસા જબરદસ્ત એઅતેરાઝ કિયા થા, જિસ્કા જવાબ હી ન

હો સકે ! ઇમામ જાઅફર સાદિક
(અ.સ.)ને અપને ફરઝંદકો છાતીસે લગા
લિયા ઓર ફરમાયા, “શાબાશ, અય
મોહાફિઝે અસરારે ઇલાહી ! શાબાશ.
(સલવાત)

અબ ઇમામ (અ.સ.)કા એક
મોઅજિઝા અઝ્ કરકે અપને બયાનકો
તમામ કરના ચાહતા હું. ‘મનાફિબ’ કી
રિવાયત હૈ કે એક મરતબા હાફ્ઝને
અલી બિન સાલેહ તાલકાનીકો અપને
પાસ બુલાયા. જબ વોહ આચે તો ઉન્સે

હારુનને પૂછા, તું હી હૈ, જો યેહ કેહતા હૈ
કે અબ્રને તુઝે ઉઠા કર ચીનસે
તાલકાનમેં પહોંચાયા ? ઉઢ્હોંને કહા ‘હાં.’
હારુનને કહા, વોહ પૂરા કિસ્સા બયાન
કરો. ઉઢ્હોંને કિસ્સા શરૂ કિયા કે, “એક
મરતબા મૈંને દરિયાકા સફર કિયા. મેરી
કશ્તી તબાહ હુઇ. તીન દિન તક મૈં એક
તખ્તે પર બેઠા ચલા જા રહા થા. યહાં
તકકે એક જઝીરેમેં પહોંચા. મૈં તખ્તેસે
ઉતરા, વહાં મૈંને દેખા નેહરે જારી હૈ.
દરખ્ત લગે હુવે હૈ. એક દરખ્તકે નીચે

સો રહા થા. ઇત્નેમં એક ખૌફનાક
આવાઝ સુનાઇ ઈ, મૈં જાગ ઉઠા, દેખા કે
દો જાનવર નિહાયત હસીન ઘોડેકી
સુરતમં આપસમં લડ રહે થે. જબ મુઝે
દેખા તો દોનોં ભાગ કર દરિયામં ચલે
ગયે. ઇત્નેમં મૈંને દેખા કે એક બહોત
બડા તાએર પહાડકે ઉપર એક કરીબ
એક ગારકે ઉતરા. મૈં છુપ કર ઉસ્કેં
કરીબ ગયા. વોહ મુઝે દેખતે હી ઉડ
ગયા. જબ ઉસ ગારકે કરીબ મૈં પહોંચા
તો આવાઝે તસ્બીહો તેહલીલો તકબીર

और तिलावते कुरआन सुनाए दी. मैं गारके करीब पहोंया तो आवाज आए. उएभुल या अली युब्न सालेहितलकानी रहमकल्लाह. अय अली बिन सालेह तालकानी यले आयो. भुए तुम पर रहम करे.

मैं गारके अंदर गया वहां अेक बुर्गुवार बेंठे थे. मैंने उंके सलाम किया. उंोंने जवाबे सलाम के बाद इरमाया, “अय अली ! तुम मकामे एभ्तेहानमें थे, भुए और प्यासे हालते

દી ?” ફરમાયા, “ખુદાવંદે આલેમુલ
ગૌબને” ફિર કુછ દુઆ કી. ફૌરન એક
ખવાન જિસ પર રુમાલ પડા થા, નાઝિલ
હુવા. મુજસે ફરમાયા, “તુમ ભૂખે હો,
ખાલો.” જબ મૈને ખાયા તો ખાના
નિહાયત લઝીઝ પાયા. ફિર પાની
પિલાયા, જો નિહાયત શીરીનો ખુશગવાર
થા.

બાદ ઉન્હોને ફરમાયા, “તું ચાહતા
હે કે અપને શહરકો વાપસ જાએ ?” મૈને
કહા, “ભલા યહાંસે અપને વતનકો કયું

કર પહોંચ સકતા હું?" ઉઢ્હોંને
 આસમાનકી તરફ હાથ ઉઠાએ ઔર
 ફરમાયા, "અસ્સાઅત, અસ્સાઅત. અભી
 અભી ચલા આ." ઇત્નેમેં એક અબ્રકા એક
 ટુકડા આ પહોંચા ઔર આવાઝ ઈ,
 "અસ્સલામો અલયક યા વલીયલ્લાહ વ
 હુજજતહુ !" આપને જવાબે સલામકે
 બાદ ફરમાયા, "અય અબ્ર ! કહાંકા કસ્દ
 હૈ ?" ઉસ્ને કહા, "કુલાં જગહકા" આપને
 ફરમાયા, "તુજસે મતલબ નહીં હૈ." ઇસી
 તર્હ અબ્રકે ટુકડે આતે થે ઔર દરિયાફત

ફરમાતે જાતે થે. યહાં તક કે આખિરમેં
એક અબ્ર આયા, આપને ઉસ્સે પૂછા તો
ઉસ્ને અર્ઝ કી, “તાલકાનકો જાતા હું.”
આપને ઉસ અબ્રકો હુકમ દિયા કે, “ઇસ
શખ્સકો ઉઠા કર ઉસ્કે ઘર પહોંચા દે.”
ઉસ્ને કહા, “સમઅંવ વ તાઅતન.” પસ,
ઉસ બુઝૂર્ગવારને મેરા બાઝુ પકડ કર
અબ્રકે ઉપર મુઝે બિઠા દિયા. ઉસ વકત
મૈંને અર્ઝ કી, “આપકો કસમ હૈ, ખુદાવંદે
આલમીન ઔર ખાતેમુન નબીયીન વ
અમીરુલ મોઅમેનિન ઔર અઇમ્મએ

તાહેરીનકી, યેહ બતાઇએ કે આપ કોન બુઝૂર્ગવાર હૈ?" ફરમાયા, "અય અલી બિન સાલેહ ! તું નહીં જાનતા કે હુજજતે ખુદાસે કભી ઝમીન ખાલી નહીં રહેતી. મૈં ઇસ વકત હુજજતે ખુદા તેરા ઇમામ મૂસા બિન જાઅફર હું." ઉસ્કે બાદ આપકે હુકમકે મુતાબિક વોહ અબ્ર મુઝે લે કર ઉડા ઔર એક યશમે ઝદનમેં નિહાયત આરામો રાહતસે તાલકાન પહોંચા દિયા. મૈંને જો દેખા તો મેં અપને ઘરકે પાસ થા.

અલ્લાહુમ્મ સલ્લે અલા
મોહમ્મદિં વ વ આલે મોહમ્મદ.

મજલિસ : ૧૦

હ. ઇમામ અલી રઝા (અ.સ.)કી

વિલાદત

કાલલ્લાહો તબારક વ તઆલા ફી
કેતાબેહિલ મજુદ કુરકાનેહિલ હમીદ :
“બશ્શોરિલ મુનાફેકીન બે અન્ન લહુમ
અઝાબન અલીમ. નિલ્લઝીન
યત્તખેઝુનલ કાફેરીન અવલેયાઅ મિન
દુનિલ મોઅમેનિન યબ્તગુન ઇન્દ હોમુલ

ઇઝઝત ઇઇઝ્ઝલ ઇઝઝત લિલ્લાહે
જમીઆ.

અય રસૂલ ! મુનાફિકોંકો ખુશ
ખબર દે દો કે ઉન્કે લિએ ઝરૂર દર્દનાક
અઝાબ હૈ. જો લોગ મોઅમિનોંકો છોડ
કર કાફિરોંકો અપના સરપરસ્ત બનાતે
હૈ કયા ઉન્કે પાસ ઇઝઝત તલાશ કરતે
હૈ ? ઇઝઝત તો સારી બસ ખુદાકે લિએ
ખાસ હૈ.”

આયતકા મતલબ સાફ ઝહિર હૈ
કે લોગ અપને નિફાકકી વજહસે

કુફરારસે ઇસ લિયે દોસ્તી કરતે હૈ કે
વોહ સાહેબે ઇઝઝત હૈ, ઐસા નહીં હૈ.
ઉન્કા યેહ ગુમાન ગલત હૈ. ઇઝઝત તો
ખુદાકે લિયે હૈ યા જો ઉસ્કા મુકર્રબ હો.

કુરઆનને ઇઝઝતો ઝિલ્લતકો
ખોલ દિયા. લોગ માલો મતાઅ, શવકતો
હશમત, સલતનતો મુલ્કકો ઇઝઝતો
વકારકી નઝરસે દેખતે હૈ. હાલાં કે યેહ
સબ ચલતી ફિરતી છાંવ હૈ. ઇસ્સે કિસીકે
નફસકો ઇઝઝત નહીં હાસિલ હોતી.
માલો દવલત અગર મેઅયારે ઇઝઝત

है, ऊरो जवाहिर पर अगर उनहिसारे
छळळत है तो नइसे छन्सानको छस्से
कया छळळत मिल गछ ? वोह
अेअळळतो मालो दवलतकी तरइ
मुन्तकिल हो गया.

अगर सोना यांटी, ऊरो
जवाहेरातसे ही छळळत वाबस्ता होती
तो षुदावंटे आलम अपने नबीयों और
मेहबूब बंदोको इको इकाके जवाहेरातसे
आरास्ता न करता. बेमांगे हमारे
रसूलकी षिदमतमें दुनियाके षळानोंकी

કુજિંયા લેકર જિબ્રઇલ આચે. ઉસ પર
યેહ ઇઝાફા હુવા કે અગર કહો તો
તુમ્હારે લિચે કોહે અબુ કોબેસ સોનેકા
કર દિયા જાચે, મગર હમારે રસૂલ ઇસ
દવલતકો માયચે ઇઝઝત સમજતે ન
થે, બલકે ઝિલ્લત સમજ કર હુકરા દિયા.
બારગાહે એઝદીમેં અઝ કી, “માલિક મેં
ઇસીમેં ઇઝઝત સમજતા હું કે એક રોઝ
ભૂખા રહું ઔર એક રોઝ સૈર હો કર
ખાઉં.” (સલવાત)

વસીએ રસૂલ અલી ઇબ્ને અબી તાલિબકે સામને ઝમીનસે ઝરો જવાહિર ઉગલ દિએ, મગર અલીને ઉસ્કો હુકરા દિયા. ઇનકા તો ઝિક્ક હી કયા ? મોહબ્બતે અલીમેં જનાબ મિકદાદકો વેહ ઇઝઝત હાસિલ થી કે હુકમે જનાબ અમીર (અ.સ.)સે મિટ્ટીકા ઢેલા સોનેકા હો ગયા. મગર મિકદાદને ઉસ્મેંસે બકદરે ઝરૂરત તોડ લિયા ઓર બકિવ્યા ઝમીન પર ફેંક દિયા. ફિર વોહ ખાક હો ગયા. (સલવાત)

साबित हुवा के सोने-चांटी और
ऊपरजद व याकुतो मरजानसे छळत
नहीं बडती. “इ छल्ल लळत लिळाहे
जमीअन. सब छळतें उसके लिअे
मज्जुस है.” “वतो छळो मन तशाओ
वतो जिल्लो मनतशाओ बेयदेकल
अयर. तुं जिसे याहे छळत दे और तुं
जिसे याहे जिल्लत दे, येह जुबी तेरे ही
हाथमें है. (सलवात)

सलतनत पानेसे मामुनको कया
छळत हासिल हो गछ और उसकी वली

અહીંથી ઇમામ રઝા (અ.સ.)કી કયા ઇઝઝત ઘટ ગઇ ? લેકિન દુનિયા ઝાહેર પરસ્ત હૈ, ઇન હઝરાતને ભી લિબાસે ઝાહેરી ઐસાહી ઇખ્તેયાર કિયા થા કે લોગ હમારે ઝહિરકો અપને ખ્યાલમે ઝલીલ ન સમજે. ઁક રોઝ હઝરત મસ્જિદે નબવીમે તશરીફ ફરમા થે, નિહાયત કીમતી કબા પેહને હુવે થે ઁર ખુશક રંગ અબા દોશ પર ઁક આલિમે ફકિય્યહને ઁઅતેરાઝ અઝ્ઝ કિયા, “અગર ઇસસે કમકીમત લિબાસ આપ

पेहना करें तो आपके वास्ते ठेका है.” आपने उसका हाथ पकड कर अपनी आसतीनमें टाफल किया और इरमाया, “देखलो, येह क्या चीज है ?” उसने मेहसुस करके कहा, “येह तो कमालका लिबास है.” आपने इरमाया, “हां, अहिर दुनियाको दिखानेका है और बातिन भुटाको दिखानेका है.” (सलवात)

हजरत ! आज हमाम रअ (अ.स.)की विलादते बासआदतका येह जशने मुबारक है. जो याहता है के आज

કુછ શાહે ખુરાસાનકે ફઝાએલ બયાન કરું.

મૂસા બિન ખય્યાર નાકિલ હૈ કે,
“એક રોઝ મૈં ઔર ઇમામ રઝા (અ.સ.)
શેહરે તુસમેં ઘોડે પર સવાર હો કર જા
રહે થે. એક તરફસે રોનેકી આવાઝ
આઇ. દેખા તો એક જનાઝા જા રહા થા.
હઝરતને પાઉં રકાબસે નિકાલા ઔર
પ્યાદા હો કર જનાઝેકે પાસ આએ ઔર
દોશે મુબારક પર ઉઠાયા ઔર રો રહે થે.
ફિર મુઝસે ફરમાયા, “અય મૂસા ! જો

શખ્સ મેરે કિસી મોહિબકે જનાઝેકી
 મુશાએયત કરે, વોહ ગુનાહોંસે ઇસ તરહ
 પાક હો જાતા હૈ, ગોયા ઉસી રોઝ માં કે
 પેટસે પચદા હુવા હૈ." જબ જનાઝા કબ્રકે
 પાસ રખ્મા ગયા તો હઝરત વહાં ગએ,
 લોગોંકો હટાયા ઔર મય્યતકે સીને પર
 હાથ રખ કર ફરમાયા, "એ કુલાં બિન
 કુલાં ! તુઝે બશારત હો જન્નતકી. અબ
 ઇસ વકત તુઝે કિસી કિસમકા ખૌફ નહીં
 હૈ." મૈને અઝ કી, "હુઝુર તો કભી ઇસ
 શહેરમેં આએ નહીં, કયું ઇસ્કોં પેહચાના

?” आपने इरमाया, “भूसा ! तुम नहीं जानते, हम हुज्जते जुदा और हमाम है, हर सुब्हो शाम हमारे मोहिब्बोंके अअमाल हमारे सामने पेश किये जाते है, जो कोछ कुसुर हम उन्का पाते है तो जुदावंटे आलमसे अवइके ज्वास्तगर होते है. अच्छी बात पाते है तो जुदासे उस्की जअ याहते है. (सलवात)

नेअमाते एलाहीयाकी अअमत आपकी नजरमें बहोत कुछ थी. आपके जादमे भास यासीर नाकिल इरमाते है :

“એક રોઝ હમ સબ ગુલામ મેવા ખા રહે
થે, મગર પૂરા ન ખાતે થે, કુછ ખાતે થે,
કુછ ફેંક દેતે થે. આપને હમે દેખ લિયા,
ફરમાયા, “સુબ્હાનલ્લાહ ! અગર તુમ
ઇસ્સે મુસ્તગની હો તો બહેતસે લોગ
ઇસ્કે મોહતાજ હૈ. ખુદ સૈર હોજાયો તો
દુસરે મોહતાજોંકો દે દિયા કરો.”

એહલે સુન્નતકી બડી મોઅતબર
કિતાબ ‘મનાકિબ’ મેં મોહમ્મદ બિન
કઅબસે એક રિવાયત નકલ હી ગઇ હૈ
કે, “મેં મકામે હજફામેં સો રહા થા,

ખ્વાબમે જનાબ રસૂલે ખુદા
 (સ.અ.વ.)કો દેખા. મેં હુઝૂરકે નઝદીક
 ગયા." આપને ફરમાયા, "અય શખ્સ !
 જો નેક સુલુક તુમ મેરી અવલાદસે કરતે
 હો ઉસ્સે મેં બહોત ખુશ હું. આખેરતમે
 તુમકો મેં ઉસ્કા એવઝ દુંગા." ઉસ વકત
 હઝરતકે સામને એક તબકમે મદીનેકે
 ખુરમે જિન્હે સીહાફી કેહતે હૈ, રખ્ખે હુવે
 થે. ઉસમેંસે એક મુઠ્ઠી ઉઠા કર હુઝૂરને
 મુઝે ઇનાયત ફરમાયે, મેંને વોહ ગિને
 તો અઘારા ખુરમે થે. ઉસ્કે બાદ મેં બેદાર

હો ગયા. મૈને ખ્વાબકી યેહ તાઅબીર કી
 કે મેરી ઉમ્રકે અઘારા બરસ બાકી રહે
 ગયે હૈ. કુછ દિનોકે બાદ મૈને સુના કે
 ઇમામ રઝા (અ.સ.) મદીનએ
 મુનવ્વરાસે તશરફ લાએ હૈ. હઝરતકે
 દીદારસે મુશર્ફ હોને કે લિએ મૈ જહાં
 હુઝુર ઠેહરે થે વહાં ગયા. દેખા કે
 લોગોંકા બડા હજુમ હૈ, ઇમામ (અ.સ.)
 વહાં કયામ ફરમા રહે થે, જહાં હઝરત
 રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.) જલ્વા અફરોઝ
 થે, ઔર સામને એક તબકમં સીહાફી

ખુરમે ભી રખે હુવે થે. મૈને સલામ અઝ ક્રિયા, આપને જવાબ દિયા ઔર એક મુઠ્ઠી ભરકે ખુરમે ઇનાયત ક્રિયે. મૈને ગિને તો વોહ ભી અઘરા થે. મૈને અઝ કી, “ઇબ્ને રસૂલિલ્લાહ ! કુચ્છ ખુરમે ઔર ભી ઇનાયત ફરમાઇયે.” આપને ફરમાયા, “અગર હમારે જદદે અમજદને ઇસે ઝિયાદા દિયે હોતે તો હમ ભી ઝિયાદા ઝરૂર દેતે.” (સલવાત)

મામુન રશીદકા કાએદા થા કે વોહ હફતે કે દિન ઇન્સાફકે વાસ્તે

દરબારમેં બેઠતા થા. ઉસ વકત ઇમામ
રઝા (અ.સ.) ભી વહાં જલ્વા ફરમા હોતે
થે. એક રોઝ કુફેકે રેહનેવાલે કિસી
સુફીકો ચોરી કે ઝુર્મમેં ઉસ્કે સામને ખડા
કર દિયા ગયા. મામુનને ઉસ્કે ચેહરે
ઔર લિબાસસે દીનદારીકે આસાર પાચે.
કેહને લગા, “અફસોસ, આસાર ઐસે ઔર
અવસાફ ઐસે !” સુફીને યેહ સુન કર
કહા, “મૈને ઇસ ફેઅલકો ઇઝતેરાન
કિયા હૈ, ઇખ્તેયારન નહીં. અય બાદશાહ
! ખુદા ભી ફરમાતા હૈ, “ફમનિઝ તુર્

मज्जसत्तिन गैर मोत जाने झिल
लेधस्मीन इ धञ्जल्लाह गकुडर रहीम. जो
शप्स मुअतर हो लूजमें और गुनाहका
कस्द न हो तो जुदा बक्षनेवाला और
रहम करनेवाला है." अथ मामुन ! माले
जुम्ससे और माले गनीमतसे मेरा हक
मुझे कुछ भी नहीं मिलता. लूजसे मरने
लगा तो मैंने योरी की."

येह सुन कर मामुनने कहा, "जुम्स
और गनीमतमें तेरा हक क्या है ?" मर्दे
सुझीने झिर आयते कुरआनीसे जवाब

દિયા. ખુદા ફરમાતા હૈ, “વ અલમુ
 અન્નમા ગનિમતુમ શયઈન ફ
 ઇન્નલિલ્લાહે ખુમ્સહુ વલિર્સૂલે વલેઝિલ
 કુર્બા વલયતામા વલ મુસાકીને વબ્નિસ
 સબીલે. મામુન ! મૈં મિસ્કીન ભી હું,
 મુસાફિર ભી હું ઓર એહકામે કુરઆનસે
 વાકિફ ભી હું. ઇસ પર ભી તુંને મેરા હક
 જિસે રસૂલે ખુદા દિલવા ગયે હૈ. રોક
 રખ્ખા હૈ.” મામુનને કહા, “તુંને ચોરી કી
 હૈ. મૈં તેરી વેહ લફફાઝી ઓર
 સુખનસાઝીસે હુદુદે ખુદાકો મોઅતલ

नहीं कर सकता. अरु तेरा हाथ
काटुंगा.” उस मर्दे सुझीने बडी बेबाकीसे
जवाब दिया, “हुट्टे पुटाको मोअत्तल न
करना बेहतर है. मगर मामुन ! पहले
अपने से शरु कर, फिर दुसरे पर हाथ
उठाना.” येह सुन कर मामुन एमाम
(अ.स.)की तरफ मुतवज्जह हुवा और
केहने लगा, “आप एस्के बारेमें क्या
इरमाते है ?” इरमाया, “योरी तो उस्ने
अरु की है. मगर बाते सच करता है.”

અબ મામુન ફિર ઉસ સુફીકી તરફ
 મુતવજજેહ હુવા, ઔર ગુસ્સેસે કાંપતા
 હુવા કેહને લગા, “ખુદાકી કસમ, મੈં ઝરૂર
 તેરા હાથ કાટુંગા.” અબ તો ગોયા બુઢેને
 ઝિંદગીસે હાથ ધો લિએ થે. કેહને લગા,
 “અરે કયા કેહતા હૈ. તુ મેરા ગુલામ હો
 કર મેરા હાથ કાટેગા? મામુન ! તેરી માં
 માલે મુસ્લેમીનસે ખરીદી ગઇ થી. ઇસ
 લેહાઝસે મશરિકો મગરિબમેં જિત્ને
 મુસલમાન હૈ, તું ઉન સબકા ગુલામ હૈ.
 જબ તક કે વોહ સબ મુસલમાન તુઝે

આઝાદ ન કરે. ઉન મુસલમાનોમેંસે મૈ
 ભી હું ઔર મૈને હરગિઝ તુઝે આઝાદ
 નહીં કિયા હૈ, ઔર ઇસકે અલાવા ભી
 તુઝે મેરા હાથ કાટનેકા કયા હક હૈ ? કયા
 નજિસ ચીઝ ભી નજિસ ચીઝકો પાક કર
 સકતી હૈ ? જો ખુદ કાબિલે હદ હો વોહ
 દુસરે પર કયા હદ જારી કર સકતા હૈ ?
 કયા તુને ખુદાકા કૌલ નહીં સુના, વોહ
 ફરમાતા હૈ, “અતા મોરુન્નાસ બિલ બિર્રે
 વ તન સવન અનફ્રેસકુમ વ અન્તુમ
 તતલુનલ કેતાબ અફલા તઅકેલુન.

કયા તુમ લોગ દુસરોંકો હુકમ કરતે હો
નેક બાતોંકા ઓર અપને આપકો ભૂલ
જાતે હો, ઓર કુરઆન ભી પડતે હો.
કયા ઇત્ની બાત નહીં સમજતે?”

યેહ સુન કર મામુન બહોત
ગભરાયા, હઝરતકી તરફ મુતવજજેહ
હુવા ઓર કેહને લગા, “અબ આપ કયા
ફરમાતે હૈ ?” આપને ફરમાયા, “ખુદા
અપને રસૂલસે ફરમાતા હૈ, “કુલ
ફલિલ્લાહિલ હુજજતુલ બાલેગતો. તુમ
કેહ દો કે સબસે બડી હુઇ હુજજત ખુદાકી

है. उसी हुजुतसे जहिल बी गालिब
रेहता है, जिस तरह आलिम अपने
छल्मसे गालिब रेहता है. दुनिया व
आभेरत दोनों हुजुतहीसे कायम है,
और एस शप्सने तुम्हें मेहजुज करके
काछल कर दिया है." मामुनने उस मर्दे
सुझीको छोड दिया, मगर दिलमें हजरतसे
रंजुदा हुवा.

हजरत ! आज हमारे आठवें
छमामकी विलादते बासआदतका दिन
है. येह जशन इसी लिअे मनाया गया है

કે, હમારે ઇસ ઇમામકે ફઝાએલ બયાન હો, ઔર સુનનેવાલે દુરુદકી આવાઝસે ઝમીનો આસમાનકો પૂર કર દેં. હાં, આપ એક મરતબા બાઆવાઝે બલંદ દુરુદ પડીએ. કયું કે બયાનકે ખાતેમે પર મૈં હુઝુરકા એક મોઅજિઝા બયાન કરના ચાહતા હું.

મામુન રશીદને ઇમામ (અ.સ.)કો અપના વલીઅહદ ક્રિયા થા. ઉસ ઝમાનેમેં કઇ સાલ તક પાની નહીં બરસા. ગિરોહે મુખાલિફને મામુનસે

કેહના શુરૂઅ કિયા કે જબસે તુમને ઇન્કો
અપના વલીઅહદ બનાયા હૈ, પાની
બરસના બંધ હો ગયા. મામુનને ઇમામ
(અ.સ.)સે તલબે બારાનકે લિએ કહા,
આપને કબૂલ ફરમાયા ઓર સેહરામેં
તશરીફ લે ગએ. સબ લોગ સાથ સાથ
થે. હઝરતને મિબ્બર પર જા કર બાઅદે
હમ્દો સનાએ ઇલાહી બારાનકે લિએ
દુઆ કી, ફૌરન અબ્ર ઘિર આયા, બાદલ
ગરજને લગે, બિજલી કડકને લગી, યેહ
દેખ કર લોગ ગભરાએ ઓર અપને

धरोंको भागना चाह. एमाम (अ.स.)ने
एरशाह इरमाया, “गभराओ नहीं येह
अब्र यहां नहीं बरसेगा. कुलां शहेरमें
बरसेगा.” वोह अब्र गया और दुसरा
अब्र गरजता हुवा सरों पर मंडलाया,
इर लोगोंने भागना चाह. आपने रोका
और इरमाया, “येह अब्र कुलां शहेरमें
जा कर बरसेगा.” यहां तकके ग्यारहवां
बादल आये उस वकत आपने
इरमाया, “अलबत्ता, येह अब्र भुटाने
तुम्हारे वास्ते भेजा है. सब अपने

अपने धरोंके चले जाओ, मगर जब तक
पहोंच न लोगे, नहीं बरसेगा.” यह
इरमा कर आप मिम्बर परसे नीचे
तशरीफ़ लेआये. लोग अपने अपने
धरोंको लौटे. फिर तो ऐसी मुसलाधार
बारिश हुई के सेहरा और तालाब सब
पूर हो गये. (सलवात)

मामुनके मुसाहेबीनमेसे एक
शाप्सने मामुनको कहा, “अय अमीर !
आपने यह अच्छा नहीं किया के,
जानदाने बनी अब्बाससे जिलाइतको

निकाल कर जानदाने बनी अलीमें
मुनतकिल कर दिया. आपके लिये येह
बदनामी तारीजे आलममें हमेशाके
लिये बाकी रहे जायेगी." मामुनने कहा,
"हम क्या करते? हमने देखा के लोगोंका
इजान उन्की तरफ होता जाता है, इस
लिये मसलेहतन वलीअहद कर दिया है
के मेरी खिलाइतमें रब्ना न पडे. रइता
रइता उन्का काम भी तमाम कर देंगे."
येह सुन कर उस्ने कहा, "अगर अभीर
इजाजत हैं तो उन्से मुबाहेसा करके

ਉੱਠੀ ਭਲੀਲ ਕਰੂੰ." ਮਾਮੂਨ ਨੇ ਉਸਦੀ ਯੇਹ
ਸਾਭਿਸ਼ ਪਰ ਅਪਨੀ ਰਝਮੰਦੀ ਝਹਿਰ ਕੀ.

ਰੋਝੇ ਮੋਅਯਯਨ ਮਾਮੂਨ ਕੇ ਫਰਘਾਰ ਮੇਂ
ਓਲਮਾ, ਝੋਝਲਾ ਓਰ ਸਰਫਾਰਾਨੇ ਲਝਕਰ
ਸਘ ਝਮ੍ਯ ਹੁਯੇ. ਮਾਮੂਨ ਤਘਤ ਪਰ ਘੇਠਾ,
ਹਝਰਤ ਘੀ ਘਹਾਂ ਤਝਰੀਝ ਝਰਮਾ ਥੇ. ਓਕ
ਮੁਨਾਝਿਕਨੇ ਆਪਸੇ ਘੇਹਸ ਝੁਝਯ ਕਰਤੇ
ਹੁਯੇ ਕਹਾ ਕੇ, "ਲੋਗ ਕੇਹਤੇ ਹੈ ਕੇ ਯੇਹ ਪਾਨੀ
ਆਪਕੀ ਫੁਆਸੇ ਘਰਸਾ ਹੈ ਓਰ ਯੇਹ
ਆਪਕਾ ਮੋਅਝਿਝਾ ਹੈ. ਓਸਕੇ ਮੁਕਾਘਲੇ ਮੇਂ
ਘਲੀਝਾ ਮਾਮੂਨਕੀ ਕੋਓ ਘਕਯਤ ਘਾਕੀ

नहीं रहती है. आपको मुनासिब है કે
लोगोंके मन्थ दीजिये.” एमाम
(अ.स.)ने इरमाया, “जो नेअमतें जुदाने
हमको दी है. उन्के ठिकसे बंदगाने
जुदाको मैं हरगिज मन्थ न करुंगा.” येह
सुन कर वोह मलउन बरहम हो कर
केहने लगा, “अथ पिसरे मूसा ! तुम
अपनी हदसे आगे बड गये हो. जो
पानी वकते मोअय्यन पर हमेशा
बरसता है उसको अपना मोअजिअ
करार दिया है और उस पर इफ्र करते

હો. અગર તુમ સચ્ચે હો તો હઝરત
ઇબ્રાહીમકા મોઅજિઝા દિખાઓ. જિન્હોને
પરિન્દોકો પારા પારા કરકે ઉન્કે
અજઝાઅકો પહાડોં પર રખ દિયા થા,
ઔર ફિર જબ બુલાયા તો વોહ સબ
દોડતે હુચે ચલે આચે થે. આપ ભી ઇસ
વકત ઇન દોનોં શેરોંકો, જિન્કી તસ્વીરે
કાલીન પર બની હુઇ હૈ, બુલાઇચે કે
વોહ મુજસ્સમ બન કર આપકે પાસ
ચલી આચેં.”

યેહ સુનના થા કે ખયબર
 શિકનકા પોતા ગૈઝમેં આયા, ફરમાયા,
 અય શેરો ! તુમ દોનોં ઝિન્દા હો કર ઇસ
 ફાસિકકો ફાડકે ખા જાઓ, ઔર ઉસ્કે
 જિસ્મકા કોઇ હિસ્સા ન છોડો.” ફૈરન
 તસ્વીરોમેં જાન આ ગઇ, દોનોં શેર
 મુજસ્સમા હો ગયે, ગરજતે હુયે ઉસ
 ફાસિક પર ટૂટ પડે ઔર ફાડ કર ખા
 ગયે, કુઇ ન છોડા. ખૂન તક ચાટ ગયે.
 ફિર ઇમામકી ખિદમતમેં આ કર અઝ
 કી, “મૌલા ! ઇજાઝત હો તો મામુનકો ભી

ફાડ કર ખા જાએ.” યેહ સુનતે હી મામુન બેહોશ હો ગયા. હઝરતકે હુકમસે ઉસ પર ગુલાબ છિડકા ગયા. ઇત્ર સુંઘાયા ગયા. ઉસ વકત હેશમેં આયા. આપને શેરોંસે ફરમાયા, “ઇસ્કો છોડ દો. ઇસ્કે હાથસે એક અમરે અઝીમ વાકેઆ હોનેવાલા હૈ. અબ તુમ અપની જગહ પર વાપસ પલટ જાઓ.” દોનોં શેર હુકમે ઇમામસે મસનદકે પાસ આએ ઓર અપની અસ્લી સૂરત ઇખ્તેયાર કર લી.

અલ્લાહુમ્મ સલ્લે અલા
મોહમ્મદિં વ વ આલે મોહમ્મદ.

મજલિસ : ૧૧

હ. ઇમામ મોહમ્મદ તકી (અ.સ.)કી
વિલાદત

કાલલ્લાહો તબારક વ તઆલા
ફીકેતાબેહિલ મજીદ વ કુરકાનેહિલ
હમીદ : “ઇઝ કાલતિલ મલાએકતો યા
મરયમો ઇન્નલ્લાહ યોબશ્શેરોકે
બેકલેમતીમ મિન્હુસમોહુલ મસીહો
ઇસ્બનો મરયમ વજીહન ફિદદુનિયા વલ

आपेरते व मेनल मोर्करबीन व
योक्लेमुन नास ड़िल महटे व कहलंव
व मेनस सालेहीन.”

हज़रात ! जुदावंटे आलम
कुरआनमें तज़केरा इरमाता है, “जब के,
इरिश्तीने कहा के, अय मरियम ! तुमको
जुदा अपने कल्मेकी जुशअबरी देता है,
जिस्का नाम इसा मसीह होगा. दुनिया
व आपेरतमें वोह वजिह और मुर्करब
बंदोमें शुमार होगा, और लोगोंसे वोह

બચપન ઓર ઝઘડીમેં બાતેં કરેગા
સાલેહીનમેસે હોગા. (સલવાત)

જનાબ ઇસા (અ.સ)કા તઝકેરા
કરતે હુવે ખુદાવંદે આલમ યેહ સાબિત
કર રહા હૈ કે, જો કલેમતુલ્લાહ હૈ, ઉસ્કા
બચપન કયા, બૂઢાપા કયા ? વોહ હર
વકત કલામ કર સકતા હૈ. યેહ લોગ
બદને માદરમેં હો, જબ ભી બાતે કર
સકતે હૈ. આલમે રઝાઅતમેં હો, જબ ભી
કલામ કર સકતે હૈ, આગોશે મહદમેં હોં,
જબ ભી બોલ સકતે હૈ ઓર સમજ બુજ

कर मुश्किल मसअलोंका जवाब दे सकते है. (सलवात)

अगर यैसा न होता तो फिर हममें और उन्मे इर्क ही क्या था ? साहेबाने हुजजत हिदायतके लिखे पयकरे बशरीमें आये. मगर उन्में और हममें येही इर्क है के वोह इतरते छस्मत ले कर आये. वोह जिस हालतमें हो मुकतदाकी शान साबित करेगें. वोह जब पयदा होते है नाइ-बुरीदा पयदा होते है. आलाइशे बतने मादरीसे पाओ साइ

પયદા હોતે હૈ, ઉઠ્કા બચપન હમારે
મિસ્લ નહીં. હર અહદમેં હમારે મુક્તદા,
હર ઝમાનેમેં ઇન્સાનકે પેશવા. ખુદાકી
કુદરતસે ઇન્કાર કરનેવાલે અગર
તઅજજુબ કરે તો બઇદ નહીં મગર
કુરઆનકો કિતાબે ખુદા સમજનેવાલા
કબ ઇન્કાર કર સકતા હૈ ? ખુદાને જનાબે
મરિયમકે ઇસ્તેઅજાબકો રફઅ કરનેકે
લિએ ફરમાયા, “કાલ કઝાલેકલ્લાહો
યખ્લોકો માયશાઅ એઝા કઝા અમરન
ફઇન્નમા યકુલો લહુ કુન ફયકુન. વોહ

जिस चीजको चाहता है उसी तरह
पयदा करता है, जब वोह किसी
मआमलेको तय कर देता है तो सिवाये
उस्के नहीं है के इरमा दे हो और वोह हो
जाये." यहां आदतको टभल नहीं. जब
अेक बय्येको उस्ने अपनी कुदरते
कामेलासे बेबापके पयदा करके टिभला
दिया तो इर ताअ मवलुद बय्येसे
कलाम करा देना और उस्को हादी व
पेशवा बनाना क्या महले एस्तेअजाबो
शक हो सकता है?

ખુદાને એક પેહયાન બતલા દી,
“ઇન્ન અકરમોકુમ ઇન્દલ્લાહે અત્કાકુમ”
મલતબ યેહ કે જો તુમમેં સાહેબે તકવા
હો અગરયે વોહ કમસિન હી કયું ન હો,
ખુદાકે નઝદીક લાએકે તકરીમ હૈ.

અલ્લાહને આખરી હાદીઓકે લિએ
હર તર્હકા ઇન્તેઝામ પેહલેસે કર દિયા
ઔર એક હુજજત કાયમ કર દી કે, ન
બચપન પર તુમ ધોકા ખાઓ, ન
જવાનીકો ગૈર મોઅતબર સમજો. યહાં
બએઅતેબારે સિનકે લગૈયુરકો દખલ

નહીં ઇસ લિએ ગિરોહે અઇમ્મામેં હર
તરહકી મિસાલ પયદા કર ઈ. મુલાહેઝા
હો જનાબ ઇમામ મોહમ્મદ તકી
(અ.સ.)કા નવ દસ સાલકા સિન થા,
જબ આપ દરજએ ઇમામત પર ફાયેઝ
હોતે હૈ તો લોગોંકો શક કરનેકા મૌકા
મિલા. દુશ્મનોંકો સિલસિલએ ઇમામતમેં
ખલલ ડાલનેકા હીલા હાથ આયા. કુછ
લોગોંકો મુન્તાખબ ગિરોહ મુનાઝેરેકે
લિએ આસતાનએ મુબારક પર હાઝિર
હુવા. આપને ઉન્સે જનાબે ઇસાકે બારેમેં

સવાલ ક્રિયા. જવાબ દિયા, વોહ નબીએ
ખુદા થે. રુહુલ્લાહ થે. હઝરતને સુબુત
પૂછા. ઉન્હોંને અઝ કી, કુરઆનમેં હૈ,
“વયોકલ્લે મુન્નાસ ફિલ મહદે વ કહલંવ
વ મેનસ સાલેહીન.” હઝરતને ફરમાયા,
“બસ યહી હુજ્જત મેરે વાસ્તે કાફી હૈ.”
(સલવાત)

મગર, હઝરાત ! જો સાહેબાને
ફહમ થે વોહ આપકે બચપનકો હકીર
નહીં સમજતે થે, બલકે વોહ તો ઉસી
તરહ તઅઝીમો તકરીમ બજા લાતે થે

જો ઇમામકે શાયાને શાન થી. સાદિકે
આલે મોહમ્મદકે સાહેબઝાદે જનાબ
અલી બિન જાઅફર સાદિક (અ.સ.)
મદીનેકે એક બુઝૂર્ગતરીન મુકદ્દસ મદ
થે. મસ્જિદમેં આપકા દર્સ બડે પયમાને
પર જારી થા. આપકે શાગિદ ઇસ્માઇલ
બિન ઇબ્રાહીમ કેહતે હૈ કે એક રોઝ
ઇમામ મોહમ્મદ તકી (અ.સ.) ઉસ
તરફસે ગુઝરે. જબ આપકા બારા યા
તેરા સાલકા સિન થા. આપકો દેખતે હી
હમારે મોહતરમ ઉસ્તાદ જનાબ અલી

ઇબ્ને જાઅફર બાવજુદ બુઝૂર્ગી વ
પીરાના સાલી ખડે હો ગએ, દોડ કર
દોનોં હાથ ચુમ લિએ ઔર પેશાની પર
બોસા દે કર આદાબે તાઅઝીમ ઔર
મરાસિમે ઉલ્ફત બજા લાએ. તમામ
શાગીર્દ હૈરતસે દેખતે રહે. આખિર ખુદ
ઇમામ (અ.સ.)ને ફરમાયા, “દાદાજાન,
ખુદા આપ પર રહમ કરે. અબ આપ
બેઠ જાઇએ. મેરી વજહસે આપ ઝહેમત
ન ઉઠાઇએ.” ઉસ્તાદે મોહતરમને કહા,
“બેટા! યેહ કયું કર મુઝ્કિન હૈ કે આપ

ਘੱਟੇ ਰਹੇ ਔਰ ਮੈਂ ਭੇਠ ਜਾਓਂ ?” ਯੇਹ ਸੁਨ
ਕਰ ਓਮਾਮ (ਅ.ਸ.) ਓਨ੍ਹੇ ਖਾਤਿਰਸੇ ਭੇਠ
ਗਯੇ ਔਰ ਥੋਡੀ ਏਰ ਤਸ਼ਰੀਫ਼ ਰਖ ਕਰ
ਰੁਖ਼ਸਤ ਹੁਯੇ. ਸਯਯਦ ਭੁਝ੍ਰ੍ਗ ਯੰਏ ਕਏਮ
ਪਹੋਂਯਾਨੇ ਗਯੇ. ਜਯ ਵਾਪਸ ਹੁਯੇ ਤੋ
ਸ਼ਾਗੀਏੌਨੇ ਅਝ ਕੀ, “ਆਪ ਤੋ ਓਨ੍ਹੇ ਏਏ
ਹੈ, ਓਨ੍ਹੇ ਭਾਪਕੇ ਭੀ ਭੁਝ੍ਰ੍ਗ, ਫ਼ਿਰ ਓਸ ਕਏਰ
ਤਾਅਝੀਮੋ ਤਕਰੀਮਕੀ ਕਯਾ ਵਜਹ ?”
ਆਪਨੇ ਅਪਨੀ ਸਫ਼ੇਏ ਏਠੀ ਗੁਸ਼ੇਮੇਂ ਪਕਏ
ਕਰ ਫ਼ਰਮਾਯਾ, “ਮੈਂ ਓਸਕੋ ਕਯਾ ਕਰੂੰ ? ਖ਼ੁਏਾਨੇ
ਓਸ ਰੀਸ਼ੇ ਸਫ਼ੇਏਕੋ ਓਸ ਕਾਭਿਲ ਨਹੀਂ

સમજા, જિસ અઝમતો બુઝૂર્ગી પર ઇસ
નવનિહાલકો સરફરાઝ ફરમાયા હૈ. મૈ
ખુદાસે પનાહ માંગતા હું કે ઉન્કી
ફઝીલતસે ઇન્કાર યા તાઅઝીમમેં
કોતાહી કરું." (સલવાત)

ખેર, હઝરાત ! યેહ તો અપનોંકા
ઝિક્ક હૈ, મગર દુશ્મન, ઔર દુશ્મન ભી
કયસા સખ્ત દુશ્મન, આપકા કાતિલ
યાઅને મામુન રશીદ ભી ઇન્કે
બચપનકો આમ બચ્યોંકા બચપના નહીં
સમજતા થા. ઇમામ (અ.સ.) બગદાદમેં

તશરીફ ફરમા થે. મામુન એક રોઝ મએ જુલુસે શાહી શિકારકો જા રહા થા. રાસ્તે મેં કુછ લડકે ખેલ રહે થે. ઇમામ (અ.સ.) ભી વહાં થે. જબ મામુનકી સવારી આઇ તો લડકે મારે ખૌફકે વહાંસે ફરાર કર ગએ. મગર કરારો ગૈરે ફરારકા પોતા અપની જગહસે ઝર્રા બરાબર ભી ન હટા. જબ મામુનકી સવારી નઝદીક આઇ તો ઉસ્ને દેખા એક નવનિહાલ બડે ઇસ્તેકલાલસે વહાં ખડા હૈ. યેહ દેખ કર વોહ હૈરતમે આ ગયા,

ઉસે પૂછા, “કયું સાહેબઝાદે, સબ લડકે ભાગ ગયે, તુમ કયું ખડે રહે ?” આપને નિહાયત મતાનતસે ફરમાયા, “અય બાદશાહ ! ન તો રાસ્તા તંગ થા, ન તો મૈં મુજરિમ થા. મૈં કયું ભાગતા ?” જવાબ સુન કર મામુન ફડક ગયા ઓર સમજા કે યેહ કોઈ હોનહર હસ્તી હૈ. પૂછા, “આપકા નામ કયા હૈ ?” ફરમાયા, “મોહમ્મદ ઇબ્ને અલી રઝા.” યેહ સુન કર મામુન ઘોડા બઢા કર આગે નિકલ ગયા. સેહરામૈં પહોંચા ઓર શિકારી

બાઝકો શિકાર પકડને લિએ છોડા. બાઝ
કુછ દેર બાદ વાપસ લૌટા, ઉસ વકત
ઉસ્કી મિનકારમેં એક મછલી થી.
શિકારીને મુતાઅજજબ હો કર
બાદશાહકો દિખલાયા, મામુનને વોહ
મછલી અપની મુઠ્ઠીમેં દબા લી ઔર
વાપસ હુવા. જબ ઉસી મકામ પર
પહોંચા, જહાં હઝરત પહેલી મરતબા
મિલે થે, ઇસ મરતબા ફિર લડકે ભાગ
ગએ, આપને તવકકુફ ક્રિયા. મામુનને
કરીબ આ કર સવાલ ક્રિયા, “સાહેબઝાદે,

बतलाओ मेरे हाथमें क्या शय है ?”
आपने इरमाया, “हक तआलाने चंद
दरिया बलक क्रिये है, अब्र इन
दरियाओंसे बलंद होता है, और छोटी
मछलियां अब्रके साथ भींच जाती है,
बादशाहोंके बाज उन्को शिकार करते है,
और बादशाह उसे हाथमें छुपा कर
इरअंदे अहलेबयतसे उनकी माहियतका
सवाल करते है.” मामुन येह सुन कर
इडक गया और बोल उठा, “यबन

रसूलिब्लाह ! मैं आप पर झीटा हो
जाऊँ." (सलवात)

मामुन हमाम (अ.स.)को टाडल
अमारामें ले गया, और अपने साथ
रहने लगा. मामुनका येह मशगला हो
गया था के बडे बडे आलिमोंसे
सवालात पेश करता और हजरत
बरजस्ता जवाब देते थे. मामुन हाथोंका
बोसा लेता था, और केहता था, "मेरी
जान आप पर निसार." कुछ साल इसी
तरह गुजरे. बनी अब्बासको येह अम्र

શાક ગુઝરતા થા. આખિર ઉન લોગોંને મામુનસે કહા, “આપ એક નવઉમ્મ હાશમીકા બડા એહતેરામ કરતે હૈ ?” મામુનને કહા, “તુમ અપને આલિમોંસે કોઇ બડેસે બડા આલિમ લે આઓ ઔર ઉસસે કહો કે વોહ સવાલ કરે.”

યેહ સુન કર બની અબ્બાસ બહોત ખુશ હુવે. ઉસ ઝમાનેમં બગદાદમં સબસે બડે ઔર ઇલ્મે કલામમં કાઝી યહયા મુમ્તાઝ સમજે જાતે થે, ઉસે લે આએ. મામુનને દરબાર આરાસ્તા ક્રિયા

और अपनी मसनदके पहलुमें येक
मसनद पर हजरतको बिठाया. ओलमा
व मोसाहेबीनको जम्अ किया. जब काजी
यहयाको ले कर बनी अब्बास के
दरबारमें पहोंये तो मामुनने मरासिमें
ताअजीम बजा ला कर काजी साहेबसे
कहा, “आप जो सवाल याहे मोहम्मद
छब्ने अली रजा (अ.स.)से किजिये.”
काजी साहेबने यन्द मुश्किल सवाल पेश
किये. आपने निहायत आसानीसे उन्के
जवाब दिये. बादमें घरशाद इरमाया,

“मैं भी कुछ तुमसे सवाल करूं?” काज़ी साहेबको हज़रतके कमालका अंदाज़ा हो चुका था, निहायत आज़िज़ाना अर्ज़ किया, “आप सवाल करें, मैं आप पर झिंझोता हो जाऊँ, अगर मेरी समझमें आया तो जवाब दूंगा, वरना आपसे माअलुम कर लूंगा.”

हज़रतने इरमाया, “अच्छा बतलाओ, एक मर्दाने एक औरत पर कब्ज़े तुलुओ इज़र निगाह की जबाब के वोह उसपे हराम थी. और वोही औरत

ફિર તુલુએ ફજરકે વકત ઉસ પર હલાલ
હો ગઇ. ફિર ઝોહરકે વકત હરામ હો ગઇ
ઔર ફિર હંગામે અસર હલાલ હો ગઇ.
ફિર મગરિબકે વકત હરામ ઔર ઇશાકે
વકત હલાલ હો ગઇ, ફિર આધી રાતકો
વોહી ઔરત હરામ થી ઔર સુબ્હકે
વકત ફિર હલાલ હો ગઇ, યેહ સૂરતે
મસઅલા સમજાઇએ.” (સલવાત)

કાઝી સાહેબને ગૌરો ફિકકે બાદ
અઝ કી, “યબ્ન રસૂલિલ્લાહ ! આપ હી
સમજાઇએ, મੈ તો કુછ સમજ નહીં

સકતા.” ઇમામ મોહમ્મદ તકી (અ.સ.)ને ફરમાયા, “સુનીયે, કબ્લે તુલુઅ વોહ ઔરત એક કનીઝ થી, જો ગૈર પર હરામ થી, વકતે તુલુઅ ઉસ્કો ખરીદ લિયા, વોહ હલાલ હો ગઇ. ઝોહરકે વકત ઉસ્કો આઝાદ કર દિયા, ફિર હરામ હો ગઇ, અસરકે વકત ઉસ્સે અકદ કિયા, હલાલ હો ગઇ, મગરિબકે વકત કસમ ખાલી કે, “તું મુજ પર હરામ હૈ. યહને ઝેહાર કિયા, તો અદાયે કફ્ફારા હરામ રહી. ઇશાકે વકત કફ્ફારા અદા કર

दिया, हलाल हो गध. आधी रातको
तलाके रजध दी, फिर हराम हो गध,
सुब्हको रुजुअ कर लिया, फिर हलाल हो
गध. (सलवात)

हजरत ! आज हमारे नवमें
धमामकी विलादते बसआदतका
पुरमसरत दिन है. मेहडिले सोरुर है.
कुछ ठिके विलादत भी होना चाहिये.
नाअरये सलवातसे रुहको ताअ
किजिये. चाहता हुं ज्वाहरे धमाम रअ
(अ.स.) जनाबे हकीमा जातुनकी उबानी

હાલાતે વિલાદત બયાન કરું. આપ ફરમાતી હૈ કે મુઝે મેરે બિરાદરે બુઝૂર્ગવાર ઇમામ આલી મકામને બુલવાયા ઔર ફરમાયા, “બહન, આજકી શબ આપ મેરે યહાં સો રહિએ. કયું કે ખિઝરાન કે બતનસે આજ ફરઝંદ પયદા હોગા. મૈં યાહતા હું કે યેહ ખિદમત આપકે હાથસે અંજામ પાએ. લેકિન સબકો તઅજજુબ થા કે કોઇ અલામાતે હમલ પાઇ નહીં જાતી. ઇમામ કયા ફરમાતે હૈ?

મોઅઝઝમા ફરમાતી હૈ કે મુઝે
યકીન થા કે ઇમામ જો કુછ ફરમાતે હૈ
ઝરૂર વાકેઅ હોગા. મૈને મોહલ્લેકી દો
ચાર ઔરતેં ઔર બુલા લી. નિસ્ફ શબ
તમામ હુઇ થી, ખિજરાન પર વઝઅ
હમલકી કયફિયત તારી હુઇ, અબ સબકો
યકીન હુવા. મય ઉન્કો હુજરેમેં લે ગઇ
ઔર એક ચિરાગ રોશન કર દિયા. સુબ્હે
સાદિકકા વકત થા કે આફતાબે ઇમામત
દુનિયામેં તુલુઅ હુવા. મૈને દેખા કે
બચ્ચા નાફ-બુરીદા પાકો સાફ સિજદેમેં

मुका हुवा है. जोशे मोहब्बतमें उठा
लिया और सीनेसे लगा कर प्यार किया.
द्विर चिरागके करीब लाठ के तस्तमें
गुस्ल हुं, दइअतन चिराग गुल हो गया,
द्विर मैंने चिराग रोशन कराया, मगर
द्विर गुल हो गया. सच है के आइताबे
धमामतके सामने चिरागकी कथा वकअत
! (सलवात)

मोअअमा इरमाती है के
चिरागके गुल होनेसे मुतलक तारीकीका
असर न था. बल्के उससे आयेद नूर

હુજરેમેં ફેલ ગયા થા. ઇસી અસનામે
બિરાદરે આલી મકામ ઇમામ રઝા
(અ.સ.) તશરીફ લાએ; મૈને સફેદ
કપડેમેં બચ્ચેકો લપેટ કર દે દિયા.
હઝરતને દાહને કાનમેં અઝાન ઔર
બાંઇ તરફ એકામહ કહી, ફિર મુજકો દે
કર ફરમાયા, “બહન, તીન રોઝ ઇસ્કો
અપની નિગારાનીમેં રખો.” મૈને અપને
પાસ ઝુલા ડાલ દિયા. તીસરે રોઝ
બચ્ચેને આંખે ખોલ કર આસમાનકો
દેખા ઔર બફસાહત કલમએ શહાદત

ઝબાન પર જારી કિયા. મૈં નિહાયત ખુશ
 હુઇ ઔર હઝરતને આકર બયાન કિયા.
 આપને ફરમાયા, “અય બહન !
 તાઅજજુબ કયા હૈ? યેહ બચ્ચા
 આયતુલ્લાહ ઔર વસીએ રસૂલ હૈ.” ફિર
 મોઅઝઝમાને અઝ કી, “ભાઇ, ઇસ
 મવલુદકા નામ કયા રખ્ખા?” ફરમાયા,
 “હમારે જદદે બુઝૂર્ગવાર ઇસ્કો અપના
 હમનામ ‘મોહમ્મદ’ કરાર દે ગયે હૈ
 ઔર ઇસ્કાઝ લકબ ‘તકી’ હૈ.” (સલવાત)

हउरात ! एस जशने विलादतमें
 हुउरका अेक मोअजिआ अर्ज करनेको ज
 याहता है. अली बिन ખालीद केहते है
 के, “जब मैं सामरामें था तो येह सुना के
 अेक शप्सको केद करके शाम लाये है.
 उसका जुर्म पूछनेसे माअलुम हुवा के
 वोह नबूव्वतका दाअवा करता है और
 अज्जब अज्जब बातें बयान करता है.
 मैंने निगेहबानोंसे छुप कर मुलाकात की.
 देखा तो उसे निहायत साहेबे अकले
 सलीम पाया. उससे किस्सा दरियाइत

ક્રિયા તો ઉસ્ને બયાન ક્રિયા કે, મૈં શામમેં જહાં ઇમામ હુસયન (અ.સ.)કા સરે અતહર નસ્બ ક્રિયા થા વહાં ઇબાદતે ખુદા ક્રિયા કરતા થા ઓર મુતબરક જગહ સમજ કર વહાંકી મુજાવેરાત ઇખ્તેયાર કર લી થી. એક શબ મૈં મેહરાબે ઇબાદતમેં ઝિકે ખુદા કરતા થા કે ઇત્નેમેં એક શખ્સકો સામને ખડા દેખા. ઉસ્ને મુઝસે કહા, “મેરે સાથ ચલો.” મૈં ચંદ કદમ ઉસ્કે સાથ ચલા તો અપને આપકો મસ્જિદે કુફામે પાયા. ઉસ્ને કહા,

“ਏਸ ਮਕਾਮਕੋ ਪੇਹਯਾਨਤੇ ਹੋ ?” ਮੈਂਨੇ ਕਹਾ,
 “ਯੋ ਏਹ ਮਸ੍ਜਿਦੇ ਕੁਝਾ ਹੈ.” ਉਸਨੇ ਵਠਾਂ
 ਨਮਾਜ਼ ਪਡੀ, ਮੈਂਨੇ ਭੀ ਨਮਾਜ਼ ਪਡੀ. ਫ਼ਿਰ
 ਵਠਾਂਸੇ ਹਮ ਯਲੇ. ਥੋਡੀ ਏਰਮੇਂ ਮਈਨੇਮੇਂ
 ਮਸ੍ਜਿਦੇ ਰਸੂਲਮੇਂ ਪਹੋਂਯ ਗਏ. ਵਠਾਂ ਭੀ
 ਹਮਨੇ ਨਮਾਜ਼ ਪਡੀ, ਫ਼ਿਰ ਵਠਾਂਸੇ ਯਲੇ ਔਰ
 ਥੋਡੀ ਏਰਮੇਂ ਹਮ ਮਕਕਏ ਮੋਅਝਝਮਾ
 ਪਹੋਂਯੇ, ਵਠਾਂ ਹਮਨੇ ਤਵਾਫ਼ੇ ਕਯਯਾ ਕ੍ਰਿਯਾ.
 ਫ਼ਿਰ ਵਠਾਂਸੇ ਹਮ ਯਲੇ, ਯੰਏ ਕਏਮ ਯਲੇ ਕੇ
 ਉਸੀ ਜਗਹ ਪਰ ਪਹੋਂਯ ਗਏ ਜਠਾਂਸੇ ਹਮ
 ਯਲੇ ਥੇ. ਅਯ ਵੋਹ ਸ਼ਾਯਸੇ ਯੁਝ੍ਰ੍ਗਾ ਮੇਰੀ

નઝરોંસે ગાયેબ હો ગયે. પૂરા એક
સાલ ગુઝરનેકે બાદ ફિર વોહ બુઝૂર્ગ
આયે ઓર સાલે ગુઝિશ્તાકી તરહ હર
મકામમેં લે ગયે. મગર ઇસ મરતબા
રુખ્સતકે વકત મેંને દામન પકડ લિયા
ઓર પૂછા, “ઉસી કાદરે મુતલકકી કસમ,
જિસ્ને આપકો વેહ કુદરત અતા કી હૈ.
વેહ તો બતાઇયે કે આપ કૌન હૈ !
ઉન્હોને ફરમાયા, “મેં મોહમ્મદ બિન
અલી બિન મૂસા બિન જાઅફર બિન

मोहम्मद बिन अली बिन हुसयन बिन
अली बिन तालिब हुं. (सलवात)

मैंने येह बात तो जो लोग मेरे
पास आया करते थे उनसे बयान की.
येह ખબર मोहम्मद बिन अब्दुलमलिक
अध्यातको पहोंची. उसने मुझे पकड कर
यहां लेजा दिया. मैंने हरगिज
नबूव्वतका दाअवा नहीं किया है.

अली बिन आलिद केहते है के मैंने
मोहम्मद बिन अब्दुलमलिक अध्यातको
येह पूरा किस्सा लिख कर लेजा और

उस्के लिये सिझारिश की. उस्ने उस
नामेकी पुस्त पर जवाब लिखा के, "उस्से
केह दो के जिस शप्सने तुजे अक शब्दमें
शामसे कुझ, कुझेसे मदीना, मदीनेसे
मकका और मककेसे झिर शाम पहोंया
दिया, उसीसे केह के वोह तुजे एस केदसे
भी निकाल दे." उस्का येह जवाब देण
कर मुजे बहोत रंज हुवा. सुब्हको
केदजानेकी तरङ्ग यला के उसे ञतके
हालसे ञबर कर हुं. जब केदजानेके पास
पहोंया तो लोगोंका अक बडा हुजुम

पाया. मैंने केडियत दरियाइत डी तो
लोगोंने कहा, “वोह शप्स जो शामका
रेहनेवाला था रातको गायब हो गया.
नहीं मअलुम, अमीन उसे निगल गध
या ताअेर उसे ले गया ! मैं समज गया
के येह एमाम मोहम्मद तकी (अ.स.)का
मोअज्जअ है, हुजुर अपने मोहिबको
आआद कर के ले गये. (सलवात)

अल्लाहुम्म सल्ले अला
मोहम्मदिं व व आले मोहम्मद.

મજલિસ : ૧૨

હ. ઇમામ અલીયુન્નકી (અ.સ.)કી વિલાદત

કાલલ્લાહો તબારક વ તઆલા ફી
કેતાબેહિલ મજીદ વ કુરકાનેહિલ હમીદ :
“વલવ અન્ન માફિલ અર્ઝે મિન
શજરતિન અકલામુંવ વલબહરો
યમુદદોહુ મિમ બઅદેહી સબ્અતો
અબહોરિમ માનફેદત કલેમાતુલ્લાહે
ઇન્નવલ્લાહ અઝીઝુન હકીમ.”

ખુદાવંદે તઆલા કુરઆને મજીદમેં
ઇરશાદ ફરમાતા હૈ કે, “જિત્ને દરખ્ત
રૂએ ઝમીન પર હૈ, અગર વોહ સબ
કલમ હો જાયેં ઔર સારા સમંદર જો
મોહીતે કુર્એ અર્ઝ હૈ વોહ સબ સિયાહી
હો જાયે ઔર વોહ જબ ખત્મ હો જાયે
તો ઉસ્કે બાદ ફિર સાત સમંદર ઔર ભી
સિયાહીકા કામ દેં તો ભી કલેમાતે ખુદા
તમામ નહીં હો સકતે. બતહકીક કે ખુદા
ગાલિબ ઔર હિકમતવાલા હૈ.”

मुइस्सेरीनमें छप्तेलाइ है के,
 “कलेमाते षुदासे यहां कया मुराद है,
 जिस्की छन्तेहा नहीं.” बाअओने कहा के,
 “कलेमाते षुदासे मुराद छल्म या
 माअलुमाते बारी तआला है.” बाअओने
 कहा है के, मुकदराते हक तआला है या
 मष्कुकाते षुदा है. जिस्को दुनियामें
 पयदा किया है और आभेरतमें पयदा
 करेगा या वोह नेअमात मुराद है, जो
 दुनियामें अपने बंदोको अता करेगा
 मगर तइसीरे अेहलेबयत (अ.स.)में है

કે મુરાદ કલેમાતસે ફઝાએલે
એહલેબયત હૈ, જિન્કા કોઇ એહાતા નહીં
કર સકતા, જયસા કે જનાબે રસૂલે ખુદા
(સ.અ.વ.)ને ફરમાયા હૈ કે, “લવકાનર
રેયાઝો અકલામંવ વલ બહુરો મેદાદંવ,
વલ જિન્નો હુરસાબંવ વલ ઇન્સો
કુત્તાબંવ મા અહસવ ફઝાએલ અલી
ઇબ્ને અબી તાલિબ. અગર તમામ
દુનિયાકે દરખ્ત કલમ હો જાયેં, તમામ
દરિયા સિયાહી હો જાયે, તમામ જિન
હિસાબ કરેં ઓર તમામ ઇન્સાન લિખ્ખેં

तो भी इआयेले अली एब्ने अबी
तालिबका येहाता नहीं कर सकते.”

येह है कलेमाते जुदा, जिन्को कोध
दुसरेके साथ नहीं बदल सकता. येह
कलेमाते जुदा है जिन्की वजहसे जनाबे
आदम (अ.स.)की तौबा कबूल हुए. जैसा
के जुदा इरमाता है, “इतलक्का आदमो
मिर्बेही कलेमातीन इताब अलयहे
एन्नहु होवत तव्वाबुर्हीम. आदम
(अ.स.)ने अपने परवरदिगारसे यंद
कलमे लिअे और सीजे जिन्की वजहसे

ખુદાને ઉન્કી તૌબા કબૂલ કી. બતહકીકે
ખુદા બડા તૌબા કબૂલ કરનેવાલા ઔર
રહમ કરનેવહાલા હૈ.

મુફઝઝલને સાદિકે આલે
મોહમ્મદસે પૂછા, “મૌલા ! વોહ કોનસે
કલેમાત હૈ, જિન્સે ખુદાએ તઆલાને
જનાબે ઇબ્રાહીમ (અ.સ.)કા ઇમ્તેહાન
લિયા ?” ઇમામ (અ.સ.)ને ફરમાયા,
“વોહી કલેમાત હૈ, જિન્કી વજહસે આદમ
(અ.સ.)કી તૌબા કબૂલ હુઇ. ‘ઇલાહી !
અસ્અલોક બેહકકે મોહમ્મદિંવ વ

ફાતેમત વલ હસને વલ હુસયને ઇલ્લાહ
 તુબ્ત અલય્ય. યા અલ્લાહ મૈં તુજહસે
 મોહમ્મદ (સ.અ.વ.), અલી, ફાતેમા, હસન
 ઔર હુસયન (અ.સ.)કે હકકા વાસ્તા દે
 કર સવાલ કરતા હું મેરી તૌબા કબૂલ
 ફરમા લે.' જબ હઝરત આદમ (અ.સ.)ને
 યેહ કલેમાત ઝબાન પર જારી કિયે,
 ફૌરન ખુદાએ તઆલાને ઉન્કી તૌબા
 કબૂલ કર લી.' મુફઝઝલને પૂછા, "મૌલા
 ! 'ફઅતમહુન્ન' સે કયા મુરાદ હૈ ?"
 ફરમાયા, "ખુદાને ઉસ ઇમામતકો પૂરા

ક્રિયા ઔર બારા ઇમામો પર ખત્મ ક્રિયા.
ઉન્મેસે બારવેં કાયમે આલે મોહમ્મદ
હોંગે.” (સલવાત)

આજ યેહ જશને મસરતમે મેં
હમારે દસવેં ઇમામકા હાલ બયાન કરના
ચાહતા હું. કયું કે યેહ જશને મસરત
અપને ઇમામ કી વિલાદતે બાસઆદતકે
સિલસિલમેં કાયમ ક્રિયા ગયા હૈ. અલી
બિન મોહમ્મદ નોફેલી કેહતા હૈ કે, મેંને
ઇમામે અલી નકી (અ.સ.)કો યેહ
ફરમાતે હુવે સુના કે, ખુદાયે તઆલાકા

ઇસ્મે અઅઝમ તેહત્તર હુરુફ હૈ, ઉન્મેસેં
આસિફ બિન બરખિયાકો એક હરફ
માઅલુમ થા જિસ્કે સબબસે ઝમીન
સિમટ ગઇ ઔર ઉન્હોને યશ્મે ઝદનમેં
શેહરે સબાસે તખ્તે બિલ્કીસકો
સુલયમાનકે પાસ પહોંચા દિયા. બાદ
ઉસ્કે ફિર ઝમીન ફેલ ગઇ, ઔર હમારે
પાસ બહત્તર હુરુફ મૌજુદ હૈ ઔર એક
ખુદાવંદે આલમને ખાસ અપને વાસ્તે
રખ્ખા હૈ, જિસ્કે સબબસે તમામ
અશ્યાઅકા ઇલ્મે ગયબ ઉસ્કો હાસિલ હૈ.

જૈસા કે ખુદાને આસિફ બિન બરખિયાકે
 બારેમેં ફરમાયા હૈ, “વ કાલલ લઝી
 ઇન્દહુ ઇલ્મુમ મેનલ કેતાબે અના
 આતીક બેહિ કબ્લ એવ્યરતદ્ એલયક
 તરફોક. ઓર અઝ કી ઉસ શખ્સને, જિસ્કે
 પાસ ઇલ્મે કિતાબકા એક જુઝવ થા કે
 મૈં વોહ આપકે પાસ લાએ દેતા હું. કબ્લ
 ઉસ્કે કે આપકી પલક ઝપકે.” ઓર
 જનાબ અમીર (અ.સ.)કે બારેમેં ફરમાયા
 હૈ કે, “કુલ કફા બિલ્લાહે શહીદમ બયની
 વ મન ઇન્દહુ ઇલ્મુલ કેતાબ. (અવ

रसूल !) केह एो मेरे और तुम्हारे
माबयन गवाही देनेके अल्लाह और
वोह शप्स जिस्के पास एल्मुल किताब है
काड़ी है." (सलवात)

એક મરતબા મુતવક્કિલ બીમાર
હવા. ઉસ વકત ઉસ્ને નઝર કી કે, અગર
મૈં અચ્છા હો જાઉંગા તો માલે કસીર
ખુદાકી રાહમેં સદકા કરુંગા, અચ્છા હો
જાનેકે બાદ ઉસ્ને અપને દરબારી
ઓલમાસે દરિયાફત કિયા કે, મુઝે કિત્ના
માલ રાહે ખુદામેં સદકા દેના ચાહિએ?

ઉસ વકત માલે કસીરમેં બહોત ઇખ્તિલાફ હુવા, કિસીને કુછ બતાયા, કિસીને કુછ. આખિરમેં મુતવક્કિલ કે હાજિબ હસનને કહા કે, “ઇસ સવાલકા સહીહ જવાબ મેં લે આઉં તો મુઝે કયા ઇન્આમ મિલેગા ?” મુતવક્કિલને કહા, “દસ હઝાર દિરહમ.”

ઉસ્ને યેહ કબૂલ કિયા. ઉસ્કે બાદ વોહ હઝરત ઇમામ અલીયુન્નકી (અ.સ.)કી ખિદમતમેં આપ જિસ ઘરમેં મોકવ્યદ થે, હાઝિર હુવા ઔર પૂરા

माजरा अर्ज करके मसअला पूछा.
आपने जवाब दिया, “अस्सी (८०)
दिरहम सदका देना चाहिये.” हाजिब
मुतवक्किलके पास आया और उसको
धमाम (अ.स.)का जवाब सुना दिया.
मुतवक्किलने जवाबके सहीह होनेकी
दलील मांगी. हाजिब फिर धमाम
(अ.स.)की प्रिदमतमें हाजिर हुवा और
अर्ज की, “हुज़ूर ! वोह तो दलील
मांगता है.” आपने इरमाया, “भुदाये
तआला कुरआनमें अपने रसूलसे

इरमाता है, “लकड नसरकोमुल्लाहो
झीमवातेन कसीरतीन. यकीनन, पुदाने
तुम्हारी (कसीर) बहोत सी जगह मदद
की है.” हमने उन जगोंहको शुमार किया
तो अस्सी मकाम थे.” हाजिबने येह
जवाब मुतवक्किलसे बयान किया,
मुतवक्किल बहोत पुश हुवा और उसको
दस हजार टिरहम धन्आम टिये.

उसी उमानेमें अेक औरत थी
जिस्का नाम अयनब था. वोह येह
दाअवा करती थी के मैं अली धब्ने

અબી તાલિબ (અ.સ.)કી બેટી હું !
 મુતવક્કિલને ઉસે બુલા કર પૂછા, ઉસ્ને
 કહા, “મૈં અલી (અ.સ.)કી બેટી હું. જબ
 શામ ગઇ થી તો એક સેહરામેં બની
 કલ્બકે વહાં ઠેહર ગઇ થી, ફિર ઉન્હી
 લોગોંકે અંદર ઝિંદગી બસર કરને
 લગી.” મુતવક્કિલને કહા, “અગર તું
 ઉન્કી બેટી ઝયનબ હોતી તો બુઢિયા
 હોતી, હાલાં કે તું જવાન હૈ !” ઉસ્ને કહા,
 “હઝરત પયગમ્બરે ખુદા (સ.અ.વ.)ને
 મેરે બારેમેં દુઆ કી થી કે હર પયાસ

બરસ કે બાદ જવાન હો જાઉંગી !”
મુતવક્કિલને જનાબ અબુ તાલિબકી
અવલાદકો બુલા કર પૂછા. સબ હૈરાન
હુવે. આખિર એક શખ્સને કહા કે, સિવાએ
અલીયુન્નકી (અ.સ.)કે ઔર કોઇ નહીં
બતા સકતા. મુતવક્કિલને આપકો
બુલાયા, જબ ઉસ્ને સારા કિસ્સા બયાન
કિયા તો ઇમામ (અ.સ.)ને ફરમાયા,
“અવલાદે અલીકી અલામત વેહ હૈ કે
કોઇ દરિંદા ઉન્હેં નહીં ખા સકતા !
પયગમ્બર (સ.અ.વ.)ને ફરમાયા હૈ કે,

“हमारी अवलादका गोशत दरिंदो पर हुराम है.” अगर येह सच्यी है तो उसे दरिन्दोंके सामने डाल दो.” एमाम (अ.स.)का येह इरमान जब उसने सुना तो इरियाद करती भागी.

किसीने मुतवक्किलसे कहा, “येह भीतो अवलादे रसूलसे है. एन पर भी तो येह आउमाना चाहिये.” गरऊ, तीन दिन तक दरिन्दोको भूषा रण्णा गया. तीसरे दिन एमाम (अ.स.)को बुला बेजा और आप पर दरिन्दोंको छोड दिया,

और भुए वोह शकी कोठे पर जा बेयठा.
जब हजरतको दरिन्दोंने देखा द्रुम हिला
कर छई गिई फिरने लगे और कदम
चूमने लगे ! हजरतने कुछ ज्वाल न
किया और मुतवक्किलके पास उपर चले
गये. थोडी देर बयठ कर फिर उतरे,
दरिन्दे फिर उसी तरह हजरतके गिई
तसददुक होते थे और कदमों पर मुंह
मलते थे ! उसके बाद हजरत चले
आये.

“રવઝતુલ અહબાબ” મેં હૈ કે એક
 મરતબા ઇસ્કેહાનકા રેહનેવાલા
 અબ્દુર્રેહમાન નામી એક શખ્સકો કુછ
 લોગોંને પૂછા, “તુમ ઇમામ અલીયુન્નકી
 (અ.સ.)કી ઇમામત પર કિસ વજહસે
 ઇમાન લાએ હો ?” ઉન્હોંને જવાબ દિયા,
 “મૈંને હઝરતસે એક યૈસા અમ્ર મુશાહેદા
 કિયા હૈ, જો ઉન્કી ઇમામતકી રવશન
 દલીલ બનનેકે લિએ કાફી હૈ.” લોગોંને
 પૂછા, “વોહ કયા હૈ?” જવાબમેં
 અબ્દુર્રેહમાનને કહા:-

मैं एक निहायत तंगदस्त आदमी
था मगर तलाकते लिसानकी सिद्धत मेरे
अंदर अखला पयमाने पर मौजूद थी.
बाअल लोगोंने मुझे मशवेरा दिया के
मुतवक्किलके दरबारमें जाकर उससे
अपना हाल बयान करूं. युनान्ये एक
रोज मैं वहां पहोंया, मुतवक्किल तप्त
पर बयठा था, मगर गुस्सेसे उसका
चेहरा सुर्ष हो रहा था. मैं जौइउदासा
एक तरफ़ षडा हो गया. उसने अपने
भादिमोंसे कहा, “झैरन अली बिन

મોહમ્મદકો મેરે સામને હાઝિર કરો." મૈને અપને પાસ વાલે શખ્સસે પૂછા, યેહ કોન શખ્સ હૈ જિસ્કે મુતઅલ્લિક ખલીફાને હુકમ દિયા હૈ ?" ઉસ્ને કહા, "એક મદે અલવી હૈ, ખલીફાને ઇસ લિએ બુલાયા હૈ કે ઉન્કો કતલ કર દે !"

યેહ સુન કર મૈને દિલમેં સોચા કે જબ તક યેહ બુઝૂર્ગ ન આએ, મુઝે યહાંસે જાના ન ચાહિએ. દેખું તો મુતવક્કિલ કયા કરતા હૈ ? થોડી દેર કે બાદ હઝરત તશરીફ લાએ. લોગોંકી

निगाहें आपकी तरफ़ उठीं, मैंने भी
हज़रतको बगौर देखा. जुदा जाने क्या
मआमला था के देखते ही आपकी
मोहब्बत मेरे दिलमें पैवस्त हो गइ.
मैंने चुपके चुपके जुदासे दुआकी के,
“जुदावंदा मुतवक्किलके शरसे छो
महकुल रअ.” जब हज़रत मेरे करीब
पहोंये तो मेरी तरफ़ मुतवज्जेह हो कर
इरमाया, “जुदाने तेरी दुआ कबूल की
और छोके सिलेमें तेरी उम्र तुलानी की.
मालको बडा दिया और अवलादको

ઝિયાદા કર દિયા.” હઝરતસે યેહ સુનતે
હી મેરા બદન થરથર કાંપને લગા.
લોગોંને યેહ હાલ દેખ કર સબબ પૂછા,
મૈંને કહા, “ઇન બુઝૂર્ગા કી શાને જલાલત
ઔર તકરૂબે યઝદીને મેરા યેહ હાલ
બનાયા હૈ.” મૈં સખ્ત હૈરાન થા કે જો
બાત મેરે દિલસે નિકલી હી ન થી વહ
ઇન્કો કિસ તરહ માઅલુમ હો ગઇ?

અલ ગરઝ, જબ મુતવક્કિલકે
સામને આપ તશરીફ લાએ તો ઉસ પર
હઝરતકા ઐસા રોઅબ તારી હુવા કે

ઝબાનસે કુછ કેહ ન સકા ઔર
તઅઝીમકે લિએ ઉઠ ખડા હુવા. થોડી
દેર આપસે બાતેં કરકે રૂખ્સત કર દિયા,
મૈં જબ વહાંસે ઇસ્કેહાન પહોંચા તો
હઝરતકી દુઆકા વેહ અસર પાયા કે,
મેરી હાલત રફતા રફતા દુરુસ્ત હોને
લગી, ઔર ફિર ઇસ તરહ તરકકી હુઇ કે
હઝારહા રૂપિયેકા કીમતી સામાન મેરે
ઘરમેં નઝર આને લગા, ખુદાને દસ બેટે
ભી મુઝે અતા ફરમાએ ઔર ઉમ્રમેં ભી

ઇઝાફા ક્રિયા. યુનાન્યે અબ મૈં અસ્સી
બરસકા હો યુકા હું. (સલવાત)

આજ જિન્કા જશને વિલાદત
મનાનેકો હમ યહાં જમ્અ હુએ હૈ વોહ
હમારે દસવેં ઇમામ (અ.સ.)કી વિલાદતે
બાસઆદત મામુન રશીદકે અહેદે
હક્કમતમેં હુઇ, મામુનકે બાદ
મોઅતસિમકા દવરે હક્કમત શુરુઅ હુવા.
ઉસ્કે ઝમાનેમેં ઇમામ મોહમ્મદ તકી
(અ.સ.)કી શહાદતકે બાદ હમારે દસવેં
ઇમામકી ઇમામતકા ઝમાના શુરુઅ હુવા.

મોઅતસિમ અપની સલતનતકે બખેડોમેં
કુછ ઐસા ઉલજા હુવા થા કે ઉસે
હઝરતકી તરફ મુતવજજેહ હોનેકા મૌકા
હી ન મિલા. હિજરી ૨૨૮ મેં મોઅતસિમ
મર ગયા, ઔર ઉસ્કા. બેટા
વાસિકબિલ્લાહકે બાદ મોઅસિમકા બેટા
મુતવક્કિલ તખ્તનશીન હુવા. યેહ બડા
અલિમો જાબિર બાદશાહ થા. ઇમામ
(અ.સ.)સે લે કર તમામ સાદાતો બની
હાશિમકા યેહ સખ્ત દુશ્મન સાબિત
હુવા. મુતવક્કિલકે તખ્તનશીન હોનેસે

ચાર બરસ બાદ તક ઇમામ (અ.સ.)
મદીનએ મુનવ્વરાહીમેં મુકીમ રહે. ઉસ
ઝમાનેમેં મુતવક્કિલને આપસે કોઇ
તઅરૂફ ન કિયા. લેકિન ઉસ્કે બાદ ઇઝા
- રસાની પર કમર બાંધી. ઉસ્કી ખાસ
વજહ યેહ હુઇ કે સોલા સાલમેં આપ
મદીનમેં કયામ ફરમા હો કર લોગોંકો
બરાબર હિદાયત ફરમા રહે થે. ઇસી
વજહસે આપકી શોહરત ઓર રૂહાની
ઇકતેદારકા દાએરા રોઝ બરોઝ બઢતા
હી ચલા જા રહા થા. ઇરાક, હિજાઝ,

मिसर वगयरहके लोग बराबर आपकी
मिदमतमें हाजिर हो कर एल्मी इवायेद
हासिल करते थे. हासिद लोग इस
आलमगीर असरको बरदास्त न कर
सके. उन सबका पेशरव अब्दुल्लाह
बिन हाकिम वालीये मदीना था. उसने
मुतवक्किलको लिप्पा के, एमाम
अलीयुन्नकी घरमें बयठे बयठे अस्बाबे
हकूमत और अर्रियाते सलतनतको
जम्अ कर रहे है. उनके पजाने सोने
चांटीसे पुर हो यूके है. जंगके हथियार

ખરીદે જા રહે છે. ઉન્કે માનનેવાલોંકા એક બહોત બડા ગિરોહ જાનિસારીકે લિએ કમરબસ્તા છે, અનકરીબ ખલીફએ વકતસે મુકાબલા કરનેવાલે છે. આપ ઇસ તરફ હોંશિયાર રહે વગયરહ.

ઇમામ (અ.સ.)કો વાલીએ મદીનાકે ઇસ ખતકી ખબર મિલ ગઇ આપને ભી અપની બરાઅત ઔર હાકિમે મદીનાકી ગલત બયનીકા ઇન્કેશાફ કિયા ઔર ઉસ્કીખ ઇઝારસાનીકા હાલ મુફ્સલ તેહરીર ફરમાયા. યેહ દોનોં

ખત ચકેબાદ દીગરે સામરહમે
મુતવક્કિલકે પાસ પહોંચે. હાકિમે
મદીનાકી તેહરીરકે સામને વોહ ઇમામ
(અ.સ.)કી તેહરીરકા ભલા કયું ચકીન
કરતા? ઉસ્કે દિલમેં ફૌરન યે બાત બચઠ
ગઇ કે ઇમામ અલીયુન્નકી મેરી
સલતનતકે બદખ્વાહ હૈ. મગર ઉસ્ને
ફૌરન હઝરતકો ગિરફતાર કરના
મસ્લેહતે વકતકે ખિલાફ સમજ કર વોહી
તદબીર ઇખ્તેયાર કી. જો મામુનને
ચાલીસ બરસ પહેલે હઝરત ઇમામ રઝા

(અ.સ.)કે મુકાબિલ ઇખ્તેયાર કી થી. યાઅને અપની ઝાહેરી મોહબ્બતો અકીદતકી આડમેં ઉસ્ને હઝરતકો અપને પાસ બુલા કર ઉમ્રભર નઝરબંદ કરનેકી અપને દિલમેં ઠાન લી. ફૌરન આપકો ખુશામતકી બાતેં લિખ કર સામર્રામેં તલબ ક્રિયા.

જબ ઉસ્કા ખત ઇમામ (અ.સ.)કો મિલા તો આપ ફૌરન હકીકતકો સમજ ગયે. મગર મુઆમલેકી નઝાકત પર ગૌર કરતે હુયે ઇન્કાર કરના મસ્લેંહત

न समझ, और मदीना छोडने पर
आमादा हो गये. पतका अेक बाकाअेदा
झौजके साथ बेजना येह बता रहा था के
धन्कारमें पररियत नहीं. हजरतने
अपनी दूर अंदेशीसे उसकी झौजको जुल्मो
सितम करनेका मौका ही न आने दिया.
अेक हइतेकी मोहलत ले कर हजरत
सइरकी तैयारीमें मसइइ हो गये.

मुतवक्किलकी बेजु हुध झौजके
सरदार यहया बिन हरसमा बयान
करता है के जिस दिन कुयका धरादा था,

मैं आपकी प्रिदमतमें हाज़िर हुवा. मैंने
देखा के सामाने सज़र दुरुस्त हो रहा है,
नोकर याकर बडे बडे रुध भर लेहाइ
और अब्बाअहें, गरज़ तमाम जाडे के
सामान बांध रहे है! मैं येह सामान देख
कर दिलमें केहने लगा, येह हिमाकत है के
अयसी सप्त गरमीमें जाडे के सामान
साथ जा रहा है !

अल गरज़, मदीनेसे रवानगी
हुध. यहया केहता है के अस्नाये राहमें
अेक दिन हम लोगोंका कयाम अेक अैसे

विरान मयदानमें हुवा, जहां कोसों तक रेगिस्तानके सिवा और कुछ नजर ही आता न था. नामको भी कहीं दरખ्त न था. मैं नाकिस अकीटेका आदमी था मगर मेरा मुन्शी जानदाने रिसालतका पास मोहिब था, और मेरा अेक पास मुसाहिब उसके जिलाइ जानदाने रिसालतका बडा दुश्मन था, उन दोनोंमे अकसर मुबाहेसे हुवा करते थे और मैं उन्की बातें सुना करता था. अेक रोज अस्नाये गुइतगुमें मेरे मुसाहिबने

मुन्शीसे कहा, “तुम्हारे जलीइये
बिलाइस्ल अलीने कहा है के दुनियामें
कोठ मकाम ऐसा नहीं जहां कब्रे न हों.
अगर येह कौल सय्या है तो बताओ के
एस लकोटक मयदानमें जहां आदमीका
कया ठिक, जानवरकी बी रसाध नहीं, कब्रे
कयसे बनी होगी !” उसकी येह बात सुन
कर सब लोग हंस पडे और वोह बियारे
मोहिब्बे अहलेबयतका मऊक उडाने
लगे.

अभी थोड़ी देर न गुज़री थी કે
आसमान पर बादल नमुंदार हुवे. ठंडी
हवा चलने लगी, मगरिबका वकत होते
होते हर तरफ़ अब्र छा गया और हवा
तेज़ हो गइ. निस्फ़ रात न गुज़रने पाछ
थी કે मुसलाधार पानी के साथ वोह
शदीद औला-बारी हुध के लोग थरथर
कांपने लगे और शरदीकी ङियादतीसे
हलाकतका अंदेशा कवीसे कवीतर होने
लगा. उस वकत मेरा हाल बहोत
तबाह था. कोध जाडेका कपडा ऐसा न

था, जिस्से बदनकी हिफाजत कर सकूं.
निस्स रात गुजरनेके बाद एमाम
अलीयुन्नकी (अ.स.)का नोकर कुछ कपडे
लिये हुये मेरे पास आया और कहा,
“येह आपको और आपके मुन्शीको
एमाम (अ.स.)ने भेजे है. एन्से अपने
जिस्मकी हिफाजत करें.” मैंने उस वकत
उन कपडोंको बहोत गनीमत समजा
और हजरतकी एनायतका शुक्र-गुजार
हुवा. अब मेरी समजमें आया के
हजरतने चलते वकत शरटीके कपडे कयुं

સાથ લિએ થે ? હમ તો ઉન કપડોંકી
 વજહસે બચ ગએ, લેકિન મેરે
 સાથીઓંમેસે લોગોંકી ઝિયાદહ તાઅદાદ
 ઇસ રાતમેં હલાક હો ગઇ. ઉન
 મરનેવાલોંમેં મેરા મુસાહિબ જો
 એહલેબચત (અ.સ.)કા દુશ્મન થા, વોહ
 ભી થા. મેં સુબ્હકો ઇમામ (અ.સ.)કી
 ખિદમતમેં હાઝિર હુવા, આપને ફરમાયા,
 “અય યહ્યા ! જાઓ ઓર અપને
 સાથીઓંકો દફન કરો ઓર યેહ યકીન
 કર લો કે ખુદાએ કાદિરો તવાના રૂએ

ઝમીનકો ઇસી તરહ કબરોંસે પૂરા કર
દેગા હમારે જદદે નામદારકા કૌલ
ગલત નહીં હો સકતા. ઉસ શખ્સકો યહાં
કબરેં હોને પર કિસ કદર તઅજજુબ થા,
લેકિન યેહ ખબર ન થી કે ઉસ જૈસે
કિત્ને લોગોંકી કબરેં યહાં બન ચૂકી
હોગી!”

અલ્લાહુમ્મ સલ્લે અલા
મોહમ્મદિં વ વ આલે મોહમ્મદ.

મજલિસ : ૧૩

હ. ઇમામ હસન અસકરી (અ.સ.)કી
વિલાદત

કાલલ્લાહો તબારક વ તઆલા ફી
કેતાબેહિલ મજીદ વ કુરકાનેહિલ હમીદ :
“અફહસિબ્તુમ અન્નમા ખલકના કુમ
અબસવં વ અન્નકુમ એલયના લા
તુરજેઉન.

કયા તુમ સમજતે હો હમને તુમકો
બેકાર પયદા ક્રિયા હૈ ઓર કયા અબ

तुमको पलट कर हमारे जानिब आना
नहीं है ?”

हउरात ! एस आयये कुरआनीकी
मुप्तसर लइओमें जल्लाके आलमने
वोह नसीहतें भर दी है के जिन्की
तबीअतमें सलाहियत है वोह समज
सकते है के मुश्ते जाकको एन्सान
बनानेका येह बेहतरीन नुस्खा हकीमे
मुत्लकने बतलाया है जिस्में मआशो
मआदका झायेदा पोशीदा है, हर दईका
एलाज है, हर मऊकी दवा है. अगर

ઇસકો કસ્બો મઆશકા ઉસુલ કરાર
દીજિએ તો ઝિંદીગીકા બેહતરીન
દસ્તરૂલ અમલ હૈ. (સલવાત)

ગરઝ, કુરઆને કરીમકી ઇન્હીં
છોટી છોટી લફઝોંમેં ખુદાને વોહ રૂમઝે
હિકમત દર્જ કર દિએ હૈ કે જિન્કે
સમજાનેકે લિએ વોહ મખ્સુસ ઝાતેં
પયદા કીં જો ખુદ અમલ કરકે સમજા
ગએ. ખુદાને ઉન્કે સીનોંકો ઇન્હી
ઓલુમસે ઠોસ બના કર પયદા કિયા.
ઉન્કો કિસીસે સિખનેકી ઝરૂરત નહીં, બલકે

ખઝાનચે ઇલ્મસે માલા માલ હો કર
આયેં. ઉઝ્કા બચપન હો કે શબાબ,
જવાની હો કે પીરી. હર ઝમાનેમેં ઉઝ્કા
ઇલ્મ યકસાં નઝર આતા હૈ. બડેસે બડા
આલિમ ઉઝ્કે સામને આકર તિફલે
મકતબ બન જાતા હૈ. (સલવાત)

બેહલુલ દાના જો ઇલ્મે કલામકા
આલિમ પાંચ ઇમામોંકા સોહબત-યાફતા,
અપની ખુશ કિસ્મતીસે ગ્યારવેં ઇમામ
અબુ મોહમ્મદ હસન અસકરી (અ.સ.)કી
ખિદમતમેં બારયાબ હુવા. હઝરત ઉસ

વકત એક મકામ પર ખડે છે. બચપનકા
ઝમાના થા, કુછ બચ્ચે ખેલમેં મસરૂફ થે
ઔર આપ રો રહે છે. બેહલુલ હઝરતકો
રોતા દેખતેહી અપને ખસુસિયાતકે
લેહાઝસે રૂક ગચ્ચે ઔર બુમકતઝાચ્ચે
સિન પૂછને લગે, “આપ કયું રોતે હૈ ?
આપકો ભી મૈં ખિલૌના લાદું ?”

આપને ફરમાયા, “અચ કમઅકલ,
તું નહીં જાનતા કે ખેલને કે લિચ્ચે હમ
પચદા નહીં હુવે હૈ.” બેહલુલ વોહ શખ્સ
હૈ કે દીવાનગીમેં દુનિયાસે દાનાઇકા

ખિતાબ હાસિલ કર ચૂકે છે. મગર એક
 બચ્ચેકા જવાબ સુન કર હૈરાન હો ગયે.
 પૂછા ફિર કિસ લિએ આપ પચદા કિએ
 ગયે હૈ ? ફરમાયા, “ઇલમ હાસિલ કરને
 ઔર ઇબાદત કરને કે લિએ.” બેહલુલને
 કહા, “કોઇ દલીલ ભી હૈ?” ફરમાયા,
 “કુરઆનમેં તુમને પડા હોગા,
 “અફહસિબ્તુમ ઇન્નમા ખલકનાકુમ
 અબસવં વ ઇન્નકુમ લાતુરજેઊન.”
 બહલુલ યેહ સુન કર હૈરતમેં આ ગયે.
 અઝ કી, “મૌલા કોઇ ઔર નસીહત

ફરમાઇએ.” હઝરતને ચંદ અશ્આર
 મઝિમ્મતે દુનિયામેં ફરમાએ ઔર ખૌફસે
 કાંપને લગે, યહાં તકકે ગશ આ ગયા.
 જબ આપકો કુછ ઇફાકા હુવા, બેહલુલને
 પૂછા, “યેહ આપકી કયા હાલત હો ગઇ ?
 અભી આપકો ગુનાહસે કયા તઅલ્લુક જો
 ઇસ કદર ખૌફ તારી હુવા ?” ફરમાયા,
 “બેહલુલ, તુમ મેરે દિલકી હાલતકા
 અંદાઝા નહીં કર સકતે. મૈને અપની
 માદરે ગિરામીકો દેખા હૈ કે જબ વોહ
 ખાના પકાનેકે લિએ આગ રવશન કરતી

है तो छोटी और बड़ी लकड़ियां लगा
देती है. मैं देखता हूं કે छोटी लकड़ियां
पेहले जल जाती है. येह भी अंदेशा है કે
जहन्नममें छंधन रवशन करनेके लिये जो
छोटी लकड़िया दरकार होंगी उनमें हमारा
शुमार न हो !” बेहलुल अेक कमसिन
साहेबआदेके ज्यालातका अंदाजा करके
दमबभुद हो गये और पेशानी और
हाथोंका बोसा दे कर चले गये. येह तो
रोमुळे कुरआनको हुस्ने अमलसे
समजानेवाले और वकते अलीअको

पेहयाननेवाले और कुरआनके अहिरो
बातिनके मुहाडिअ. वरना आज कुरआन
बाधबलकी शकलमें मुसलमानोंके पास
अेक नछ सूरतमें होता. आपहीके अेहटे
अमामतमें तइसीरे कुरआन
अेहलेबयतकी अबानसे वजुदमें आअ
और मुआलेइने कुरआन शरमिंदा हो
गअे. वरना उस अमानेमें
गेरमुस्लेमीनने सअ्त हुमला किया था
और कुरआनको रसूलकी तरइ मन्सुब
करनेकी सअ्त कोशिश की थी.

કુરઆનકી હિફાઝત યેહ ન કરતે
 તો કોન કરતા ? ઇન્હી ઝવાતે મુકદ્દસકે
 બારેમેં જનાબે રસૂલે ખુદા (સ.અ.વ.)ને
 ફરમાયા હૈ, “ઇન્ની તારેકુન ફી
 કોમુસ્સકલયન.” હાલાં કે ઇમામ હસન
 અસકરી (અ.સ.)ને કમઉમ્ર પાઇ ઓર
 આપકી હયાતે પાકકા ઝિયાદહ હિસ્સા
 નઝરે ઝિંદાન રહા. બલકે હિસાબ
 લગાનેસે માઅલુમ હોતા હૈ કે અઘાઇસ
 સાલકી ઉમ્રમેં એકીસ-બાઇસ સાલ
 કેદખાનેમેં ગુઝરે ! કયું કે મોઅતબર

तारीजे शाहिद है के आप दो सालके थे
जब अपने पिदरे बुजूर्गवार एमाम
अली नकी (अ.स.)के साथ अहद
मुतवक्किलमें मदीनेसे तनहाए थे, और
अपने अहदमें तीन मरतबा असीर
हुवे. फिर बी आपकी मुकदस जिंदगी
कमालातका नमुना और सिइतका
मजमुआ थी. आपने मुप्तसर हयातमें
साबित कर दिया के एमाम जामेउस
सिइत हो, जेवरे एल्मसे आरासता हो,
जवहरे हुनरसे मुअय्यन हो, मेहराजे

ઇબાદતમેં આબિદે શબ-ઝિંદાદાર હો,
માહિરે વ ઓલુમો વાકિફે ફનુન હો,
મયદાને રઝમમેં ક્તાલે આલમ હો,
કમાનદારોંકી સફમે કમાનદારે કદર
અન્દાઝ હો, ફને સિપાહગિરીમેં શેહસવારે
કામિલ હો, ઇત્ને અવસાફકા હામિલ હો
જબ ઇમામ હો. (સલવાત)

આજ હમારે ગ્યારવેં ઇમામ
હઝરત હસન અસકરી (અ.સ.)કી
વિલાદતકા રોઝે સઇદ હૈ. સલવાતકે
મોતી ઔર દુરુદકે ફૂલ નિસાર કીજિએ.

એહલે મદીનાકે લિએ અબ યેહ આખેરી
ફખ્ર થા કે અબ ઉસ ઝમીન પર કોઇ
હુજુતે ખુદા પયદા ન હોગા. હઝરતકી
વિલાદત ૮ રબીઉસ સાની ૨૩૨
હિજરીકો કબ્લે તુલુએ ફજર વાકેઅ હુઇ.
મુફ્સલ હાલાતે વિલાદત નહીં મિલતે.
મગર ફિર ભી ઇમામ અલી નકી
(અ.સ.)કો તેહનિયત દેનેકે લિએ યેહ
કયા કમ હૈ કે હામિલે હુજુતે ઇલાહી
ઔર ખાતિમે અઇમ્માકા બાપ ઉન્કે ઘરમેં

આયા. હુઝુરકી વાલિદએ ગિરામીકા
નામેનામી 'સોસન' થા. (સલવાત)

આપકે ઝમાનેકા અબ્બાસી
બાદશાહ મુસ્તઇન બિલ્લાહકે પાસ એક
નિહાયત ખુબસૂરત ઘોડા થા. મગર બદ
લગામ, બદ રેકાબ ઔર બડા ખૂંખાર.
નહીં મઅલુમ કિત્નેકો પછાડ કર ઝેરે
ખાક દફન કરા ચૂકા. હાસિદોંકો ઇમામ
(અ.સ.)કો સદમા પહોંચાનેકા વેહ
મશગલા સુજા કે ઇસ ઘોડે પર આપકો
સવાર કિયા જાયેં. અહમદ બિન હારિસ

रावी है के मुस्तकधनने हजरतको एस
गरजसे तलब किया. हुजुर बुलानेका
मकसद समज गये. पेहले आप
अस्तबलमें गये. घोडेके पास ञडे हुये,
पीठ पर हाथ डेरा, मअलुम नहीं, दस्ते
धमामतमें क्या तासीरें थी के घोडा
कांपने लगा, उसके बाद हजरत
मुस्तकधनके पास तशरीफ लाये, उसने
कहा, “कुलां घोडेको लगाम तो यडा
टीजिये.” जानता था के वोह हजरतको
सदमा पहोंया कर ञतम कर देगा.

હઝરત ગએ ઓર નિહાયત સહુલતસે
લગામ ચડા કર પ્યાર ક્રિયા. ફિર
બાદશાહને કહા, “અચ્છા, ઝરા ઝીન ભી
કસ દિજિએ.” હુઝૂરને ઝીન ભી કસ
દિયા, ઉસ્કે બાદ ઉસ્ને કહા, “અબ ઝરા
સવાર હો કર ઇસ્કી ચાલ ભી દિખલા
દીજિએ.” ઇમામ (અ.સ.) સવાર હુએ,
કભી દાહની જાનિબ ગએ તો કભી બાંઇ
જાનિબ, નિહાયત ખુશ રફતારીસે ઘોડેને
સવારી દી. લોગ હૈરતમેં થે કે કયા
માજરા હૈ. જબ હઝરત ઉતર કર

ખલીફાકે પાસ તશરીફ લાએ, મુસ્તઇનને કહા, “દેખા આપને, યેહ ઘોડા કેસા હૈ ?” ઇમામ (અ.સ.)ને ફરમાયા, “ઇસ્સે ઝિયાદહ ખુશ જમાલ, ઇસ્સે બેહતર ખુશ રફતાર ઘોડા મૈને નહીં દેખા.” બાદશાહને ઇસ ઘોડેસે જાન છુડાનેકે લિએ કહા, “તો ફિર બિસ્મિલ્લાહ, આપહી ઇસ્કો લે જાએ.” (સલવાત)

યેહ વોહ સિફાતો કમાલાત થે, જિનસે ઇમામકી શોહરત હુઇ ઓર લોગ રસૂલકે જાનશીન સમજને લગે, વોહ

કોનસા ફન થા જિસ્મેં હઝરતકો કમાલ
ન હો ? વોહ કોનસી ઝબાન થી જિસ્મેં
હઝરતકો મહારત ન હો ? ઇમામ
(અ.સ.)કા ખાદિમ નસીર બયાન કરતા
હે કે હઝરતકે પાસ જો શખ્સ જિસ
મુલકકા આતા થા ઉસીકી ઝબાનમેં આપ
કલામ કરતે થે. વોહ રૂમી હો યા તુર્કી
યા ફારસી.

હઝરત ઇમામ હસન અસકરી
(અ.સ.)કે ઇલ્મે બાતેનીકી યેહ હાલત થી
કે અબુ હાશિમ હઝરમી કેહતે હે કે, મેં

હઝરતસે મિલને ચલા તો યેહ ખ્યાલ
કરતા હુવા કે આજ એક નગીના
અંગુશ્તરીકે લિએ માંગુગા. જો બતૌરે
યાદગાર હર વકત મેરે પાસ રહેગા.
ખિદમતમેં પહોંચ કર ગુફતગુ હોતી રહી.
ઇરશાદાતસે ઐસા મહવ હુવા કે નગીના
ખાતિમે દિલસે ફરામોશ હો ગયા. જબ
ચલને લગા, હઝરતને અપને ફર્શસે એક
અંગુશ્તરી નિકાલ કર દી ઓર હંસ કર
ફરમાયા લો ચાંદીકે દામ બચે ઓર
અંગુશ્તરી બનવાનેકી ઉજરતસે ભી.”

જુરજાનસે અહમદ નામી એક
 શાખ્સ હજજે બયતુલ્લાહકે કસ્દસે રવાના
 હુવે. ઇમામ (અ.સ.)કી ખિદમતમેં પેશ
 કરનેકે લિએ એહલે જુરજાનને તોહફે વ
 હદિએ ઉન્કો દિએ. સામર્ આએ,
 બારગાહે ઇમામતમેં પહોંચે, રૂએ પાકકી
 ઝિયારતસે મુશર્ફ હુએ, એહલે
 જુરજાનકા તોહફા પેશ કરકે સલામ અર્ઝ
 કિયા. હઝરતને ફરમાયા, “યેહ સબ માલ
 હમારે રફીકો દોસ્ત જાઅફર ઇબ્ને
 શરીફકો દે દેના. અબ તુમ યહાંસે હજકો

જાઓગે ઔર બરોઝે જુમ્અહ એકસો
નવ્વે રોઝમેં વાપિસ હો કર જુરજાન
પહોંચોંગે. એહલે જુરજાનસે હમારા
સલામ કેહ દેના ઔર હમ તુમ્હારે
પહોંચનેકે તીસરે રોઝ વહાં સુબ્હકે વકત
પહોંચ જાએંગે. એહલે જુરજાનસે કેહ
દેના, જિસ્કો જો કુછ પૂછના હો વોહ ઉસી
રોઝ મુઝસે પૂછ લે.” ફિર હઝરતને
અહમદકો દુઆએ દે કર રૂખ્સત કિયા.

અહમદ ઠીક ઉસી રોઝ વતન
પહોંચે જિસ દિનકી બાબત હઝરતને

ઇરશાદ ફરમાયા થા. એહલે જુરજાનકો
જબ હઝરતકી ખબરે આમદ મઅલુમ
હુઇ તો શૌકે ઝિયારતસે બેતાબ થે.
તુલુએ સુબ્હકે વકત શહેરસે બાહેર
નિકલે, દેખા આફતાબે ઇમામત તુલુઅ
હુવા, નૂરે ઇમામત હર તરફ ફયલ ગયા,
લોગ કદમબોસ હુએ, જિસ્કો જો સવાલ
કરના થા વોહ સવાલ કિયા. હઝરતને
કરીબે ઝોહર ફિર સવારી તલબકી,
લોગોને અઝ્ કી, “યબ્ન રસૂલિલ્લાહ !
હમ અભી શૈર નહીં હુવે.” ફરમાયા, “મૈને

સામરામે જાઅફર બિન શરીફસે અસ્ર
તક પહોંચનેકા વાઅદા કિયા હૈ. યેહ
નમાઝ વહીં પડુંગા.” યેહ ફરમા કર
હઝરત સવાર હુવે ઔર એહલે
જુરજાનકી નઝરોંસે ગાએબ હો ગએ.
(સલવાત)

મોહમ્મદ બિન અય્યાશ કેહતે હૈ
કે, એક દફઅ હમ લોગ આપસમેં
મોઅજિઝાતે ઇમામ હસન અસકરીકા
ઝિક્ર કર રહે થે. ઉસ જલ્સેમેં એક
નાસબી ભી થા. વોહ કેહને લગા, “મૈં કુછ

मसायेल कागज पर बिना सियाहीके लिखता हुं. अगर सबका जवाब दिया तो अलबत्ता मैं समझूंगा के वोह धमामे बरहक है." मोहम्मद बिन अय्याश केहते है के हमने कुछ मसायेल लिखे, उसने भी एक कागज पर बेसियाहीके लिखा फिर सब जतोंको हजरतकी जिदमतमें भेज दिया. वहांसे हमारे मसअलोंका जवाब आया और उसका भी जवाब आया. जवाब पडते ही वोह शप्स हैरान हो गया, और उसने हजरतकी

ઇમામતકા ઇકરાર કરકે મઝહબે હક
ઇખ્તેયાર ક્રિયા. (સલવાત)

અબુ હાશિમ જાઅફરી કેહતે હૈ કે
એક મરતબા ક્રિસીને આપકી ખિદમતમે
સવાલ ક્રિયા કે, “ઔરતેં કમઝોર મખ્લુક
હૈ, ફિર ભી ઉન્કો મીરાસમેં એક હિસ્સા
ઔર મર્દ જો કવી ઔર તવાના હૈ ઉન્કો
દો હિસ્સે મિલતે હૈ, ઇસ્કી કયા વજહ હૈ
?” આપને ફરમાયા, “ઇસ લિએ કે
ઔરતોં પર જેહાદ વાજિબ નહીં હૈ, ન
ઉન્કો ખાને ઔર કપડેકી ફિક્ક હૈ. બલકે

ઉઠ્કે ખાને ઔર કપડેકા ભાર મરદોં પર
 હૈ. ઇસ લિએ ઔરતોં કે વાસ્તે એક
 હિસ્સા કાફી હૈ. મરદોં કે વાસ્તેં જૈહાદ હૈ,
 સવારી હૈ ઔર બહોતસે અખરાજાત હૈ,
 ઇસ લિએ ઉઠ્કે વાસ્તે દો સહમ હુએ.”
 રાવીકા બયાન હૈ કે ઉસ વકત મેરે
 દિલમેં યેહ બાત આઇ કે યેહી સવાલ
 અબુલ અવજાઅને હઝરત ઇમામ
 જાઅફરે સાદિક (અ.સ.)સે પૂછા થા.
 જવાબ ભી યેહી થા. ફૈરન ઇમામ
 (અ.સ.)ને ફરમાયા, “હાં, અય અબુ

हाशिम ! येही सवाल था और येही
जवाब था. हम अहलेबयतका कलाम
भी अेक ही होता है. हमारो एल्म और
जनाबे अमीरुल मोअमेनिनका एल्म
और जनाबे रसूले जुदा (स.अ.व.)का
एल्म यकसां है. मगर हजरत अमीरका
मरतबा हम अहम्मामें जियादा है, और
हजरत रसूल (स.अ.व.)का मरतबा
सबसे जियादा है." (सलवात)

हमारे येही अहम्मा है के जिन्होंने
एस्लाम पर आठ हुं हर मुसीबतको

दूर किया है, हर बलाको टाला है. मगर
येह दुनियाके हवसजोर और हासिद
बादशाहोने कभी उन्को यैनसे बेठने नहीं
दिया है. मोअतमद अब्बासीने हजरत
धमाम हसन असकरी (अ.स.)को जिस
साल मुकव्यद कर लिया उस साल पानी
न बरसा और सामर्रामें केहत हुवा.
शहेरके लोग तीन रोज तक नमाजे
घसतिस्काको गये मगर पानी न बरसा.
उस्के बाद जसलीक नसरानी अपनी
कौमको ले कर सेहरामें गया धन

નસરાનીઓમેં એક રાહિબ થા, વોહ જબ દુઆકે લિએ હાથ ઉઠાતા થા તો ફૌરન અબ્ પચદા હોતા ઔર પાની બરસને લગતા થા. દો રોઝ મુસલસલ ઐસાહી હુવા. યેહ દેખ કર મુસલમાનોંમેં એક તેહલકા મચ ગયા, બહોતસે મુસલમાન દીને નસરાનીકે માઇલ હો ગએ. યેહ કેફિયત મોઅતમિદને સુની તો ઉસે અપની સલતનતકે ઝવાલકા અંદેશા હુવા, બહોત ગભરાયા. આખિર મુશ્કિલકુશાકે પોતેકે પચરોંમે સર રખ

દિયા ઓર અઝ કી, “અદરિક ઉમ્મત જદદેક. અપને નાનાકી ઉમ્મતકી ખબર લીજિએ.” યેહ કેહ કર પૂરા માજરા બયાન કરનેકે બાદ કહા, “અગર તીસરે રોઝ ભી ઐસા હુવા તો અકસર મુસલમાન નસારા હો જાએંગે.” હઝરતને ફરમાયા, “ગમ ન કર, કલ લોગોંકા શક દૂર કર દુંગા.” યેહ ફરમા કર કેદીઓંકી રિહાઇકે લિએ શિફારિશ કી. અકસર મોહિબ્બાને આલે મોહમ્મદ ઓર સાદાત

ઉસ મલઉન કી કૈદમેં થે, વોહ સબ રેહા હો ગએ.

દુસરે રોઝ મોઅતમિદ અબ્બાસી શહેરકે તમામ લોગ ઓર ઇમામ (અ.સ.)કે સાથ સહરામેં ગયે. નસારા ભી વહાં જમ્અ થે. હઝરતને ફરમાયા, “રાહિબ્સે કહો, કે દુઆ કરે.” રાહિબને દુઆ કી, ફૌરન અબ્ પયદા હુવા, ઇમામને મોઅતમિદકે સિપાહીકો હુકમ દિયા કે, “જાઓ ઓર રાહિબકે હાથમેં જો ચીઝ હે લે આઓ.” સિપાહી ગયા. રાહિબ

એક હઠી અપની ઉંગલિયોમેં છુપાએ હુવે
થા. વોહ લે આયા. આપને ઉસે કપડોમેં
લિપટવા દિયા. ફૈરન અબ્ર મુન્તશર હો
ગયા. હઝરતને રાહિબોંસે ફરમાયા,
“અબ દુઆ કરો.” રાહિબોંને દુઆ કી,
મગર ન અબ્ર આયા ન પાની બરસા.
રાહિબોંકી દુઆકા કુછ ભી અસર ન હુવા.
સબ લોગ હૈરાન ખડે થે. ઇમામ
(અ.સ.)ને મોઅતમિદસે ફરમાયા, “યેહ
હઠી એક નબીકી હૈ. કાએદા હૈ કે જબ
કિસી પયગમ્બરકી હઠી ઝાહેર હોગી તો

બારાને રહમત નાઝિલ હોગા. અગર
ચાહો તો ઇમ્તેહાન કર લો.”
મોઅતમિદને હઠી પરસેં કપડેકો હટાયા,
ફૈરન અબ્ર ઝહિર હુવા ઓર પાની
બરસને લગા. હઝરતને ફિર હઠીકો
કપડેમેં લપેટ લિયા ઓર અપને તૌર
પર નમાઝે ઇસતિસ્કા પડી ઓર દુઆ
કી. ફૈરન અબ્ર આયા ખુબ પાની બરસા
યહાં તક કે લોગોંકે દિલોમેં જો શકુક
પયદા હો ગએ થે વોહ ભી ધુલ ગએ,

ઔર ઇસ્લામ પર આઇ હુઇ બલા ભી
બેહ ગઇ.

અલ્લાહુમ્મ સલ્લે અલા
મોહમ્મદિં વ વ આલે મોહમ્મદ.

મજલિસ : ૧૪

ઇમામ ઝમાના (અ.સ.)કી વિલાદત

કાલ્લાહો તબારક વ તઆલા ફી
કેતાબેહિલ મજીદ વ કુરકાનેહિલ હમીદ :
“શહેદલ્લાહો અન્નહુ લાએલાહ ઇલ્લલાહો
વલ મલાએકતો વ ઓલુલ ઇલ્મે

કાએમન બિલ કિસ્તે લાએલાહ ઇલ્લા
હોવલ અઝીઝુલ હકીમ.

ઝરુર ખુદા ઔર ફરિશ્તોં ઔર
ઇલ્મવાલોંને ગવાહી દી હૈ કે ઉસ્કે સિવા
કોઇ મઅબુદ કાબિલે પરસ્તિશ નહીં હૈ
ઔર વોહ ખુદા અદલો ઇન્સાફકે સાથ
(કારખાનએ આલમકા) સંભાલનેવાલા
હૈ, ઉસ્કે સિવા કોઇ મઅબુદ નહીં. (વોહી
હર ચીઝ પર) ગાલિબ (ઔર) દાના હૈ.
હઝરત ઇમામ મોહમ્મદ બાકિર (અ.સ.)
ઇરશાદ ફરમાતે હૈ કે, એહલે ઇલ્મસે

मुराद अंबिया और अवसिया है,
असुसन कायेमे आले मोहम्मद
(स.अ.व.) जो अपने अहदमें शाहिद
और उसकी वहदानियतकी तसदीक
करनेवाला होगा. वोही अदलो दादसे
दुनियाको भर देगा और जुल्मको दूर
करेगा. अबु सछद पुदरी हजरतसे
बयान की हुष हदीस नकल करते है के
हजरतने इरमाया "मेहदी मुअसे है, वोह
यमकती हुष पेशानी और बलंद
बीनीवाला अमीनको अदलो छन्साइसे

ભર દેગા, જૈસા વોહ ઝુલ્મો જોરસે ભરી
હુઇ હોગી.”

જિન્કો સરવરે અંબિયાને ‘ચમકતી
હુઇ પેશાની ઔર બલંદ બીનીવાલા’
ફરમાયા વોહી ઇમામે ઝમાંકા આજ
જશને વિલાદત મનાનેકે લિએ હમ યહાં
જમ્અ હુએ હૈ. દિલ યાહતા હૈ કાએમે
આલે મોહમ્મદ (અ.સ.)કે કુચ્છ હાલાત
અઝ્ કરકે ઇસ મેહફિલે નૂરકો નૂરુન
અલા નૂર બના દે. (સલવાત)

हमारे बारवें छमाम (अ.स.)की
विलादते बासआदत सुरेंमनराय
(समरा)में १५ शाअबान हिजरी २५५
में बवकत सुबह हुँ. आपका छस्मे
गिरामी मोहम्मद और मशहुर तरीन
लकब मेहदीये आभेरुअ अमान,
साहेबुल अम्र, कायेमे आले मोहम्मद,
छमामे गायब वगैरह है. आपके पिदरे
बुअूर्गवार हमारे ग्यारवें छमाम हजरत
हसन असकरी (अ.स.) है, आपकी मादरे
गिरामीका नाम मलेका था, जिन्को

સોસન, રયહાના ઔર નરજિસ ખાતુન
ભી કેહતે હૈ. યેહ મોઅઝઝમા કયસરે
રૂમકી પોતી થી. ઉન્કો ખ્વાબમેં જનાબે
સય્યદા (અ.સ.)ને મુસલમાન ક્રિયા થા.
ઉન્કી વાલેદા જનાબે શમઉન અસ્સફા
વસીએ જનાબ ઇસા (અ.સ.)કી
અવલાદસે થે.

ઇમામ અલીયુન્નકી (અ.સ.)કી
બહેન જનાબે હકીમા ખાતુન ઇરશાદ
ફરમાતી હૈ કે, એક દિન મેરે ભતીજે
ઇમામ હસન અસકરી (અ.સ.)ને બુલાકર

કહા, “અય કુફીજાન, આજ શબ આપ
યહીં કયામ કીજિયે. ખુદાવંદે આલમ
ઇસી શબમેં અપની હુજજત ઝમીન પર
અહિર કરેગા. મૈને પૂછા “કિસ્કે
બતનસે?” ઇમામ (અ.સ.)ને ફરમાયા,
“નરજિસ ખાતુનસે.” યેહ સુન કર મૈને
કહા કે, “મૈં તો કુછ આસારે હમલ
નરજિસ ખાતુનમેં નહીં પાતી ! આપને
મુસ્કુરાતે હુએ ફરમાયા, “કુફી, ઇન્કા
હમલ માદરે મુસાકે માનીંદ હૈ જો આમ
લોગોં પર અહિર ન થા, ઔર વકતે

વિલાદત તક કિસીકો પતા ન ચલા.
કુફીજાન, મેરા યેહ ફરઝંદ મિસ્તે મૂસા
હે.”

અલ ગરઝ, હકીમા ખાતુન
ફરમાતી હૈ કે, “મૈં વહાં ઠેહર ગઇ. જબ
સુબ્હ સવેરે મૈં ઉઠી તો નરજિસ ખાતુન
પર ઇઝતેરાબકે આસાર પાચે.” ઇમામ
(અ.સ.)ને ફરમાયા, “ઇસ વકત ઉન પર
સૂરચે કદ્ર પડહો.” મૈંને પડના શુરૂઅ
કિયા ઔર નરજિસ ખાતુનસે પૂછા, “કયા
ફૂઇ અસર મેહસુસ કરતી હે?” કહા, “હાં,

બહોત હી કલીલ અરસેમેં ઇમામે ઝમાંકા
ઝહુર હુવા.” (સલવાત)

આપ પયદા હોતે હી સિજદએ
ખાલિકમેં ઝુક ગએ ઓર કલમએ
શહાદતયન ઝબાન પર જારી કિયા. મેંને
દેખા કે, આપકે દાહને હાથ પર વેહ
લિખા થા, ‘જાઅલ હકકો વ ઝહકલ
બાતેલો ઇન્જલ બાતેલ કાન ઝહુકા. હક
આયા ઓર બાતિલ ગયા. બાતિલ મિટા
ઓર બાતિલ તો મિટનેવાલા હી હૈ.’
(સલવાત)

જનાબે હકીમા ખાતુન ફરમાતી હૈ
કે, મૈને યેહ ભી દેખા કે આપ નાફ
બુરીદહ ઔર ખત્ના શુદા હૈ. બાદમેં
ઇમામ હસન અસકરી (અ.સ.)ને
ફરમાયા, “અય ફુફી અમ્મા, બચ્ચેકો મેરે
પાસ લે આઓ. મૈ ફૈરન લે આઇ.
ઉન્હોને બચ્ચેકો અપને સીને પર લિટા
કર ઝબાન ઉન્કે મુંહમેં દે દી ઔર
તમામ અઅઝાએ બદન પર અપના
હાથ ફેર કર ફરમાયા, “અય ફરઝંદ, કુછ
બોલો.” બચ્ચેને ખુદાકી વહદાનિયત,

रसूल (स.अ.व.)की रिसालत और
अहम्मा (अ.स.)की एमामतकी गवाही
दी. उसके बाद एमाम हसन असकरी
(अ.स.)ने मुझसे इरमाया, “अय कुड़ी
अम्मा, अब बच्येको उसकी मांके पास ले
जाओ, और सातवें दिन फिर आना.”

मैं हस्बे एरशाद सातवें रोज़ फिर
आए. देखा के आप बच्येको गोदमें लिये
है, और बच्या एस आयतकी तिलावत
कर रहा, ‘व नोरीदो अन नमुन्न अलल
लज़ीनस्तुलज़येकु ड़िलअर्जे व

नअअलहुम अछम्मतंव व
नअअलहोमुल वारेसीन. धरादा रभते है
के अेहसान करेँ उन लोगोँ पर जो
अमीन पर अछइ बना दिये गये है,
और हम उनको धमाम करार दे और
उन्हीको वारिस बनाये.' मुझे येह सुन
कर बहोत भुशी हुध. कध रोअके बाद
झिर जो गध और परदा उठा कर देभा
तो नरजिस भातुनके पास धस बय्येको
न पाया. मैने बेयेन हो कर अपने
भतीजेसे पूछा, "बय्या कहां है ?" आपने

ફરમાયા, “અય કુફી, હમને ઉસ્કો ઉસી તરહ ખુદાએ હફીઝો કદીરકો સુપુર્દ કિયા હૈ, જિસ તરહ માદરે મૂસાને જનાબે મૂસા (અ.સ.)કો કિયા થા. ચંદ રોઝ બાદ ફિર મૈં અપને ભતીજકે ઘર ગઇ, દેખા કે સાહેબઝાદે દોડે દોડે ફિરતે હૈ. મૈંને હઝરતસે કહા, “યેહ બચ્યા તો દો બરસકા માઅલુમ હોતા હૈ !” ઇમામને (અ.સ.)ને ફરમાયા, “અય કુફી, અંબિયા વ અવસિયાકે જો બચ્યે પચદા હોતે હૈ ઉન્કી નશોનુમા આમ લોગોંકે ખિલાફ

હોતી છે. હમારા એક માહકા બચ્યા એક સાલ કે બરાબર હોતા છે, ઓર હમારા બચ્યા શિકમે માદરમે કલામ કરતા છે ઓર કુરઆનકી તિલાવત કરતા છે. ફરિશતે ઉસ્કી ઇતાઅત કરતે છે ઓર હર સુબહ ઉસ્કે પાસ આતે છે.”

અલ ગરઝ, થોડે હી અરસેમેં હઝરત જવાન માઅલુમ હોને લગે. હમારે સાહેબુઝ ઝમાંકો પાંચ સાલ અપને પિદરે બુઝૂર્ગવારકે સાયએ આતેફતમેં રેહનેકા મૌકા મિલા. જબ

૨૬૦ હિજરી માહે રબીઉલ અવ્વલકી ૮
વીં તારીખકો ઇમામ હસન અસકરી
(અ.સ.)કી શહાદત વાકેઅ હુઇ તો ઉસ્કે
બાદ આપ ઇમામે ઝમાના હુવે. ઉસ
વકત આપકી ઉમ્ર ચાર બરસ, છેહ માહ
ઔર તેઇસ દિનકી થી. હમારે અઇમ્મા
(અ.સ.)કે મુતઅલ્લિક ઉમ્રકા ઝિયાદહ
હોને યા કમ હોનેકા કોઇ સવાલ હી નહીં.
ઉન્કા કયાસ આમ લોગોં પર નહીં ક્રિયા
જાતા. યેહ તો 'સગીરોના કબીરોના
સવાઅ. છોટે બડે સબ યકસાં હૈ.' યેહ

આલમેં તિફલીહીમેં લવહે મેહકુઝકા
મુતાલેઆ કરનેવાલા હૈ. ચુંકે હમારે
ઝમાનેકે ઇમામ નવ રબીઉલ અવ્વલકો
મનસબે ઇમામત પર ફાએઝ હુએ.
લેહાઝા યેહ દિન હમારે યહાં બડી
ખુશીકા ઓર ઇદકા દિન હૈ. (સલવાત)

ચુંકે દુશ્મનકી તરફસે કત્લકા કવી
અંદેશા થા. લેહાઝા ઇમામ હસન
અસકરી (અ.સ.)ને ઇસ કદખર
એહતિયાતસે કામ લિયા કે જબ હઝરત
હુજ્જત પચદા હુવે તો ઇસ મઆમલેકો

सबसे पोशीदा रभा और सिवाये
मज्जुस लोगोंके किसी शप्स पर एस
अम्रको अहिर होने न दिया. यहां तकके
अपने भाए जअइरसे भी छूपाया. पांच
बरस तक हउरते हुजुत आपके सामने
रहे. लेकिन एस मुदतमें पसे परदा ही
रभा. कयुं के आपको येह जौइ था के
अगर दुश्मनोंने येह जबर बादशाह तक
पहोंया ही तो वोह उर एस हुजुते
जुदाको कत्ल कर डालेगा और एस हदीसे

रसूलको जूठलानेकी कोशिश करेगा के, मेरे
बाद मेरे बाराह जानशीन होंगे.

नूरे अहलेबयतको बुझानेके लिये
बहोत कोशिशें की जा रही थी, अअदाये
दीन अछम्मये अहलेबयतको यके बाद
दीगर किसीको तलवारसे तो किसीको
ऊहेरसे बराबर शहीद करते चले आ
रहे थे. अब्बासी ખલીફा मोअतमीदने
येह हदीस सुनी थी के हजरत एमाम
हसन असकरी (अ.स.)के इरअंद हुजुते
भुटा होंगे. इस लिये वोह आपको किसी

हालतमें बी केदसे रेहा करता न था.
मगर अेक मरतबा सामरेमें केहत पडा,
उस बलाको टालनेके लिये हमाम
(अ.स.)को रेहा किया, और जब बला
टल जानेके बाद हमाम (अ.स.) वापस
जिंदानमें तशरीफ ले जाने लगे तो
बादशाहने पूछा, “कहां तशरीफ ले जा रहे
है?” जवाब दिया, “जहां तुमने मुझे रખ्खा
है.” बादशाह नाटिम हुवा और केहने
लगा, “यब्न रसूलिल्लाह ! आप अपने
घर तशरीफ ले जाओ. हमाम (अ.स.)

अपने घर आये और उन्ही दिनोंमें
जनाबे नरजिस ખાતુન હામેલા હુઇ.

આપકી પચદાઇશકા હાલ તો મૈ
આગે અર્ઝ કર ચૂકા. ગરઝ કે, હઝરત
ઇમામ હસન અસકરી (અ.સ.)કે બાદસે
હઝરતે હુજજતકી ગયબતે સુગરાકા
ઝમાના શુરૂઅ હુવા. ઉસ વકત ફયઝ
રસાનીકી યેહ સૂરત રહી કે હુઝુર કિસી
શખ્સકો અપના વકીલ મુકર્રર ફરમા દેતે
થે. વોહી લોગોંકે મસાએલ હઝરતકી
ખિદમતમેં પેશ કરતે થે ઓર હઝરતકે

જવાબાત ઉન તક પહોંચા દેતે થે.
કિસીકો તેહરીરી, કિસીકો ઝબાની. સત્તર
(૭૦) સાલ તક યેહ સૂરત રહી. તીનસો
ઉન્તીસ (૩૨૯) હિજરીમેં હુઝુરકી
ગયબતે કુબરાકા ઝમાના શુરૂઅ હુવા.
ઉસ્કે બાદ ફિર કોઇ હઝરતકી ખિદમતમેં
જા ન સકા. અગરચે હમારે આકા હમારી
નઝરોંસે ગાએબ હૈ મગર મહસે દૂર
નહીં. હમસે વોહ પોશીદા હૈ, હમ ઉન્સે
પોશીદા નહીં. હમેં વોહ દિખાઇ નહીં દેતે,
મગર વોહ હમારે હાલાતસે આગાહ હૈ.

हमारे अरीजे उन्की बारगाहमें बराबर
पहोंचते है.

मोतवातिर अहादीसकी रोशनीमें
मुसलमानोंका हर फिरका येह तसलीम
करता है के रसूलके बारा जानशीन होंगे.
मगर रसूले छस्लामके बारवें जानशीनके
बारेमें छप्तेलाइ है. कोछ केहता है के
आपके वजुदसे येह दुनिया मुनव्वर हो
गछ है. कोछ कहेता है के वोह अभी
पयदा होनेवाले है. हम येह केहते है के
हुजुरकी विलादत हो गछ है और आप

પાંચ સાલકી ઉમ્મરે હુકમે ખુદાસે પરદએ
ગયબતમે ચલે ગએ હૈ. જબ હુકમે ખુદા
હોગા તબ આપ હિજાબે ગૈબસે બાહેર
તશરીફ લાએંગે ઓર હદીસે સકલેન ભી
હમારે ઇસ અકીદેકી રેહનુમાઇ કરતી હૈ.
ઇસ્લામકા હર ફિરકા હદીસે સકલેનકે
સામને સરે તસ્લીમ ખમ કિએ હુએ હૈ.
ઇસ હદીસ શરીફમે જનાબ ખત્મી
મરતબ (સ.અ.વ.)ને ફરમાયા હૈ કે,
“મેરી એહલેબયત ઓર કુરઆન હંમેશા
સાથ સાથ રહેંગે, યહાં તક કે વોહ હવઝે

કવસર પર મુઝસે મિલેંગે” અબ અગર
વજુદે હઝરતે હુજજતસે ઇન્કાર કિયા
જાએગા તો સવાલ યેહ પચદા હોગા કે,
કુરઆન તો મૌજુદ હૈ, એહલેબયત કહાં?
હદીસે નબવીકી સદાકતકી સેહત
બરકરાર રખનેકે લિએ ઔર કોઇ ચારાહી
નહીં કે વજુદે હઝરતે હુજજતકા ઇકરાર
કિયા જાએ. તબહી તો હમ કેહ સકતે હૈ
કે, યેહ કિતાબે ખુદા ઔર યેહ હમારે
બારવેં ઇમામ - ઇતરતે રસૂલે ખુદા હૈ !

कभी कहा जाता है के, किताने
पुढाके साथ किसी औरकी जरूरत ही क्या
? अेहकामे पुढावंडीको समजनेके लिये
किताने पुढाकी रोशनी काड़ी है. हम
दस्तबस्ता अर्ज करेगें, किसी शहरमें अेक
अजनबी मुसाफिर आ पहोंया. अब
दिन है तो सूरजकी रोशनीने और रात
है तो बीजलीने शहरको मुनव्वर बना
दिया है. हर रास्तास रोशन है. हर गली
मुनव्वर है. फिर बी अजनबी मुसाफिर
अपने मकाम पर नहीं पहोंय सकेगा.

अपनी मञ्जिल बगैर दरियाइत क्रिये
नहीं ढुंढ सकेगा. उसको किसीकी रहबरीकी
अरुत रहेगी. मञ्जिले मकसुद तक
पहोंयनेके लिये उसको पहले रहबरको
ढुंढना पडेगा, तब जाके वोह अपने
मकाम पर पहोंयेगा. समज लीजिये के
अल्मत दूर करनेके लिये जुदाने रेशन
किताब दे कर यारों सिम्त उजाला कर
दिया है. मगर येह रेशनी मञ्जिले
मकसुद तक हमें पहोंयानेके लिये काड़ी
नहीं होगी. उसके लिये किसी रहबरी

કરનેવાલેકી ઝરૂરત હૈ, ઔર વોહ મોહમ્મદ વ આલે મોહમ્મદ હૈ.

લોગ તો વેહ ભી કેહતે હૈ કે, ગાએબ ઇમામસે કયા ફાએદા ? ઇમામકો તો ઝહીર હોના ચાહિએ. ગાએબ ઇમામ કુછ ફાયદામંદ નહીં હૈ ! અગર ગાએબ ઇમામસે કુછ ફાએદા નહીં તો ગાએબ ખુદાસે કયા ફાએદા ? ગાએબ રૂહસે કયા ફાયદા ? અરે ! ગાએબ શયતાનસે કયા નુકશાન ? મહઝ વેહ શયતાની વસવસે હૈ. સચ તો વેહ હૈ કે વજુદે ઇમામ

नेअमते षुटा है, और ऐसी कायम
नेअमत के सबब इसी नेअमतके
सदकेमें हमें मिली है. जब वजुटे हमाम
नेअमत है, तो येह बात तो षुटाके
सायानेशान नहीं के वोह अेक नेअमत
हमें एनायत करे और फिर उसके इयअसे
हमको मेहरुम कर दे. जब उसने नेअमत
दी है तो उस नेअमतका इयअ भी हम
तक पहोंयता रहे येह भी अरुरी है, फिर
वोह नेअमत गाअेब हो या अहेर. हां,
ऐसा हो सकता है के, एन्सान कुइराने

नेअमत करके भुए अपने हाथों
नेअमतको आयाअ कर देता है.

कुरआने शरीफमें साइ साइ
लइओंमें अेलानिया बता दिया है के, “जो
मुसीअत तुम पर पडती है वोह तुम्हारे
ही करतुतका नतीजा है.” अब तो
मानना पडेगा के गयअते एमामका
सबअ लोगोंकी सरकशी जुल्मो जवर,
डिस्कोप इजुर, कुइराने नेअमत और
तकलीअे आयाते एलाही है. मिसाल दे
कर वाअेह कर हुं. आइताअको भुएने

दुनियाको रवशन करने और इयअ
पहोंयानेके लिये पयदा किया है. अब
अगर एन्सान किसी तंगो तारीक जगामें
जा कर बयठे और आइताबके इयअसे
मेहइम हो जाये तो उसमें आइताबका
क्या कसुर ? सच तो येह है के लोगोंको
बातिल अवहाम, जुठे अकीटे, कुइराने
नेअमत और तकलीबे आयाते एलाहीके
बादल उन्के और आइताबे एमामतके
दरमियान छाये हुये है. लोग अपनी
कमनअरी और नूरे एमानकी कमीकी

બિના પર ઇસ આફતાબકો નહીં દેખ
સકતે. વરના વોહ ઇસ નેઅમતસે
મેહરૂમ નહીં રેહ સકતે. ખુદાને યાહા કે
અપની ઇસ આખરી હુજજતકો અલિમોંકે
હાથોં ઝાયાઅ ન હોને દે. લેહાઝા, ઉસ્ને
અપની આખરી હુજજતકો મેહકુજ કર
લિયા ઓર વકત આને પર ઉસ્કો ઝાહેર
ફરમાયેગા.

દોસ્તો ! યેહ શબ્દે વિલાદતે
સાહેબુઝઝમાં કે સાથ શબ્દે બરાઅત ભી
હે. આજ શબ્દકો અઅમાલ હે. ઇસ લિયે

मैं आपका ज़ियादा वक़्त लेना नहीं
चाहता. अगरचे, हमारी येह मेहज़िल
अअमालमेंसे ओक अमल है. फिर भी
आज शबके मजसूस अअमालके लिअे
कुछ वक़्त हमें सई करना होगा, और
नमाज़े सुबहके बाद हुज़ुरकी ज़िदमतमें
अरीज़े भी पेश करने है. हां, तो अब
अरीज़े ही के मुतअलिक ओक वाक़ेआ
अर्ज़ करके मेरे बयानको समेटना चाहता
हुं, एस वाक़ेअेसे आप बजुबी समज
लेंगे के हमारे मौला हमसे पोशीदा है.

હમ ઉન્સે પોશીદા નહીં. હમારી આંખસે
વોહ છુપે હુએ હૈ, હમ ઉન્કી નઝરોંસે
ઓજલ નહીં. હમારી મુશ્કિલાત, હમારે
એહતિયાજ વોહ સબ જાનતે હૈ. હમારે
અઅમાલ ઉન્કે સામને પેશ હોતે રેહતે હૈ,
હમારે એહતિયાજ વોહ સબ જાનતે હૈ.
હમારે અઅમાલ ઉન્કે સામને પેશ હોતે
રેહતે હૈ, હમારે અચ્છે અઅમાલ દેખ કર
વોહ ખુશ હોતે હૈ, હમારે બુરે અઅમાલસે
ઉન્કો રંજ હોતા હૈ. ખુદા કરે, હમારે

અઅમાલ ઉન્કો રંજ પહોંચાનેકે બાએસ
ન બને.

હાં તો मैं अर्ज कर रहा था કે
हमारे अरीजे हुजुरकी प्रिदमतमें
पहोंचते है, आप अरीजेमें अर्ज की हुध
हाजतोंसे वाकिफ़ भी होते है, जो हाजत
बर आनेके काबिल होती है उन पर
अपनी महोर भी करते है और येह सब
कारोबारमें जनाब सलमाने झरसी बल्के
सलमाने मोहम्मदी हुजुरका हाथ बटाते
है.

આકા મિર્ઝા ઇબ્રાહીમ શીરાઝી બયાન કરતે હૈ કે, મૈં શીરાઝમૈં રહેતા થા. મેરી કુછ હાજતે થી. જિનકે પૂરા ન હોનેકી વજહસે મૈં હંમેશા ઉદાસ રહા કરતા થા, ઉન હાજતોંમે એક હાજત ઇમામ હુસયન (અ.સ.)કી ઝિયારતકે લિએ કરબલાએ મોઅલ્લા પહોંચનેકી ભી થી. જબ કિસી તરહ ભી હાજતેં પૂરી હોનેકા ઇમ્કાન ન દેખા તો મૈંને એક અરીઝેમૈં વોહ સબ હાજતેં લિખ કર સાહેબુઝ ઝમાંકી ખિદમતમૈં ઇમદાદ

ચાહનેકા કસ્ટ ક્રિયા. અરીઝા લિખ્ખા,
સબ હાજતેં તેહરીર કી, ફિર વોહ
અરીઝેકો પાક મિટ્ટીમેં લપેટા, શામકો
શહેરસે દૂર એક બહોત અમીક કુંવા થા,
ઉસ્મેં પાની ભી કસીર થા, ઉસ્મેં ડાલ કર
શહેરમેં વાપસ આ ગયા. મેરે ઇસ
અમલકી સિવાએ ખુદાકે કિસી ઔરકો
ખબર ન હુઇ.

દુસરે દિન જબ મેરે ઉસ્તાદકે
પાસ દર્સ લેને ગયા ઉસ વકત ઔર
તોલબા ભી વહાં બયઠે થે. હમારે

उस्ताद मोहतरमने मेरा नाम ले कर
इरमाया, “मिर्जा छब्राहीम ! तुम्हारा
अरीजा हमाम (अ.स.)की जिदमतमें
लिजवा दिया गया है.” मुझे बड़ी
मसरत हुँ मगर मैंने सोचा के, हमारे
उस्तादको कैसे पता चला के, मैंने अरीजा
लिज्जा है ! मैंने अपनी येह उलज्ज
उस्तादसे अर्ज की, तो उन्होंने इरमाया,
“आज रात मैंने ज्वाबमें जनाबे
सलमान इरसीको देजा. उनके पास
बहोतसे आदमी थे और उनके सामने

કાગઝાતકે ઢેર પડે હુવે થે. જિન્હેં વોહ દેખ રહે થે. જબ જનાબે સલમાન ફારસીને મુઝે દેખ લિયા તો ફરમાને લગે, “મિઝા ઇબ્રાહીમકે અલાવાહ ચંદ ઔર નામ બતા કર કહા કે ઇન સબકો ખબર દે દો કે ઉન્કે અરીઝે હુઝુરકી ખિદમતમેં પહોંચા દિએ ગએ હૈ. અબ જો મૈને દેખા તો જનાબે સલમાનકે હાથમેં કુછ કાગઝાત થે ઔર ઉસ્કે ઉપર ઇમામે ઝમાંકી મહોર ભી લગી હુછ થી. મૈં સમજા કે, જો અરીઝા મકબુલિયતકા

शरफ़ हासिल करनेके लायेक होता है उस पर हमाम (अ.स.) अपनी महोर लगाते होंगे.

मिर्जा अब्राहीम केहते है के, बादमें उस्तादसे मैंने अपने अरीआका हाल बयान किया. उन्को अपने ज्वाबकी तस्दीक हो गय. उस्तादके इस ज्वाबके बाद कुछ अरसेमें मेरी सब हाजतें बर आय, और मैं हजरत हमाम हुसयन (अ.स.)की जियारतसे भी मुशर्रफ़ हुवा.
(सलवात)

अल्लाहुम्म सल्ले अला
मोहम्मदिं व आले मोहम्मद.
अय्यामे मसरत संपुर्ण